

C:\Users\Plazma\Desktop\A\Douglas Adams - Holistická detektivní kancelář .PDB

PDB Name: Douglas Adams - Holistická detektivní kancelář
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 18.6.2002
Modification Date: 18.6.2002
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Douglas Adams

Holistická detektivní kancelář
Dirka Gentlyho

Přeložila Jana Koubová (c) 1997

POZNÁMKA AUTORA

Pokud je popis koleje svatého Cedda v této knížce vůbec dostatečně barvitý, vděčí trochu mým vzpomínkám na St John's College v Cambridgi, i když jsem si bez ladu a skladu popůjčoval ledačco i z jiných kolejí. Sir Isaac Newton ve skutečnosti studoval na Trinity College a Samuel Taylor Coleridge na Jesus College. Kolej svatého Cedda je tedy úplně smyšlená montáž a případná podobnost mezi institucemi a postavami v této knize a skutečnými institucemi či lidmi, žijícími, mrtvými, nebo duchy bloudícími po nocích v mukách, je čistě náhodná. Knihu jsem napsal na počítači Apple Macintosh Plus a vytiskl na tiskárně LaserWriter Plus. Použil jsem textový editor MacAuthor. Hotový dokument pak vytiskli na adrese The Graphics Factory, London SW3. Použili Linotron 100 a docílili konečného vysokého rozlišení textu. Za pomoc v této fázi dekuji M. Gloverovi z Icon Technology. Za úsilí vynaložené na to, aby tato kniha spatřila světlo světa, chci na závěr vyjádřit zvláštní poděkování Sue Freestoneové.

DOUGLAS ADAMS
Londýn, 1987

kapitola první...

Tentokrát žádní svědci nebudou.

Tentokrát nebylo nic než pustá země, burácení hromu a nekonečné drobné mrholení, které se přesunulo od severovýchodu a které, jak se zdá, doprovází tolik nejzávažnějších světových událostí.

Včerejší a předvčerejší bouřky a záplavy uplynulého týdne už polevily. Obloha byla sice pořád nalitá deštěm, ale v podstatě z ní v houstnoucím večerním šeru jednotvárně padalo jenom něco drobné pichlavého.

Ztemnělou nížinou se přehnal vítr, propletl se mezi nevysokými kopečky a prosvítl mělkým údolím, kde se z bahna jako ve zlém snu tyčila nějaká konstrukce, něco jako věž, nakloněná, nikde nic, jen ona.

Byl to jakýsi zčernalý pahýl ve tvaru věže. Vypadal, jako by se z některé zvlášť jedovaté propasti pekelné na povrch vylilo magma, a nakláněl se v podivném úhlu, jako by ho tížilo něco nesrovnatelně strašnějšího než vlastní váha. Zdálo se, že je opuštěný, celé věky opuštěný.

Jediné, co se hýbalo, byla řeka bahna, která se líně sunula na dně údolí kolem věže. Asi o míli dál padala řeka do rokle a mizela pod zemí.

Ale jak večer ztemněl docela, ukázalo se, že věž není tak úplně bez života. Hluboko v útrobách se slabounce mihotalo jediné červené světlo.

Bylo je taktak vidět - až na to ovšem, že nebylo nikoho, kdo by je mohl uvidět, žádní svědci, tentokrát ne, ale světlo to přesto bylo. Každou chvilku trochu zesílilo a rozjasnilo se a pak zase pomalu sláblo, skoro do ztracena. Zároveň vítr přinesl tichý nářikavý zvuk, který přerostl v hlasité kvílení, a to pak také beznadějně zaniklo.

Uplynul nějaký čas a objevilo se další světlo, menší, pohyblivé. Vynořilo se u země, trhaně se sunulo jedním směrem po obvodu věže a cestou dokola se tu a tam zastavilo. Potom světlo i sotva rozeznatelná přízračná postava, která je nesla, zmizely znovu vevnitř.

Uplynula hodina a tou dobou už byla tma jako v pytli. Svět se zdál pustý, noc prázdná.

A pak se ta záře objevila znovu u vrcholu věže. Tentokrát narůstala smysluplněji. Rychle dosáhla stejného stupně jasu jako předtím a pak se dál a dál rozjasňovala. Nářikavý zvuk, který ji doprovázel, nabýval na intenzitě a pronikavosti, až

nakonec přešel v kvílivý vískot. Vískot vískal dál a dál, až přešel v oslepující hluk a světlo v ohlušující červeň.

A pak rázem obojí přestalo.

Jednu milisekundu byla tichá tma.

Z bahna pod věží se vylouplo a rozvlnilo nové světlo, úžasné, bledé. Obloha se sevřela, vzedmula se hora bahna, země a obloha na sebe řvaly, nastalo příšerné růžovo, náhlá zeleň, úporné oranžovo, které obarvilo mraky, a pak světlo kleslo pod hladinu a noc byla konečně neproniknutelně, odporně tmavá. Nic už nebylo slyšet, jen tiché zurčení vody.

Ráno však vyšlo nebývalé rozzářené slunce do dne, který byl, nebo se aspoň zdálo, že byl, nebo lépe řečeno by se byl zdál, že je, kdyby býval byl někdo, komu by se vůbec něco bylo mohlo zdát, teplejší, jasnější a světlejší - po všech stránkách veselejší, než kterýkoli doposud. Poničeným údolím protékala průzračná řeka.

A čas začal vážně plynout.

kapitola druhá...

Vysoko na skalním výběžku seděl na znučeném koni Elektromnich. Zpod kápě rezné kutny upřený, bez mrkání hleděl do dalšího údolí. To údolí pro něj představovalo problém.

Bylo vedro, obloha jako vymetená, přes lehký mlžný závoj pražilo slunce na šedé skály a vysušené trsy trávy. Nic se nehýbalo, ani Mnich. Trošku se hýbala koňská oháňka, sem tam sebou mrskla, aby trochu rozhýbala vzduch, ale to bylo všechno. Jinak se nepohnulo nic.

Elektromnich byl přístroj pro domácnost, podobné jako myčka na nádobí nebo video. Myčky za vás umývají otravné nádobí, takže se nemusíte umýváním obtěžovat vy; videa za vás sledují otravné pořady, takže se nemusíte sledováním obtěžovat vy; Elektromniši za vás věří věcem, takže se nemusíte obtěžovat něčím, co se stává čím dál větším problémem, totiž - věřit všemu, co vám svět k věření předkládá.

U tohoto Elektromnicha se ale bohužel projevila porucha, takže začal věřit všemu možnému, víceméně nahodile. Začínal dokonce věřit i takovým věcem, kterým by těžko uvěřili v Salt Lake City. Nikdy samozřejmě o Salt Lake City neslyšel.

Nikdy se také nesetkal s číslem pět miliard, což byl zhruba počet mil mezi tímto údolím a Velkým solným jezerem ve státě Utah.

Jeho problém s údolím byl následující: Mnich právě věřil tomu, že to údolí a všechno v něm a kolem něho, včetně Mnicha samotného a jeho koně, je v jednotném odstínu bleděružové. To vedlo k jistým obtížím při odlišování jedné věci od druhé, a tudíž znemožnilo, či přinejmenším ztížilo rozhodování a znamenalo nebezpečí cokoli udělat nebo někam jít. Proto ta Mnichova nehybnost, proto ta znučenost jeho koně, který se musel postupem doby smířovat se spoustou nesmyslů, ale ve skrytu duše byl přesvědčen, že tento je z nejnesmyslnějších.

Jak dlouho Mních těm věcem věřil?

Co se Mnicha tyká, tak věčně. Víra, která hory přenáší, nebo aspoň přes všechny dostupné důkazy věří, že jsou růžové, byla pevná a nezlomná jako skála, kterou ohrožují všechny možné přírodní živly, a ona odolává. V praxi však - a kůň o tom věděl své - takových čtyřia dvacet hodin a konec.

A co ten kůň, co ten byl zač? Kůň, který má vlastní názory a staví se k věcem skepticky? Neobvyklé chování u koně, že? Asi neobvyklý kůň, ne?

Ne. Přestože to byl pohledný a urostlý zástupce svého druhu, byl to přece jenom úplně obyčejný kůň, jaký se v důsledku konvergentního vývoje vyskytoval na mnoha místech, kde existoval život. Koně vždycky chápali mnohem víc, než přiznali. Když na vás každý den od rána do večera sedí nějaký tvor, je těžké si o něm neutvořit názor.

Naproti tomu je klidně možné každý den od rána do večera na nějakém tvorovi sedět a přitom o něho ani myšlenkou nezavadit.

Když se vyráběly první modely těchto Mnichů, považovalo se za důležité, aby bylo na první pohled vidět, že jsou to předměty vytvořené uměle. Mniši nesměli ani vzdáleně připomínat skutečné lidi. Asi by se vám nelíbilo, kdyby se vám videorekordér povaloval celý den na pohovce a hleděl ha televizi. Asi by se vám nelíbilo, kdyby se rýpal v nose, popíjel pivo a posílal si pro pizzu.

A tak byli Mniši zkonstruováni s ohledem na originalitu designu a schopnost jízdy na koni. Ta byla důležitá. Lidé, a potažmo i další předměty, vypadaly na koni opravdověji. Výrobci věřili, že dvě nohy jsou vhodnější i levnější než přirozenější prvočísla sedmnáct, devatenáct nebo dvacet tři; kůži dostali Mniši narůžovělou místo fialové, jemnou a hladkou místo zoubkovanou. Počet úst a nosů byl snížen na číslo jedna, ale zato dostali navíc jedno oko, což dohromady dávalo neuvěřitelné dvě. Divný tvor na pohled, to je fakt. Ale opravdu vynikající v tom, jak dokázal věřit i těm nejabsurdnějším věcem.

Poprvé se Mních porouchal, když měl jednoho dne uvěřit mnoha věcem najednou. Byl omylem střídavě zapojený na videorekordér, který sledoval simultánně jedenáct kanálů, a v důsledku toho se spálilo kontaktné pole nelogických obvodů. Videorekordér musel kanály samozřejmě jen sledovat. Nemusel jim pochopitelně zároveň věřit. Proto jsou návody na použití tak důležité.

Takže po hektickém týdnu, kdy věřil, že válka je mír, dobré že je špatné, měsíc že je z plísňového syra a že Bůh potřebuje moře peněz, které se mu mají posílat na jisté číslo schránky, začal Mních věřit, že třicet pět procent všech stolů jsou hermafroditi, a pak vypověděl službu nadobro. Prodavač z mnichkupectví říkal, že je potřeba vyměnit celý motherboard, ale pak upozornil, že nové, vylepšené modely Mních Plus jsou dvakrát výkonnější, mají novou negativní schopnost multi-taskingu, která jim umožňuje udržet v paměti až šestnáct naprosto rozdílných a vzájemně si odporujících myšlenek, aniž by vznikly nějaké znepokojující systémové chyby, jsou dvakrát rychlejší a přinejmenším třikrát výřečnější, a nový pořídíte za nižší cenu, než by stála výměna motherboardu u starého modelu.

Konec. Hotovo.

Vadného Mnicha vyhnali do pouště, kde si mohl věřit, čemu se mu zachtělo, i třeba tomu, že s ním naložili tvrdě. Koně

si mohl nechat, protože ti byli levní.

Několik dní a nocí (střídavě věřil, že byly tři, že jich bylo čtyřicet tři a pět set a devadesát osm tisíc, sedm set tři) se potuloval pouští a vkládal svou elektrickou důvěru do skal, ptáků, mraků a jakéhosi neexistujícího obřího chřestů, až nakonec skončil tady, na této vysoké skále, s výhledem do údolí, které, navzdory nezměrné opravdovosti Mnichovy víry, nebylo růžové. Ani náhodou.

Čas plynul.

kapitola třetí...

Čas plynul.

Zuzana čekala.

Čím víc Zuzana čekala, tím víc zvonek nezvonil a nezvonil. A telefon taky ne. Podívala se na hodinky. Měla pocit, že právě nadešel čas, kdy už může být naštvaná právem. Samozřejmě že už naštvaná byla, ale to bylo, řekněme, v jejím čase. Teď už se ale nadobro přehouplo do jeho času, a i když vzala v úvahu hustý provoz na silnicích, nešťastné náhody a jeho obvyklou vágnost a liknavost, uběhla už dobrá půlhodina od doby, kdy měla být nachystaná, protože, jak tvrdil, je to nejzazší možný čas, kdy si mohou dovolit vyjet.

Snažila se být nervózní a bát se, že se mu stalo něco strašného, ale tomu prostě nevěřila. Jemu se totiž nikdy nic strašného nestalo, ačkoli si začínala myslet, že je nejvyšší čas, aby ho už něco skříplo. Jestli se mu v dohledné době nic strašného nestane, možná něco provede sama, V tu chvíli dostala nápad.

Naštvaně se sesunula do křesla a hleděla na zprávy v televizi. Zprávy ji naštvaly. Blikla jiný kanál a chvíli se dívala na cosi jiného. Nevěděla, co to je, ale taky ji to švalo.

Možná by měla zatelefonovat. Ani za nic nepůjde k telefonu. Co kdyby jí volal v tutéž dobu jako ona jemu, a nemohl se dovolat?

Odmítla si přiznat, že ji něco takového vůbec napadlo.

Čert ho vem! Kde je? Stejně na tom houby záleží, kde je. Jí je to fuk v každém případě.

Třikrát po sobě udělat to samé! Třikrát po sobě by mohlo stačit! Zase začala vztekle přepínat kanály. Jeden program byl o počítačích a zajímavých novinkách v oblasti využití počítačů v hudbě.

Tím končí. Tím fakticky končí. Věděla, že si to, že tím vážně končí, řekla už před pár vtečinami, ale teď už končí definitivně, nadobro a tečka.

Vyskočila z křesla, přešla k telefonu, popadla adresář, proletěla jej a vytočila číslo.

"Haló? Michael? Ano, tady Zuzana. Zuzana Wayová. Chtěl jsi, abych ti večer zavolala, jestli budu mít čas. Řekla jsem ti, že to si raději hodím mašli, pamatuješ? No a najednou jsem zjistila, že mám čas, řůru volného času. A nikde žádná pořádná mašle. Radím ti, abys sebou hodil, dokud máš šanci. Za půl hodiny jsem v klubu Tangiers."

Obula se, hodila na sebe kabát a zarazila se, když si uvědomila, že je čtvrtek a že by měla dát do záznamníku novou superdlouhou kazetu. Dvě minuty nato vycházela ze dveří. Když pak konečně telefon zazvonil, záznamník sladce oznámil, že Zuzana Wayová nemůže právě k telefonu, ale pokud chce volající nechat vzkaz, ozve se mu, jakmile to bude možné. Třeba.

kapitola čtvrtá...

Byl mrazivý listopadový večer jako za starých dobrých časů.

Měsíc byl bledý a matný, jako by v takový večer ani na obloze neměl co dělat. Neochotně vyšel a trčel nahoře jako nějaký zlý duch. Proti němu se rýsovaly obrysy nejrůznějších věží a věžiček koleje svatého Cedda v Cambridgi. Pára, která stoupala z odpudivých močálů, obrysy rozmazávala a zamlžovala. Staletí tu k sobě naskládala nespočet budov, středověké vedle viktoriánských, Odeon vedle tudorských. Jen díky mlžnému oparu mohly budit vzdálené zdání, že k sobě patří.

Mezi nimi cupitaly postavičky, pospíchaly od jednoho nejasného světla k druhému, trásly se zimou a nechávaly za sebou příзраčné tvary vydechnuté bílé páry, která se rozplývala do studené noci.

Bylo sedm hodin. Hodně postaviček mířilo do kolejní jídelny, která oddělovala první nádvoří od druhého a z níž se zdráhavě linulo teplé světlo. Dvě postavy se k sobě nápadně nehodily. Mladý muž byl vysoký, hubený a hranatý; i když byl zachumlaný v těžkém tmavém kabátě, vykračoval si trochu jako uražená volavka.

Druhý byl malý, kulatý a v jeho pohybech bylo znát jakousi neohrabanou neposednost, jako když se několik postarších veverek snaží utéct z pytle. Jeho stáří bylo vysoce neurčité, s důrazem na slově 'vysoce'. Kdybyste náhodně vybrali nějaké číslo, byl pravděpodobně o trochu starší, ale těžko říct. Rozhodně měl obličej rozrytý hlubokými vráskami a zpod červené lyžařské čepice mu čouhala hrstka prořídých bílých vlasů, které si prosadily své představy o tom, jak chtějí být upraveny. I on byl zachumlaný v těžkém kabátě, ale přes něj měl rozevlátý talár s notně vybledlou purpurovou ozdobou, znakem jedinečné a mimořádné akademické funkce.

Veškerou konverzaci cestou obstarával starší muž. Upozorňoval na zajímavá místa, přestože potmě nebylo nic vidět.

Mladší říkal: "Ano, jistě," a "Opravdu? To je zajímavé..." a "Tak dobře..." a "No nazdar!". Vážně přitom kýval hlavou. Vešli dovnitř, ne hlavním vchodem do jídelny, ale menšími dveřmi na východní straně nádvoří. Ty vedly do sborovny pro univerzitní hodnostáře a do tmavým dřevem obloženého předpokojí, kde se shromažďovali členové správní rady koleje, aby si navzájem pláclí rukama a vydali ze sebe jakési chrčivé zvuky, než prošli vlastním vchodem k čestnému stolu.

Přišli pozdě a v chvatu ze sebe shodili kabáty. Pro staršího to bylo o to komplikovanější, že musel nejdříve vysvléct profesorský talár a znovu si ho obléct, jakmile sundal kabát, dále že musel nacpat čepici do kapsy u kabátu, že přemýšlel, kam strčil šálu, a pak si uvědomil, že si ji nevzal, že musel lovit v kapse kabátu a hledat kapesník, že musel

lovit v druhé kapse a hledat brýle a že je zcela neočekávané našel zabalené v šále, kterou, jak se ukázalo, si přece jen vzal, ale nedal si ji na krk, přestože od močálů foukal vítr, vlhký a ostrý jako dech ježibaby.

Při vstupu do jídelny se starší držel v těsném závěsu za mladším. Posadili se na poslední dvě prázdná místa u čestného stolu a okamžitě zaregistrovali vlnu rozhořčených pohledů a povytažených obočí za to, že ruší při latinské modlitbě. Jídelna byla toho večera plná. V zimních měsících tam vždycky studenti chodili raději. Méně obvyklé však bylo to, že jídelna byla osvětlená svíčkami, což se dělo jen při velmi ojedinělých příležitostech. Dva dlouhé, plně obsazené stoly se táhly do blikavé tmy. Za svitu svíček byly obličejové živější, tlumený zvuk hlasů, cinkot příborů a sklenic, to všechno se zdálo vzrušenější, a v temných zákoutích ohromné jídelny byla jakoby najednou přítomna všechna ta staletí, po která místnost existovala. Čestný stůl na jednom konci spojoval napříč dva dlouhé stoly a byl oproti nim asi o třicet centimetrů vyvýšený. Protože tato večeře byla i pro zvané hosty, byl stůl prostřen po obou stranách, aby se k němu vešlo více lidí, a tak hodně stolovníků sedělo ke zbytku místnosti zády.

"Takže, MacDuffe," ozval se profesor, jakmile se usadil a s mávnutím rozprostřel na klín ubrousek, "jsem rád, že vás zase vidím, milý kolego. Mám radost, že jste mohl přijít. Netuším, proč ta sláva," dodal a užasle se rozhlížel po jídelně. "Všechny ty svíčky a stříbro a to kolem. Obvyčejné jsou takové zvláštní večeře na počest někoho nebo něčeho, o kom nebo o čem už si nikdo nic nepamatuje, ale jedno je důležité - jídlo je pokaždé vybranější."

Odměl se, na chvíli se zamyslel a pak prohlásil: "Stejně je to divné, nezdá se vám, že by kvalita pokrmu měla být nepřímě úměrná intenzitě světla. Člověku začne vrtat hlavou, jakých kulinářských výšin by asi kuchaři dosáhli, kdyby byli odkázáni na úplnou tmu. Řekl bych, že by to stálo za pokus. Mohly by se k tomu použít ty klenuté sklepy tady v koleji, ty jsou dobré. Jednou jsem vás tam provázel, vidíte? Solidní zednická práce."

Host přijímal povídání s velkou úlevou. Byl to totiž první náznak toho, že profesor aspoň matně tuší, s kým sedí. Profesor Urban Chronotis, Regius profesor chronologie neboli "Reg", jak vyžadoval, aby ho oslovovali, měl paměť, kterou jednou sám přirovnal k motýlu s exotickým názvem ptákokřídlec Alexandřin v tom, jak byla pestrá, poletovala půvabně sem a tam a teď už ji bohužel hrozilo téměř vyhynutí.

Když ho před několika dny telefonicky zval, zdálo se, že strašně stojí o to, aby se se svým bývalým žákem zase setkal, jenže když dnes večer Richard přijel, s mírným zpožděním, dlužno přiznat, otevřel profesor dveře dost rozčilené a začal o tom, jak je překvapený, že Richarda vidí, a pak z něho páčil, jestli má nějaké citové problémy, a reagoval podrážděně, když ho Richard jemně upozornil, že už je tomu deset let, co profesor býval jeho tutorem na koleji, až nakonec souhlasil, že Richard opravdu přijel navečeři, načež se rozpovídal, tedy profesor, překotně a zdlouhavě o historii architektury koleje, což jasně nasvědčovalo tomu, že je myšlenkami někde úplně jinde.

"Reg" Richarda vlastně nikdy neučil. Byl jen jeho tutorem, což znamenalo, stručně řečeno, že se staral o jeho obecné blaho, říkal mu, kdy má zkoušky a že nemá brát drogy a podobně. Po pravdě řečeno nebylo úplně jasné, jestli Reg vůbec někdy někoho učil a co, pokud vůbec, vlastně učil. Jeho profesura byla, mírně řečeno, záhadná, a poněvadž se zbavoval svých přednáškových povinností jednoduchou a účtyhodnou fíntou, a sice - že všem svým potenciálním studentům předložil vyčerpávající seznam knih, o nichž bezpečně věděl, že už třicet let nevyšly, a pak řádl jako divy, když je nesehnali, nikomu se nikdy nepodařilo přesně odhalit podstatu jeho akademické disciplíny. Samozřejmě si už kdysi dávno dal tu práci, aby z univerzitní i koleji knihovny odstranil poslední existující výtisk všech knih svého seznamu, v důsledku čehož měl spoustu času dělat, no řekneme..., dělat to, co dělal, ať to bylo cokoli.

A protože Richard s tím starým podivínem vždycky jakž takž vycházel, sebral jednoho dne odvahy a zeptal se ho, co přesně obnáší být Regius neboli králem jmenovaný profesor chronologie. Byl to jeden z těch bezstarostných letních dnů, kdy se zdá, že se svět rozskočí radostí jen z toho prostého důvodu, že je. Přecházeli most přes řeku Cam, oddělující starší části koleje od novějších, a Reg byl neobvykle sdílný.

"Sinekura, milý příteli, absolutní sinekura," zářil spokojeností. "Malé množství peněz za velmi malé, nebo řekneme neexistující množství práce, takže skóre je pořád v můj prospěch, což je pro život pohodlné, když se uskrovním. Mohu to jen doporučit." Naklonil se přes okraj mostu a začal ukazovat na jednu cihlu, která mu připadala zajímavá.

"Ale jaký studijní obor to má být?" nedal se odbýt Richard. "Historie? Fyzika? Filozofie? Nebo co?"

"No budiž, když vás to zajímá," pomalu odpověděl Reg, "tu hodnotu původně ustavil král Jiří III., který, jak víte, se obíral rozličnými zábavnými nápady; například také věřil, že jeden strom ve Velkém windsorském parku je ve skutečnosti Bedřich Veliký. Bylo to opravdu jmenování králem, proto 'Regius'. A králův vlastní nápad, což je poněkud neobvyklé."

Na řece Cam si pohrávaly sluneční paprsky. Lidé v pramicích na sebe dobrosrdečně pokřikovali 'zmizni, odprejskni' a podobné. Hubení přírodovědci, kteří byli celé měsíce zamčení v pokojích a bledli a podivínštěli, se vynořili do světla a museli mhouřit oči. Dvojice, které se procházely po břehu, vzrušila ta krása vůkol natolik, že musely na hodinku zaskočit někam dovnitř.

"Chudák malý," pokračoval Reg, "myslím Jiří III., byl, jak možná víte, posedlý časem. Precpal palác hodinami. Bez ustání je natahoval. Někdy vstával uprostřed noci a potuloval se palácem v noční košili a natahoval hodiny. Víte, měl jednu velkou starost - aby čas šel pořád dopředu. V jeho životě se přihodilo tolik strašných věcí, že se děsil toho, že by se některá z nich mohla zopakovat, kdyby měl čas třeba jen na moment možnost se vrátit. Velmi pochopitelná obava, zvláště když někomu kape na karbid, což při vši úctě k tomu chudákovi byla bohužel v jeho případě nepochybně pravda. Jmenoval mě, spíš bych měl říct vymyslel mou funkci, tu profesuru, abyste rozuměl, místo, které mám tu čest zastávat - kde jsem to skončil? Aha. Zřídil profesuru chronologie s cílem zjišťovat, jestli je nějaký konkrétní důvod, proč se věci dějí jedna po druhé, a jestli existuje způsob, jak tomu zabránit. Protože odpovědi na ty tři otázky byly, jak jsem věděl okamžitě, ano, ne a možná, uvědomil jsem si, že si na zbytek kariéry můžu dát pohov."

"A vaši předchůdci?"

"Mmm, ti byli přibližně stejní."

"Co to bylo za lidi?"

"Za lidi? No skvělí, to je bez debaty. Skvělí, do jednoho. Připomeňte mi, abych vám někdy o nich povykládal. Vidíte tu cihlu? Na té cihle bylo kdysi zle velkému Wordsworthovi."

To se odehrálo asi před deseti lety.

Richard se rozhlížel po jídelně, aby zjistil, co se za tu dobu změnilo, a odpověď zněla - samosebou že absolutně nic.

Vysoko ve tmě, sotva viditelné v mihotavém světle svíček, visely portréty ministerských předsedů, arcibiskupů, politických reformátorů a básníků, kteří na nich v tu chvíli vypadali spíše jako přízraky. Komukoli z nich mohlo být za jeho časů zle na té stejné cihle.

"A slyšel jsem," šeptal Reg nápadně důvěrně, jako by sděloval informace o propichování bradavek v klášteře, "že jste se konečně osamostatnil a že se vám vede dobře, mmm?"

"Mmm, no vlastně... ano, dalo by se to tak říct," koktal Richard, který byl stejně překvapený jako všichni ostatní, "ano, jde to."

Zraky mnohých u stolu se upřely na Richarda.

"Počítače," zaslechl, jak kdosi kus od něho špitl pohrdavě svému sousedovi. Upřené zraky se od něho zase odlepily a odvrátily se jinam.

"Výborně," rozplýval se Reg. "Mám velikou radost za vás, opravdu velikou."

"Řekněte mi," pokračoval a Richardovi chvilku trvalo, než si uvědomil, že profesor už nemluví s ním, ale že se otočil k sousedovi napravo, "co se vlastně děje, proč ta," udělal nechápavé gesto směrem k svíčkám a kolejnímu stříbru, "...sláva?"

Soused, staříčský seschlý pán, se k němu pomalu obrátil a z jeho pohledu bylo patrné, jak je otrávený, že ho někdo takto nutí vstávat z mrtvých.

"Coleridge," odpověděl tenkým skřipavým hlasem, "to je přece večere na počest Coleridge, ty blázne stará."

Pomaloučku se otáčel zpátky, až zase hleděl přímo před sebe. Jmenoval se Cawley, byl to profesor archeologie a antropologie a za jeho zády se o něm často šušovalo, že své dvě disciplíny nepovazuje ani tak moc za vážné vědní obory, jako spíše za příležitost, jak si znovu vybavit dětství.

"Ale ale, vážně?" mumlal si pro sebe Reg a otočil se zpět k Richardovi. "Takže dneska je to Coleridgeova večere," prohlásil suverénně. "Víte, on Coleridge tu taky studoval," dodal po chvilce. "Coleridge. Samuel Taylor. Básník. Předpokládám, že jste o něm slyšel. Toto je jeho večere. No vlastně, ne tak doslova. Ta už by musela dávno vystydnout." Odmkla. "Tady máte sůl."

"No..., děkuji, myslím, že počkám," užasle zareagoval Richard. Na stole ještě nebylo žádné jídlo.

"No tak, vezměte si ji," naléhal profesor a nastrkoval mu těžkou stříbrnou slánku.

Richard zmateně pomrkal, ale vnitřně rezignoval a natáhl po ní ruku. V momentě, kdy mrkl, však slánka zmizela. Překvapeně ucukl.

"Dobré, že?" ujišťoval se Reg a lovil zmizelou nádobku za uchem té živé mrtvoly po své pravici. Kdesi u stolu se ozvalo překvapivě divčí hihňání. Reg se uličnický zakřenil: Já vím, že to musí lidem lézt na nervy, ale já už jsem holt takový. Ale na seznamu věcí, kterých chci nechat, to mám hned za kouření a pijavicemi."

Tohle tedy byla další věc, která se nezměnila. Někteří lidé se rýpou v nose, jiní ze zvyku mlátí stařenky na ulicích.

Regův zlozvyk byl neškodný, i když svérázný - posedlost dětinskými kouzelnickými kousky. Richard vzpomínal, jak šel poprvé za Regem s nějakým problémem - byl to jen normální Angst, který se čas od času zmocňuje studentů, zvláště když mají zrovna vypracovávat eseje, ale v té době mu ten problém připadal jako obludný, nezvládnutelný balvan. Reg se tehdy posadil a pozorně naslouchal jeho výlevům, až mu z toho soustředění naskočila na čele hluboká vráska, a když se Richard konečně vypovídal, Reg se vážně zahloubal, dlouze se drbal na bradě a nakonec se k němu naklonil a podíval se mu do očí.

"Mám dojem, že váš problém je v tom," pronesl tehdy, "že máte v nose moc sponek."

Richard na něho vytřeštil oči.

"Dovolte, abych vám to předvedl," pokračoval Reg, naklonil se přes stůl a vytáhl Richardovi z nosu řetěz jedenácti sponek na papír a malou gumovou labuť.

"No vida, skutečný viník," prohlásil a zdvihl labuť. "Víte, to jsou ty, co bývají v krabicích s vločkami. Způsobují nekonečné problémy. No nic, jsem rád, pane kolego, že jsme si popovídali. Až budete mít zase nějaké problémy, klidně přijďte. Jsem vám kdykoli k dispozici."

To se ví, že Richard víckrát nepřišel.

Ted' se rozhlížel, jestli neuvidí někoho známého z dob svých studií.

Dvě místa vlevo od něho seděl vedoucí katedry angličtiny, který Richardovi dělal v angličtině studijního poradce.

Nejevil žádné známky toho, že by mu Richard byl povědomý. Nebylo na tom nic divného, protože Richard se mu tři roky ve škole neúnavně vyhýbal, někdy i za cenu toho, že si nechal narůst plnovous a předstíral, že je někdo jiný.

Vedle něho byl člověk, kterého se Richardovi nikdy nepodařilo identifikovat. A vlastně ani nikomu jinému. Byl hubený, vypadal jako hraboš a měl úplně mimořádně dlouhý kostnatý nos - vážně byl strašně, strašně dlouhý a opravdu kostnatý. Upřímně řečeno se nápadně podobal tomu diskutovanému kýlu, který v roce 1983 pomohl Australanům vyhrát Pohár Ameriky, a na tu podobnost se v té době hodně poukazovalo, i když jemu to do očí nikdo neřekl. Nikdo mu do očí nic neřekl. Vůbec nic.

Nikdo.

Nikdy.

Když se s ním někdo setkal poprvé, byl z toho nosu tak vyděšený a rozpačitý, že se nezmohl na slovo, a podruhé to bylo ještě horší, protože si vzpomněl na první setkání, a tak dále. Plynula léta, celkem sedmnáct. Celou tu dobu ho

obklopoval ochranný kryt ticha. V jídelně se dávno stalo zvykem, že obsluhující personál umístil vždycky celý komplet - sůl, pepř i hořčici - nalevo i napravo od tohoto muže, protože ho nikdo nedokázal poprosit, aby jim něco podal, a požádat někoho, kdo seděl na opačné straně od něho, bylo nejen neslušné, ale absolutně nemožné, protože byl v cestě nos.

Podivuhodná byla i série posunků, které muž večer co večer pravidelně opakoval. Začal tím, že si pěkně po řadě poklepával všemi prsty levé ruky a pak jedním prstem pravé. Občas si pořádkem dal další části těla, kotník, loket nebo koleno. Vždycky když musel kvůli jídlu poklepávání nechat, začal přivírat obě oči a tu a tam pokyvoval hlavou. Nikdo se ho samozřejmě nikdy neodvážil zeptat, proč to dělá, přestože se všichni užírali zvědavostí.

Kdo sedí za ním, to Richard neviděl.

Na opačné straně, za živou mrtvolou vedle Rege, seděl Watkin, profesor klasické filologie, údělňá suchar a podivín. Mel brýle bez obrouček, jejichž skla vypadala skoro jako masivní skleněné krychle, v nichž jeho oči budily dojem, že existují samostatně jako zlaté rybičky. Nos měl rovný a obyčejný, ale pod ním nosil stejný vous jako Clint Eastwood. Očima plul po místnosti a vybíral si, koho dnes večer osloví. Myslel si, že by tou obětí mohl být jeden z hostů, nově jmenovaný ředitel Rádía Tři, který seděl naproti, jenže toho už bohužel lapili vedoucí hudební katedry s profesorem filozofie. Ti dva tomu ztrápenému muži vehementně vysvětlovali, že spojení "příliš mnoho Mozarta" si s ohledem na logické definice všech tří slov svou podstatou vnitřně odporuje a že žádný výrok, který takové spojení obsahuje, nemůže tudíž být smysluplný, a logicky tedy nemůže sloužit jako argument ve prospěch nějaké dané strategie plánování programů. Nebožák už začal nápadně svírat příbor. Vrhá kolem sebe zoufalé pohledy a hledal záchranu. Udělal chybu, že očima spočinul na Watkinovi.

"Dobrý večer," s okouzlejícím úsměvem spustil Watkin, přehnaně přátelsky pokýval hlavou a pak zabodl zrak do právě přineseného talíře s polévkou, odkud jej hned tak nemínil přesunout; Ať se ten frajírek chvíli škvaří ve vlastní šťávě. Záchrana nebude zadarmo, ta musí mít přinejmenším cenu takových pěti honorářů za rozhovory v rozhlase.

Najednou si Richard všiml, že vedle Watkina sedí původce toho holčičího hihňání, které doprovázelo Regovy kouzelnické triky. Kupodivu to byla opravdu dívka. Bylo jí asi osm, měla blondáté vlásky a mračila se. Jen tak z rozmaru každou chvilku kopla do nohy od stolu,

"Kdo je to?" překvapeně se zeptal Richard,

"Kdo je kdo?" překvapeně se zeptal Reg.

Richard nenápadně ukázal prstem směrem k ní. "Ta malá," šeptem upřesňoval, "tam, ta holčička. Nějaká nová profesorka matematiky?"

Reg se tím směrem podíval. "No ne!" zasl. "To vážné netuším. Opravdu jsem neměl tu čest. To zírám!"

V tu chvíli vyřešil problém člověk z BBC. Najednou se totiž vymanol z logického nelsonu, do kterého ho dostali jeho sousedi, a napomenul holčičku za kopání. Přestala kopat do stolu, a místo toho s dvojnásobnou vervou kopala do vzduchu. Když jí řekl, ať se snaží zabavit nějak jinak, kopla do něho. Na okamžik jí tím ten otravný večer zružověl, ale ne nadlouho. Její otec se stručně podělil s osazenstvem stolu o pocity, jaké to je, když vás paní na hlídání nechá na holičkách. Nikdo se však necítil dostatečně zběhlý, aby téma rozváděl dál.

"Buxtehude ovšem zůstává neprávem v zapomnutí," navázal na předchozí debatu vedoucí hudební katedry. Jsem přesvědčen, že se těšíte na to, jak to při nejbližší příležitosti napravené."

"No, víte..., ano," váhal s odpovědí otec dívky a pobryndal se přitom polévkou, "abych tak řekl, víte... Buxtehude je něco jiného než Gluck, že ano?"

Holčička znovu kopla do stolu. Otec ji setřel káravým pohledem a ona naklonila hlavu na stranu, pitvořila se a grimasami se něčeho dožadovala.

"Teď ne," odbyl ji co možná nejtíšeji.

"A kdy?"

"Později. Možná. Později. Uvidíme."

Otráveně se zas shrbila na židli. "To říkáš pořád," zašklebila se.

"Chudák dítě," zamumlal Reg. "U tohoto stolu není jediného kolegy, který by se v duchu nechoval přesně tak. Ááá, děkuji." Právě přinesli polévku, takže jejich pozornost byla na chvíli odvedena jinam.

"Tak mi řekněte," ozval se Reg poté, co si oba nabrali několik plných lžic a nezávisle na sobě dospěli ke stejnému závěru, že se nejedná o žádnou chuťovou bombu, "čím se to vlastně zabýváte, milý příteli. Jestli se nepletu, je to něco s počítači a taky s hudbou. Myslel jsem, že jste tady studoval angličtinu, i když - chápu, jen ve volném čase."

Významně se na Richarda podíval přes hranu polévkové lžice. "Ne, počkejte," nepřipustil Richarda ke slovu, "matně si pamatuji, že jste měl jakýsi počítač, už když jste byl tady. Kdy to bylo? V sedmdesátém sedmém?"

"To, čemu jsme v sedmdesátém sedmém říkali počítač, to bylo takové počítadlo na elektriku, ale..."

"Ne, nepodceňujte počítadlo," zasáhl Reg. "V povolaných rukách je to velice důmyslný kalkulač. Navíc nevyžaduje žádný zdroj, dá se vyrobit z kdekákeho materiálu, který je při ruce, a nikdy se nesesype uprostřed rozdělané práce."

"Takže na elektřinu by nemělo vůbec význam," shrnul to Richard.

"Svatá pravda," přitakal Reg.

"Je pravda, že většinu toho, co ta mašina uměla, by člověk zvládl sám, dvakrát rychleji a v klidu a bez rozčilování," rozpovídal se Richard, "ale na druhé straně byla výborná v tom, že se chovala jako těžkopádný a zabezděný žák."

Reg se zatvářil nechápavě.

"Nenapadlo mě, že by jich mohl být nedostatek," podotkl. Jenom odtud bych takových trefil chlebovou kuličkou aspoň půl tuctu."

"Nepochybuji. Ale podívejme se na to jinak. Jaký je skutečný smysl toho, že se snažíme někoho něco naučit?"

Zdálo se, že tato otázka vyvolala u stolu vlnu souhlasného mumlání a přitakávání.

Richard pokračoval: Já si myslím, že když chce člověk něco opravdu pochopit, je nejlepší zkusit to vysvětlit někomu dalšímu. To vás donutí všechno si v hlavě pořádně srovnat. A čím je Váš žák těžkopádnější a zabedněnější, tím víc musíte problém rozkládat do jednodušších a jednodušších myšlenek. A přesně to je podstata programování. Než nějakou složitou myšlenku rozložíte do menších kroků, které zvládne i blbá mašina, tak se samozřejmě o ní sám něco naučíte. Učitel se obvykle naučí víc než žák. Mám pravdu?"

"Naučit se o moc méně než žáci by šlo těžko," zahučel kdosi u stolu, "to by člověk musel podstoupit lobotomii."

"A tak jsem se celé dny potýkal s tou šestiáctikilobajtovou mašinou a vnucoval jí svoje eseje, které bych měl na psacím stroji napsané za pár hodin. Mne ale fascinoval proces vysvětlování stroji, co po něm chci. V podstatě jsem si v Basicu vytvořil vlastní textový editor. Prachobyčejné vyhledání a nahrazení tehdy trvalo tři hodiny."

"Zapomněl jsem, dokončil jste někdy nějaké eseje?"

"Eseje jako takové vlastně ne. Ale důvody, proč ne, byly fascinující. Objevil jsem například, že..."

Odmíchl se a musel se sám sobě zasmát.

"Jo, a taky jsem hrál na klávesy v jedné rockové skupině," dodal. "To taky udělalo svoje."

"Ale! To jsem ani nevěděl," řekl Reg. "Na vaši minulosti ulpívají temnější skvrny, než bych čekal. Chce se mi dodat, že v tom jsou si podobné s touto polévkou." Pečlivě si otřel ústa ubrouskem. Jednou budu muset promluvit s kuchářem. Chtěl bych mít jistotu, že opravdu vaří z těch pravých ingrediencí a ty nejvhodnější a nejchutnější vyhazují. No nic. Takže rocková skupina, říkáte! Podívejme, podívejme. Bože můj!"

Je to tak," řekl Richard. Jmenovali jsme se 'Ujde to', ale nebyli jsme nic moc. Měli jsme v úmyslu být Beatles začátku osmdesátých let, ale dostalo se nám mnohem lepších finančních a právních rad než Beatles. Ty rady v podstatě zněly 'neotravujte', a tak jsme neotravovali. Odešel jsem z Cambridge a tři roky hladověl."

"Ale jestli mne paměť neklame, v té době jsme se potkali a vy jste tvrdil, že se vám vede dobře."

"Ano, coby metaři. Na silnicích byla hrůza smět. Zdálo se mi, že víc než dost, aby to člověka zaměstnalo na celý život. Jenže mě vyhodili; za to, že jsem ten binec ze svého rájónu smetl ke kolegovi."

Reg zavrtěl hlavou. "To jste se určitě minul povoláním. Existuje spousta zaměstnání, kde by vám takové jednání zajistilo rychlý postup."

"Vyzkoušel jsem jich několik - ale žádná sláva, ani v jednom. Nikde jsem moc dlouho nevydržel, protože jsem byl pořád strašně unavený, takže jsem je nemohl dělat pořádně. Jednou mě našli v hlubokém limbu v drůbežárně, jednou mezi šanony, podle toho, o jaké místo právě šlo. To víte, celou noc jsem seděl u počítače a učil jsem ho zahrát 'Tři slepé myši' a všelijaké jiné popěvky. To byl pro mě důležitý cíl."

"To věřím," souhlasil Reg. "Díky," oslovil číšníka, který vzal ze stolu talíř s nedojedenou polévkou, "mockrát děkuji. 'Tři slepé myši' říkáte. No dobře, dobře... Ale nakonec jste nepochybně prorazil, vaše současné skvělé postavení je toho důkazem, ne?"

"Není to tak úplně jednoduché."

"Toho jsem se bál. Skoda, že jste to nepřinesl s sebou. Mohl jste rozveselit naši malou slečinku, která tu chudinka musí vydržet s takovými nudnými a zapšklými patrony, jako jsme my. Kdybyste na ni spustil 'Tři slepé myši', to by jí asi pozvedlo náladu." Naklonil se, aby přes dva sousedy vpravo na holčičku viděl. Seděla sklesle na židli, ani nedutala.

"Ahoj," prohodil.

Překvapeně zvedla oči, vzápětí je stydlivě sklopila a začala houpat nohama.

"Co myslíš, že je horší," zeptal se Reg, "ta polévka, nebo ta sešlost tady?"

Malinko, váhavě se pousmála a pokrčila rameny. Pořád hleděla do země.

"Myslím, že jednáš moudře, když se zatím nechceš vyjadřovat," pokračoval Reg. "Já osobně počkám ještě na mrkev, než začnu vynášet nějaké soudy. Vaří ji už od vikendu, ale mám strach, že to nebude stačit. Jediné, co by mohlo být horší než mrkev, je Watkin. To je ten člověk, co má ty prapodivné brýle a co sedí mezi námi. Mimochodem, já se jmenuji Reg. Až budeš mít chvíli, přijď sem a kopni si do mě."

Holčička se zachichotala a podívala se po Watkinovi. Ten ztuhl a učinil odporně neúspěšný pokus o dobrosrdečný úsměv.

"Nuže, slečinko," oslovil ji nešikovně. Zoufale se musela ovládat, aby při pohledu na jeho brýle nevyprskla smíchy. Následovala tedy kratinká konverzace, ale holčička měla spojení a začala se trochu bavit. Její otec se na ni usmál se zjevnou úlevou.

Reg se obrátil zpátky k Richardovi, jenž se zničehonic zeptal: "Máte nějakou rodinu?"

"Mmm... nemám," potichu odpověděl Reg. "Ale řekněte, co bylo pak, po 'Třech slepých myších'?"

"Stručně řečeno, Regi, skončil jsem u firmy 'WayForward'..."

"Aha, slavný pan Way! Co on je vlastně zač?"

Richardovi tato otázka mírně lezla na nervy, asi proto, že ji slyšel tak často.

"Je lepší i horší, než ho ukazují noviny. Abych byl upřímný, mně se líbí. Jako každý člověk, který má práce nad hlavu, je občas trochu nepřijemný, ale já ho znám od té doby, co se firma rozjížděla, když začínal od nuly a já vlastně taky. Je bezvadný. Jen mu pokud možno nedávejte svoje telefonní číslo, pokud nemáte nějaký velkokapacitní záznamník."

"Cože? Proč to?"

"On je totiž ten typ člověka, který může přemýšlet, jenom když mluví. Když ho něco napadne, musí to někomu vykládat, jedno komu. A když nejsou k sehnání lidi, což se stává čím dál častěji, stačí mu klidně záznamníky. Prostě někomu zavolá a mluví do záznamníku. Jedna jeho sekretářka má za úkol jedno jediné - sbírat kazety od lidí, kterým pravděpodobně volal, přepisovat je, uspořádat a druhý den mu upravený text předložit v modré složce."

"V modré? Hmm."

"Těžko říct, proč všechno jednoduše nenamluví do diktafonu," dodal Richard a pokrčil rameny.

Reg zauvažoval: "Řekl bych, že diktafon nepoužívá proto, že nerad mluví sám se sebou," vysvětloval. "Má to svou logiku."

Nabral si do úst porc au poivre, který právě přinesli, a dál o tom uvažoval. Pak na chvíli odložil vidličku a nůž vedle talíře.

"A jaká je vlastně v tom všem role mladého MacDuffa?" zeptal se nakonec.

"Gordon mi zadal úkol, abych vyvinul pořádný software pro Apple Macintosh. Tabulkový procesor pro finančníctví, účetnictví a tak, výkonný, snadno použitelný, se spoustou grafiky. Ptal jsem se ho, co tam přesně chce, a on mi řekl: 'Všechno. Chci špičkový software pro podnik, se zpěvy a tanci.' No a protože já už jsem v jádru tak trochu pošuk, vzal jsem ho doslova.

To je tak: on jistý shluk čísel může reprezentovat, co si usmyslíte. Může zmapovat kdejaký povrch, může modulovat každý dynamický proces, a tak dál. A když vezmete soubor účtů nějaké firmy, je to nakonec zase jen shluk čísel. A tak jsem sedl a napsal program, který ta čísla vezme a udělá s nimi, co se vám zlíbí. Chcete sloupkový graf, udělá sloupkový graf; chcete kruhový diagram nebo bodový graf, zpracuje čísla do kruhového diagramu nebo bodového grafu. Když chcete, aby z kruhového diagramu vyskakovaly roztančené mladice, protože chcete odpoutat pozornost od čísel, která diagram představuje, tak vám to program taky udělá. Nebo můžete třeba proměnit čísla v hejno racků a útvar, v jakém poletí, a pohyb křidel jednotlivých racků bude záviset na výkonu jednotlivých divizí ve vaší firmě.

Perfektně se taky dají vytvářet animovaná firemní loga, která opravdu něco vystihují.

Za největší ptákovinu na tom programu jsem však považoval to, že když firma chtěla, mohla mít účetnictví vyjádřené hudební skladbou. I to program zvládal. Tedy ptákovina to byla podle mě. Obchodní svět se po tom mohl umlátit."

Reg ho pozoroval s vážnou tváří a s kouskem mrkve citlivě vybalancovaným na vidličce. Nepřerušoval ho.

Richard se dostával do varu. "Víte, shlukem čísel nebo posloupností čísel můžete vyjádřit všechny aspekty hudební skladby. Čísla můžou vyjádřit výšku not, délku, vzorce výšek a délek..."

"Myslíte tóny," podotkl Reg. Mrkev se zatím ani nehnula. Richard se zasmál.

"Tóny, to by mohlo být to pravé slovo. To si musím zapamatovat."

"Lépe by se vám mluvilo." Reg vrátil mrkev na talíř, aniž ji ochutnal. "Takže ten software měl úspěch, že?" zeptal se.

"Tady ani moc ne. U většiny britských firem zněly roční uzávěrky z počítače jako Pochod mrtvých ze Saula, ale v Japonsku se na něj vrhali jako diví. Vytvořil rozjásané podnikové hymny, které začínaly dobře, ale kdybyste se na ně podíval kriticky, asi byste musel konstatovat, že na konci byly většinou urvané a upištěné. Fantasticky se prodával ve Státech, což byla hlavní věc. Jenže mě teď hlavně zajímá, co se stane, když se z toho vypustí to účetnictví. Přeměna čísel, reprezentujících mávání vlaštovičích křidel, přímo na hudbu. Co by bylo slyšet? Zvuk kontrolní pokladny asi ne, aspoň podle Gordona."

"To je úžasné, opravdu úžasné," prohlásil Reg a konečně strčil mrkev do pusy. Pak se otočil, vyklonil a promluvil na svou novou kamarádku.

"Watkin prohrává," začal. "Tady ta mrkev už zase překonala rekord všech dob. Promiň, Watkine, ty jsi hodně příšerný, ale ta mrkev, obávám se, je nedostižitelná."

Holčička se zachichotala o něco uvolněněji než předtím a usmála se na něho. Watkin se snažil reagovat dobrosrdečně, ale z pohledu, který na Regovi spočinul, bylo jasné, že je spíš zvyklý dobírat si jiné, než aby si někdo dobíral jeho.

"Tati, prosím tě, můžu?" S nově nabytou, i když nevelkou jistotou, nabyla i hlasu.

"Až později," odbyl ji otec.

"Ale už je později. Já to měřím."

"Víš..." Zaváhal. Byl v koncích.

"My jsme byli v Řecku," oznámila holčička tenkým hláskem, ale plným obdivu.

"Vážné?" odpověděl Watkin a pokýval hlavou. "Mmm. Na jednom místě, nebo prostě v Řecku vůbec?"

"V Patmosu," odpověděla rozhodně. "Bylo tam krásně. Já, myslím, že Patmos je nejkrásnější místo na celém světě. Až na to, že trajekt nikdy nepřijel, kdy měl. Ani jednou. Já jsem to měřila. Nestihli jsme letadlo, ale mně to nevadilo."

"Tak Patmos říkáš," zaujalo zjevně Watkina. "Musíš, slečno, pochopit, že Řekům nestačilo, že ovládli kulturu antického světa, Řekové jsou také zodpovědní za největší, někdo by možná řekl jediné dílo tvůrčího ducha, vytvořené v tomto století. Mluvím samozřejmě o jízdních řádech řeckých lodí. Dílo pozoruhodné fantazie. Potvrdí to každý, kdo se pohyboval v Egejském moři. Hmm. No jo. Je to tak."

Zamračila se na něho.

"Našla jsem amforu," přidala ještě.

"Asi nic významného," zarazil ji otec. "Víte, jak to je. Každý, kdo je v Řecku poprvé, si myslí, že našel nějaký hrnec, že jo? Ha, ha, ha."

Nastalo všeobecné přikyvování. Je to pravda. Znepokojivá, ale pravda.

"Našla jsem ji v přístavu, ve vodě. Jak jsme čekali na tu zatraceno u loď."

"Sáro, já jsem ti přece říkal..."

"Tys o ní taky tak mluvil. A ještě hůř. Ani jsem netušila, že taková slova znáš. No nic, já jsem si jenom říkala, že když tady mají být podle všeho všichni takoví chytří, že by mi někdo mohl říct, jestli je to opravdu stará antická věc, nebo ne. Já si myslím, že je moc stará. Tati, že jim ji ukážeš?"

Otec rezignovaně pokrčil rameny a začal lovit pod židli.

"Vědělas," znovu ji oslovil Watkin, "že v Patmosu byla sepsána Apokalypsa? Opravdu. Svatý Jan Evangelista ji tam napsal, jak víš. Podle mě nese nepochybné známky toho, že ji napsal, když čekal na trajekt. Ano, myslím, že je to tak. Na začátku je přece taková ta zasněnost, do které upadáš, když nevíš, jak si ukrátit čas, a začínáš se nudit, prostě si vymýšlíš, a pak to postupně narůstá a vyvrcholí to jakýmsi halucinogenním zoufalstvím. Podle mě je velmi sugestivní.

Možná bys o tom mohla napsat referát." Kývl na ni.

Podívala se na něho jako na blázna.

"Tady je," řekl otec a dost nešetrně postavil tu věc na stůl. "Prostě hrnec, jak vidíte. Má teprve šest, že, broučku?" dodal s lehkým ušklíbnutím.

"Sedm," opravila ho Sára.

Nádobka byla poměrně malá, asi deset dvanáct centimetrů vysoká a asi deset centimetrů široká v tom nejširším bodě. V podstatě koule a na ní úzký, asi dvoucentimetrový krček. Krček a zhruba polovina povrchu koule byla pokrytá ztvrdlou hlinou, ale viditelné části nádoby byly červenohnědé s hrubým povrchem.

Sára nádobku vzala a podala ji učiteli napravo.

"Vy vypadáte chytře," oslovila ho. "Řekněte mi, co si myslíte."

Muž ji vzal a lehce pohrdavě ji převrátil. Jsem přesvědčený, že kdybys seškrabala tady to bahno zespodu," poznamenal vtipně, "asi by se tam objevilo ‚Made in Birmingham‘."

"Ze by byla tak stará?" nutil se do smíchu Sářin otec. "Už je to dost dávno, co tam naposled něco vyrobili."

"Ale můj obor to není. Já jsem molekulární biolog. Chcete se někdo podívat?"

Otázka se nesetkala s žádnými výkřiky nadšení, nicméně nádobka chaoticky putovala z ruky do ruky. Jeden na ni pouhlí oči přes tlustoskla svých brýlí, druhý si ji prohlížel přes brýle s kostěnými obroučkami, dalšímu brýle na čtení sjely až na nos a civěl na hrnec přes jejich horní okraj, další na něj zase švidral, protože si brýle zapomněl v druhém obleku, který bohužel už nejspíš odešel do čistírny. Zdálo se, že nikdo neví, jak je hrnec starý, a nikoho to ani nijak zvlášť nezajímá. Holčička začínala opět klesat na mysli.

"Ať se jdou vycpat," špitl Reg Richardovi. Znova zdvihl stříbrnou slánku a držel ji ve vzduchu.

"Milá slečno," naklonil se, aby k ní mohl promluvit.

"Ne, už prosím té ne, ty blázne stará," zamumlal staříčkový archeolog Cawley, opřel se a dal si ruce na uši.

"Milá slečno," zopakoval Reg, "sleduj pozorně tuto obyčejnou stříbrnou slánku. Sleduj pozorně tuto obyčejnou čepici."

"Žádnou nemáte," nevrle ho odbyla Sára.

"Aha! Moment, prosím," řekl a zašel si pro červenou vlněnou čepici.

"Sleduj pozorně tuto obyčejnou stříbrnou slánku. Sleduj pozorně tuto obyčejnou čepici. Teď dám slánku do čepice, tak, a čepici ti podám. Další část triku, holčičko, záleží na tobě."

Po Cawleym a Watkinovi, kteří seděli mezi nimi, jí čepici poslal. Vzala ji a podívala se dovnitř.

"Kde je?" zeptala se a civěla do čepice.

"Tam, kam jsi ji dala," odpověděl Reg.

"Aha. No, to nebylo moc povedené," zhodnotila trik Sára.

Reg pokrčil rameny. Jednoduché kouzlo, ale mě baví." Obrátil se znovu k Richardovi. "O čem jsme to mluvili?"

Richard na něho vytřeštil oči. Věděl, že profesor měl odjakživa sklony k náhlým, nevyzpytatelným změnám nálad, ale teď jako by z něho v mžiku vyprchala všechna vřelost. Nasadil tentýž užaslý výraz, jaký Richarda vítal, když večer dorazil k jeho dveřím, zjevně naprosto neočekávaně. Reg jako by vycítil, že to Richardovi vzalo dech, a rychle vykouzlil úsměv.

"Milý chlapče! Milý chlapče! Můj milý chlapče! Co jsem to jenom říkal?"

"Říkal jste ‚Milý chlapče‘."

"Ano, ale to byla určitě předehra k něčemu dalšímu. Krátká tokáta o tom, jaký jste šikovný chlapík, než se dostanu k hlavnímu tématu mé promluvy, jehož podstata mi momentálně uniká. Vy netušíte, co jsem vám chtěl říct?" "Ne."

"Ach jo. No nic. Asi bych měl být rád. Kdyby všichni věděli, co mám v úmyslu říct, tak by nemělo smysl, abych to říkal, no ne? Ale obraťme list. Jak se vede tomu hrnci?"

Tou dobou došel k Watkinovi. Ten prohlásil, že není odborník na to, jaké nádoby si staří Rekové vyráběli na pití, ale pouze na to, co následně napsali. Dále upozornil, že Cawley je ten pravý, před jehož znalostmi a zkušenostmi by se měli všichni sklánět, a pokusil se dát hrnec jemu.

"Říkám," opakoval se, "že bychom se měli sklánět před vašimi znalostmi. Tak už proboha sundejte ruce z uší a podívejte se na to."

Jemně, ale rozhodně mu sundal z ucha pravou ruku, znovu mu vysvětlil situaci a podal mu hrnec. Cawley jej prohlédl, sice zběžně, ale zjevně zrakem odborníka.

"Ano. Asi dvě stě let starý, bych to odhadl. Velice hrubá práce. Neumělá na svou dobu. Samozřejmě naprosto bezcenná."

Rezolutně postavil nádobu na stůl a zahleděl se na opačnou stranu, na galerii pro zpěváky, Něco ho tam, jak se zdálo, z nějakého důvodu rozzlobilo.

Na Sáru zpráva účinkovala okamžitě. Už i tak byla dost skleslá, ale tohle ji úplně dorazilo. Kousla se do rtu a opřela se dozadu. Zase se jednou cítila odstrčená a malá. Otec ji varovným pohledem usměrňoval, aby nevyváděla, a pak se za ni ještě jednou omluvil.

"Takže Buxtehude," chtěl to rychle zamluvit, "ano, starý dobrý Buxtehude. Podíváme se, co se dá udělat. Řekněte mi..." Přerušil ho hlas, který jako by se zajíkal samým úžasem: "Ty máš, slečno, vážně fenomenální kouzelnické nadání!"

Známa firma. Reg. Oči všech se obrátily na něho. Svíral nádobu a zíral na ni jako u vytržení. Pak se pomalu podíval na holčičku, jako by poprvé uznal schopnosti obávaného soupeře.

"Skláním se před tebou," šeptal. "Já, ačkoli mi nenáleží promlouvat v přítomnosti někoho, kdo má takové schopnosti jako ty, si dovoluji poblahopřát ti k jednomu z nejskvělejších kousků kouzelnického umění, jakého jsem kdy měl tu čest být svědkem!"

Sára na něho civěla vykulenýma očima.

"Mohu zde přítomným ukázat, co jsi vykouzlila?" zeptal se vážně.

Sotva znatelně kývla. Vzal ten původně tak jedinečný a teď tak smutně znevážený hrnec a ťukl s ním prudce o stůl. Hrnec se rozštípl na dvě nepravidelné části a ztvrdlá hlína, kterou byl obalený, se rozbila na zubaté stěpy. Jedna část spadla, druhá zůstala stát.

Sára třesla oči na upadanou, zašlou, leč bezpochyby kolejní stříbrnou slánku, zapasovanou ve zbytcích hrnce.

"Starý pošuk," zamumlal Cawley.

Když odezněly projevy nesouhlasu a odsouzení tohoto laciného triku - aniž však rozptýlily němý úžas v Sáriných očích -, obrátil se Reg k Richardovi a znučeně se zeptal: "Kdo to byl, ten váš tehdejší kamarád? Vidáte se? Ten s tím divným východoevropským jménem. Svlad něco. Svlad Cjelli. Vzpomínáte si?"

Richard na něj chvíli hleděl nechápavě.

"Svld? Jó, vy myslíte Dirka. Dirk Cjelli. Ne. Nikdy jsme se nestýkali. Párkrát jsem ho potkal na ulici, ale to je všechno. Myslím, že si jméno občas mění. Proč se ptáte?"

kapitola pátá...

Vysoko na svém skalním výběžku pořád seděl Elektromnich na koni, který v tichosti a bez reptání ztrácel svůj význam. Zpod kápě rezné kutny upřeně, bez mrkání hleděl Mnich do údolí. To údolí pro něj představovalo problém, ale ten problém byl pro něj nový a škaredý, neboť to bylo - Pochybování.

Nikdy ho to nedrželo dlouho, ale když to na něj přišlo, hlodalo to v základech jeho bytosti.

Bylo vedro, obloha jako vymetená, přes lehký mlžný závoj pražilo slunce na šedé skály a vysušené trsy trávy. Nic se nehýbalo, ani Mnich. Ale mozkem mu začínaly šumět divné věci. Občas se to stávalo, když byl nějaký údaj při průchodu vstupním bufferem špatně adresovaný.

Potom ale Mnich začal věřit; nejdřív nervózně a přerušovaně, později však v něm vyšlehl prudký, všespalující plamen víry, který vyvrátil všechny dosavadní víry včetně té praštěné, že údolí je růžové; věřil, že někde dole v údolí, asi míli od místa, kde sedí, se zakrátko otevře tajemný vchod do zvláštního a vzdáleného světa, vchod, kterým by mohl vejít. Úžasná představa.

Úžasné však bylo, že tentokrát měl naprostou pravdu.

Kůň ucítil, že se něco děje.

Nastražil uši a malinko zatřepal hlavou. Jak tam celou tu dobu pořád hleděl na stejné skalní útvary, dostal se do jakéhosi transu a málem už si taky představoval, že jsou růžové. Zatřepal hlavou o poznání důrazněji.

Nepatrné trhnutí otěžením, pobídnutí Mnichovými patami a už se dali do pohybu. Cestu dolů po skalnatém úbočí si vybírali velice pečlivě. Byla to obtížná cesta, povětšinou tvořená měkkou šedohnědou břidlicí. Jen tu a tam se objevila hnědozelená rostlinka, vytrvale lpící na své nejisté existenci na břidlici. Mnich to pozoroval bez rozpaků. Byl už starší a moudřejší, dětinské názory konečně odložil. Růžová údolí, dvojpohlavní stoly, to všechno byla přirozená stadia, kterými musel projít na cestě k opravdovému osvětlení.

Slunce do nich úporně pražilo. Mnich si otřel z obličeje pot a prach a zastavil. Přiklonil se koni k šíji. Zahleděl se do údolí. V tetelícím se horkém vzduchu tam ze dna údolí vystupoval mohutný geologický útvar. Tam, za tím útvarem, si představoval, či spíše vášnivě celou svou bytostí věřil, že se objeví ty dveře. Snažil se lépe zaostřit, ale detaily se v stoupajícím horkém vzduchu rozplývaly a mátly ho.

Znovu se v sedle napřimil a právě chtěl pobídnout koně, když vtom si všiml něčeho zvláštního.

Na ploché skalní stěně kousek od nich, po pravdě řečeno takový kousek, že ho překvapilo, že si toho nevšiml dříve, bylo něco namalováno. Byla to dost velká malba, poměrně neumělá, i když jistě elegantní křivky se jí upřít nedaly. Vypadala hodně staře, asi moc a moc staře. Barva vybledla, oprýskala a místy se odloupala, a tak se dalo těžko s jistotou říci, co obraz představuje. Mnich popojel blíž. Vypadalo to na primitivní loveckou scénu.

Skupina fialových tvorů s mnoha končetinami, to jsou jasně lovci z dávných dob. Mají jednoduché oštěpy a zuřivě pronásledují nějakého tvora s velkými rohy a v brnění, který, jak se zdá, už je zraněný. Barvy jsou tak nejasné, že se skoro úplně ztrácejí. Jediné, co je vidět zřetelné, je v podstatě bílá barva zubů. Zářivé bělobě zub času neublížil, i když tu výjev musí být pěkných pár tisíciletí. Zářivé bělobě malby nemohou dokonce konkurovat Mnichovy zuby, jak si zahanbeně uvědomil, a to si je čistil ráno.

Mnich už takové malby viděl, ale jenom na obrázku nebo v televizi; ve skutečnosti nikdy. Obvykle se vyskytovaly v jeskyních, kde byly chráněné před přírodními živly. Jinak by nepřežily.

Mnich si podrobněji prohlédl bezprostřední okolí skalní stěny a zjistil, že malba sice není přímo v jeskyni, nicméně je chráněna velkým převisem, a tedy skrytá před deštěm a větrem. Záhadné ale je, že malba vydržela tak dlouho. A ještě záhadnější, že ji zřejmě dosud nikdo neobjevil. Všechny takovéto jeskynní malby a jejich motivy jsou slavné a všeobecně známé, ale tuto Mnich nikdy dřív neviděl.

Možná že učinil dramatický a historický objev. Možná že kdyby se vrátil do města a objev oznámil, přivítali by ho zpátky, dali mu nakonec nový motherboard a dovolili mu věřit - věřit - věřit čemu? Zarazil se, zamrkal a zatřepal hlavou, aby odstranil momentální systémovou chybu.

Pak se prudce zastavil.

Věřil v existenci dveří. Musí ty dveře najít. Dveře jsou cesta do... do...

Ty Dveře jsou Cesta.

Dobře.

Velká písmena jsou vždycky nejlepší způsob, jak se vypořádat s věcmi, na které nemáte odpověď.

Přikře škubl uzdou, aby kůň otočil hlavu, a pobídl ho, aby šel dál směrem dolů.

Po několika minutách složitého manévrování sestoupili do údolí. Mnicha na chvíli vyvedlo z míry zjištění, že jemná horní vrstva prachu, která se usadila na vyprahlé hnědé půdě, je opravdu bledé hnědorůžová, zejména podél líně se vlekoucího proudu bahna. Bahno tu zbylo z řeky, která se údolím valí v době dešťů. Mnich slezl z koně, sehnul se, ohmatával růžový písek a prosíval ho mezi prsty. Zjistil, že je hebký a jemný, a když si ho začal vtírat do kůže, bylo to příjemné. Písek měl skoro stejnou barvu jako jeho kůže, možná o něco málo světlejší.

Kůň z něho nespouštěl oči. Mnich si uvědomil, asi trochu pozdě, že kůň musí mít hroznou žízeň. I on měl hroznou žízeň, ale zatím si to nepřipouštěl; alespoň se o to pokoušel. Odepnul ze sedla láhev s vodou. Byla žalostně lehká. Odšrouboval vršek a lokl si. Potom trochu nalil do dlaně a podal ji zvířeti. Kůň ji vmžiku vychlemtl.

Zase na Mnicha upřel oči.

Mnich smutně zavrtěl hlavou, zašrouboval láhev a vrátil ji na místo. Uvědomoval si, v té malé části hlavy, kde měl uloženy faktické a logické informace, že voda už dlouho nevydrží, a bez ní nevydrží ani oni. Jediné, co ho pohánělo dál, byla jeho Víra, v tu chvíli Víra v Dveře.

Oprášil si růžový písek z kutny a potom stál a díval se na ten útvar vzdálený už jen několik set metrů. Ne že by při pohledu na tu skálu nepociťoval mírnou nervozitu. Převážná část jeho mozku sice chovala pevnou a neotřesitelnou Víru v to, že za skálou budou Dveře a že ty Dveře budou znamenat Cestu, jenže ten díleček mozku, který chápal okolnosti kolem láhve s vodou, si začal bezděčně vybavovat minulá zklamání a vyslal velice slabý, ale ostrý výstražný signál.

Kdyby zvolil možnost, že se na Dveře nepůjde podívat, mohl by navěky věřit v jejich existenci. Staly by se cílem směřování jeho života (tedy toho mála, co z jeho života zbylo, promluvil díleček mozku, který chápal okolnosti kolem láhve s vodou).

Kdyby se naopak rozhodl, že se těm Dveřím půjde poklonit, a ony tam nebyly... co potom?

Kůň netrpělivě zaržal.

Odpověď byla samozřejmě prostá. K zvládnutí tohoto problému měl Mních celou desku s obvody. Přesně to bylo smyslem jeho poslání. Dál bude tedy v Dveře věřit, ať se stane cokoli. To je přece podstata Víry, ne?

I kdyby tam dveře nebyly, Dveře tam budou.

Vzpamatoval se. Dveře tam budou a on k nim teď musí jít, protože ty Dveře znamenají Cestu.

Na koně už nenasedl. Vedl jej. Jeho Cesta už byla krátká a do blízkosti Dveří by měl přijít pokorně.

Kráčel odvážně, vzpřímeně, s pomalou obřadností. Přišel až k skalnímu útvaru. Už byl u něho. Zašel za něj. Podíval se. Uviděl Dveře.

Koně, nutno říct, to docela překvapilo.

V posvátné účtě a ohromení padl Mních na kolena. Po zkušenostech z minula, kdy mu bylo souzeno vždy jen zklamání, nečekal totiž nic jiného, a ačkoli by si to nedokázal vědomě přiznat, na tuto eventualitu byl absolutně nepřipravený.

Zíral na Dveře. Uváděly ho v krajní systémový omyl.

Takové dveře nikdy neviděl. Všechny dveře, které znal, byly velké a měly ocelovou výztuž; to kvůli všem těm videorekordérům a myčkám na nádobí, které byly za nimi, plus samozřejmě všem Elektromnichům, kteří museli tomu všemu věřit. Tyto dveře byly jednoduché, dřevěné a malé, přibližně stejně velké jako Mních. Natřené na bílo, místo kliky jediný mosazný knoflík, mírně odřený, umístěný po straně, zhruba v polovině nebo spíše pod polovinou výšky dveří. Vsazené byly přímo do skalní stěny. Nikde žádné vysvětlení o jejich původu či účelu.

Užaslý Mních se vrávoravě zvedl, chytil koně, a aniž si chudák uvědomoval, kde sebral odvahu, vykročil nervózně směrem ke dveřím. Natáhl ruku a dotkl se jich. Když nespustilo žádné poplašné zařízení, byl tak vyděšený, že uskočil zpátky. Dotkl se jich ještě jednou, teď už odhodlaněji.

Nechal ruku pomalu klesnout na knoflík - a zase nic, žádný alarm. Počkal, kdyby náhodou, a pak zlehka, opravdu zlehka knoflíkem otočil. Cítil, jak mechanismus povoluje. Nedýchal. Nic. Přitáhl dveře k sobě. Šlo to snadno. Nahlédl dovnitř, ale bylo tam na rozdíl od ostrého slunce venku tak šero, že neviděl nic. Nakonec, polomrtvý strachy a ohromením, vešel dovnitř. Koně táhl za sebou.

Postava, která seděla mimo dohled, poblíž dalšího skalního útvaru, si několik minut nato přestala potírat obličej prachem, zvedla se, protáhla si končetiny a vydala se zpátky ke dveřím. Cestou si upravovala oblečení.

kapitola šestá...

"Dal zbudovat svůj letohrad
v Xanadu velký Kublaj Chán;"

Přednášející nepochybně patřil k té myšlenkové škole, která tvrdí, že smysl pro vážnost a velikost nějaké básně se nejlépe prokáže, když se při recitaci dělají vylomeniny s hlasem. Vznášel se do výšin a střemhlav se pak na slova vrhal, dokud se jako by nepřikrčila a neprchla do úkrytu.

"kde svatá řeka Alf má spád
skrz obřích slují tmu a chlad
v neslunný oceán."

Richard se pohodlně opřel. Ta slova mu byla velmi, velmi povědomá - nutně musela být povědomá všem, kdo vystudovali angličtinu na koleji sv. Cedda - a snadno mu pronikala do mozku.

Vztah mezi kolejí a Coleridgem se tu bral opravdu velice vážně, navzdory básnickově nechvalně známé zálibě v jistých,

jen tak rekreačně užívaných léčivech, pod jejichž vlivem ve snu vytvořil toto své největší dílo.

Úplný rukopis byl uložen na bezpečném místě v kolejní knihovně a z něj se báseň pravidelně při Coleridgeově večeři předčítala.

"Na dvakrát pět mil země lán
zdmi, věžemi byl obehán:
byly tam sady, vody jimi hrály
a kadidlové stromy kvetly v nich;
byly tam lesy staré jak ty skály,
kropené hrstmi lučin slunečných."

Richardovi bleskla hlavou otázka, jak dlouho to bude trvat. Podíval se stranou na svého bývalého studijního poradce. Zatvrzelá rozhodnost jeho slovního projevu ho vyváděla z míry. Jeho zpěvavá kadence ho nejdřív rozčilovala, ale po chvilce ho začala ukolébávat. Pozoroval přitom pramínek vosku přetékající přes okraj svíčky, která už dohořivala a vrhala na neodklizený stůl nepravidelné záblesky.

"Však ach, ta propast s rozervanou stěnou,
jež spadá do tmy přes cedry a býlí!
Divoký kotit! Jak očarován ženou,
jež pod lunou tu bloudí na zapřenou,
když démon-ženich zradil ji, a kvílí."

Malé dávky červeného vína, které si v průběhu večeře dopřával, se hřejivě rozlévaly v žilách a zanedlouho se mu myšlenky začaly rozbíhat všemi směry. Jak se ho Reg u večeře ptal - co se vlastně stalo s jeho bývalým... 'kamarád' je to slovo? Člověk měl z něho vždycky dojem, že spíš než živá bytost je Dirk něco jako sled výjimečných událostí.

Představa, že by mohl mít kamarády jako takové, se zdála ne zrovna nepravděpodobná, ale spíše něco jako spojování nespojitelného, jako například představa, že si suezská krize zajde na zmrzlinu.

Svlad Cjelli. Proslul pod jménem Dirk, ačkoli zase - těžko mluvit o 'proslulosti'. Notoricky známý - jistě; vyhledávaný; opředěný nejrůznějšími dohady - to všechno byla pravda. Ale proslulý? Jediné v tom smyslu, ve kterém se může těšit proslulosti vážná nehoda na dálnici - každý zpomalí, aby se pořádně podíval, ale nikdo se nepřiblíží až k plamenům. Neblaze proslulý by bylo výstižnější. Svlad Cjelli, neblaze proslulý jako Dirk.

Byl kulatější než průměrný vysokoškolák a víc nosil klobouky. Tedy přesněji, měl jen ten jeden, který neustále nosil, ale nosil jej s náruživostí u někoho tak mladého nevidanou. Klobouk byl tmavě červený, kulatý, s rovnou krepou. Budil dojem, že je uchycen na kardanovém závěsu, protože jakkoli se jeho majitel pohnul, zůstával klobouk za všech okolností v horizontální poloze, dokonale vyvážený. Posuzováno kloboukovými parametry, byl spíše nápadný, než že by úspěšně plnil funkci ozdoby hlavy. Elegantní ozdobou, stylovou, zajímavě vytvarovanou a oku lahodící by byl, kdyby se nasadil na lampičku u postele. Ale jinak ne.

Kolem Dirka bylo vždycky živo. Lidi k němu přitahovaly všechny ty historky, jejichž pravdivost ovšem on vyvracel. Nikdy nebylo úplně jasné, kde se ty historky berou; jestli náhodou nepřicházejí na svět tím, jak je vyvrací.

Ty příběhy souvisely s parapsychologickými schopnostmi, které měl Dirk podle všeho zdědit po předcích z matčiny strany. Ti, jak tvrdil, žili v oné kritické oblasti Transylvánie. Přesněji řečeno, nikdy nic takového netvrdil a říkal, že je to do nebe volající pitomost. Usilovně popíral, že by v jeho rodině byli nějakí upíři, a vyhrožoval, že zažaluje každého, kdo takové nehorázné výmysly vypouští do světa. Nicméně však okázale nosil mohutný, rozevláty kožený plášť a v pokoji měl jedno z těch zařízení, které má napravovat bolavá záda, jestliže se na ně pověsíte hlavou dolů. Dělalo mu dobře, když ho lidé zastihli na tom přístroji hlavou dolů v tu nejpodivnější denní, a hlavně noční dobu, protože mohl vehementně popírat, že by to mělo nějaký hlubší význam.

Pomocí důmyslně promyšlené série strategicky nainscenovaných popření těch nejobdivuhodnějších a nejnepravděpodobnějších věcí se mu podařilo vytvořit kolem sebe hotový mýtus, mýtus o upírovi s parapsychologickými, telepatickými, jasnovideckými, věšteckými a psychosickými schopnostmi.

Co znamená 'psychosický'?

Bylo to jeho vlastní slovo a on vehementně popíral, že vůbec něco znamená.

"Z té rokle v prudkých, stálých poryvech,
jako když zem tu chrlí horký dech,
mohutný proud je tlakem zvnitř hnán
a kamení jen tančí do všech stran
v tom přerývaném vření sveřepém..."

Dirk býval taky ustavičně bez peněz. Pak se to změnilo.

Na počátku té změny stál Dirkův důvěřivý spolubydlicí Mander, kterého si asi - kdyby mohla pravda vyjít najevo - Dirk speciálně kvůli jeho důvěřivosti vybral.

Steve Mander si všiml, že pokaždé když šel Dirk spát opilý, mluvil ze spaní. A nejenom to; navíc ze spaní říkal věci, jako například: "Otevření obchodních cest do zabručení zabručení zamumlání znamenalo obrat v rozkvětu říše v zamumlání blábol chrápání. Diskutujte o tom."

"...jak kroupy či jak zní pod cepem;"

Když se to stalo poprvé, seděl Steve Mander na posteli, ani se nehýbal. Bylo to ve druhém ročníku krátce před předběžnými zkouškami, a to, co Dirk říkal, či spíš uvážlivé mumlal, obdivuhodné připomínalo možnou otázku z dějin ekonomie.

Mander potichu vstal, přešel k Dirkově posteli a pozorně poslouchal. Ale kromě několika naprosto nesouvislých zamumlání o Šlesvicko-Holštýnsku a o francouzsko-pruské válce - přičemž to poslední zamumlal z větší části přímo do polštáře - se už nic nového nedozvěděl.

Zpráva se však šířila - potichu, diskrétně a rychlostí blesku.

"a jak ten tanec bouří, tichne,
těká, tak opadá i stoupá svatá řeka."

Další měsíc Dirka pořád někdo někam zval a hostil ho v naději, že hluboce usne a ze spaní sdělí pár dalších otázek. Kupodivu čím lépe ho krmili a čím starší ročníky vína mu objednávali, tím méně usinal čelem do polštáře.

Měl tudíž v plánu maximálně využít svých domnělých schopností, aniž by je stavěl na odiv. Na historky o svém údajném nadání bude reagovat otevřeně nedůvěřivě, ba nepřátelsky.

"Pět mil pak lesním údolím a v kvítí
pozvolné zmiň zákruty se snují,
a když proud proplynul tmou obřích slují,
v neživý oceán se s vřavou vřítí.
Tou vřavou Kublaj Chán pak slyší z dálky
dunivé hlasy předků volat války."

Dirk měl rovněž, jak popíral, nadání jasnosluchové. Někdy si ve spánku broukal melodii, která se dva týdny nato stala hitem. V podstatě jednoduchá finta.

Vždycky si udělal nejnutnější miniprůzkum, aby se mýty uchytily. Byl líný, takže v podstatě spoléhal na slepou lidskou důvěřivost, že zapracuje za něho. Lenost byla jádrem všeho - kdyby byly jeho údajné činy z oblasti nadpřirozena propracované a stoprocentní, asi by lidé pojali podezření a hledali by různá jiná vysvětlení. Na druhé straně, čím byly jeho 'předpovědi' mlhavější a dvoj značnější, tím spolehlivěji začali lidé uplatňovat svá zbožné, přání a ucpávat jimi případné trhliny v důvěryhodnosti.

Dirk z toho nikdy nic moc neměl - aspoň to tak navenek vypadalo. Ve skutečnosti však to, že ho jako studenta pořád někdo hostil a platil za něj, bylo daleko výhodnější, než se mohlo zdát. Stačilo si sednout a spočítat to.

A samozřejmě že nikdy netvrdil - naopak to aktivně popíral -, že by něco z toho mohla vůbec být pravda.

Takže situace dokonale nahrávala tomu, aby v době blížících se závěrečných zkoušek sehrál takovou malou, milou habaděru.

"Letohrad nad vodami visí,
vodou pluje jeho stín,
kde se dvojí hukot mísí,
od vřídla i od jeskyň.
I bylo dílo, zázrak velkolepý:
letohrad slunný s ledovými sklepy!"

"No nazdar...!" Reg sebou škubl a probral se z lehké dřimoty, do které upadl díky vínu a recitaci, a udiveně se rozhlédl kolem. Nic se nezměnilo. Coleridgeova slova zněla příjemně do spokojeného ticha, které v jídelně zavládlo. Reg se ještě jednou zamračil a znovu ho přemohla dřimota. Tentokrát však byl trochu pozornější.

"Spatřil jsem jednou ve vidění
dívčinu s loutnou při rameni:
byla to Habešanka malá
a na tu loutnu k písni hrála,
k písni o hoře Aboře."

Dirk se nechal přemluvit, aby v hypnóze najisto předpověděl, jaká budou to léto témata u zkoušky.

Ten nápad vzešel prvně od něho, a to tím způsobem, že vysvětloval, že to je přesně to, co by nikdy, za žádných okolností, nemohl udělat, ačkoli by z mnoha důvodů hrozně rád, jen aby měl šanci vyvrátit své domnělé schopnosti, od nichž se naprosto distancuje.

Pěčlivě si tak připravil půdu a nakonec milostivě souhlasil; ale jen z jednoho prostého důvodu - aby tím jednou provždy učinil přítrž celému tomu obludnému a otravnému nesmyslu. Předpovědi sdělí pod patřičným dohledem pomocí automatického záznamu. V zapečetěné obálce se pak předpovědi uloží v bance.

Obálka se otevře až po zkouškách, aby se zjistilo, jak přesně se trefil.

Není divu, že mu slušná řádka lidí nabízela slušnou řádku úplatků, aby jim dovolil do předpovědí nahlédnout. Ovšem Dirka to přímo pobouřilo. To by přece nebylo poctivé...

"Jen v sobě oživit
to znění strun, ten hlas,
a rozkoš ve mně sílu vznítí,
že bych mocí hudby zas
vystavěl zámek, vzdušný klam,
ten slunný zámek, sluje z ledu!"

Netrvalo dlouho a Dirk se nechal v ulicích města vidět se zasmušilým a ztrápeným výrazem na tváři. Na dotazy, co ho trápí, nejdříve reagoval gestem, jako že by o tom nerad mluvil, ale nakonec prozradil, že jeho matka má podstoupit nějaký nesmírně drahý zubní zákrok, který je třeba z důvodů, jež odmítl sdělit, provést u privátního lékaře, ale nejsou na to peníze.

Vyšlapal si tím dostatečně širokou a schůdnou cestičku, po které se celkem nepozorovaně pustil - cestičku k přijímání finančních příspěvků na údajné výdaje za onen lékařský zákrok výměnou za letmé nahlédnutí do zapsaných předpovědí.

O něco později prosákl na veřejnost, že jediný chirurg, který je schopen tu záhadnou operaci provést, je jistý dentista původem z východní Evropy, který momentálně žije v Malibu, a v důsledku toho že je třeba výši darů radikálně pozvednout.

Samozřejmě že dál vytrvale popíral, že by jeho schopnosti byly tak skvělé, jak se o nich mluví; ve skutečnosti popíral, že nějaké schopnosti vůbec má, a tvrdil, že by se do celé té akce nikdy nepustil, kdyby neměla za cíl to vše vyvrátit - a zároveň, poněvadž mnozí, jak se zdá, na vlastní nebezpečí věří v jeho schopnosti, v něž on nevěří vůbec, má to potěšení je uspokojit do té míry, že jim umožní přispět na operaci své matky, světice.

Z toho nemůže vyjít jinak než dobře.

Aspoň si to myslel.

"Kdo uslyšel by, zřel by sám
a žasl by: Hle tam! Hle tam!
Jak zrak mu plane, vlaje vlas!"

Témata, která Dirk v hypnóze pomocí automatického záznamu předpověděl, v podstatě sestavil velice jednoduše na základě minimálního šetření, které si dělali všichni studenti před zkouškami. Prostudoval prostě zadání zkoušek z minulých let, ověřil si, jestli, pokud vůbec, existuje nějaká daná šablona, a bystře odhadl, co by se mohlo objevit. Věřil si, že dosáhne (a kdekdo by dosáhl) takové míry úspěšnosti, jež bude dostatečně vysoká, aby uspokojila důvěřivce, a dostatečně nízká, aby celá akce skončila jako naprosto nevinná hříčka.

Což taky v podstatě byla.

Totálně ho však zaskočila a pozdvižení (které nakonec vedlo k tomu, že Cambridge opouštěl v zadu v antonu) způsobila skutečnost, že témata, tak jak je zpeněžil, přesně odpovídala tématům skutečně zadaným. Přesně. Slovo od slova. Do poslední čárky.

"Trojmo jej obstupte v svém středu
a zraky sklop, kdos pochopil,
on požil krůpěj rosných medů
a rajské mléko pil!"

A tím celá záležitost, krom záplavy senzačních novinových zpráv, které ho vykreslily jako podvodníka, pak ho za jeho jedinečné schopnosti vynesly do nebes, aby mohly zahájit další kolo o podvodníkovi a kolo nového vychvalování jedinečných schopností, až se pisálci unavili a našli si k propírání místo Dirka lehce provokujícího hráče kulečnicku, zvadla.

V letech následujících se Richard s Dirkem občas náhodně potkali a Dirk na uvítanou vždycky nasadil takový ten obranný úsměv jedním koutkem, kterým zjišťoval, jestli si dotyčný myslí, že mu dluží peníze, a pak ho nahradil rozzářeným úsměvem, který doufal, že mu nějaké půjčíte. Dirkovy pravidelné změny jména nasvědčovaly tomu, že Richard nebyl jediný, s kým takto jednal.

Richarda přepadl smutek při pomýšlení, že někdo, kdo v malých univerzitních poměrech zářil a sršel energií, tak strašně vyhasl ve světle každodennosti. A také se zamyslel nad tím, proč se po něm Reg tak zničehonic zeptal, jen tak, jako by se nechumelilo.

Znova se rozhlédl; viděl vedle sebe pochrupujícího Rege, malou Sáru zaujatě naslouchající, ohromnou jídelnu zahalenou do mihotavého pološera, vysoko ve tmě portréty starých ministerských předsedů a básníků, z nichž ve světle svíček podivně zářily bílé zuby, vedoucího katedry angličtiny, který vestoje pateticky předčítal, viděl knihu „Kublaj Chán“, kterou držel v ruce, a nakonec se kradmo podíval na hodinky. Pak se znovu uvelebil na židli.

Hlas recitoval dál, už druhou a nějak nepovědomou část básně...

kapitola sedmá

Ten večer byl v životě Gordona Wayne poslední a Gordon se zaobíral úvahami o tom, jestli počasí přes víkend vydrží bez deště nebo ne. Podle předpovědi má být proměnlivo - dnes večer mlha, v pátek a v sobotu pak vyjasnění a chladno, v neděli k večeru s možností ojedinělých přeháněk; v neděli, kdy se všichni budou vracet do města. Tedy všichni kromě Gordona Wayne.

To ovšem v předpovědi počasí nebylo. Od předpovědi počasí se takové informace samozřejmě ani čekat nedají, jenže v tom případě se parádně sekl Gordonův horoskop. Ten pro jeho znamení předpovídal mimořádnou planetární aktivitu a nabádal ho, aby dobře rozlišoval mezi tím, co si myslí, že chce, a tím, co opravdu potřebuje, a radil mu, aby citové a pracovní problémy řešil odvážně a naprosto otevřeně. Z nepochopitelných důvodů v něm ale nepadla ani zmínka o tom, že než dnešek skončí, bude Gordon mrtvý.

U Cambridge odbočil z dálnice a zastavil u malé benzínky. Chvilu zůstal v autě, protože chtěl dokončit telefonní hovor. "Fajn, zavolám ti zítra," říkal, "nebo možná ještě dnes večer. Anebo brkni ty mně. Za půl hodiny bych měl být na chalupě. Je mi jasné, že ten projekt je důležitý, zvláště pro tebe. Ne, žádné zvláště - je mi zkrátka jasné, že ten projekt je důležitý. Ty ho chceš, já ho chci. Jasné že chci. A neříkám, že ho nebudeme dál podporovat. Říkám jenom, že je drahý a že bychom se k celé té věci měli postavit odvážně a naprosto otevřeně. Víš co? Přijď na chalupu a můžeme to probrat. Jo, fajn, jasné, já vím, chápu. No nic, přemýšlej o tom. Ještě se domluvíme. Ahoj, Kate."

Odložil telefon a ještě chvilku seděl v autě.

Nebylo to ledajaké auto. Byl to stříbrošedý mercedes, jaký se objevuje v reklamách. A nejenom v reklamách na mercedesy. Gordon Way, Zuzanin bratr a zaměstnavatel Richarda MacDuffa, byl boháč - zakladatel a majitel firmy WayForward II. WayForward jako taková samozřejmě zkrachovala, z obvyklého důvodu, a s ní zmizelo i celé jmění. Naštěstí se mu podařilo založit další.

Tím "obvyklým důvodem" bylo to, že podnikal v oblasti hardwaru v době, kdy už všechny šestáky v celé zemi přestávaly bavit počítače, které se sesypávaly. Podruhé se pokusil o štěstí v softwaru. Díky dvěma významným programům, z nichž jeden byla. Hymna (druhý, užitečnější, nikdy nespátřil světlo světa), by se WF-II jako jediná britská softwarová firma mohla octnout po boku takových významných amerických společností, jako jsou Microsoft nebo Lotus. Po jejich boku by se sice mohla octnout jen ve větě typu "WayForward, na rozdíl od významných amerických firem, jako Microsoft nebo Lotus...", ale to byl zatím začátek. WayForward byla prostě tu. A on ji vlastnil.

Vzal kazetu a zastrčil ji do otvoru stereopřehrávače. Ten ji s tichým a uhlazeným cvaknutím přijal a v momentě se z osmi dokonale seřízených reproduktorů s jemným, matně černým síťkováním na povrchu linulo Ravelovo Bolero.

Reprodukce byla tak kvalitní a tak naplňovala prostor, že člověk málem cítil i ledovou plochu s krasobruslaři. Zlehka poklepával prsty do ozdobné potažené volantu. Upřeně hleděl na palubní desku. Z ní na něho hleděly vkusné svítící číslice a drobná, dokonale zřetelná světlýka. Po chvilce si uvědomil, že je u samoobslužného čerpadla, a tak vystoupil a začal čepovat benzin.

Nějakou minutu to trvalo. V ruce svíral hubici a podupával. Noc byla studená. Pak šel zaplatit do ošuntělého obchůdku a uvědomil si, že by si mohl koupit nějaké mapy těch končin. A potom pokladnímu pár minut nadšeně vykládal o tom, jakým směrem se asi v příštím roce bude ubírat počítačový průmysl, a naznačoval, že klíčem ke skutečně intuitivnímu softwaru, který určitě zabere, bude paralelní zpracování dat, a zároveň vyjádřil silné pochybnosti, zda výzkum umělé inteligence per se, zejména výzkum umělé inteligence založený na jazyce ProLog, opravdu v dohledné době přinese nějaký seriózní a komerčně úspěšný produkt, alespoň pokud jde o počítačové vybavení kanceláří; téma, o němž pokladní jevil těžký nezáměr.

"Ten člověk prostě rád mluvil," řekl později policii. "No vážně! Kdybych si na deset minut odskočil na záchod, tak by klidně klavíroval třeba do pokladny. A kdybych byl pryč patnáct minut, určitě by odpochovala i pokladna. Jo, to je na beton on," dodal, když mu ukázali Gordonovu fotku. "Ze začátku mé zmatlo, že má na fotce zavřenou pusku."

"A jste si absolutně jistý, že jste jinak neviděl nic podezřelého?" naléhal policista. "Třeba něco, co vám z nějakého důvodu připadalo divné?"

"Ne. Jak jsem řekl, byl to prostě normální zákazník a normální noc; jako každá jiná."

Policista na něho upřel prázdný pohled. Jen tak pro jistotu," pokračoval policista, "kdybych náraz udělal toto..." - zašilhal, vyplázl jazyk, strčil palce do uší a zamával prsty a začal poskakovat - "připadalo by vám na tom něco divného?"

"No, mmm, to jo," špitl pokladní a nervózně ustoupil. "To bych si myslel, že jste se dočista zbláznil."

"Fajn," odpověděl policista a odložil blok, "víte, já jenom, že pojem 'divné' si můžou různí lidé vykládat různě. A jestli ta minulá noc byla normální, tak já jsem vimrle na zadku tetičky markýze z Queensbury. O výpověď vás, pane, požádáme později. Děkuji, že jste se mi věnoval."

Tak tohle všechno se mělo teprve přihodit.

Ted' večer strčil Gordon mapy do kapsy a vykročil zpátky k autu. V mlze a v dopadajícím světle dělalo vlhké auto dojem, že je celé poseto matnými korálky, a vypadalo - no prostě vypadalo na mimořádně drahý mercedes-benz.

Gordon se přistihl, jak si na jednu milisekundu strašně přeje, aby takové okorálkované auto měl, ale už se naučil takové myšlenky zahánět, protože stejně nikam nevedly, jenom ho vždycky zdeprimovaly a zmatly.

Majetnický vůz poplálal. Když ho pak obcházel, všiml si, že kufr není pořádně dovřený, a tak ho přibouchl. Ozvalo se příjemné, uchu lahodící lupnutí. Právě za tohle to stojí. Za takové příjemné, uchu lahodící lupnutí. Staromódní hodnoty, jako kvalita a řemeslná dokonalost. Nastupoval do auta a myslel na řadu věcí, které musí Zuzaně říct. Jakmile se vůz vydal znovu směrem k silnici, zmáčkl na telefonu automatické vytáčení.

"...ale pokud chcete nechat vzkaz, ozvu se, jakmile to bude možné. Třeba."

Píp.

"No, ahoj, Zuzano, tady Gordon," začal a nešikovně se snažil vybalancovat telefon na rameni. Jedu na chalupu, je,

mmm, čtvrtek večer, 8.47. Na silnicích trochu mlha. Poslouchej, tento víkend mi přijedou ti lidi ze Států. Máme prodebatovat distribuci Hymny, tu verzi 2.00, propagační kampaň a tak a poslouchej - víš, že tě o takové věci nerad žádám, ale víš, že to stejné nakonec vždycky udělám, takže:

Potřebuju jenom vědět, jestli na tom Richard dělá. Myslí, opravdu dělá. Když se ho zeptám já, tak řekne, „Jistě, všechno je v pořádku“, jenže polovinu doby - do prdele, ten nákladák oslňuje! Proč ti debilové nikdy neztlumí světla? To je zázrak, že nejsem v příkopu a že není po mně. To by bylo, že jo?, zanechat poslední slova někomu na záznamníku. Nevidím důvod, proč by nákladáky nemohly mít automatické přepínače, které by reagovaly na světlo. Můžeš, prosím tě, napsat vzkaz Zuzaně - jasně že ne tobě, Zuzaně v kanceláři - ať za mě pošle dopis tomu chlápku na ministerstvu životního prostředí, ať tam napíše, že my můžeme poskytnout technologii, pokud se on postará o legislativní stránku. Je to pro blaho veřejnosti, no a stejné mi dluží protislužbu, plus - co to má za smysl, že máme školy plné počítačů, když se pak v praxi nepoužívají. Pak je to na hovno. Vidiš, to ti Američani, celý týden se s nimi domlouvám a hned začnu být sprostý.

To mi připomnělo, bože můj, doufám, že jsem nezapomněl vzít brokovnici. Nevím, čím to, ale Američani jsou vždycky celí žhaví zastřílet si na králíky. Koupil jsem pro ně pár map a doufám, že je přesvědčím, aby podnikali pořádné zdravotní vycházky, a že od střelení králíků nějak odvedu pozornost. Je mi těch nebohých stvoření upřímně líto. Až ti Američani přijdou, možná bych měl mít na trávníku takovou tu ceduli, jaké mají v Beverly Hills, s nápisem „Ozbrojená odvěta“.

Dej, prosím tě, vzkaz Zuzaně, ať nechá udělat ceduli „Ozbrojená odvěta“ dole s ostrým bodcem, v takové výšce, aby ho králíci viděli. To myslím zase samozřejmě Zuzanu v kanceláři.

Kde jsem skončil?

Aha. Richard a Hymna 2.00. Zuzano, ta věc musí být za dva týdny nachystaná pro testování beta verze. On mi tvrdí, že to bude. Ale pokaždé když jsem u něho, otáčí se mu na obrazovce model pohovky. Říká, že ten projekt je důležitý, ale já pořád nevidím nic jiného než nábytek. Jenže ti, co chtějí, aby jim podnikové účetnictví zpívalo, otáčecí pohovku kupovat nebudou. A taky si myslím, že převádět teď vzorky erozí z Himalájí na kvintet pro flétny, na to že teď není vhodná doba.

A ještě k tomu, o co jde Kate - no, nemůžu zakrývat skutečnost, že mě znepokojují platy a počítačový čas, který to požírá. Důležitý dlouhodobý výzkum a vývoj, no možná, ale je tady také možnost, pouze možnost říkám, nicméně možnost, kterou podle mého názoru jsme sami sobě povinováni důkladně prozkoumat a zhodnotit, a sice - že je to podfuk. To je divné, z kufru se ozývá nějaký zvuk, měl jsem dojem, že jsem ho zavřel pořádně.

No nic, hlavní je Richard. A vtip je v tom, že existuje jediný člověk, který by mohl vědět, jestli tu věc Richard opravdu dotahuje do konce nebo jenom tak fantazíruje, a tím člověkem je Zuzana.

Tím teď samozřejmě nemyslím Zuzanu v kanceláři.

Mohla by ses, nerad tě o to prosím, vážně, ale mohla by ses do toho vložit? Nějak ho přivést k tomu, že je to opravdu důležité. Aby si uvědomil, že naším zájmem je, aby WayForward byla prosperující firmou, a ne hřištěm, kde se počítačová šílenci jen tak vyřádí. Pro ty maniaky od počítačů je typické, že mají jeden vynikající nápad, který fakt funguje, a potom očekávají, že do nich bude člověk celé roky valit peníze. A oni si přitom válí šunky a plodí anatomickou mapu vlastního pupku. Promiň, budu muset zastavit a pořádně ten kufr zaklapnout. Hned jsem tady."

Položil telefon na vedlejší sedadlo, zajel na zatravněný okraj a vystoupil. Když se blížil k zadní části vozu, kufr se sám otevřel, vynořila se z něj postava, vystřelila z obou hlavních brokovnic, proděravěla mu hrudník a pak si šla po svých. Gordonův úžas nad tím, že je najednou zastřelený, nebyl nic proti jeho úžasu nad tím, co se stalo dál.

kapitola osmá...

"Pojďte dál, přáteli, jen pojd'te."

Ke dveřím kolejních místností, které Reg obýval, se šlo z druhého nádvoří po točitých dřevěných schodech, které byly špatně osvětlené, nebo - lépe řečeno - byly osvětlené perfektně, když světlo fungovalo, jenže v tu chvíli nefungovalo, takže dveře byly osvětlené špatně, a navíc byly zamčené. Reg se probíral hromadou klíčů, která vypadala jako něco, čím by zdatní Ninjové ledabyle prorazili kmen stromu, ale ne a ne najít ten správný.

Místnosti ve starších částech koleje mají dvojité dveře jako větrací šachty v dolech a jako u větracích šachet je potřeba s nimi zalomcovat, aby povolily. Vnější dveře tvoří masivní dubová fošna, natřená našedo, na níž neupoutá nic než uzoučká šterbina na dopisy a dózický zámek, k němuž Reg konečně našel klíč.

Odemkl a otevřel dokořán. Další dveře byly obyčejné, bílé, s obyčejným mosazným knoflíkem.

"Pojďte dál, no pojd'te," opakoval Reg, když druhé dveře otvíral a šmátral po vypínači. Na chvilku tančily po pokoji jen přízračné červené stíny uhlíků, doutnající v kamenném krbu, ale pak místnost zaplavilo elektrické světlo a kouzlo se rozplynulo. Reg na prahu na moment zaváhal, tak nějak nervózně, jako by si chtěl být něčím jistý, než vstoupí, a potom se s okázalým nadšením vrhl dovnitř.

Pokoj byl prostorný, obložený dřevem; nábytek už něco pamatoval, ale místnost zútulňoval docela pěkně. U protější stěny stál rozměrný mahagonový stůl, otlučený a zjevně staršího data, s ošklivými tlustými nohami a s horami knih, pořadačů a složek a s nebezpečně se naklánějícími haldami papírů. Richarda pobavilo, že své vyhrazené místo na stole má staré, odřené počítadlo.

Poblíž byl menší psací stůl z počátku devatenáctého století, zřejmě cenný kousek, kdyby nebyl tak dobitý; dále dvě elegantní georgiánské židle, tedy ještě starší; honosná viktoriánská knihovna a tak dále. Byl to zkrátka pokoj univerzitního učitele. Na stěnách visely učitelovy zářávané mapy a grafické listy, na zemi ležel vybledlý a prošoupaný učitelský koberec. Vypadalo to, že se v pokoji po desetiletí skoro nic neměnilo, což asi byla pravda, protože tu bydlel stejný univerzitní učitel.

Po obou stranách protější stěny byly dveře a Richard si z předcházejících návštěv pamatoval, že jedny vedou do pracovny, která je menší a zhuštěnější obdobou tohoto pokoje - větší hromady knih, vyšší haldy papíru, naklánějící se ještě hrozivěji; na nábytku, sice starém a cenném, bezpočet nápadných koleček od hrnků s čajem nebo kávou, z nichž na mnoha pravděpodobně původní hrnky ještě stojí.

Ty druhé vedly do kuchyně, vybavené jen tím nejnutnějším, a k točitým schodům, po nichž se šlo do profesorovy ložnice a koupelny.

"Posaďte se na pohovku a udělejte si pohodlí, tedy pokuste se o to," pobízel Reg a pobíhal jako vzorný hostitel.

"Nevím, jestli se vám to podaří. Já z ní mám pokaždé pocit, že do ní někdo nacpal listy zelí a příbory." Vážně pohlédl na Richarda. "Vy máte dobrou pohovku?" zeptal se.

Richard se zasmál: "Mám, ano." Ta pošetilá otázka ho pobavila.

"Vážně?" zasmušil se Reg. "Tak to mi, prosím vás, řekněte, kde jste ji pořídil. Já s nimi mám nekonečné problémy, nekonečné. Za celý život jsem nepřišel na žádnou pohodlnou. Jak si je vybíráte vy?" S nelíčeným podivem objevil stříbrný tácek s lahví portského a třemi skleničkami. S tím nepočítal.

"To je zvláštní, že se ptáte zrovna na tohle," odpověděl Richard. "Ještě jsem na ní nikdy neseděl."

"Velmi moudré," pokračoval vážným tónem Reg, "velmi, velmi moudré." Pak předvedl podobný obřad s kabátem a čepicí jako před pár hodinami.

"Ne že bych na ní nechtěl sedět," vysvětloval Richard. "Potíž je v tom, že se vzpříčila uprostřed dlouhého schodiště cestou ke mně do bytu. Můj závěr je zatím takový, že stěhováci se s ní dostali do půli schodiště, tam se jim vzpříčila, otáčeli s ní, jak to šlo, ale už se nedostali dál, no a potom zjistili něco nepochopitelného, že ji totiž nedostanou ani zpátky dolů. To by přece mělo být nemožné."

"Zvláštní," přitakával Reg. "V životě jsem nenarazil na žádný případ ireverzibilní matematiky, který by se zabýval pohovkami. Třeba by z toho mohl být nový obor. Mluvil jste s prostorovými geometry?"

"Udělal jsem něco lepšího. Zavolal jsem jednoho klučíka od sousedů. Rubikovu kostku kdysi složil za sedmáct vteřin.

Sedl si na schody, přes hodinu na to kanape hleděl a nakonec prohlásil, že se tam prostě definitivně zaseklo. Jasně že už má o pár roků víc a že už si začal s holkama, ale stejně je mi to záhadou."

"Povídejte dál, příteli, poslouchám, jen bych se nejdřív zeptal, co vám můžu nabídnout. Portské? Nebo brandy? Radil bych vám spíše to portské, to je v kolejních sklepích od roku 1934. Řekl bych, že je to jeden z nejlepších ročníků, jaké existují, a navíc vlastně ani žádnou brandy nemám. Nebo kávu? Nebo nějaké víno? Je tam výborné Margaux, na které si dělám zálsus už pěkně dlouho, jenže to by se mělo samozřejmě nějakou hodinku nechat při pokojové teplotě, čímž nechci říct, že bych... ne," rychle dodal, "asi bude lepší dnes pro Margaux nechodit."

"S chutí bych si dal čaj," řekl Richard, "jestli máte."

Reg povytáhl obočí. "Opravdu?"

Jsem tu autem."

"Aha, vlastně. Tak já jdu na chvilku do kuchyně. Ale klidně pokračujte, uslyším vás. Povídejte, co pohovka. A můžete se zatím uvelebit na mojí. Tak co? Jak dlouho už je tak vzpříčená?"

"Asi jenom tři týdny," odpověděl Richard a usadil se. "Mohl bych ji rozřezat a vyhodit, ale nechce se mi věřit, že by se nenašla nějaká logická odpověď. Zároveň mě to přivedlo na myšlenku - že než koupíte nějaký kus nábytku, bylo by opravdu užitečné vědět, jestli projde schodištěm a vytočí se v rozích. A tak jsem vytvořil na počítači trojrozměrný model - a zatím mi říká, že v žádném případě."

"Co že říká?" překřikoval Reg zvuk vody tekoucí do konvice.

"Že to v žádném případě nejde. Zadal jsem mu, aby vypočítal kroky potřebné k tomu, aby se pohovka vyprostila, ale řekl, že žádné nejsou. Zeptal jsem se, Co? a on mi řekl, že žádné nejsou. Potom jsem zadal, a to je na tom ta největší záhada, aby vypočítal kroky potřebné k tomu, aby se pohovka v první řadě dostala do polohy, ve které právě je, a počítač mi řekl, že se do takové polohy dostat nemohla. Tedy ne bez zásadní restrukturalizace stěn. Takže buď je něco špatné se základní strukturou hmoty mých stěn, nebo," dodal s povzdechem, "je něco špatné s programem. Co byste tipoval?"

Jste ženatý?" zavolal Reg.

"Cože? Aha, už vím, co myslíte. Pohovka měsíc vzpříčená na schodech. No, ženatý jako opravdu ženatý, to nejsem, ale ano, je jedna konkrétní dívka, se kterou nejsem ženatý."

Jaká je? Co dělá?"

Je profesionální cellistka. Musím přiznat, že ta pohovka je do jisté míry naším diskusním tématem. Po pravdě řečeno, moje přítelkyně se odstěhovala zpátky k sobě, než to s tou pohovkou dořeším. Víte, ona..."

Najednou zesmutněl, vstal a bezcílně bloumal místností, až skončil u dohořívajícího ohně. Ve snaze vyhrát studenou místnost Richard oheň prohrál a přihodil pár polínek.

"Víte, ona je to Gordonova sestra," dodal nakonec. "Ale jsou každý jiný. Nejsem si jistý, jestli nějak zvlášť uznává počítače. A nelíbí se jí bratrův postoj k penězům. Myslím, že se jí ani moc nedívám, a to polovinu toho všeho ani neví."

"Čeho se týká ta polovina, o které neví?"

Richard vzdychl.

"Souvisí to s projektem, který v softwarovém provedení poprvé přinesl firmě nějaký zisk. Jmenoval se Zdůvodnění a byl svým způsobem fantastický."

"O co šlo?"

"Byl to program typu ,konec - začátek'. Stejně je zajímavé, že fůry skvělých nápadů nejsou nic jiného než starý dobrý princip ,konec - začátek'. Víte, existuje několik programů, které pomáhají dojít k rozhodnutí tak, že všechny relevantní skutečnosti řádně uspořádají a analyzují, aby potom naprosto přirozeně ukázaly, které rozhodnutí je správné. Potíž u

těchto programů je v tom, že rozhodnutí, ke kterému všechny ty řádně uspořádané a analyzované skutečnosti míří, není nutně to, které člověk chce."

"Mmmhm...", ozýval se z kuchyně Regův hlas.

"Gordon přišel se skvělým nápadem vytvořit program, který by člověku umožňoval předem specifikovat, k jakému rozhodnutí má počítač dospět, a teprve potom mu zadal všechna fakta. Program měl za úkol - a nečinilo mu nejmenší problémy ten úkol plnit - jednoduše vytvořit věrohodnou řadu logicky znějících kroků, které by propojily premisy s konečným závěrem.

A musím říct, že to fungovalo báječně. Gordon si téměř okamžitě mohl koupit porsche, přestože byl švorc a zoufale špatný řidič. Ani řediteli banky se na Gordonově zdůvodňování nepodařilo najít žádný nedostatek. Ani když auto Gordon po třech týdnech odepsal."

"No nazdar! A prodával se ten program dobře?"

"Ne. Neprodali jsme ani jeden."

"To mě překvapujete. Mně to zní jako fantastický trháč."

"Taky že ano," váhavě odpovídal Richard. "Celý projekt koupil se vším všudy Pentagon. WayForward získala tou transakcí solidní finanční základ. Za morální základ bych ale ruku do ohně nedal. V poslední době analyzuji množství argumentů, předložených ve prospěch projektu Hvězdných válek, a když člověk ví, co hledá, je struktura algoritmů úplně jasná.

A to tak, že když se podívám na politiku Pentagonu za posledních pár let, můžu skoro s jistotou říct, že americké námořnictvo používá verzi 2.00, zatímco letectvo z nějakého důvodu jenom betaverzi 1.5. Zvláštní."

"Vy máte kopii?"

"Samozřejmě že ne," odpověděl Richard. Já jsem s tím neměl co do činění. A když Pentagon koupil všechno, tak všechno. Do posledního řádku kódu, do posledního poznámky. Byl jsem rád, že za tím spadla klec. Tedy jestli opravdu spadla. Já mám dost práce se svými projekty."

Znovu prohrábl oheň a napadlo ho, co tu vlastně dělá, když má tolik práce. Gordon na něj neustále tlačí, aby dokončil novou superverzi Hymny pro Macintosh II, ale Richard to nějak nestíhá. A pokud jde o návrh modulu na převádění vstupních burzovních informací, konkrétně Dow Jonesova indexu, do údajů MIDI v reálném čase, myslel to jenom jako vtip, jenže Gordon se nápadu samozřejmě chytil a trvá na tom, aby se dotáhl do konce. I to už by mělo být hotovo, a není. Richardovi náraz došlo, proč je tam, kde je.

Večer byl docela příjemný, i když Richard pořádně nechápal, proč Regovi tak moc záleželo na tom, aby se sešli. Zdvihl ze stolu pár knih. Stůl zjevně sloužil i jako jídelní stůl, protože i když ty hromady působily dojmem, že tam leží věky, nepřítomnost prachu v jejich bezprostředním okolí dávala tušit, že se s nimi nedávno hýbalo.

Uvažoval, že je docela možné, že když člověk žije v nějaké uzavřené komunitě, jakou je třeba cambridgeská kolej, i v dnešní době, že ucítí naléhavou potřebu, stejné neodbytnou jako kterákoli jiná, příjemně si poklábosit s někým zvenčí. Reg je milý starý pán, ale u večere bylo patrné, že mnoho jeho kolegů má pocit, že jeho výstřednosti jsou dost 'silné kafe' - zvlášť když se ti pánové musí potýkat s tolika svými vlastními. Při pomýšlení na Zuzanu se mu sevřel žaludek, ale na to byl zvyklý. Proletěl dvě knížky, které před chvílkou zvedl.

Jedna byla stará a pojednávala o duších na faře v Borley, tedy v domě, kde straší nejvíc z celé Anglie. Hřbet knížky už málem odpadával a fotografie v ní byly tak šedé a rozmazané, že na nich nebylo v podstatě nic poznat. Jednu fotku chvíli považoval za velmi zdařilý záběr (nebo fotomontáž) nějakého zjevení, ale když si přečetl titulky, zjistil, že je to portrét autora.

Druhá kniha byla novější a podivnou shodou okolností to byl průvodce po řeckých ostrovech. Jen tak z nudy přešel palcem listy. Vypadl kousek papíru.

"Earl Grey, nebo Lapsang Souchong?" volal Reg. "Nebo Darjeeling? Nebo PG Tips? Všechno je to bohužel sáčekový čaj. A ani jeden není zrovna čerstvý."

"Třeba Darjeeling," odpověděl Richard a sehnul se pro papírek,

"Mléko?" volal Reg.

"Ááá, může být."

Jednu kostku, nebo dvě?"

Jednu."

Richard zastrčil papír zpátky do knížky, ale stihl si všimnout, že je na něm něco narychlo načmárané. Kupodivu na něm stálo: "Sleduj pozorně tuto obyčejnou stříbrnou slánku. Sleduj pozorně tuto obyčejnou čepici."

"Cukr?"

"Mmm, cože?" polekaně ze sebe vykoktal Richard a honem vracel knížku na hromadu.

"To nic. Jenom takový můj drobný žertík," vesele hlaholil Reg, "abych zjistil, jestli lidé poslouchají." Celý rozzářený se vynořil z kuchyně s táckem se dvěma šálky. Zničehonic praštil táckem o zem. Čaj vystříkl na koberec. Jeden hrníček se roztříštil, druhý dopadl pod stůl. Reg se opřel o rám dveří, byl bledý jako stěna a upřeně hleděl před sebe.

Čas se na okamžik zastavil, ale než se Richard vzpamatoval z leknutí, už zase běžel dál. Richard pak nemotorně vyskočil na pomoc, ale to už se starý pán omlouval a nabízel, že uvaří nový čaj. Richard mu pomohl na pohovku.

Jste v pořádku?" zeptal se bezmocně Richard. "Mám zavolat doktora?"

Reg mávl rukou. "To nic, už je to dobré. Vůbec nic mi není," ujišťoval Richarda. "Zdalo se mi, že slyším... no prostě zvuk, který mi nahlal strach. Ale nic to nebylo. Asi mě zmohly ty čajové výpary. Počkejte jenom, co popadnu dech. Možná že by mě postavila na nohy trocha... portského. Moc se omlouvám, nechtěl jsem vás vylekat." Ukázal na láhev s portským. Richard mu honem nalil skleničku a podal mu ji.

"Co to byl za zvuk?" vyptával se Richard, protože mu nešlo do hlavy, co ho, probůh, mohlo tak vyděsit.

V tu chvíli se nahoře něco pohnulo a ozvalo se jakési funění.

"Tohle..." zašeptal Reg. Rozbitá sklenička mu ležela u nohou. Nahoře jako by někdo dupal. "Slyšel jste to?"

"Ano, slyšel."

To starého pána zjevně uklidnilo.

Richard nervózně pohlédl ke stropu. "Tam nahoře někdo je?" zeptal se, i když cítil, že otázka je trochu prostoduchá.

Ale musel ji vyslovit.

"Ne," hlesl Reg a Richarda šokovalo, kolik strachu se v jeho hlase skrývá, "nikdo. Nikdo, kdo by tam měl být."

"Pak tedy..."

Reg se snažil ustát, a i když ještě vrávorál, byl najednou pevně odhodlaný.

"Musím nahoru," řekl tiše. "Musím. Počkejte na mě, prosím vás, tady."

"Počkejte! Co se tady děje?" naléhal Richard a postavil se mezi Rege a dveře. "Co to je? Zloděj? Počkejte, já tam zajdu.

Určitě o nic nejde; určitě je to jenom vítr nebo něco takového." Richard sám nevěděl, proč to říká. Bylo jasné, že to není ani vítr, ani nic podobného. Je totiž možné si představit, že vítr funí, ale nohama dupe málokdy.

"Ne," trval na svém Reg a slušně, ale rozhodně odstrčil Richarda stranou, "to musím udělat já."

Richard za ním bezmocně vyšel do malé předsíně, za níž byla kuchyňka. Z ní vedlo tmavé dřevěné schodiště nahoru.

Schody byly zjevně vyšlapané a poškozené.

Reg otočil vypínačem. Nahoře na schodišti se rozsvítila obnažená bledá žárovka. Reg se podíval nahoru a bylo poznat, že se bojí.

"Počkejte tady," řekl a vyšel dva schody nahoru. Pak se obrátil na Richarda a vypadal strašně vážně.

"Moc mě mrzí," začal, "že jsem vás vtáhl do něčeho, co je... řekněme náročnější stránka mého života. Když už to tak dopadlo, jakkoli je to politováníhodné, musím vás o něco poprosit. Nevím, co mě tam nahoře čeká; nevím to přesně.

Nevím, jestli jsem si něco přivodil svými... zálibami, nebo jestli jsem se stal nevinnou obětí. V prvním případě by to byla jen a jen moje vina, jenže já jsem jako lékař, který se nedokáže vzdát kouření, nebo ještě hůř, jako ekolog, který se nedokáže vzdát auta. Jde-li o druhý případ, doufám, že se nic nestane vám.

Musím vás poprosit o toto. Až se budu po těchto schodech vracet - samozřejmě počítám, že budu - a vám se bude zdát, že se chovám nějak divně, jako bych to nebyl já, musíte na mě skočit a povalit mě na zem. Rozumíte? Musíte mi zabránit v tom, abych udělal něco, co se třeba budu snažit udělat."

"Ale jak to poznám?" zeptal se nevěřičně Richard. "Promiňte, nechci, abyste si to vyložil jinak, ale já prostě nevím, co..."

"To poznáte," prohlásil Reg. "Teď na mne, prosím vás, počkejte v hlavním pokoji. A zavřete dveře."

Richard zmateně kroutil hlavou, ale vrátil se do velké neuklizené místnosti, jak ho Reg žádal. Odtamtud poslouchal, jak profesor vystupuje schod za schodem nahoru.

Kroky zněly víc než rozvážně, připomínaly tikot velkých hodin, které se zpožďují.

Richard slyšel, jak profesor došel na horní odpočívadlo. Tam se v tichosti zastavil. Vteřiny ubíhaly, pět, možná deset, možná dvacet. Pak se znova ozvalo to hemžení a funění, které profesora prve tak rozrušilo.

Richard vyrazil ke dveřím, ale neotevřel je. Najednou na něj tísnivě dolehl chlad v místnosti. Zatřepal hlavou, aby ten pocit zapudil, a pak zatajil dech, protože znovu uslyšel pomalé kroky, jak se vydávají na zhruba dvoumetrovou délku odpočívadla a zase zastavují.

Několik vteřin nato Richard uslyšel táhlé vrzání dveří, to jak se centimetr za centimetrem, centimetr za opatrným centimetrem, otvíraly, až musely být konečně dokořán.

Dlouho, dlouho potom se nedělo nic.

Až nakonec se dveře zase zvolna zavřely.

Kroky přešly odpočívadlo a zase zastavily. Richard kousíček poodstoupil od dveří, ale nespouštěl z nich oči. Pomalu, rozvážně a sotva slyšitelně kroky znovu zdolávaly schody, až konečně sešly dolů úplně. Po několika dalších vteřinách se klika začala otáčet. Dveře se otevřely a Reg vešel klidně dovnitř.

"Nic to není, jenom kůň v koupelně," řekl tiše.

Richard po něm skočil a povalil ho na zem.

"Ne," vyjekl Reg, "nechtě mě! Pust'te! Nic mi není! Je tam prostě kůň, normální kůň." Richarda ze sebe setřásl a ani mu to nedalo moc práce. Posadil se, oddychoval a prohraboval si prořídlé vlasy. Richard stál nad ním, pořád se měl na pozoru, ale bylo mu čím dál trapněji. Ustoupil, aby se Reg mohl zvednout a posadit se na židli.

Jenom kůň," znovu konstatoval Reg a oprašoval se. "Ale děkuji vám, že jste mě vzal za slovo."

"Kůň," opakoval Richard.

"Ano," potvrdil Reg.

Richard vyšel ven, nahlédl na schody a vrátil se.

"Tak kůň?" ujišťoval se ještě jednou.

"Ano. Přesně tak," opakoval profesor. "Počkejte -" snažil se zadržet Richarda. Ten už zase mířil na zvědy - "nechtě to být. Nebude to trvat dlouho."

Richard na něho nevěřičně zíral. "Vy tedy tvrdíte, že máte v koupelně koně, a přitom tady akorát stojíte a vyjmenováváte písničky Beatles."

Profesor se na něj nechápavě podíval.

"Poslyšte," začal, "mrzí mě, jestli jsem... vás vyplašil. Byla to jen drobná epizodka. Takové věci se stávají, přáteli.

Nesmíte se hned nechat vyvést z míry. To já v životě poznal podivnější věci, to mi věřte. A moc. A mnohem podivnější.

Vždyť je to propána jenom kůň či klisna, tak co? Později tam zajdu a pustím ji ven. Už se tím, prosím vás, neznepokojujte. Víte co? Spravíme si náladu portským, ano?"

"Ale... jak se tam dostala?"

"No, okno od koupelny je otevřené. Předpokládám, že tam vlezla tamtudy."

Ne poprvé a jistě ne naposledy při pohledu na Rege Richard podezřívavě mhouřil oči.

"Ze to děláte naschvál?" zeptal se.

"Dělám co, příteli?"

"Nevěřím, že je v koupelně nějaký kůň," prohlásil najednou Richard. "Nevím, co tam je, nevím, co děláte, nevím, co si mám o tomto večeru myslet, ale nevěřím, že máte v koupelně koně." Smetl Regovy další protesty a šel se nahoru podívat.

Koupelna nebyla nijak velká. Stěny byly obložené dubovým dřevem, které mělo vzhledem ke stáří a povaze budovy s největší pravděpodobností nepředstavitelnou cenu, ale jinak byla místnost vybavena prostě, jen tím nejnutnějším. Na podlaze bylo staré ošoupané černobílé kostkované linoleum, dále byla v koupelně obyčejná malá vana, dokonale vymytá, ale se starými skvrnami a oprýskaným smaltem, obyčejné malé umývadlo a na něm stála vedle kohoutků nerozbitná sklenice s kartáčkem na zuby a pastou. Nad umývadlem byla k pravděpodobně drahocennému dubovému obkladu přišroubovaná plechová koupelnová skříňka se zrcadlovými dvířky. Bylo vidět, že ji někdo už mnohokrát natíral, a zrcadlo mělo kolem dokola šmouhy od sražené páry. Záchod měl staromódní železnou nádržku s řetízku na splachování. V rohu stála letitá dřevěná skříňka natřená na krémovo, vedle stará hnědá židle z ohýbaného dřeva a na ní ležely úhledně poskládané, i když vetché malé ručníky. V místnosti byl také velký kůň, který zabíral většinu prostoru. Richard zíral na koně a kůň zíral na Richarda, jako by se vzájemně hodnotili. Richard mírně zavrával. Kůň stál úplně nehnutě. Po chvíli kůň uhnul pohledem směrem ke skříňce. Zdálo se, že není-li vyloženě spokojený, je aspoň dokonale smířený s tím, kde je, dokud ho nepřemístí někam jinam. Rovněž se zdálo... co vlastně?

Kůň tonul ve světle měsíce, které do koupelny pronikalo oknem. Okno sice bylo pootevřené, ale malé, a kromě toho bylo ve druhém patře, takže představa, že se sem kůň dostal tudy, byla vyloženě scestná.

Na tom koni bylo něco podivného, ale Richard nedokázal říct co. Jedna věc byla samozřejmě podivná na první pohled - že stojí v koupelně na půdě univerzity. A to možná bylo všechno.

Richard natáhl ruku, dost nejistě, a poplácal zvíře po hřbetě. Necítil na omak nic zvláštního. Kůň byl v dobré kondici, měl pevné svaly a hladkou srst. Měsíční svit mu vytvářel na srsti zvláštní efekty, ale v měsíčním světle vypadá všechno trochu zvláštně. Když se ho Richard dotkl, pohodil kůň lehce hřívou, ale zjevně mu dotek nijak nevadil.

Po úspěchu s poplácáním ho Richard několikrát pohladil a jemně podrbl pod bradou. Potom si všiml, že do koupelny vedou ještě jedny dveře, v protějším rohu. Protáhl se opatrně kolem koně a šel k nim. Stoupl si k nim zády a opatrně do nich strčil.

Ukázalo se, že vedou do profesorovy ložnice, místnůstky přecpané knížkami a botami a malou úzkou postelí. I odtud vedly ještě jedny dveře a těmi se také vcházelo na odpočívadlo.

Richard si všiml, že na odpočívadle jsou na zemi tytéž čerstvé škrábance a rýhy jako na schodech, a zapadalo mu to do teorie, že koně někdo do schodů vytlačil. Nechtěl by být v kůži toho, kdo to musel dělat, a ještě míň by chtěl být v kůži koně, který si to musel nechat líbit, ale možné to bylo.

Jenže proč? Naposledy pohlédl na koně, který naposledy pohlédl na něho, a sešel zpátky dolů.

"Souhlasím," řekl. "Máte v koupelně koně a já si přece jenom dám trochu portského."

Nalil sobě a pak i Regovi, který tiše meditoval u ohně a potřeboval už dolít.

"Ještě dobře, že jsem nachystal tři skleničky," ozval se Reg žoviálně. "Napřed mi nedocházelo proč, ale už si vzpomínám."

Vy jste se přece ptal, jestli si můžete přivést přítelkyni, ale jak je vidět, nevzal jste ji. To určitě ta pohovka, že? Nevadí, to se stává. Pozor, ne tak moc, ať nepřelijete."

V tu ránu vypustil Richard z hlavy všechny otázky související s koněm.

"Vážně?" zeptal se.

"No jistě, už si vzpomínám. Pamatuji si, že jste volal a ptal jste se, jestli by to nevadilo. Řekl jsem vám, že budu rád, a taky jsem měl v úmyslu být. Být vámi, tak bych ten krám rozřezal. Přece nechcete obětovat své štěstí kvůli pohovce? Nebo vaše přítelkyně usoudila, že večer se staříčkým kantorem bude nuda k ukousání, a zvolila něco zajímavějšího, třeba umývání vlasů. Páni, já vím, co bych udělal já! V mém případě pouze nedostatek vlasů způsobil, že jsem se zapojil do toho hektického společenského dění dnešních dnů."

Ted' zase jako stěna zbledl Richard a upřeně hleděl před sebe.

Je to tak; předpokládal, že Zuzana nebude chtít jít.

Je to tak. Řekl jí, že to bude děsná nuda. Ale ona trvala na tom, že chce jet, protože jediné tak uvidí na pár minut jeho obličej neosvětlený obrazovkou počítače. Takže nakonec souhlasil a domluvili se, že ji tedy vezme s sebou.

Jenže na to úplně zapomněl. Nestavil se pro ni.

Zeptal se: "Můžu si, prosím vás, od vás zavolat?"

kapitola devátá...

Gordon Way ležel bezradně na zemi. Nevěděl, co má dělat.

Byl mrtvý. To bylo nade vši pochybnost. V hrudníku měl příšernou díru, ale krev už z ní nevalila jako předtím; řinula se pomaloučku. Jinak jeho hrudník nevykazoval vůbec žádný pohyb a totéž platilo vlastně o všech ostatních částech jeho těla.

Podíval se vzhůru, na jednu stranu, na druhou stranu, a došlo mu, že ať se hýbe kterákoli část jeho já, není to žádná část jeho těla.

Zvolna se nad ním převalovala mlha a neposkytovala žádné vysvětlení. V nevelké vzdálenosti od něho ležela v trávě jeho brokovnice a ještě se z ní slabě kouřilo.

Ležel dál, jako když ve čtyři ráno ležíte s očima dokořán a hlavou se vám honí myšlenky, které vám nedají spát, a zároveň nevíte, co s nimi. Uvědomil si, že prodělal něco jako šok, což by mohlo vysvětlovat to, že není schopen uvažovat jasně, ale nevysvětlovalo to, jak to že je vůbec schopen uvažovat.

Po staletí se vedly zuřivé debaty o tom, co se s člověkem stane - pokud vůbec něco - po smrti; ať to mělo být nebe, nebo peklo, nebo očistec, nebo prostě zánik, o jedné věci se nikdy nepochybovalo - že se člověk odpověď dozví, až zemře.

Gordon Way zemřel, ale neměl prostě ani nejmenší ponětí, co si s tím počít. Nikdy nic takového nezažil.

Posadil se. Tělo, které se posadilo, mu připadalo stejně skutečné jako tělo, které dál leželo na zemi a vychládalo a jehož tělesná teplota unikala v podobě stínů z páry, mísících se s mlhou chladného nočního vzduchu.

A experimentoval dál - pomalu, užasle a vrávoravě se snažil dostat na nohy. Země jako by ho podpírala, sňala z něj jeho váhu. Pak mu ovšem došlo, že žádnou váhu, která by se z něho musela snímat, vlastně nemá. Když se ohnul, aby se dotkl země, neucítil nic, jen něco jako velice vzdálený pružný odpor. Byl to stejný pocit, jako když vám zmrtní ruka a vy se jí snažíte něco zvednout. Jemu ruka zmrtněla. A také nohy a druhá ruka a celý trup a hlava.

Tělo měl mrtvé. Vědomí ne. Ale proč, to nedokázal říct.

Stál tam strnulý hrůzou a zvolna jím prostupovaly vlnící se chuchvalce mlhy.

Podíval se dolů na sebe, na své smrtelně bleďé já. Leželo tam nehybné a znetvořené a vypadalo užasle. Cítil, že mu málem naskakuje husí kůže. Lépe řečeno, chtěl mít kůži, která by mohla naskakovat. Chtěl kůži. Chtěl tělo. Neměl nic. Najednou se mu z úst vydral výkřik hrůzy, ale slyšet nebylo nic. Otřásl se a necítil nic.

Z auta se linula hudba a světlo. Zamířil k němu. Pokoušel se o rázný krok, ale výsledkem bylo lehké a opatrné našlapování, nejisté a - no budiž - nehmotné. Půda jako by se mu pod nohama rozplývala.

Dveře na straně řidiče byly pořád otevřené, tak jak je nechal, když z auta vyskočil, aby dovřel kufr, v domnění, že to bude otázka dvou vteřin.

Všechno se to odehrávalo před dvěma minutami; to byl ještě nežijící. To byl ještě živý člověk. To si ještě myslel, že hned zase skočí do auta a pojedje dál. Před dvěma minutami a jedním lidským životem.

Asi se pomátl na rozum, blesko mu hlavou.

Obešel dveře a natáhl se k zpětnému zrcátku uvnitř auta.

Zahleděl se na sebe. Měl pořád svou podobu, i když nesla stopy strašného leknutí, což se dalo čekat, ale byl to pořád on, jako normálně. Určitě jenom fantazíruje, určitě jen tak s otevřenýma očima sní. Vtom dostal nápad: snažil se na zpětné zrcátko dýchnout.

Nic. Ani známka oosení. Doktoři by měli radost, tak to vždycky ukazovali v televizi - když se zrcátko neorosí, pacient nedýchá. Třeba je to tím, začal se horlivě přesvědčovat, třeba je to tím, že jsou zpětná zrcátka vyhřívaná. Tohle auto má přece vyhřívaná zpětná zrcátka, nebo ne? V prodejně mu přece ze široka vychvalovali vyhřívané to a elektrické ono a servoregulované kdesi cosi. Možná jsou zpětná zrcátka digitální. Ano, to bude tím. Digitální, vyhřívaná, servoregulovaná, počítačem řízená, dechuvzdorná zpětná zrcátka...

Uvědomil si, že vymyslí úplné nesmysly. Pomalu se otočil a s hrůzou se znova podíval na tělo na zemi. Polovinu hrudníku mělo na maděru. Doktoři by měli nepochybně radost. Ten pohled by byl hodně ořesný, i kdyby šlo o tělo někoho jiného, ale jeho vlastní...

Byl mrtvý. Mrtvý... mrtvý... Snažil se, aby se mu to slovo dramaticky rozeznělo v mozku, ale nešlo to. Nebyl to film a on, Gordon, nebyl žádný zvukový záznam k filmu. Byl prostě a jednoduše mrtvý.

Pohled na vlastní tělo jej tak konsternoval, že od něho nemohl odtrhnout oči. Postupně ho však začal znepokojovat slabomyslný, přiblblý výraz obličeje.

Jistěže byl pochopitelný. Byl to přesně ten výraz, který pravděpodobně nasadí člověk, po němž jeho vlastní brokovnicí střelil někdo, kdo byl schovaný v kufru auta. Stejně se mu však přičilo, že by ho takhle měl někdo vidět.

Klekl si k tělu v bláhové naději, že se mu podaří rysy upravit natolik, aby budily zdání důstojnosti nebo alespoň základní inteligence.

Ukázalo se, že je to neskutečně obtížné. Snažil se masírovat kůži, tu důvěrně známou kůži, ze které mu v tu chvíli bylo nanic, ale ne a ne ji pořádně uchopit. Ani nic jiného. Bylo to, jako když se snažíte modelovat z plastelíny a ruka vám zemdlí, a místo aby sklouzla z modelu, projede jím napříč. V tomto případě mu ruka projela vlastním obličejem.

Ta mizerná, blbá nemohoucnost ho tak znechutila a rozzuřila, že najednou s hrůzou zjistil, že pevně svírá pod krkem vlastní mrtvé tělo a vztekle je škrtí a cloumá s ním. V šoku se odpotácel. Podařilo se mu jediné - k tupému, prázdnému výrazu mrtvol přibyla ještě zkřivená ústa a šilhavé oči. A modřiny na krku.

Rozvzlykal se a tentokrát zvuk opravdu vycházel. Bylo to divné kvílení až někde z útrob jeho... ne těla, ale prostě toho, v co se změnil. Přitiskl si ruce na obličej a klopýtal pozpátku, až se dostal k autu a padl na sedadlo. Sedadlo ho přijalo odměřeně a chladně, asi jako tetička, která neschvaluje váš způsob života v posledních patnácti letech, a tak vám sice nabídne kapku sherry, ale o vaši pozornost nestojí.

Že by si přivolal doktora?

Aby ten absurdní nápad zapudil, vrhl se divoce na volant, ale ruce jím propadly. Pokusil se něco podniknout s automatickým řazením, ale skončilo to tak, že do páky vztekle bušil, ale nebyl schopen ji ani chytit, ani s ní pohnout.

Z reproduktorů pořád hrála lehká orchestrální hudba do telefonu, který ležel na sedadle vedle řidiče a celou dobu trpělivě naslouchal. Gordon hleděl na přístroj a s rostoucím vzrušením si uvědomoval, že je pořád spojen se Zuzaniným záznamníkem. Měla ten typ, který se vypne, až když člověk na druhém konci telefon odloží. Takže měl stále kontakt se světem.

Zoufale se snažil zdvihnout sluchátko, nahmatával ho, prokluzovalo mu, až se nakonec nad sluchátko nahnul. "Zuzano!" zachraptěl hlasem, připomínajícím kvílení větru někde v dálce. "Zuzano, pomoz mi! Proboha svatého, pomoz mi. Zuzano, já jsem mrtvý... jsem mrtvý... jsem mrtvý a... nevím, co mám dělat..." Znovu se zhroutil a zoufale se rozvzlykal. Tiskl k sobě telefon, jako když nemluvnata hledají útěchu a tisknou se k příkrývce.

"Zuzano! Pomoc..." vykřikl ještě jednou.

"Píp," odpověděl telefon.

Znovu se podíval na věcičku, kterou choval. Konečně se mu podařilo něco stisknout. Podařilo se mu stisknout tlačítko, kterým hovor přerušil. Znovu začal s telefonem úporně zápolit, avšak aparát mu pořád jen procházel prsty a nakonec skončil na sedadle. Gordon jej nedokázal pořádně vzít. Nedokázal stisknout tlačítka. Nakonec s ním vztekle mrštil o přední sklo. To kupodivu šlo. Od skla se přístroj odrazil zpátky přímo na Gordona, proletěl jím, pak se odrazil od sedadla a zůstal ležet na odkládacím panelu zmlklý a netečný ke všem dalším pokusům o jakoukoli manipulaci. Několik minut Gordon je nečinně seděl a pomalu pokyvoval hlavou. Strach postupně ustupoval a Gordon začínal mít v hlavě úplné pusto a prázdno.

Kolem projelo několik aut, ale ničeho divného si nevšimlo - prostě vůz stojící u krajnice. V té rychlosti a v noci mohla přední světla okolojedoucích aut těžko zachytit tělo na trávě za vozem. A vykřikujícího ducha za volantem si určitě nikdo všimnout nemohl.

Nevěděl, jak dlouho už tam sedí. Neměl moc ponětí o čase, jen se mu zdálo, že neubíhá nijak rychle. A protože chyběly podněty zvenčí, neměl podle čeho posoudit, kolik času uběhlo. Zimu necítil. Po pravdě řečeno, už si skoro nevybavoval, co to znamená a jaký je to pocit, když je zima, uvědomoval si jenom, že něco takového by měl v tu chvíli asi cítit.

Konečně se pohnul. Nemůže tu sedět jako hromádka neštěstí; musí něco udělat, i když mu nebylo jasné co. Možná by se měl pokusit nějak dorazit na chalupu, i když mu nebylo jasné, co tam bude dělat. Potřeboval prostě něco podniknout. Potřeboval to podniknout v noci.

Vzchopil se tedy a vyklouzl z auta, přičemž jednou nohou a kolenem prošel bez problémů dveřním rámem. Sel se ještě jednou podívat na své tělo, ale už tam nebylo.

Jako by těch šoků ještě nebylo dost. Trhl sebou a civěl na vlhký otisk v trávě.

Jeho tělo už tam nebylo.

kapitola desátá...

Richard odjel, jak nejrychleji to slušnost dovolovala.

Děkuji mockrát a byl to opravdu bezvadný večer a kdykoli se Reg octne v Londýně, musí dát Richardovi vědět, a nemůže mu nějak pomoci s tím koněm? Ne? Opravdu ne? Tak dobře. A ještě jednou mockrát děkuji.

Když se dveře konečně zavřely, ještě tam chvilíčku stál a přemýšlel.

Když před chvílí světlo z Regova pokoje dopadalo na odpočívadlo hlavního schodiště, všiml si, že tam na prknech žádné rýhy nejsou. Připadalo mu divné, že by kůň odjel jenom prkna uvnitř Regova bytu.

Všecko mu to připadalo nanejvýš divné, tečka, ale tohle je další záhadná skutečnost v tom moři podivností. Tak toto měl být klidný večer, kdy vypadne z práce a přijde na jiné myšlenky!

V náhlém hnutí mysli zaklepal na protější dveře. Dlouho čekal a pořád nic. Už už to vzdával a otáčel se, že půjde, když vtom zaslechl, jak se dveře s vrzáním otvírají.

Mírně ho vyvedlo z konceptu, když v tom mrňavém skřetovi, který na něho nedůvěřivě a obezřetně civěl, poznal profesora, co má místo nosu kýl závodní jachty.

"Ehm, promiňte, prosím," začal Richard nesouvisle, "ale... hmm... neviděl jste dnes večer, nebo neslyšel na schodech koně, víte, jak jde nahoru?"

Profesor přestal nervózně pošukávat prsty. Vysunul hlavu mírně na stranu a pak jako by se pohroužil do sebe a dlouze v sobě pátral po hlasu. Když ho našel, ukázalo se, že je slabounký a přiškrčený.

Jste první, kdo na mě promluvil po sedmácti letech, třech měsících, dvou dnech, pěti hodinách, devatenácti minutách a dvaceti vteřinách. Počítal jsem to."

A tiše zavřel.

Druhé nádvoří Richard v podstatě proletěl.

Když dorazil na první, zklidnil se, zpomalil a zvolnil.

Z chladného nočního vzduchu začal sípat a stejně nemělo smysl utíkat. Zuzaně se nedovolal, protože Regovi telefon nefungoval; další věc v pořadí, kolem které chodil Reg z nějakého záhadného důvodu jako kolem horké kaše. V tomto případě se aspoň nabízelo racionální vysvětlení. Zřejmě neplatil účty.

Richard už se málem vynořil na ulici, ale v poslední chvíli se rozhodl, že zaskočí do vrátnice, zastrčené v klenuté chodbě, kterou se do koleje vcházelo. Byla to taková králíkárna, jejíž miniprostor vyplňovaly klíče, vzkazy a elektrická kamínka. Někde vzadu si tam samo pro sebe brebentilo rádio.

"Promiňte," oslovil statného muže v černém obleku, který stál za přepážkou se založenýma rukama. Já..."

"Ano, pane MacDuffe, co si přejete?"

Richard se na chvilku polekal, protože v tom duševním rozpoložení, ve kterém se nacházel, málem sám nevěděl, čím je.

Kolejní vrátní jsou však pověstní výbornou pamětí a také tím, že mají tendenci ji pod sebemenší záminkou vystavovat na odiv.

Richard se zeptal: "Vyskytuje se tady v koleji nějaký kůň... pokud je vám známo? Chci říct, kdyby se v koleji vyskytoval nějaký kůň, tak byste o tom věděl, že?"

Vrátný ani nemrkl.

"Ne, pane, a ano, pane. Mohu vám ještě nějak pomoci, pane MacDuffe?"

"Mmm, ne," odpověděl Richard a několikrát poklepal prsty o přepážku. "Ne, děkuji. Moc vám děkuji za pomoc. Jsem rád, že jsem vás zase viděl... Bobe," riskl to Richard. "Dobrou noc."

Odešel.

S vrátným to ani nehnulo. Dál stál se založenýma rukama, jen trošinku, malinko kroutil hlavou.

"Tady ti nesu kafe, Bille," ozval se druhý vrátný, malý, šlachovitý človíček, který se vynořil ze zadní svatyně s hrnkem horkého moku. "Nějak se nám ochlazuje, co?"

"Zdá se, že jo, Frede. Díky," řekl Bill a vzal si hrnek.

Usrkl kávy. "Víš, co mám na lidech rád? Že jsou pořád stejní blázni. Tady ten se ptal, jestli tu někde máme nějakého koně."

"Ale!" Fred usrkl ze svého hrnku a horká pára mu vehnala slzy do očí. "Dnes už jsem tu měl jednoho, nějaký cizí kněz nebo co. Nejdřív jsem mu nerozuměl ani slovo. Ke spokojenosti mu stačilo, že stál u kamen a poslouchal zprávy z rádia."

"No jo, cizinci."

"Nakonec jsem mu řekl, ať vystřelí. Stál tady u těch kamen, přesně tak. A naráz se zeptal, jestli opravdu musí. Vystřelit? Opravdu? Nasadil jsem hlas á la Bogart a řekl: „To mi věř, člověče.“"

"Vážně? Mně to znělo spíš jako á la Jimmy Cagney."

"Ne. Tohle je v mém podání Bogart. A tohle je v mém podání Jimmy Cagney - „To si piš, člověče.“"

Bill se zamračil. "To že je Jimmy Cagney? Já jsem si vždycky myslel, že tak napodobuješ Kennetha McKellara."

"Ty pořádně neposloucháš, Bille. A nemáš sluch. Tohle je Kenneth McKellar, poslouchej: „Ty se dáš po hlavní a já to vezmu boční ulicí...“"

"Aha! Já myslel skotského Kennetha McKellara. A co ti ten kněz nakonec řekl, Frede?"

"Podíval se mi zpřímá do očí a pronesl takovým zvláštním hlasem, něco jako..."

"Víš co, Frede? Vynech, jaký měl hlas. Řekni mi, co říkal, jestli to stojí za to."

"Řekl mi jenom, že mi teda věří."

"Tak to není žádná extra historka, Frede."

"Možná že ne. Vzpomínám ji jenom proto, že mi taky řekl, že si v koupelně nechal koně, a jestli bych se na něho mohl mrknout."

kapitola jedenáctá...

Gordon Way se těžkopádně vznášel nad tmavou silnicí, lépe řečeno snažil se vznášet.

Měl pocit, že jako duch - a musel si přiznat, že z něj duch opravdu je - by měl být schopný se vznášet. O duších toho sice věděl poskrovnu, ale měl pocit, že když už se jím člověk má stát, měl by náhradou za to, že s sebou netáhá tělo, získat nějaké výhody, a jednou z nich by měla být schopnost se vznášet. Ale ono ne; vypadalo to, že bude muset celou cestu ujit, krok za krokem.

Stanovil si cíl - dostat se až k svému domu. Nevěděl, co udělá, až tam dojde. Ale i duchové musí někde trávit noc a připadalo mu, že když ji stráví ve známém prostředí, že mu to pomůže. Jak, to nevěděl. Alespoň měl nějaký cíl. A další si bude muset vymyslet, až tam dorazí.

Jako hromádka neštěstí se vlekl od jednoho sloupu k druhému. U každého se zastavil, aby se na sebe podíval a politoval se, jak chudák dopadl.

Nic naplat, měnil se v jakési strašidlo.

Chvilí se skoro rozplynul, takže z něho nezbylo o moc víc než stín pohrávající si v mlze, pohádkový přízrak, který se může každým okamžikem vypařit a nadobro zmizet. Chvilí se zase zdál téměř skutečný, že by se dal nahmatat. Párkrát se zkusil o sloup opřít, ale když si nedal pozor, prachobyčejně jím propadl.

Až teď, velmi váhavě, si připustil myšlenku na to, co se vlastně semlelo. Divné, to váhání. Vlastně na to ani myslet nechtěl. Psychologové tvrdí, že se často snažíme vzpomínky na traumatizující události potlačovat; tím by se to pravděpodobně dalo vysvětlit, napadlo ho. Mít koneckonců v kufru kohosi, kdo na vás vyskočí a zastřelí vás, to snad je dostatečně traumatizující zážitek. A jestli ne, tak co tedy?

Dál se vlekl, co noha nohu mine.

Pokoušel se vybavit si tu postavu, ale bylo to, jako když se dotýkáte bolavého zubu. Začal tedy myslet na jiné věci.

Obnovil například poslední vůli? Nemohl si vzpomenout, a tak se v duchu rozhodl, že zítra musí zavolat svému právníkovi, a pak se v duchu rozhodl, že se musí přestat takto v duchu rozhodovat.

Jak bez něho přežije firma? Ani jedna z možných odpovědí se mu nijak zvlášť nezamlouvala.

A co jeho nekrolog? Při té myšlence ho zamrazilo až do morku kostí, i když je měl bůhvíkdě. Bude si ho moct přečíst?

Co v něm bude? Jestli ti mizerové nenapišou něco lichotivého, tak uvidí! Musí si přece uvědomit, co všechno dokázal!

Sám, bez cizí pomoci zachránil britský softwarový průmysl: obrovský vývoz, příspěvky na charitativní činnost, stipendia na výzkum, plavba přes Atlantik v ponorce poháněné solární energií (nezdařila se, ale pokus to byl dobrý) - prostě všechno možné. Jestli znovu vyhrabou tu akci Pentagon, tak na ně vyrukuje s právníkem. V duchu se rozhodl, že mu ráno zavo...

Ne.

Může ale za urážku na cti zažalovat mrtvý člověk? To bude vědět jenom jeho právník, jenže jak se zdá, jemu ráno nezavolá. S rostoucími obavami si uvědomil, že ze všech věcí, které zanechal ve světě živých, bude nejvíc postrádat telefon. Silou vůle pak myšlenky přivedl zpět tam, kam se jim nechtělo.

Postava.

Připadalo mu, že ta postava vypadala skoro jako Smrtka. Nebo že by si z něj jenom tak utahovala jeho obrazotvornost? Že by se mu jenom zdálo, že ta postava měla na sobě něco jako kutnu? Co měla ta postava, ať v kutně nebo v obyčejných šatech, co dělat v kufru jeho vozu?

V tu chvíli kolem něj profrčelo nějaké auto a zmizelo do noci. Svou oázu světla si samozřejmě odvezlo s sebou/Zatoužil po vyhrátém, kůži potaženém, automaticky regulovaném pohodlí svého vozu, který zůstal tam kdesi. A vtom dostal fantastický nápad.

Je možné, že by ho někdo svezl? Uvidí ho někdo? Pokud ano, jak na něho budou lidé reagovat? No nic. To se dá zjistit jediným způsobem.

Zaslechl za sebou, že přijíždí další auto, a obrátil se k němu čelem. Mlhou se blížila nezřetelná dvojice světel. Gordon zaskřípal neviditelnými zuby a napřáhl ruku, aby auto zastavil.

Přehnal se bez povšimnutí.

Nic.

Mizejícím zadním světlem rozčileně pohrozil, a jak se tak díval skrz zvednutou ruku, uvědomil si, že v tu chvíli není zrovna nejviditelnější. Co když se to dá podle potřeby ovlivnit silou vůle, jestli je ho vidět nebo ne? Soustředil se tak usilovně, že zamhouřil oči, ale pak si uvědomil, že pokud chce posoudit výsledek, bude je muset otevřít. Zkusil to ještě jednou, soustředil se přímo pekelně, ale výsledky byly žalostné.

I když se nějaký výsledek dostavil - nic moc, ale přece jenom -, nevydržel dlouho. Ať se Gordon snažil, jak se snažil, výsledný efekt maximální koncentrace se téměř okamžitě vytrácel. Pokud bude chtít, aby působil dojmem člověka z masa a kostí, nebo aby ho bylo aspoň vidět, bude muset načasování zvážit velmi pečlivě.

Blížilo se další auto, dost značnou rychlostí. Znovu se otočil, napřáhl ruku a čekal, až nadejde ten správný okamžik, aby se silou vůle zviditelnil.

Auto udělalo malou myšku a pak jelo dál, jen trochu pomaleji. Co by tak ještě mohl podniknout? Pro začátek si stoupne někam pod světlo a bude trénovat. S dalším autem už to na sto procent vyjde.

kapitola dvanáctá...

"...ale pokud chcete nechat vzkaz, ozvu se vám, jakmile to bude možné. Třeba."

Píp.

"Sakra, počkej! Do prdele. Podívej... mmm..."

Klap.

Richard strčil telefon na místo, vztekle zařadil zpátečku a zacouval asi dvacet metrů zpátky, aby se ještě jednou podíval na ceduli před křižovatkou. Před chvílí kolem ní totiž profrčel, aniž ji v mlze rozluštil. Ze systému cambridgeských jednosměrek se vysvobodil obvyklým způsobem - kroužil stále dokola, čím dál rychleji, až nabral únikovou rychlost a vymrštil se náhodným směrem, jenž se teď snažil identifikovat a poopravit.

Když přijel zpátky na křižovátku, pokusili se uvést ve vzájemný vztah informaci z cedule s informací na mapě. Ale nešlo to. Na mapě si právě tato křižovatka vyloženě naschvál hověla na rozhraní mezi dvěma stranami a cedule u silnice se zase zlomyslně otáčela ve větru. Instinkt mu napovídal, že jede špatně, ale nechtělo se mu jet stejnou cestou zpátky, protože se bál, že ho gravitační vír cambridgeského dopravního systému vcucne zpět.

Odbočil proto doleva v naději, že ho tím směrem čeká lepší osud, ale po chvíli ztratil nervy a zkusil to cvičné doprava, pak , to prozkoumal znovu na levici a po několika takovýchto manévrech byl ztracený nadobro.

Sprostě zanádal a zapnul topení. Kdyby dával pozor, kam jede, místo aby při řízení telefonoval, aspoň by teď věděl, kde je, říkal si. Upřímně řečeno tím telefonem v autě nebyl ani trochu nadšený, otravoval ho a Richard jej považoval za vetřelce. Jenže Gordon na něm trval a v podstatě jej zaplatil.

Vzteky bez sebe vzdychl, pak s černým Saabem zacouval, a když se otáčel, málem vrazil do kohosi, kdo vlekl na pole nějaké tělo. Tak to aspoň v první chvíli jeho přetaženému mozku připadalo. Zřejmě to však byl nějaký místní farmář s pytlek nějakého krmení, i když těžko říct, co tam mohl v noci a v takovém nečase dělat. Když se vůz otočil, zachytil předními světly na moment siluetu postavy, která se plahočila přes pole s pytlek na zádech.

"Ještě že nejsem v jeho kůži," řekl si v duchu a znovu se rozjel.

Několik minut nato dojel k cestě, která aspoň vzdáleně připomínala hlavní silnici, málem už se dal doprava, ale pak se rozhodl pro levou stranu. Ukazatele tam nebyly žádné.

Znovu pomačkal tlačítka telefonu.

"...ozvu se vám, jakmile to bude možné. Třeba."

Píp.

"Zuzano, tady je Richard. Kde mám začít? Strašně jsem to všechno zmastil. Víš, je mi to moc a moc a moc líto. Všechno je moje vina. Poslouchej! Udělám všechno, abych ti to vynahradil. Přisáhám..."

Zazdalo se mu, že k domluvě se záznamníkem nezvolil ten správný tón, nicméně pokračoval okamžitě dál.

"Můžeme si někam vyjet, vážně, vzít si na týden dovolenou, nebo třeba tento víkend, jestli chceš. Opravdu, tento víkend. Pojedem někam za sluníčkem. Je mi fuk, že na mě Gordon tlačí - a ty víš, jak on to dovede, vždyť je to koneckonců tvůj brácha. Já jen... hmmm, no vlastně, možná že to bude muset být příští víkend. Do háje! Já bych do toho... Víš, slíbil jsem, že to dodělám... ne, poslouchej, mně je to fuk. My si prostě vyrazíme. Kašlu na to, že mám dokončit Hymnu pro Comdex. Však se svět nezboří! My prostě vyjedeme. Však se Gordon nezjeví! - áááááá!"

Richard prudce strhl volant, aby se vyhnul přízraku Gordona Wayne, jenž se mu v tu ránu zjevil a tyčil se před ním. Richard dupl na brzdou, dostal smyk, honem si chtěl vzpomenout, jak má člověk reagovat, když dostane smyk, věděl, že to kdysi dávno viděl v televizi v nějakém programu pro automobilisty. Co to bylo za program? Jak se ten program, kruci, jmenoval? Ne a ne si vzpomenout, a už vůbec ne - no jo, jasné! - říkali, že se nesmí dupnout na brzdou. To je ono.

Nějaká strašná síla proti jeho vůli zvolna roztáčela svět venku. Auto udělalo hodiny, dostalo se na opačnou stranu silnice, s duněním se odrazilo od travnatého okraje, celé se rozkymácelo a sunulo se neovladatelně dál, až se nakonec zklidnilo a zastavilo v protisměru. Richard se zhroutil na volant a těžce oddychoval.

Pak zvedl telefon. Ležel pořád tam, kam před chvílí Richardovi spadl.

"Zuzano," vyjekl, "ještě se ti ozvu," a zavěsil.

Zvedl oči.

V záři předních světel se před ním tyčila přízračná postava Gordona Wayne. Upřeně na něj hleděla přes sklo a v očích se jí zračila smrtelná úzkost. Pak pomalu zdvihla ruku a ukázala na Richarda.

Nebyl si jistý, jak dlouho tam jenom tak seděl. Zjevení se po několika vteřinách rozplynulo, ale Richard dál seděl a třásl se. Pravděpodobně to netrvalo víc než minutu. Vzpamatoval se, až když zaskřípaly brzdy a dopadlo na něj světlo. Zavrtěl hlavou. Uvědomil si, že stojí na silnici v protisměru. Auto, které se skřípotem zabrzdilo těsně u něho, bylo policejní. Několikrát se zhluboka nadechl a pak strnulý a roztřesený vystoupil z vozu, postavil se a čekal, až k němu policista dojde. V reflektorech policejního vozu viděl, jak se jeho silueta pomalu přibližuje.

Policista si ho změřil od hlavy k patě.

"Omlouvám se," ozval se Richard a snažil se, aby to znělo pokud možno úplně nevzrušeně. "Dostal jsem... prostě... smyk. Silnice jsou kluzké a... prostě jsem... dostal smyk a udělal hodiny. Jak vidíte, skončil jsem čelem vzad."

Gestikuloval směrem k vozu a naznačoval, jak se auto obrátilo.

"Řekl byste mi přesně, jak k tomu došlo, tedy jak jste dostal smyk?" Policista se mu díval zpřímá do očí a vytahoval blok.

"No, jak jsem řekl," vysvětloval Richard, "silnice jsou kluzké, kvůli mlze, a... kdybych měl být úplně upřímný," přistihl se najednou, že jakkoli se snažil držel pus, najednou se rozpovídává, "klidně jsem jel a naráz jsem si představil, že vidím svého šéfa, jak se mi vrhá pod auto."

Policista nehnul brvou a nespouštěl z něho oči.

"Komplex viny," dodal Richard a křečovitě se usmál, "však to znáte. Právě jsem zvažoval, že si vezmu na víkend volno."

Zdálo se, že strážník neví, je na vážkách, jestli s ním má sympatizovat, nebo ho podezřívá. Víčka měl sice mírně přivřená, ale nechvěla se mu.

"Pil jste?"

"Ano," odpověděl Richard a rychle vydechl, "ale jenom velice málo. Dvě skleničky vína, maximálně. A... sklenku portského. To je absolutní maximum. Prostě jsem se na moment přestal soustředit, nic víc. Už jsem v pořádku." Jméno?"

Richard mu řekl jméno a adresu. Policista si obojí pečlivě poznačil do zápisníku, pak mrkl na poznávací značku a taky si ji zapsal.

"U koho pracujete? Kdo je ten váš šéf?"

Jmenuje se Way. Gordon Way."

"Ale!" povytáhl strážník obočí. "Way - počítače."

"Přesně tak. Vyvíjím pro ně software. Pro WayForward II."

"Váš počítač máme v práci," oznámil policista. "A je nám prd platný. Prostě se nedá spustit."

"Který model?" zeptal se Richard útrpně.

"Mám dojem, že Quark II."

"Tak to je jednoduché," s úlevou pronesl Richard, "ten nefunguje. Nikdy nefungoval. Ten krám je na hovno."

"Přesně to jsem vždycky tvrdil; zvláštní. Někteří kolegové nesouhlasí."

"Máte, pane, naprostou pravdu. Ten krám není k ničemu. Proto taky původní společnost zkrachovala. Co kdybyste ho používal jako takové větší těžítko?"

"To raději ne, to by se otvíraly dveře," nedal se přesvědčit policista.

Jak to myslíte?" zeptal se Richard.

"Používám ho, aby nám držely dveře zavřené. U nás na stanici je touto dobou děsný průvan. V létě s ním samozřejmě mlátíme podezřelé po hlavě."

Zaklapl zápisník a strčil si jej do kapsy.

"Radil bych vám, pane, abyste se pěkně v klidu vydal zpátky domů, pak auto zamkl a o víkendu se pořádně ožral. To je podle mě jediný způsob. A bacha na to, ať dojedete v pořádku."

Vrátil se do policejního vozu, otevřel okno a pozoroval, jak se Richard otáčí a vyráží do tmy. Pak odjel i on.

Richard se zhluboka nadechl a v klidu se vrátil do Londýna, v klidu vešel do domu, v klidu přelezl pohovku, posadil se, nalil si pořádnou dávku brandy a roztřásl se jako osika.

Třásl se ze tří důvodů.

Jednak byl v šoku z toho, že málem havaroval, což člověka pokaždé rozhází mnohem víc, než čeká. Do těla se rozleje adrenalin, vesele si v něm vegetuje a člověka to pořádně zlomí.

Další byla příčina smyku - to, jak se mu zjevil Gordon Way a vrhl se mu pod kola Panebože! Richard si nabral plnou pusku brandy a vykloktal si s ní. Sklenici postavil zpátky.

O Gordonovi bylo známo, že je jedním z nejbohatších přírodních zdrojů pocitu viny a že je schopen vám ho každé ráno, vždycky nově, dodat tunu až do domácnosti. Richard si ale nikdy neuvědomil, že si to zabírá tak příšerně.

Znovu popadl sklenici, vyšel nahoru a opřel se do dveří od pracovny. Otevřít je znamenalo odsunout zároveň haldy časopisů Byte, které se na dveře svalily zezadu. Odhrnul je nohou a prošel na konec velké místnosti. Velké prosklené

plochy v té části pokoje otevíraly výhledy na notný kus severního Londýna, z něhož už mizela mlha. Daleko ve tmě svítila katedrála svatého Pavla. Richard se na ni chvilku díval, ale nic zvláštního na ní nepozoroval. Po událostech dnešního večera ho to, jak si uvědomil, příjemně překvapilo.

V opačném konci místnosti stály dva delší stoly a na nich bylo naskládaných - podle posledního sčítání - šest počítačů Macintosh. Uprostřed byl Mac II, na němž se líně převaloval červený drátový model jeho pohovky uvnitř modrého drátového modelu úzkého schodiště, doplněného o detaily zábradlí, radiátoru a pojistkové skříně a samozřejmě také toho nešťastného ohbí vpůli cesty.

Pohovka se začala otáčet jedním směrem, narazila na překážku, vytočila se do další roviny, narazila na další překážku, roztočila se kolem třetí osy, než ji zase něco zastavilo, a pak stejné kroky znovu v jiném pořadí. Člověk tu poslušnost nemusel sledovat ani moc dlouho, aby pochopil, že se opakuje.

Pohovka tam byla uvězněná, to bylo jasné.

Další tři Macintoshy byly propojené dlouhatánskými spleteninami káblů se shlukem ledabyle poházených syntezátorů. Byl tam Emulátor II+HD, stojan s TX moduly, Prophet VS, Roland JX10, Korg DW8000, Octapad, ovladač kytary pro levou ruku Synth-Axe MIDI a v rohu, pokrytý prachem, se dokonce válel starý elektronický bubeník - solidní soustrojí. Byl tam taky malý a ne moc často používaný magnetofon: veškerá hudba se ukládala spíše do sekvenčních souborů na počítačích než na kazety.

Zastavil u jednoho z Macintoshů, usadil se před ním a sledoval, co dělá, pokud vůbec něco dělá. Zobrazoval se na něm "Neoznačený" excelovský spreadsheet a Richarda zajímalo, proč.

Uložil ho a rozhlížel se, jestli si nechal nějaké poznámky, a rychle zjistil, že spreadsheet obsahuje některé údaje, které si přednedávnem stáhl z on-line databázi World Reportér a Knowledge, když hledal informace o vlaštovkách.

Měl teď obrázky, z nichž byly patrné detaily o migraci vlaštovek, o tvaru křídel, o jejich aerodynamickém profilu a turbulentních charakteristikách, měl také základní schémata představující tvar vlaštovčího hejna za letu, ale dosud měl jen matnou představu o tom, jak bude obrázky a schémata syntetizovat.

Byl tak utahaný, že nějaké konstruktivní uvažování nepřicházelo v úvahu, a tak ze spreadsheetu barbarsky vytáhl a zkopíroval náhodné vybraný blok obrázků, vložil jej do svého konverzního programu, které podle jeho vlastních algoritmů měnil velikost obrázků, filtroval je a manipuloval s nimi. Konvertovaný soubor natáhl do Performeru, což je výkonný sekvenční program, a výsledek přehrál přes náhodné MIDI kanály do libovolných syntezátorů, který byly náhodou v tu chvíli zapojené.

Výsledkem byla krátká ukázka naprosto odporné kakofonie, takže ji zastavil.

Znovu rozběhl konverzní program, tentokrát jej však instruoval, aby násilně převedl výškové hodnoty tónů do g moll.

Byl rozhodnutý, že se této vlastnosti programu nakonec zbaví, protože ji považoval za podvodnou. Pokud byla nějak opodstatněná jeho pevná víra, že rytmy a hudební harmonie, které ho nejvíce uspokojují, se nacházejí v rytmech a hudebních harmoniích jevů vyskytujících se v přírodě anebo jsou od nich aspoň odvozeny, pak by se měly taky přirozeně vynořit uspokojivé formy modalit a intonace, a ne aby se musely násilím dotvářet.

Prozatím však dotvářel násilím.

Výsledkem byla krátká ukázka naprosto odporné kakofonie v g moll.

Tolik tedy, co se týká náhodných zkratk. Stačilo.

První úkol je relativně jednoduchý, a to - jednoduše zakreslit tvar mávnutí, které v letu opisuje konec vlaštovčího křídla, a pak tvar mávnutí syntetizovat. Tímto způsobem dojde k jedné notě, což bude dobrý start, a za víkend by to mělo být hotové.

Až na to, ovšem, že nemá volný žádný víkend, aby se tomu mohl věnovat, protože musí v průběhu příštího roku, či "měsíce", jak říká Gordon, nějak uvést do života verzi 2 Hymny.

A tím neúprosně dospěl k třetímu důvodu, proč se třásl.

Je prostě vyloučeno, aby si tento víkend nebo příští vzal volno, a splnil tak slib, který dal Zuzaninu záznamníku. A to bude zaručeně znamenat definitivní konec, pokud už konec nenastal kvůli tomu debaklu dnešního večera.

Jenže už se stalo, Už to slíbil. Se vzkazem na cizím záznamníku už člověk nic nenadělá. Musí dát zkrátka věcem volný průchod. Stalo se. Zpátky se to vzít nedá.

Vtom mu bleskla hlavou šílená myšlenka.

Dost ho překvapila, ale nedokázal říct, co je na ní špatného.

kapitola třináctá...

Dalekohled zběžně přejíždí noční siluetu Londýna, rád by něco zjistil, rád by něco vyčmuchal. Mrk sem, mrk tam, mít přehled, co se kde děje, jestli je něco zajímavého, něco, co by se mohlo hodit.

Dalekohled se zastaví na zadním traktu jednoho domu. Upoutal jej sotva znatelný pohyb. Taková ta pozdně viktoriánská vila, dnes asi rozdělená na více bytů. Samá černá okapová roura. Zelené plastové popelnice. Ale tma. Ne, nic.

Už už se dalekohled sune dál, když vtom se v měsíčním světle zase něco nepatrně pohne. Dalekohled trochu víc zaostří, aby ve tmě rozeznal nějaký detail, nějakou pevnou hranu, nějaký nepatrný kontrast. Mlha už se zvedla a tma se třpytí.

Dalekohled zaostří ještě o malinko víc.

Tam to je. Něco; určitě. Teď už ale o trochu vyš, možná o půl metru, možná o metr. Dalekohled přestává slídit, ustálí se, hledá hranu, hledá detail. Tam. Dalekohled je v klidu - našel, co hledal - mezi okenním parapetem a okapovou rourou.

Je to tmavá postava, přitisknutá ke zdi, dívá se dolů, dívá se po nějakém novém opěrném bodě pro nohy, dívá se nahoru, dívá se po nějaké římse. Dalekohled napjatě pozoruje.

Dotyčný je muž, vysoký, štíhlý. Oblečení odpovídá tomu, co právě dělá, tmavé kalhoty a tmavý svetr, ale pohyby má

neohrabané a toporné. Nervózní. Zajímavé. Dalekohled vyčkává a uvažuje, uvažuje a dedukuje.

Ten člověk je vyložený amatér, to je jasné.

Všimni si, jak tápe. Všimni si, jak je nemotorný. Nohy mu kloužou po rouře, ruce nemůžou nahmatat římsu. Teď málem spadl. Odpočívá a nabírá dech. Chvilku se pokouší lézt zpátky dolů, ale jde mu to ještě hůř než nahoru.

Znovu se natahuje po římsu a tentokrát na ni opravdu dosáhne. Vymršťí jednu nohu, aby se zapřel, a málem mine okap. To mohlo dopadnout velice špatně, velice.

Teď už se mu leze snadněji a postupuje rychleji. Míjí další okapovou rouru a dostává se k okenní římsu ve třetím poschodí. Krátce pokouší osud, když se na ni pracně škrábe, a pak dělá kardinální chybu - podívá se dolů. Zavravorá, ale zase se uvolní. Cloní si oči a nahlíží dovnitř, jestli je v pokoji opravdu tma. Potom se pouští do otvírání okna.

Amatér se od profesionála pozná mimo jiné podle toho, že amatér si právě v tomto okamžiku uvědomí, že si měl vžít něco na vypáčení okna. Naštěstí pro amatéra je amatérem i obyvatel bytu, protože posuvné okno se neochotně rozestupuje. Muž se s očividnou úlevou protahuje dovnitř.

Měl by se dostat za mříže, ve vlastním zájmu, pomyslí si dalekohled. Ruka sahá po telefonu. Obličej u okna se ohlédne a na chvilku se ocitá v měsíčním světle. Pak mizí vevnitř, aby uskutečnil to, proč přišel.

Ruka se zastavuje ve vzduchu nad telefonem a dalekohled vyčkává a uvažuje, uvažuje a dedukuje. Místo telefonu pak ruka bere mapu londýnských ulic A - Z.

Následuje dlouhá pauza, věnovaná pečlivému studiu, další soustředěné pozorování dalekohledem a potom ruka znovu sahá po telefonu, zvedá, jej a vytáčí číslo.

kapitola čtrnáctá...

Zuzanin byt byl malý, ale prostorný. Toto umění ovládají jenom ženy, přemítal nervózně Richard a rozsvěcoval přitom. Ne že by ho znervóznilo zjištění samo, totéž si samozřejmě uvědomil už mnohokrát předtím. Vlastně pokaždé, když byl u ní v bytě. Napadalalo ho to vždycky, obvykle proto, že sem přicházel ze svého bytu, který byl čtyřikrát větší a nebylo v něm k hnutí. I teď přišel rovnou ze svého bytu, použil pouze poněkud výstřední přístupovou cestu, a právě tato skutečnost způsobila, že ho jeho obvyklé zjištění neobvykle znervóznilo.

Přestože noc byla chladná, Richard se potil.

Ještě jednou se podíval z okna ven, otočil se a po špičkách zamířil ke stolku s telefonem a záznamníkem.

Uvědomil si, že po špičkách chodí úplně zbytečně. Zuzana není doma. Po pravdě řečeno by ho strašně zajímalo, kde je; stejně jako asi zkraje večera strašně zajímalo ji, kde je on, říkal si.

Přistihl se, že ještě pořád našlapuje na špičky. Praštil se do nohy, aby toho nechal, ale stejně to nepomohlo.

Měl pořádně nahnáno, jak lezl nahoru!

Otřel si čelo rukávem nejstaršího a nejumaštěnějšího svetru, který měl. Jednu chvilku tam šlo opravdu do tuhého. To mu před očima proběhl celý život, jenže se v tu chvíli tak soustředil na to, jak spadne, že mu ušly všechny pěkné zážitky. Většina těch pěkných zážitků nějak souvisela se Zuzanou, uvědomil si. Se Zuzanou, nebo s počítači. Nikdy ne se Zuzanou a počítači - to byly z větší části ty škaredé zážitky. A právě proto je tady, řekl si v duchu. Potřeboval se ujistit, a tak si to v duchu zopakoval.

Podíval se na hodinky. Jedenáct čtyřicet pět.

Napadlo ho, že než na něco sáhne, měl by si raději umýt mokré a upadané ruce. Neměl obavy z policie, ale Zuzana je přehnaně pořádkumilovná. Ta by to poznala.

Šel do koupelny, rozsvítil, vypínač po sobě otřel, pustil si na ruce vodu a v ostrém světle zářivky se v zrcadle zahleděl na svůj vyděšený obličej. Na chvilku se mu vybavilo mihotavé a hřejivé světlo svíček při Coleridgově večeři a z hluboké a neurčité minulosti dnešního podvečera vyskakovaly další útržky a obrazy. To byl ještě život lehký a bezstarostný. Víno, konverzace, jednoduché kouzelnické triky. Viděl před sebou Sárin bledý kulatý obličej, oči vykulené údivem. Umyl si obličej.

Napadlo ho:

"...Hle tam! Hle tam!

Jak zrak mu plane, vlaje vlas!"

Učesal se. Taky si vzpomněl na obrazy, které jim tam visely ve tmě nad hlavami. Očistil si zuby. Tichý bzukot zářivky ho vrátil do současnosti a Richard si najednou s hrůzou vzpomněl, že je tu v postavení lupiče.

Pocítil nutkání podívat se v zrcadle sám sobě zprůma do obličeje, pak zavrtěl hlavou a snažil se takové myšlenky zapudit.

Kdy se Zuzana vrátí? To bude samozřejmě záležet na tom, co dělá. Rychle si utřel ruce a šel k záznamníku. Mačkal tlačítka, zvědavý, co se ozve, ale zatím se ozývalo jen jeho svědomí. Pásek se přetácel celou věčnost a v Richardovi zase hrklo, protože si uvědomil, že pravděpodobně zná důvod - Gordon byl zase ve formě.

Úplně zapomněl, že na záznamníku nebudou jen jeho vzkazy, a poslouchat zprávy jiných lidí mu připadalo stejné, jako kdyby jim otvíral dopisy.

Znovu si zdůvodnil, že nechce nic jiného než odčinit chybu, kterou udělal, dříve než ta chyba způsobí trvalé škody. Bude si pouštět jenom kratinké úryvky vzkazů, dokud nenajde ten svůj. Na tom přece není nic špatného. Vždyť ani nerozezná, o čem je řeč.

Potlačil povzdech, zatnul zuby a píchl do tlačítka Play tak surově, že se netrefil a omylem vysunul kazetu. Dal ji zpět a už opatrněji zmáčkl Play.

Píp.

"...No, ahoj, Zuzano, tady Gordon," promluvil záznamník. Jedu na chalupu, je, mmm..." Pár vteřin kazetu posunoval. "...Potřebuju jenom vědět, jestli na tom Richard dělá. Myslím, opravdu dělá..." Richard nasadil nelítostný obličej a znovu praštil do tlačítka Fast Forward. Připadalo mu odporné, jak se Gordon snaží na něho tlačit přes Zuzanu. Gordon vždycky vehementně popíral, že by něco takového dělal. S takovou nemůže mít Richard Zuzaně za zlé, že ji někdy jeho práce tak rozčiluje.

Klap.

"...odveta. Dej, prosím tě, vzkaz Zuzaně, ať nechá udělat ceduli 'Ozbrojená odveta' dole s ostrým bodcem, v takové výšce, aby ho králici viděli."

"Cože?" zamumlal si pro sebe Richard a jeho prst vteřinku zaváhal nad Fast Forward. Měl dojem, že se Gordon usilovně snaží, aby se vyrovnal Howardovi Hughesovi, a když nemůže doufat, že by se mu třeba vzdáleně přiblížil svým bohatstvím, může aspoň dělat všechno pro to, aby byl dvakrát výstřednější než on. Divadýlko. Prostě divadýlko.

"To myslím zase samozřejmě Zuzanu v kanceláři, ne tebe," pokračoval ze záznamníku Gordonův hlas. "Kde jsem skončil? Aha. Richard a Hymna 2.00. Zuzano, ta věc musí být za dva týdny nachystaná pro testování beta..." Richard praštil do Fast Forward, rty sevřené.

"...vtip je v tom, že existuje jediný člověk, který by mohl vědět, jestli tu věc Richard opravdu dotahuje do konce, nebo jenom tak fantazíruje, a tím člověkem..." Znovu vztekle posunul pásek. Slíbil si přece, že nebude žádné cizí vzkazy poslouchat. Proč se tu tedy rozčiluje nad tím, co slyší? Měl by toho opravdu nechat. Dobře, tak ještě naposledy. Když kazetu znovu spustil, uslyšel jen hudbu. Zvláštní. Posunul pásek a pořád hrála hudba. Proč by někdo telefonoval a nahrával na záznamník hudbu?

Zazvonil telefon. Richard stopl záznamník a zvedl telefon, ale když mu došlo, co provedl, málem jej pustil jako úhoře elektrického. Dal si sluchátko k uchu, ale neodvažoval se ani dýchat.

"Pravidlo číslo jedna při vloupání do domu," oznámil hlas. "Když vás vyruší telefon, nesmíte jej za žádných okolností zvedat. Co si, proboha, o sobě myslíte?"

Richard ztuhl. Nějakou dobu mu trvalo, než si vzpomněl, kam si odložil hlas.

"Kdo volá?" zeptal se nakonec šeptem.

"Pravidlo číslo dvě," pokračoval hlas. "Příprava. Vzít si příslušné nářadí. A rukavice. Mít aspoň záblesk představy, co budete podnikat, než začnete uprostřed noci balancovat po okenních římsách.

Pravidlo číslo tři. Nikdy nezapomenout na pravidlo číslo dvě."

"Kdo volá?" vykřikl znovu Richard.

Hlas byl neodbytný. "Občanská hlídka," odpověděl. "Když vyhlédnete zadním oknem, uvidíte..."

Richard se i s telefonem hnal k oknu a podíval se ven. Vylekal ho vzdálený záblesk,

"Pravidlo číslo čtyři. Nikdy nestát tam, kde by vás mohli vyfotografovat.

Pravidlo číslo pět... Posloucháte mě, MacDuffe?"

"Co? Ano..." zmateně ze sebe soukal Richard. Jak to, že mě znáte?"

"Pravidlo číslo pět. Nikdy nepřiznat jméno."

Richard stál, ani nedutal, jen těžce oddychoval.

"Vedu jeden takový kurz," ozval se hlas, "jestli máte zájem..."

Richard mlčel.

"Učíte se pomalu," navázal hlas, "pomalu, ale učíte se. Kdybyste se učil rychle, tak už byste teď měl samozřejmě odložený telefon. Ale jste zvědavý - a neschopný -, a proto telefon pořád držíte. Jenže já čirou náhodou nemám kurz pro lupiče začátečníky, i když je to láková představa. Určitě by byla k dispozici nějaká stipendia. Jestli je budeme muset vzít, klidně je taky vycvičíme.

Kdybych však takový kurz opravdu měl, dovolil bych vám tam chodit i zadarmo, protože jsem hrozný zvědavý. Hlavně mne zajímá, proč se Richard MacDuff, který, jak jsem pochopil, je teď bohatý mladý muž, něco u počítačů, řekl bych, najednou dá na vykrádání bytů."

"Kdo...?"

"A tak provedu malý průzkum, zavolám na informace a zjistím, že byt, do kterého se vloupal, patří slečně Z. Wayové. Vím, že zaměstnavatel pana Richarda MacDuffa je slavný G. Way, a tak mě zajímá, jestli by to náhodou nemohli být příbuzní."

"Kdo...?"

"Mluvíš se Svladem, všeobecně známým jako Dirk Cjelli, v současné době podnikajícím pod jménem Gently, a to z důvodů, které by nebylo v této chvíli účelné vypočítávat. Přeju ti dobrý večer. Pokud si přeješ dozvědět se něco víc, budu za deset minut v Pizza Express na Upper Street. Vezmi si s sebou nějaké peníze."

"Dirku?" vykřikl Richard. "Ty... ty mě chceš vydírat?"

"Co blázníš? Aby bylo na pizzu." Ozvalo se zaklapnutí a Dirk Gently zavěsil.

Richard chvilku stál jako přimrazený, pak si otřel čelo a opatrně položil sluchátko, něžné, jako by to byl poraněný křeček. Mozek si začal roztomile broukat a cucat palec. Spousty malinkatých synapsí hluboko uvnitř kůry mozkové se chytly za ručičky a daly se do tance a do zpěvu dětských písniček. Richard divoce vrtěl hlavou, aby je zastavil, a rychle se posadil zpět k záznamníku.

Sváděl vnitřní boj, jestli má znovu zmáčknout Play, nebo ne, a ještě než se rozhodl, už jej mačkal. Sotva čtyři vteřiny se z přístroje linula uklidňující orchestrální hudba, když se z chodby ozvalo rachocení klíče v zámku.

Richard v panice stiskl Eject, vysunul kazetu, strčil si ji do kapsy a místo ní tam vrazil z hromádky vedle záznamníku novou. Podobnou hromádku kazet měl doma u záznamníku i on. Dodávala jim je Zuzana z kanceláře - chudinka Zuzana z kanceláře, ztělesněná trpělivost. Ráno ji musí politovat, až bude vhodná příležitost a bude mít náladu.

Zničehonic, aniž by zpozoroval, že k tomu spěje, rozhodnutí změnil. Bleskurychle vysunul ze záznamníku novou kazetu, vrátil tam tu, kterou před chvílí ukradl, stiskl Rewind a skočil na pohovku, kde se během dvou vteřin, než se otevřely dveře, pokusil zaujmout nonšalantní a co nejatraktivnější polohu. Z nějakého náhlého hnutí mysli si strčil levou ruku za záda. Může se to hodit.

Právě pracoval na svém obličejí, aby na něm vyloudil výraz, v němž by byly rovným dílem zastoupeny zkroušenost, radost i sex-appeal, když se dveře otevřely a vešel Michael Weakes-Wenton.

Vše se zastavilo.

Venku ustál vítr. Sovy zabrzdlily v letu. No, možná zabrzdlily, možná že ne, jedno je však jisté - přesně tento okamžik si vybralo ústřední topení k tomu, aby vypnulo. Zřejmě se nedokázalo vypořádat s tím neskutečným chladem, který se v místnosti rozhostil.

"Co tu pohledáváš, Víkende?" výhružně se zeptal Richard. Zvedl se z pohovky, jako by ho nadnášel vztek.

Michael Weakes-Wenton byl statný muž se smutnou tváří. Pro mnohé byl Michael Vík-End, protože měl ve zvyku slibovat, že do víkendu všechno dodělá. Oblek, který měl na sobě, byl dokonalý krejčovský výtvor, když jej před čtyřiceti lety kupoval jeho otec, zesnulý Lord Magna.

Michael Weakes-Wenton zabíral jedno z předních míst na nedlouhém, ale exkluzivním seznamu lidí, které Richard totálně nesnáší.

Nesnáší ho proto, že je mu z duše protivná představa někoho, kdo nejenže je privilegovaný, ale ještě se lituje, protože žije v domnění, že okolí problémy privilegovaných nechápe. No a Michael zase nesnáší Richarda z toho prostého důvodu, že Richard nesnáší jeho a vůbec se tím netají.

Michael vrhl nechápavý a zoufalý pohled směrem k chodbě, odkud se vynořila Zuzana. Uviděla Richarda a zarazila se. Odložila si kabelku, odmotala šálu, rozeplula kabát, svlékla se, podala kabát Michaelovi, přešla k Richardovi a dala mu facku.

"Konečně! Celý večer mě svrběla ruka," prohlásila vztekle. "A nesnaž se předstírat, že máš za zády pugét, který jsi zapomněl. To jsi na mě zkoušel už posledně." Otočila se a rozčilené odpochoďovala.

"Tentokrát jsem zapomněl bonboniéru," zachmuřil se Richard a natáhl prázdnou ruku za mizujícími zády. "A vyšplhal jsem bez ní po venkovní zdi zespodu až sem. A když jsem sem vlezl, připadal jsem si jako pořádný trouba, to si piš."

"To není moc vtipné," odsekla Zuzana a vletěla do kuchyně. Bylo slyšet zvláštní zvuky - jako by holýma rukama mlela kávu. Na to, jaká byla vždycky mírná, uhlazená a křehká, teď řádila parádně.

"Ale je to pravda," pokračoval Richard a Michaela naprosto ignoroval. "Málem jsem se zabil."

"Na to ti tak akorát naletím! Jestli chceš, aby ti na hlavě přistálo něco velkého a ostrého, tak si pojď dělat ty svoje srandičky sem!" ozvalo se z kuchyně.

"Asi by to teď nebylo k ničemu, kdybych se ti chtěl omluvit, že?" volal Richard.

"O tom nepochybuji," zařvala Zuzana, a vyletěla z kuchyně. Z očí jí sršely blesky a dokonce si dupla.

"Mně se namouduší zdá, že mi chceš říct, žeš už zase zapomněl. Ty si tady stoupneš, dvě ruce, dvě nohy, jedna hlava, a hraješ si na homo sapiens! Kde se v tobě bere ta drzost! Za takové chování by se musel stydět i zárodek amébové úplavice. Vsadím se, že i ti primitivní prvoci tu a tam přijdou pro své amébové kamarádky a jdou si s nimi zaběhat koleni žaludku. No nic, doufám, že ses měl večer mizerně."

"Měl," odpověděl Richard. "Ani tobě by se ten večer nelíbil. V koupelně byl kůň a takové věci ty přece nemáš ráda, že ne?"

"Michaeli," spustila zhurta, "co tu stojíš jak hromádka neštěstí! Děkuju ti moc za večeri a za koncert. Byl jsi moc milý a opravdu s chutí jsem celý večer poslouchala o tvých problémech. Nemusela jsem aspoň myslet na svoje. Teď by bylo ale nejlepší, kdybych ti našla tu knížku a poslala tě domů. Já se tady musím trochu vybudovat a zaskřípat si zuby, a to nebude rozhodně nic pro tvůj jevnost."

Vzala si od něho svůj kabát a pověsila si jej. Dokud ho držel, zdálo se, že je tím úkolem tak zaujatý, že nic kolem nevnímá. Bez kabátu byl ale najednou nespůsobilý, jakoby nahý, a musel se vrátit do reality. Obrátil své velké unavené oči zpátky na Richarda.

"Richarde," promluvil, "hmm... četl jsem ve Fathomu tvůj článek. O hudbě a mmm..."

"Fraktálových krajinách," doplnil stručně Richard. Nechtěl s Michaelem mluvit a ani za nic se nechtěl nechat vtáhnout do debaty o Michaelově mizerném časopisu. Lépe řečeno o časopisu, který býval Michaelův.

Přesně do této debaty se nechtěl nechat zatáhnout.

"Ano, ovšem. Velmi zajímavé," uhlazeně a s přepečlivou artikulací pronesl Michael. "Obrysy hor, tvary stromů a takové ty věci. Recyklované amalgámy."

"Rekurentní algoritmy."

"Ano, ovšem. Velmi zajímavé. Ale tak nevhodné, tak strašně nevhodné. Pro tento typ časopisu myslím. Je to koneckonců umělecká revue. Já bych takovou věc samozřejmě nikdy nedovolil. Ross ji úplně znemožnil. Úplně. Bude muset odejít. Bude muset. Nemá špetku citu a je to zloděj."

"Zloděj není, Víkende, to je naprosto absurdní," odsekl Richard. Navzdory svému předsvezení nenechal se zatáhnout do debaty, nevydržel. "Ten s tvým vyhazovem nemá vůbec nic společného. Sám sis to zavinil a..."

Následovalo hluboké nadechnutí.

"Richarde," zašveholil Michael nejjemnějším a nejtišším hláskem, jakého byl schopen - hádat se s ním, to bylo jako zamotávat se do padákového hedvábí. "Ty myslíš nechápeš, jak důležité..."

"Prosím tě," slušně, ale důrazně se obrátila na Michaela Zuzana a držela otevřené dveře. Michael Weakes-Wenton vlašně přikývl a jako by splaskl.

"Ještě toto," dodala Zuzana a podávala mu malou, starou knížku o církevní architektuře v Kentu. Vzal ji, zamumlal něco

jako poděkování, na chvíli se kolem sebe rozhlédl, jako by si naráz všiml něčeho zvláštního, pak se dal dohromady, kývl na rozloučenou a odešel.

Až Michael zmizel, Richardovi v plné síle došlo, jak z něho byl nervózní. Teprve teď se uvolnil. Vždycky ho Zuzanina slabost pro Michaela štvála, i když se Zuzana snažila maskovat ji tím, že se k němu chovala dost neurvale. Možná právě proto.

"Zuzano, co mám říct...?" začal neobratně.

"Můžeš pro začátek třeba říct „Au“. Když jsem tě praštila, nedopřals mi ani tuhle radost. A to si myslím, že jsem ti ubalila pořádnou. Bože můj, tady je strašná zima. Proč je to okno dokořán?"

Přistoupila k oknu, aby je zavřela

"Říkal jsem ti přece. Tím oknem jsem vlezl dovnitř," vysvětloval Richard.

Znělo to tak rezolutně, jako by ji chtěl přimět, aby se otočila a překvapeně se na něho podívala

"Vážné," pokračoval, "jako v těch reklamách na čokoládu, až na to, že jsem bonboniéru zapomněl..." Provinile pokrčil rameny.

Užasle na něho hleděla.

"Co tě to proboha popadlo?" Vyklonila hlavu z okna a podívala se dolů. "Mohl ses zabít," obrátila se zase k Richardovi.

"No, víš... no mohl. Ale připadalo mi, že je to jediná... já nevím." Pak se vzpamatoval. "Když ty sis vzala zpátky svůj klíč, pamatuješ?"

Jo. Už mi lezlo krkem, jak sis sem chodil a raboval mi špajzku, a ani tě nenapadlo, že by sis mohl nakoupit sám. Richarde, ty jsi opravdu vylezl po té zdi?"

"Víš, chtěl jsem být tady, až se vrátíš."

Zavrtěla nevěřící hlavou. "Býval bys udělal líp, kdybys tady byl, když jsem odcházela, A proto máš na sobě ty staré hadry?"

"Přesně tak. Přece si nemyslíš, že jsem byl takto na večeri ve svátém Ceddu?"

"Já už vlastně ani nevím, co je podle tebe racionální chování." Povzdychla a začala se přehrabovat v malé zásuvce.

"Na, to ti zachrání život," řekla a podala mu kroužek s dvěma klíči. "Už nemám sílu se dál rozčilovat. Úplně mě v tomto ohledu vyčerpal večer s Michaellem a to jeho věčné agitování."

"Já nikdy nepochopím, že ho můžeš vystát," rýpl si Richard a šel si pro kávu.

"Já vím, že ho nemáš rád. Ale je milý a svým smutným způsobem dovede být okouzlující. Když jsi s někým, kdo je tak zahleděný sám do sebe, tak si dobře odpočineš. Aspoň se od tebe nic nečeká. Jenže on má utkvělou představu, že můžu něco udělat pro jeho časopis. Samozřejmě že nemůžu. Tak to v životě nechodí. I když je mi ho líto."

"Mně ne. Celý život si žil jako v bavlnce. A pořád si ještě žije. Jenom mu vzali hračku, nic víc. A to snad není zase tak velká nespravedlnost."

"To není otázka spravedlnosti a nespravedlnosti. Je mi ho prostě líto, protože je nešťastný."

"Bodejť by nebyl! Al Ross přeměnil Fathoma na opravdu vtipný a inteligentní časopis, který jde najednou na odbyt. Předtím to byla jen ubohá snůška pitomostí. Plnila jediný účel - že si Michael mohl zajít na oběd, s kým se mu zachtělo, a pak se dotýcnému vetřít do přízné pod záminkou, že třeba něco malého bude chtít napsat. Málokdy dal dohromady skutečné číslo. Celé to byl podvod. Takový jeho čuměl. To já rozhodně za okouzlující a přitažlivé napovažuju. Promiň, že o tom mluvím, nechťel jsem."

Zuzana nejistě pokrčila rameny.

"Myslím, že přeháníš," začala, "i když mám dojem, že se mu budu muset vyhýbat, pokud na mě bude tlačit, abych dělala něco, co prostě neumím. To je vyčerpávající. No nic, poslouchej, jsem ráda, že ses měl večer mizerně. A chci s tebou mluvit o tom, co budeme dělat o víkendu."

"No... víš..."

"Ale napřed bych si měla pustit vzkazy."

Obešla ho a zamířila k záznamníku. Přehrála prvních pár vteřin Gordonova vzkazu a pak kazetu vycvakla.

"Tak tohle ne," prohlásila a podala mu kazetu. "Mohl bys ji, prosím tě, dát zítra rovnou Zuzaně v kanceláři? Ušetříme ji cestu. Jestli tam bude něco zajímavého, tak mi to řekne."

Richard zamrkal, řekl: "Mmm, jistě," a strčil kazetu do kapsy. Vzpamatoval se z šoku, jak se to hravě vyřešilo.

"Takže víkend -" vrátila se k tématu Zuzana a posadila se na pohovku.

Richard si přešel obočí. "Zuzano, já..."

"Musím bohužel pracovat. Nicola je nemocná a musím za ni od pátku za týden zaskočit. Ve Wigmore Hall. Je to nějaký Vivaldi a nějaký Mozart, které moc neumím, takže musím tento týden hodně cvičit. Bohužel. Je mi to líto."

"Víš, já vlastně taky musím pracovat," řekl Richard a přisedl si k ní.

"Já vím, Gordon mě pořád bombarduje, abych tě popoháněla. Už by toho mohl nechat. Mně do toho přece nic není a zbytečně je z toho zlá krev. Už mě nebaví, aby mne někdo do něčeho tlačil, Richarde. To aspoň ty neděleš."

Usrkla kávy.

A pokračovala: "Ale určitě existuje něco mezi, mezi tím, když tě lidi do něčeho tlačí a když na tebe kašlou. Tu mezioblast bych chtěla probádat. Obejmi mě."

Objal ji a měl pocit, že má neskutečné štěstí. Že si ani takové nezaslouží. Hodinu nato vyšel ven a zjistil, že v Pizza Express je zavřeno.

Michael Weakes-Wenton byl tou dobou na cestě domů do Ghelsea. Seděl na zadním sedadle taxíku, nepřítomně hleděl na ubíhající ulice a prsty zlehka ťukal na okno v pomalém důmyslném rytmu.

Ťuky ťuk ťuk a ťuky ťuk a ťuky a ťuk.

Patřil mezi ty nebezpečné lidi, kteří jsou dobráctí, poddajní a jako beránci, pokud mají, co chtějí. A protože měl vždycky to, co chtěl, a protože se zdálo, že mu to stačí k radosti, nikdy nikoho nenapadlo, že by mohl by jiný než dobrácký, poddajný a jako beránek. Museli byste proniknout veškerou tou dobrotou a poddajností, abyste našli něco, čím už se proniknout nedalo. A veškerá dobrota a poddajnost byla jen ulita, která chránila to, 'něco'.

Michael Weakes-Wenton byl mladší syn Lorda Magny, vydavatele, majitele novin a velmi shovívavého otce, pod jehož ochrannou rukou bylo Michaelovi potěšením redigovat svůj malý ztrátový časopis. Lord Magna řídil pozvolný, ale důstojný a vážený rozpad tiskového impéria, které původně založil jeho otec, první Lord Magna.

Michael nepřestával ťukat do skla.

A ťuky ťuk a ťuky a ťuk.

Vybavil si ten příšerný, hrůzný den, kdy jeho otce zabil při výměně zástrčky elektrický proud. A podnik převzala jeho matka, jeho matka. Nejenom převzala, ale začala jej řídit s nečekanou vervou a rozhodností. Zevrubně prozkoumala chod - nebo jak ona tomu říkala, 'přešlapování' - podniku a nakonec nahlédla i do účetních dokladů Michaelova časopisu.

Ťuk ťuk ťuk.

Michael se vyznal v podnikání právě natolik, aby věděl, k jakým číslům by měl dojít, a otce vždycky jednoduše přesvědčil, že ta čísla jsou opravdu taková.

"Nemůžeme si dovolit, aby to místo byla pouhá sinekura, to je ti snad jasné, kamaráde. Musíš si na sebe vydělat. Jak by to vypadalo?" říkával otec a Michael vždycky vážně přikyvoval a začal vymýšlet čísla na další měsíc nebo prostě na dobu, kdy se mu příště podaří vyplodit další vydání.

Jeho matka ale tak shovívavá nebyla. Ani náhodou.

Michael své matce obvykle říkal 'sekyra sekýrnice', ale kdyby se měla opravdu přirovnat k sekyře, pak by to musela být sekyra válečná, dokonalá řemeslná práce, přesně vyvážená, s elegantními vyřezávanými ozdobami na topůrku, které končily těsně u nablýskaného ostří. Takovým nástrojem by stačilo jednou seknout a člověk by si všiml, že je něco v nepořádku, až by se chtěl podívat na hodinky a zjistil, že mu chybí ruka.

Celou dobu trpělivě čekala na svou chvíli - nebo aspoň působila zdáním trpělivosti -, byla oddaná manželka a bezmezně milující, ale přísná matka. Ale zpět k sekyrkovým metaforám - pak ji někdo vytáhl z pozdru, a všichni začali prchat do úkrytů.

Včetně Michaela.

Byla pevně přesvědčená o tom, že Michael, kterého tiše zbožňovala, byl rozmazlován v tom nejhorším slova smyslu, a rozhodla, že to musí skončit.

Stačilo jí pár minut, aby pochopila, že si Michael cifry každý měsíc vymýšlí a že pouští rodinnému podniku pořádně žilou. S penězi si doslova pohrával; účty za obědy a za taxi a mzdové náklady byly čím dál vyšší a Michael je hravě vyvážil fiktivními daněmi. A všechno se to nějak ztratilo v gargantuovském účetním systému uvnitř Magna House.

Zavolala si Michaela k sobě.

Ťuk ťuk a ťuky a ťuk a.

"Jak chceš, abych s tebou jednala," zeptala se, "jako se svým synem, nebo jako s redaktorem jednoho z mých časopisů? Klidně zvládnou obojí."

"Tvých časopisů? No, jsem tvůj syn, ale nevidím..."

"V pořádku. Chci, aby ses podíval na tato čísla," rázně zasáhla a podala mu výtisk z počítače. "Vlevo jsou skutečné příjmy a výdaje Fathoma, vpravo jsou tvoje čísla. Je ti na nich něco nápadného?"

"Mami, já ti vysvětlím -"

"Dobře, to mě velice těší," sladce odvětila Lady Magna.

Papír si vzala zpátky k sobě. "Máš nějakou představu, jak by se měl časopis v budoucnu vést?"

"No jasné. Naprosto přesnou. Já -"

"Tak dobře," skočila mu do řeči Lady Magna se zářivým úsměvem na tváři. "Pak je všechno v nejlepším pořádku."

"A nechceš slyšet -?"

"Nechci, chlapče. Jsem jen ráda, že mi máš k té záležitosti co říct. Aby se situace vyjasnila. Nový majitel Fathomu si to určitě rád poslechne."

"Prosím?" nevěřil svým uším Michael. "Chceš říct, že Fathom prodáš?"

"Ne. Chci říct, že už jsem ho prodala. Moc jsem za něj bohužel nedostala. Jednu libru a k tomu slib, že tě tam na tři další čísla nechá jako redaktora. Pak už to bude záležet jen na libovůli nového majitele."

Michael třesl oči.

"Ale no tak! Těžko bychom přece mohli pokračovat dál tak, jak jsi to dělal doposud," začala jeho matka zdůvodňovat.

"Vždycky jsi přece dával otcí za pravdu, že by tvoje místo neměla být jen sinekura. A protože já bych měla problémy s obojím - ať už uvěřit, či nevěřit tvým historkám -, řekla jsem si, že ten problém přenechám někomu, s kým nebudeš spřízněný a ke komu budeš mít jistý odstup. No a teď mám, chlapče, další jednání."

"Ale... komu jsi ho prodala?" vyjekl Michael.

"Gordonu Wayovi."

"Gordonu Wayovi! Proboha, mami, on -"

"Strašně rád by se chtěl ukázat jako patron umění. A myslím, že to s tím patronem bere vážně. Určitě spolu budete vycházet skvěle. Ale teď, jestli ti to nevadí -"

Michael se nechtěl dát odbýt.

"Takovou nehoráznost jsem jaktěživ neslyšel! Já -"

"Přesné to říkal i pan Way, když jsem mu ukázala ta čísla a vzápětí ho poprosila, aby tě tam na tři další vydání ještě nechal."

Michael zalapal po dechu, zrudl a zvedl výhružně prst, ale nenapadlo ho, co říct. Jedině snad: "V čem by byl rozdíl, kdybych ti předtím řekl, abys se mnou jednala jako s redaktorem jednoho ze svých časopisů?"

Lady Magna nasadila ten nejsladší úsměv: "Samozřejmě, že bych tě oslovovala pane Weakes-Wentone. A teď bych tě neupozorňovala, aby sis srovnal vázanku," dodala a pro názornost lehce naznačila drobný pohyb pod bradou.

Ťuky ťuk ťuk ťuky ťuk ťuk.

"Říkal jste sedmáct, šéfe?"

"Mmm... prosím?" vykoktal Michael a vrtěl přitom hlavou.

"Chtěl jste sedmáct, ne?" ptal se znovu taxikář. „Já jenom, že už jsme tu."

"Aha! Ano... Děkuji vám." Michael vystoupil a lovil z kapsy peníze.

"Ťuk ťuk ťuk?"

"Cože?" zeptal se Michael a podával mu peníze.

"Ťuk ťuk ťuk, celou cestu, v jednom kuse. Neleze vám něco na mozek, šéfe?"

"Starejte se o sebe, jo?" odsekl našťavané Michael.

"Když myslíte! Já jenom, jestli vás třeba nechytá rapl," ukončil debatu taxikář a odjel.

Michael si odemkl, prošel studenou chodbou do jídelny, rozsvítil lustr a nalil si z karafy brandy. Sundal si kabát, přehodil jej přes mahagonový jídelní stůl a přitáhl si židli k oknu. Tam se usadil a oddal se pití a svým steskům.

Tuk ťuk ťuk, pokračoval na okno.

S nevalnou chutí tedy zůstal a redigoval stanovená tři čísla a pak ho bez jakýchkoli poct propustili. Našli si nového redaktora, jistého A. K. Rosse, mladého, nadšeného a ctižádostivého. A z časopisu se stal trhák. O Michaela nikdo ani prstem nezavadil. Už si ani neškrtil.

Dál ťukal do okna a zahleděl se, jako to ostatně dělal často, na stolní lampičku na parapetu. Nebylo na ní nic zvláštního, obyčejná, spíš škaredá lampička. Jediné, co ho na ní znovu a znovu fascinovalo, bylo to, že právě ona zabila jeho otce. A právě tady jeho otec seděl.

Starý pán byl technický antitalent. Michael si ho živě představil, jak se s brejličkami na nose hluboce soustředí, cucá si knír a snaží se přijít na kloub třináctiampérové zástrčce. Zřejmě ji dal zpátky do zdi, aniž na ni našrouboval krytku, a potom se snažil vyměnit vnitřní pojistku. Dostal šok, který jeho beztak nemocné srdce nevydrželo.

Taková hloupá chyba, vážně hloupá, honilo se Michaelovi hlavou. Takovou chybu může udělat kdekdo. Jenže následky byly katastrofální. Přímou katastrofální. Otec mrtvý, on odvařený a jakýsi odporný Ross dělá díru do světa s jeho časopisem...

Ťuk ťuk ťuk.

Díval se na okno, na svůj odraz v něm, na tmavé stíny keřů za oknem. Znovu se podíval na lampičku. Přesně tato lampička, přesně toto místo a ta chyba se tak snadno... Snadno se udělá, snadno se jí dá zabránit.

Jediné, co ho od momentu oné hloupé chyby odděluje, je neviditelná bariéra měsíců, které mezitím uběhly.

A najednou pocítil zvláštní klid, jako by v jeho nitru došlo k nějakému zásadnímu rozhodnutí.

Ťuk ťuk ťuk.

Fathom je jeho. Nikdo přece nestál o to, aby to byl trhák. Byl to jeho život. A oni mu život vzali, a to si žádá odplatu.

Tuk ťuk ťuk prásk.

Překvapeně zjistil, že mu ruka najednou proletěla oknem a že se dost vážně pořezal.

kapitola patnáctá...

Gordon Way stál před svou ‚chalupou‘ a začaly na něj doléhat některé méně příjemné průvodní jevy toho, že je mrtvý. Podle ustálených měřítek byl jeho dům hodně velký. Ale Gordon vždycky toužil po chalupě na venkově, a tak když konečně nadešel čas, aby si ji koupil, zjistil, že má k dispozici mnohem víc prostředků, než vůbec tušil, a proto koupil obrovskou starou faru a navzdory sedmi ložnicím a čtyřem akrům cambridgeských mokřin ji říkal ‚chalupa‘. Ne že by tím stoupl v oblíbě u lidí, kteří vlastnili pouze chalupy, ale kdyby se měl Gordon ve svém podnikání ohlížet na oblibu či neoblibu u lidí, nebyl by Gordonem Wayem.

Ted' už ovšem Gordonem Wayem nebyl. Byl jen duchem Gordona Wayne.

A v kapse měl pouhé duchy klíčů Gordona Wayne.

Když si tohle uvědomil, jeho neviditelné kroky se na chvíli zastavily. Představa, že prochází zdí, mu byla z duše odporná. Celý večer se právě tomuto snažil ze všech sil vyhnout. Každý předmět, na který narazil, se všemožně snažil osahat a uchopit, aby si dokázal, že je - ten předmět a potažmo i on - reálný. A tak pocíťoval jako totální prohru, že by měl vstoupit do domu, do vlastního domu, jinak než otevřenými předními dveřmi a důstojným krokem pána domu.

Nespouštěl z domu oči a napadaly ho nejrůznější myšlenky. Proč je zrovna jeho dům typickým příkladem viktoriánské gotiky? Proč si na úzkých lomených oknech a strašidelných věžičkách lhostejné pohrávají paprsky měsíce? Když ten dům kupoval, dělal si neprozřetelně legraci, že vypadá, jako že v něm straší. Nenapadlo ho, že jednoho dne v něm strašit bude - a kdo!

Při tom pomyšlení ho zamrazilo. Neslyšně se blížil po příjezdové cestě lemované roztodivnými tvary tisů, které byly daleko starší než fara samotná. Dost ho vyvedlo z míry, když si představil, že se lidé bojí chodit po cestě, jako je tato, v noci, jako je tato, aby nepotkali někoho, jako je on.

Po levé ruce za hradbou tisů stál ponurý starý kostel, neudržovaný, a k bohoslužbám využívaný, podobně jako ostatní kostely v sousedních vesnicích, jen když na něj přišla řada. To pak vždycky farář přijel na kole, celý uříčený a pak znechucený tou hrstečkou věřících, která tam na něho čekala. Za věží kostela viselo chladné oko měsíce.

Naráz jako by zahlédl nějaký pohyb, jako by se poblíž keřů u domu pohnula nějaká postava, ale okřikl se, že to bude určité jen jeho fantazie, zjištěná skutečností, že je mrtvý. Čeho by se ostatně mohl bát?

Šel směle dál, minul jedno křídlo fary a mířil k vstupním dveřím, zasazeným hluboko do zšeřelého vstupního přístřešku ověšeného břechťanem. Najednou si s hrůzou uvědomil, že je v domě světlo. Elektrické světlo a taky mdlé mihotavé záblesky z krbu.

Po chvíli mu došlo, že ho dnes večer vlastně čekají, i když sotva v této podobě. Určitě tam byla stará paní Bennettová, správkyně domu, rozestlala, zapálila krb a nachystala mu něco k večeři.

I televizi pustila, zejména proto, aby ji mohl netrpělivě vypnout, jakmile vstoupí.

Šel po cestě, ale drobné kamínky mu pod nohama nechřupaly. Přestože věděl, že s dveřmi nepořídí, nedalo mu to a zamířil napřed k nim. Chtěl zkusit, jestli je náhodou neotevě, a až jestli to nepůjde, schová se do stínu přístřešku, zavře oči a zahanbeně proklouzne dovnitř. Přikročil ke dveřím a zarazil se.

Byly otevřené.

Jenom na centimetr, ale byly otevřené. To ho rozrušilo a vylekalo. Proč jsou otevřené? Paní Bennettová je přece tak svědomitá! Chvilku nejistě přešlapoval a pak, i když to šlo těžko, se do dveří opřel. Pod nepatrným tlakem, kterého byl schopen, dveře povolovaly jen pomalu a neochotně a na protest vrzaly v pantech. Proklouzl dovnitř, do chodby s kamenným dlážděním. Široké schodiště vedlo nahoru do tmy, ale všechny dveře z chodby byly zavřené.

Nejbliž byly dveře do obývacího pokoje, kde hořel krb a odkud bylo slyšet ztlumený zvuk nějakého nočního filmu, nějaké honičky aut. Marně se pořádných pár minut trápil s naleštěným mosazným knoflíkem na dveřích. Nakonec mu nezbylo než uznat pokořující porážku a vztekale se rozběhl proti dveřím a proletěl jimi.

Uvnitř bylo příjemné domácí útulno. Do toho se vrátil on, a protože nemohl zabrzdit, proletěl malým servírovacím stolem, na kterém byly nachystané tlusté sendviče a termoska s kávou, dále křeslem, vypořstovaným k prasknutí, a roztočeným zděným krbem až do sousední studené tmavé jídelny.

Spojovací dveře zpět do obývacího pokoje byly taky zavřené. Gordon po nich šmátral, ale nic necítil. Nezbylo mu nic jiného, než se podrobit, a tak napnul všechny síly a proklouzl jimi zpátky v klidu a pohodě a poprvé vnímal bohatou vnitřní strukturu dřeva.

To útulno ho úplně odrovnalo. Bezcičně bloumal místností, nebyl vůbec schopný se usadit a dělalo mu dobře, jak si v něm vesele pohrávají hřejivé plamínky z krbu. Jeho ale nehrály.

Co asi duchové celou noc dělají? napadlo ho.

Pak se posadil, ale pořád cítil jakýsi neklid, a díval se na televizi. Zanedlouho však honičky aut ustaly a nezbylo nic než šedý sníh a bílé ticho. Jenže Gordon nedokázal televizi vypnout.

Zjistil, že do křesla zapadl moc hluboko, a když se snažil vyprostit, měl zmatek v tom, co je křeslo a co on. Pak si řekl, že si spraví náladu, a stoupl si doprostřed stolu, ale k povznesení nálady, která nezadržitelně klesala od malomyslnosti směrem dolů, to moc nepomohlo.

Třeba usne.

Třeba.

Necítil ani únavu, ani ospalost, jen neodolatelnou touhu zapomenout. Prošel zavřenými dveřmi zpět do tmavé chodby, odkud vedlo široké masivní schodiště k prostorným tmavým ložnicím nahoře.

A po něm se bláhově pustil nahoru.

Bylo mu jasné, že to nemá smysl. Když si nemůže otevřít dveře do ložnice, jak by mohl spát na posteli. Protáhl se dveřmi a vylezl na postel. Věděl, že bude studená, ale necítil nic. Měsíc ho nějak nechtěl nechat na pokoji a svítil přímo na něj. Gordon ležel s očima dokořán, opuštěný, neschopný si vzpomenout, co je to spánek a jak se spí.

Dolehl na něj strach z prázdnoty, strach z toho, že tady leží ve čtyři ráno a je vzhůru a bude vzhůru na věky věků.

Neměl kam jít, a kdyby, co by tam dělal, neměl nikoho, za kým by mohl zajít a probudit ho, aniž by ho k smrti vyděsil.

Nejstrašnější okamžik byl, když na silnici uviděl Richarda, Richardův obličej za předním sklem bledý jak stěna. Znovu si jeho obličej vybavil a taky obličej té bledé postavy vedle něj.

Touto vzpomínkou nadobro z hloubi duše vypudil poslední špetičku naděje, že ten jeho problém přejde. Ze se zdá hrůzostrašný teď v noci, ale ráno, až Gordon uvidí lidi, že bude všechno v pořádku a všechno se vyřeší. Ta vzpomínka byla tu a nedala se z hlavy vystrnadit.

On viděl Richarda a Richard, to věděl jistě, viděl jeho.

To nebude dobré.

Normálně, když se v noci cítil takto bídě, vyrazil dolů a podíval se, co je v ledniče. Zkusí to i teď. Bude to rozhodně příjemnější než tady ta měsícem zalitá ložnice. Zůstane v kuchyni a trochu si tam zastraší.

Sjel dolů po zábradlí - a částečně jím projel -, bez zaváhání proplul kuchyňskými dveřmi a potom asi pět minut soustředil veškerou svou energii na to, aby v kuchyni rozsvítil.

Pak pocítil uspokojení z dobře vykonané práce a rozhodl se, že to musí oslavit pivem.

Pěkných pár minut pak žongloval s plechovkou Fosters, která mu neustále padala na zem, až to vzdal. Neměl nejmenší ponětí, jak zatáhnout za prstýnek na víčku. A navíc už to pivo musí být přímo našlehané. A i kdyby se mu plechovku podařilo otevřít - co by s pivem vlastně dělal?

Nemá tělo, které by pivo pozřelo. A tak plechovku odmrští. Odkutálela se pod kredenc.

Začal si uvědomovat, že jeho schopnost uchopit věci v pomalých intervalech narůstá a zase odeznívá. Stejně jako jeho viditelnost.

Intervaly jsou však nepravidelné, anebo jsou jejich účinky v některých chvílích možná zřetelnější než jindy. I to jako by se rytmicky měnilo. Teď zrovna se mu zdálo, že mu sil přibývá.

V náhlém záchvatu činorodosti dostal chuť zjistit, kolika věcmi v kuchyni dokáže pohnout, kolik jich dokáže použít

nebo je nějak uvést do chodu.

Pozotvíral všechna dvířka, vytahal zásuvky, přístroje poházel po zemi. Z kuchyňského robotu vyloudil krátké zabrumlání, elektrický mlýnek na kávu nespustil, takže jej aspoň shodil, na vařiči zapnul plyn, ale nepodařilo se mu jej zapálit, dlouhým nožem rozkuchal bochník chleba. Pokusil se nacpat si kusy chleba do pusy, ale pusou prostě propadly na zem. Objevila se tam myš, ale zkoprněla hrůzou a hned odcupitala.

Nakonec toho nechal a posadil se ke kuchyňskému stolu. Emocionálně byl úplně vyčerpaný, ale fyzicky necítil nic.

Zamyslel se nad tím, jak budou lidé na jeho smrt reagovat. .

Komu bude nejvíce líto, že odešel?

Na nějakou dobu to bude šok, pak smutek, pak se lidé přizpůsobí a budou na něj v běžném chodu života, života bez něho, postupně zapomínat a říkat si, že odešel tam, kam lidé prostě odcházejí. Při té představě pocítil panickou hrůzu. On přece neodešel. Pořád je tady.

Seděl čelem ke dveřím, které se mu zatím nepodařilo otevřít, protože se na nich zasekla klika, a rozčilovalo ho to.

Neohrabaně se potýkal s plechovkou rajčat, pak s ní přistoupil k těm dveřím a praštil konzervou do kliky. Dveře se rozletěly a ze skříně vypadlo jeho vlastní zmizelé zkrvavené tělo.

Gordon si do té chvíle neuvědomil, že i duch může omdlít.

Uvědomil si to teď a hned to uskutečnil.

O několik hodin později ho probudil výbuch plynového sporáku.

kapitola šestnáctá...

Následujícího rána se Richard vzbudil na druhý pokus.

Sešel dolů, při snídani byl neklidný a mrzutý a nic se mu nedařilo. Spálil toasty, rozlil kávu a uvědomil si, že včera zapomněl koupit marmeládu, ačkoli to měl v plánu. Pak svůj chabý pokus o nakrmení vlastní osoby podrobil důkladné analýze a napadlo ho, že by si možná mohl vyšetřit chvíli a vzít dnes večer Zuzanu na nějakou báječnou večeři a vynahradit jí tím ten včerejšek.

Jestli ji přesvědčí, aby s ním šla.

Gordon pěl pořád nekonečné ódy na jednu restauraci a doporučoval jim, aby ji vyzkoušeli. Gordon byl na restaurace machr - rozhodně v nich trávil dost času. Richard několik minut jen tak seděl a pořádkově tužkou o zuby a pak šel nahoru do pracovny a pod haldou počítačových časopisů vyvolil telefonní seznam.

L'Esprit d'Escalier.

Zavola tam a chtěl objednat stůl, ale když řekl na kdy, vyvolal zjevné mírné pobavení.

"Ah, non, m'sieur. Je mi líto, ale to nejde. U nás je třeba rezervovat místa aspoň tři týdny předem. Pardon, m'sieur."

Richard se podívil, že existují lidé, kteří vědí, co chtějí dělat za tři týdny, poděkoval a zavěsil. Tak třeba zase pizza, když nevyšlo tohle. Pizza mu připomněla včerejší schůzku, na kterou nakonec nešel, a po chvíli ho ovládla zvědavost, takže sáhl znovu po seznamu.

Gentleman...

Gentles...

Gentry.

Žádný Gently tam nebyl. Ani jeden. Našel ještě další seznamy, až na jeden, S-Z, který mu uklízečka z důvodů, kterým nikdy nepřišel na kloub, neustále vyhazovala.

Nenašel samozřejmě ani Cjelli ani žádné podobné jméno. Ani Jently, ani Dgently, ani Djently, ani Dzently, nic takového.

Napadlo ho jména Tjently, Tsently nebo Tzently, a tak zavola na informace, ale nikdo to nebral. Znova se posadil, pořádkově tužkou o zuby a pozoroval, jak se mu na obrazovce pomalu převaluje pohovka.

Opravdu zvláštní, že je to sotva pár hodin, co se po Dirkově vyptával Reg.

Kdybyste skutečně někoho potřebovali najít, z kterého konce byste se do toho pustili? Co byste podnikli?

Zkusil policii, ale taky to tam nikdo nebral. Tím končí. Vyzkoušel už všechno, co se dalo. Už snad jen najmout

soukromého detektiva, a to zná přece jen lepší způsoby, jak utratit peníze a strávit čas. Však na Dirka zase někdy narazí.

Doposud se každých pár let potkávali.

Stejně mu nejde do hlavy, že opravdu existují lidé, kteří dělají soukromé detektivy.

Co jsou to za lidi? Jak vypadají? Kde pracují?

Jakou vázanku by si asi člověk uvázal, kdyby byl soukromým detektivem? Pravděpodobně by to musela být taková vázanka, kterou by lidé na soukromém detektivovi nečekali. Nedej bože ještě po ránu řešit takové problémy!

Z čiré zvědavosti, ale také z jiných důvodů, třeba proto, že jediná alternativa byla sednout k počítači a pracovat na Hymně, se dal do listování Žlutými stránkami.

Soukromí detektivové - viz Detektivní kanceláře.

V takovém seriózním podnikatelském kontextu ta slova vypadala skoro nepatřičně. Vracel se seznamem na začátek. Diskotéky, Dezinfekce, Dětský textil, Detektivní kanceláře...

V tu chvíli zazvonil telefon a Richard se ohlásil poněkud odměřeně. Neměl rád, když ho někdo vyrušoval.

"Děje se něco, Richarde?"

"Á, ahoj, Kate. Promiň, ne. Byl jsem... myšlenkami jinde."

Kate Anselmová byla další hvězdná programátorka ve WayForward. Pracovala na dlouhodobém projektu Umělé inteligence, což mohlo znít jako nějaká absurdní fantazie z jiného světa, dokud vás Kate nezasvětila. Gordon to zasvěcování potřeboval často, zčásti proto, že ho znervózňovalo, kolik peněz ten projekt polyká, zčásti proto, že... prostě proto, že rád Kate poslouchal, o tom nebylo nejmenší pochyby.

"Nechtěla jsem tě vyrušit. Já jenom, víš, snažila jsem se sehnat Gordona, a nikde není. Zkoušela jsem Londýn, chalupu,

jeho auto, jeho pager, a nic. Připadá mi to divné u člověka, který je tak posedlý neustálým kontaktováním lidí, jako Gordon. Slyšels, že si nechal zapojit telefon i do své vodní samoty? Vážné."

"Od včerejška jsem s ním nemluvil," řekl Richard. Najednou si vzpomněl na kazetu, kterou vzal ze Zuzanina záznamníku, a jen doufal, že v Gordonově vzkazu není nic podstatnějšího než ty nesmysly o králících. Pokračoval: "Vím, že chtěl jet na chalupu. Mmm, kde je teď, to nevím. Zkoušelás -" Richard si honem nevzpomněl, kam by to ještě mohla zkusit -

"...mmm. Pánajána!"

"Richarde?"

"To snad není pravda..."

"Richarde, co se děje?"

"Nic, Kate. Právě jsem si přečetl něco úžasného."

"Vážně? A co čteš?"

"No, vlastně telefonní seznam..."

"Opravdu? To bych sebou měla hodit a honem si ho taky letět koupit. Filmová práva už někdo má?"

"Kate, promiň. Můžu ti zavolat za chvíli? Já opravdu nevím, kde je Gordon právě teď a -"

"To nic. Já to znám, jaké to je, když se nemůžeš dočkat, abys už už otočil na další stránku. A vždycky tě udržují v napětí až do konce, že? To určité musel udělat Zbigniew. Ahoj a hezký víkend." Zavěsila.

Richard taky odložil telefon a upřeně hleděl na inzerát ve Žlutých stránkách.

HOLISTICKÁ DETEKTIVNÍ KANCELÁŘ

DIRKA GENTLYHO

Zločiny řešíme jako celek

Osoby vám najdeme v celku

Potřebujete-li celkové řešení nějakého problému, volejte ihned

(Specializujeme se na ztracené kočky a nechutné rozvody)

33a Peckender Street, London N1-354 9112

Do Peckender Street dojde za pár minut. Poznačil si adresu, oblékl kabát a rozběhl se ze schodů. Cestou se zastavil, aby omrkl, co pohovka. Určitě je v tom nějaká finta, něco triviálního, co mu nedochází. Pohovka se vzpříčila v místě, kde se dlouhé úzké schodiště mímě stáčí. V tom místě jsou schody na několik metrů přerušeny odpočívadlem, a je to v podstatě přesně pod Richardovým bytem. Richard však na ní neobjevil nic nového, takže ji nakonec přešel a vyšel z domovních dveří.

Když v Islingtonu člověk mrští cihlou, může si být celkem jistý, že trefí tři starožitnictví, jednu realitní kancelář a jedno knihkupectví.

A i když je přímo netrefí, na sto procent v nich spustí poplašné zařízení, které se někdo uráčí vypnout až po víkendu. Někaké policejní auto si hrálo svou oblíbenou hru plyn - brzda a se skřípěním zastavilo těsně u Richarda. Richard je zezadu obešel a přešel na druhou stranu.

Byl studený a jasný den, jaké má Richard rád. Přešel přes Islington Green, kde mlátí opilce, kolem místa, kde stávala stará Collins Music Hall, než vyhořela, a pak prošel Camdenskou pasáží, kde berou na hůl americké turisty. Chvilku se probíral krámy v jednom starožitnictví, padly mu do oka jedny náušnice, které by se možná mohly líbit Zuzaně, ale co když ne? Pak znejistěl, jestli se vůbec líbí jemu, a nevzal je. Nahlédl také do jednoho knihkupectví a v náhlém hnutí mysli si koupil antologii Coleridgeových básní. Jen proto, že tam prostě ležela.

Pak klikoval postranními uličkami, ty ho vyvedly přes kanál kolem obecních domků, které kanál lemovaly, pak přešel celou řadu stále menších náměstíček, až konečně dorazil do Peckender Street. Ukázalo se, že je od jeho bytu mnohem dál, než předpokládal.

Byla to přesně ta ulice, kterou o víkendech projíždějí v obřích jaguárech vývojoví projektanti a slintají. Bylo v ní plno obchodů, kterým končily nájemní smlouvy, průmyslové podniky z viktoriánské doby a také neudržovaná pozdně georgiánská řadová zástavba. To vše tady přímo volalo po zbourání, aby tu mohly vyrůst mladé, bytelné betonové krabice. Všude kolem se potulovaly hladové houfy obchodníků s nemovitostmi, hlídali se navzájem, v neustálé pohotovosti.

Číslo 33, když je Richard konečně našel, úhledně vmáčknuté mezi 37 a 45, bylo v bídném stavu, ale o nic horším, než většina ostatních.

V přízemí byla omšelá cestovní kancelář, jejíž výkladní skříň byla prasklá a vybledlé plakáty BOAC zřejmě věkem získaly na ceně. Vedle byly domovní dveře, natřené zářivě červenou barvou, ne sice pořádně, ale aspoň čerstvě. Na zvonku u dveří bylo tužkou úhledně napsáno 'Dominique, výuka francouzštiny, 3. patro'.

Ze všeho nejnapadnější však byla lesklá mosazná tabulka umístěná přesně uprostřed dveří s vyrytým nápisem 'Holistická detektivní kancelář Dirka Gentlyho'.

Nic víc. Vypadala úplně nové, dokonce i šroubky, kterými byla připevněna, se ještě leskly.

Richard si otevřel a nakoukl dovnitř.

Uviděl krátkou zatuchlou chodbu, v níž toho nebylo o moc víc než schody nahoru. Dveře na opačném konci chodby nejevily známky toho, že by je za poslední roky někdo otvíral. Z kupy krámů, které byly u těch dveří naházené, čouhaly staré kovové regály, akvárium a rám kola. Všechno ostatní bylo natřeno na šedo, stěny, podlaha, schody, a tam, kam natěrač dosáhl, i zadní dveře. Byl to zřejmě pokus za laciný peníz dodat chodbě elegance, jenže teď už bylo všechno zase ošoupané a na jednom vlhkém místě u stropu se rozlézala houba.

Dolehly k němu rozčilené hlasy, a když stoupal po schodech, uvědomil si, že se ty hlasy účastní dvou úplně odlišných

vzrušených debat někde nahoře.

Jedna z nich skončila rázně - alespoň jeden z účastníků ji prudce ut'al - a po schodech dolů dupal rozzuřený obtloustlý muž a cestou si rovnal límec na kabátě. Druhý hlas však povykoval dál a shora bylo slyšet přiválo ukřivdění francouzštiny. Tlust'och se protáhl kolem Richarda a procedil mezi zuby: "Neutrácejte za to, je to podfuk," a zmizel do chladného rána.

Druhá hádka se odbývala polohlasem. Jakmile Richard vstoupil do první chodby, práskly někde dveře a ukončily i ji. Nahlédl do prvních pootevřených dveří.

Vedly do malého předpokojce. Další dveře, uvnitř, byly pevně zavřené. Nějaká dívka, baculatá v obličeji a poměrně mladá, v laciném modrém kabátě, vytahovala z šuplíku nejružnější šminky a balíčky Kleenexu a všechno si cpala do tašky.

Jsem tady správně v detektivní kanceláři?" zeptal se nesměle Richard.

Dívka přikývla. Kousala se přitom do rtu a upřeně hleděla dolů.

"A pan Gently je přítomen?"

"Možná," odpověděla a odhrnula si vlasy z obličeje. Byly ale tak kudrnaté, že je pořádně odhrnout ani nešlo. "Ale možná taky že ne. Proč bych vám to měla říkat? Ať si je, kde chce; mně do toho nic není. To je jen a jen jeho věc, kde je."

Vytáhla poslední lahvičku laku na nehty a chtěla šuplík zasunout. Marně, bránila tomu tlustá kniha postavená v šuplíku na výšku. Ještě jednou zkusila šuplík přibouchnout, neúspěšně. Vytáhla knížku, vyškubla z ní chumáč listů a položila ji zpátky. Tentokrát už zásuvku hladce zabouchla.

"Vy jste jeho sekretářka?" zeptal se Richard.

Jsem jeho bývalá sekretářka a hodlám jí zůstat," prohlásila a zaklapla rezolutně kabelku. Jestli chce svoje prachy utrácet za jakési pitomé mosazné tabule, drahé jak potvora, místo aby zaplatil mně, tak budiž. Ale já to trpět nebudu, děkuju pěkně. Prý je to pro firmu důležité! Blbost! Pro firmu je důležité, aby někdo pořádně vyřizoval telefonáty, a chtěla bych vidět, jak mu to dělá ta jeho nóbl mosazná cedule! Jestli dovolíte, ráda bych vypadla."

Richard jí ustoupil a ona vypadla.

"Pánbůh zaplať, konečně pryč!" zařval hlas z vedlejší kanceláře. A když vzápětí zazvonil telefon, okamžitě jej zvedl.

"Prosím?" zněl odvedle podrážděný hlas. Dívka se narychlo vrátila pro šátek, ale potichu, aby ji bývalý zaměstnavatel neslyšel. A pak odešla nadobro.

"Ano. Holistická detektivní kancelář Dirka Gentlyho. Co pro vás můžeme udělat?"

Přivál francouzštiny nahoře ustal. Rozhostilo se zvláštní, napjaté ticho.

Hlas uvnitř odpovídal: "Přesně tak, paní Sunderlandová. Nechutné rozvody jsou naše specialita."

Nastala odmlka.

"Ano, děkuji, paní Sunderlandová. Ani není tak moc nechutný."

Klapnutí odloženého sluchátka a hned nato další zvonění.

Richard se rozhlédl neútulnou místností. Moc toho tady nebylo. Otlučení dřevotřískový stůl s lesklým povrchem, stará šedá registrační skříňka a tmavě zelený plechový odpadkový koš. Na zdi visel plakát Duran Duran a na něm bylo tlustou červenou fixkou načmáráno 'Prosím vás, sundejte to'.

Pod tím někdo další připsal 'Ne'.

Pod tím bylo tou první rukou připsáno 'Trvám na tom, aby to zmizelo'.

Pod tím načmárala druhá ruka 'Ne'.

Pod tím - 'Máte padáka'.

Pod tím - 'Fajn'.

A tím zřejmě záležitost skončila.

Zaklepal na dveře, ale nedostalo se mu odpovědi. Místo toho hlas uvnitř pokračoval: Jsem velice rád, že se mne na to ptáte, paní Rawlinsonová. Výraz 'holistický' souvisí s mým přesvědčením, že naším hlavním zájmem je úplné základní vzájemná propojenost všech věcí. Já se nezabývám takovými malichernostmi, jako třeba prášek na otisky prstů, usvědčující žmolky v kapsách nebo nepodstatné stopy na zemi. Já zastávám názor, že každý problém lze vyřešit odhalením struktury a sítě celku. Spojitosti mezi příčinami a následky jsou často mnohem jemnější a složitější, než bychom svým těžkopádným a šablonovitým chápáním fyzického světa předpokládali, paní Rawlinsonová.

Uvedu vám příklad. Když jdete na akupunkturu s bolavým zubem, zapíchnou vám jehlu do stehna. Víte proč, paní Rawlinsonová?

Ani já ne, paní Rawlinsonová, ale my to máme v úmyslu zjistit. Těšilo mě, paní Rawlinsonová. Na shledanou."

A hned zvonil další telefon.

Richard opatrně pootevřel dveře a nahlédl dovnitř.

Byl to tentýž Svlad čili Dirk neboli Cjelli. Po těle trochu zaoblenější, pokožka na krku a kolem očí unavenější a zarudlejší, ale v podstatě to byl ten obličej, který si Richard živě pamatoval, když jeho majitel se smutným úsměvem na rtech před osmi lety nastupoval do antonu cambridgeské policie.

Měl na sobě starý tlustý světle hnědý oblek, který vypadal, jako by se v něm v nějakých vzdálených lepších časech na pravidelných expedicích prosekával ostružiním. Dále červenou kostkovanou košili, která ani v nejmenším neladila s oblekem, a zelenou pruhovanou vázanku, která odmítala komunikovat jak s oblekem, tak s košilí. Na očích měl silné brýle s kovovými obroučkami, které pravděpodobně zčásti vysvětlovaly jeho cit pro oblékání.

"Á, paní Bluthallová! Jsem šťastný, že voláte. Je to vážně přímo povznášející pocit, když s vámi mohu mluvit. Velice mnou otřásl, že vaše malá skonala. Je to opravdu zoufalá zpráva. A přece... přece... Neměli bychom dovolit, abychom kvůli bezmeznému zoufalství nedokázali vidět to čisté světlo, v němž vaše pozhnaná kočička navěky přebývá."

Myslím, že ne. Naslouchejte pozorně! Zdá se mi, že ji slyším tu a tam mňoukat. Volá na vás, paní Bluthallová. Říká, že je spokojená a klidná. Říká, že bude ještě klidnější, až zaplatíte sem tam nějaké účty. Tušíte vůbec, na co naráží, paní Bluthallová? Popřemýšlejte o tom. Zdá se mi, že jsem vám taky zhruba před třemi měsíci jeden posílal. Kdoví jestli to není právě ten, který ruší její věčný klid."

Dirk energickým gestem pokynul Richardovi, aby šel dál, a pak mu ještě naznačil, že by mu mohl podat zmuchlaný balíček francouzských cigaret, na které od telefonu nedosáhl.

"Takže v neděli večer, paní Bluthallová. V neděli večer, o půl deváté. Adresu znáte. Ano, vaše kočička se nám určitě zjeví a vaše šeková knížka doufáme taky. Zatím na shledanou, paní Bluthallová. Na shledanou."

Sotva se zbavil paní Bluthallové, už zvonil další telefon. Dirk popadl sluchátko a zároveň si zapaloval pomačkanou cigaretu.

"A, paní Sauskindová! Moje nejstarší a dovolím si říct nejváženější klientka! Přejí vám dobrý den, paní Sauskindová. Dobrý den. Je mi to líto, bohužel se nám ještě nepodařilo mladého Rodericka najít, ale pátrání vrcholí a jsem si jistý, že už přechází do závěrečného stadia. Buďte klidná, je to už jen otázka několika dní, než se vám zase váš malý uličník uvelebí natrvalo v náručí a spokojeně zamňouká. Á, ano, účet - jen se chci přeptat, jestli jste ho dostala."

Ukázalo se, že pomačkaná cigareta je tak pomačkaná, že ani nehoří. Dirk si tedy posadil sluchátko na rameno a lovil v balíčku další, ale už tam žádná nebyla.

Přehraboval se na stole a hledal kus papíru a něco na psaní, pak načmáral vzkaz a podal ho Richardovi.

"Ano, paní Sauskindová," ujistřoval telefon, "poslouchám vás pozorně."

Na papírku bylo napsáno 'Řekněte sekretářce, ať koupí cigarety'.

"Ano," pokračoval Dirk do telefonu, "ale jak se vám těch sedm let, co se známe, snažím všemožně vysvětlit, paní Sauskindová, přikláním se v této záležitosti ke kvantově mechanickému chápání. Podle mé teorie se váš kocour neztratil, ale dočasně se zhroutilo vlnění a musí se obnovit. Schrödinger. Plaňek. A tak dále."

Richard na papírek připsal 'Sekretářku nemáte' a dal mu jej zpátky.

Dirk se zamyslel a připsal tam 'Sakra' a poslal papírek Richardovi.

"Já, paní Sauskindová, uznávám," pokračoval Dirk rozverným tónem, "že devatenáct let je na kočku, řekněme, důstojný věk, ale přece si nemůžeme dovolit uvěřit, že takový kocour jako Roderick ho nedosáhl!"

A přece ho teď, na podzim jeho života, neponecháme napospas osudu! Právě teď určitě od nás potřebuje ujištění, že po něm dál pátráme. Právě teď bychom měli naše úsilí zdvojnásobit, což s vaším svolením, paní Sauskindová, hodlám provést. Jen si představte, paní Sauskindová, jak byste se mu mohla podívat do očí, kdybyste pro něho neudělala takovou samozřejmost!"

Richard si s papírkem chvíli pohrával, krčil rameny, pak tam připsal 'Já je zajdu koupit' a ještě jednou jej Dirkovi podal.

Dirk zavrtěl hlavou, jako by chtěl Richarda okřiknout, a napsal 'To přece od vás nemůžu, to by od vás bylo milé'.

Jakmile si Richard vzkaz přečetl, Dirk papírek popadl a připsal 'Peníze si vezměte od sekretářky'.

Richard se zamyslel, vzal tužku a zatřhl na lístku větu 'Sekretářku nemáte'. Přistrčil papírek přes stůl k Dirkovi, ten na něj letmo mrkl a zatřhl 'To přece od vás nemůžu, to by od vás bylo milé'.

"Možná byste si mohla na tom účtu projít ty oblasti, které vám dělají potíže. Jen tak v hrubých rysech."

Richard vyšel ven.

Na schodech potkal uhlazeného mladíka v džínové bundě s nakrátko ostříhanými vlasy. Právě zvědavě nahlížel nahoru schodišťovou šachtou.

Je to k něčemu, příteli?" zeptal se Richarda

Je to úžasné, fakt úžasné," zamumlal Richard.

Zašel do nejbližšího stánku a koupil dva balíčky Disque Bleu pro Dirka a nový PC World s fotkou Gordona Wayne na obálce.

"Skoda ho, že?" prohodil prodavač.

"Prosím? Mmm... ano," odpověděl Richard. Často si to taky říkal, ale překvapilo ho, že jeho pocity sdílí i veřejnost. Vzal si také Guardian, zaplatil a odešel.

Když se vrátil, měl Dirk nohy na stole a pořád telefonoval. Bylo jasné, že nabírá dech k dalšímu vyjednávání.

"Ano, náklady na Bahamách byly, abych tak řekl, nákladné, paní Sauskindová. To už tak u nákladů bývá. Od toho je taky to slovo odvozené." Vzal nabízené krabičky cigaret, zatvářil se zklamané, že jsou jenom dvě, ale směrem k Richardovi krátce povytáhl obočí jako projev vděku za prokázanou laskavost. A potom mu pokynul, aby se posadil. Z bytu nahoře se ozývala hádka, částečně vedená ve francouzštině.

"Ovšem že vám znovu vysvětlím, proč byla cesta na Bahamy tak životně důležitá," chlácholil ji Dirk Gently. "S největší radostí. Jak víte, věřím v úplně základní propojenost všech věcí. Nadto jsem vektory té propojenosti všech věcí zmapoval a ztrianguloval a dospěl jsem tak k jisté pláži na Bermudách, kterou tudíž v průběhu svého pátrání musím čas od času navštívit. Kéž by to bylo nějaké jiné místo, protože jsem naneštěstí alergický jak na slunce, tak na rumové koktejly. Ale koneckonců všichni musíme nést nějaký svůj kříž, nedá se nic dělat."

Z telefonu se řinula záplava slov.

"To mě nesmírně rmoutí, paní Sauskindová. Kéž bych vám mohl říct, že je mi vaše skepse vzpruhou a odměnou, ale to při nejlepší vůli nemohu. Vyčerpává mě, paní Sauskindová, nesmírně mě vyčerpává. Mám dojem, že na účtu objevíte jednu položku v tomto smyslu. Moment, prosím vás."

Sebral ze stolu průklepový papír s kopií textu.

"Zjištění a triangulace vektorů propojenosti všech věcí - sto padesát liber.' To jsme projednali.

,Ohledání téhož v reálu na pláži na Bahamách, jízdné a ubytování - pouhých patnáct set.' Ubytování bylo samozřejmě odporně skrovné.

Á, tady je to. 'Úporná snaha navzdory vyčerpávající skepsi ze strany klienta, nápoje - tři sta dvacet sedm liber, padesát pencí.'

Kéž bych vám takové položky nemusel účtovat! Kéž by tyhle situace pořád nenastávaly! Vaše nedůvěra v mé metody mi jen práci ztěžuje a potažmo prodražuje, paní Sauskindová. Bohužel."

Tou dobou hádka nahoře vrcholila. Francouzský hlas byl na pokraji hysterie.

Jsem si, paní Sauskindová, dobře vědom," pokračoval Dirk, "že náklady na pátrání se poněkud odchýlily od původního odhadu, ale vy jste si jistě zase vědoma toho, že práce, která trvá sedm let, musí být samozřejmě obtížnější než ta, která se zvládne za odpoledne, a tudíž je třeba si za ni započítat víc. Já musím svůj odhad obtížnosti úkolu průběžně revidovat ve světle toho, jak obtížný byl doposud."

Záplava slov z telefonu zněla zoufaleji.

"Paní Sauskindová - mohu vám říkat Joyce? Tak dobře. Paní Sauskindová, já vám to řeknu takto. Pusťte ten účet z hlavy, nenechte se jím znepokojit ani vyvést z konceptu. Snažně vás prosím, nedopusťte, aby vás stresoval. Prostě zatněte zuby a zaplaťte ho."

Sundal nohy ze stolu, předklonil se nad stůl a neúprosně přibližoval sluchátko zpátky k telefonu.

"Pokaždé je mi nesmírným potěšením, když s vámi mohu mluvit, paní Sauskindová. Zatím na shledanou."

Konečně sluchátko položil, ale hned je zase zvedl a hodil do koše.

"Tak, milý Richarde MacDuffe," začal a vytáhl zpod stolu velkou nízkou krabici a podal mu ji, "tvoje pizza."

Richard sebou udiveně trhl.

"Děkuji... nebudu. Já jsem snídal. Jen si dej."

Dirk pokrčil rameny. "Řekl jsem jim, že se tam přes víkend objevíš a srovnáš to. Mimochodem, vítejte u mě v kanceláři."

Máchl rukou a neurčitě ukázal na nevalné zařízené místnosti.

"Světlo funguje," ukázal na okno, "přitažlivost funguje," pokračoval a pustil tužku na zem. "A všechno ostatní musíme risknout."

Richard si odkašlal. "Co to je?"

"Co je co?"

"Tohle," vykřikl Richard, "to všechno tady. Máš tady jakousi Holistickou detektivní kancelář, a já ani nevím, co to je."

Já poskytuji službu, která je ve světě jedinečná," začal Dirk s vysvětlováním. "Výraz 'holistický' souvisí s mým přesvědčením, že naším hlavním zájmem je úplně základní vzájemná propojenost všech -"

"To už jsem slyšel," skočil mu do řeči Richard. "Musím říct, že mi to zní jako zástěrka pro ždímání důvěřivých starých dam."

"Ždímání?" opakoval Dirk. "Třeba bys měl pravdu, kdyby mi někdo zaplatil, ale ujišťuju tě, milý Richarde, že tohle nebezpečí mi vůbec nehrozí. Já žiju, jak se říká, v samých nadějích. Já doufám, že se dostanu k nějakým fantastickým a výnosným případům, moje sekretářka doufá, že dostane zaplacenou, její domácí doufá, že od ní dostane nájemné, výběřčí za elektřinu doufá, že domácí zaplatí účet a tak dále, a tak dále. Podle mě je to úžasně optimistický způsob života."

A zatím poskytuji řadě okouzlujících hloupých starých dam důvod, aby se spokojeně rozčilily, a jejich kočkám v podstatě zajišťuju svobodu. Mám jediný případ - tu otázku vznáším za tebe, protože vím, že víš, že nesnáším, když mě někdo přerušuje -, ve kterém bych uplatnil aspoň špetku svého intelektu, který, což jistě víš i beze mne, je fenomenální? Nemám. A zoufám si? Jsem skleslý? Ano." A pak dodal: "Do dneška."

"Tak to jsem rád. Cos to ale mlel o těch kočkách a kvantové mechanice?" zeptal se Richard.

Dirk vzdychl a nacvičeným cvrknutím prstů na první pokus vymrštil víko z krabice s pizzou. Posmutněle přejel očima studenou kulatou hmotu a pak si z ní kus urval. Po stole se rozletěly kousky feferonů a ančoviček.

"Richarde, neříkej mi, že jsi neslyšel o Schrödingerově kočce," podivil se Dirk a cpal si do úst skoro celý utržený kus pizzy.

"Samozřejmě že slyšel, no... něco málo."

"A co?" zahuhňal s plnou pusou Dirk.

Richard se na židli nervózně zavrtěl. "Ze je to ilustrace principu, že na kvantové úrovni je veškeré dění řízeno pravděpodobnostmi -"

"Na kvantové úrovni, a tudíž na všech úrovních," přerušil ho Dirk. "Ačkoli na vyšších úrovních, než je subatomární, se stoupající účinek těchto pravděpodobností nedá rozeznat od účinku neměnných fyzikálních zákonů. Pokračuj."

K ústům se blížil další kus pizzy.

Richarda v tu chvíli napadlo, že mu Dirkův obličej připadá nějaký přeplácáný. Pořád si něco cpe do pusy a pořád řeční a celkový dojem z toho je - že je v okolí jeho pusy neustále rušno. Uší mu, naopak, v běžné konverzaci zůstávají téměř úplně nevyužitě.

Richardovi blesklo hlavou, že pokud měl Lamarck pravdu, a měla by se tímto chováním vést přímka přes několik generací, může nakonec dojít uvnitř lebky k radikálnímu přeskupení.

Richard pokračoval: "Nejenom že pravděpodobnosti řídí dění na kvantové úrovni, ale tyto pravděpodobnosti dokonce nelze vyhlásit za skutečnost, dokud se nezměří. Nebo, abych použil obrat, který jsi před chvílkou použil v dost bizarním kontextu ty, vlastní proces měření způsobí, že se zhroutí pravděpodobnostní vlnění. Až do tohoto momentu všechny možné průběhy děje vystavené řečneme působení elektronu, existují vedle sebe v podobě pravděpodobnostního vlnění. Nic není rozhodnuto. Dokud se to nezměří."

Dirk přikývl. "Víceméně," řekl a uhryzl další kus. "Ale co ta kočka?"

Richard se rozhodl, že existuje jediný způsob, jak se vyhnout tomu, aby se musel dívat, jak Dirk likviduje celý zbytek pizzy, a sice - sníst zbytek sám. Přisunul si pizzu k sobě a uždibl si na ochutnání. Docela mu chutnala. Vzal si další.

Dirk ho sledoval v němém úžasu.

"Takže," řekl Richard, "za myšlenkovým pokusem se Schrödingerovou kočkou stála snaha představit si, jak by se účinky pravděpodobnostního chování na kvantové úrovni mohly aplikovat i na úroveň makroskopickou. Nebo, řekněme, na každodenní úroveň."

"Fajn," řekl Dirk a smutně sledoval zbytek pizzy. Richard si totiž utrhl další kousek a spokojeně pokračoval.

"Představ si, že vezmeš kočku a dáš ji do krabice, kterou můžeš dokonale uzavřít. A do té krabice dáš taky hromádku radioaktivního materiálu a lahvičku s jedovatým plynem. Uspořádáš to tak, že v daném čase tam je přesně padesátiprocentní pravděpodobnost, že se jeden atom v té radioaktivní hromádce rozpadne a vyšle elektron. Pokud se atom opravdu rozpadne, způsobí uvolnění plynu, a zabije kočku. Když ne, kočka žije dál. Fifty - fifty. Přesně poloviční pravděpodobnost. Všechno záleží na této pravděpodobnosti, jestli se jediný atom rozpadne, nebo ne.

Podstatu toho všeho, jak já to chápu, bych shrnul takto: protože rozpad jediného atomu je událost na kvantové úrovni a nedá se vyřešit tak nebo tak, dokud se na vlastní oči nepřesvědčíš, a protože se můžeš přesvědčit, zda je kočka živá, nebo mrtvá, až otevřeš krabici, má to poněkud zvláštní důsledek.

Dokud krabici neotevřeš, kočka existuje v neurčitém stavu. Možnost, že je živá, a možnost, že je mrtvá, jsou dvě odlišná vlnění existující uvnitř té krabice jedno na druhém. Schrödinger tuto představu předložil, aby ilustroval, co je podle něj na kvantové teorii absurdní."

Dirk vstal a přešel k oknu, zřejmě ani ne tak kvůli nevalnému výhledu na staré skladiště, do kterého nějaký rádoby umělec vrazil své závratné honoráře za reklamu na pivo a přeměnil je na luxusní byty, ale kvůli tomu, aby se nemusel dívat, jak mizí poslední kousek pizzy.

"Přesně tak," řekl Dirk.

"Ale co s tím má společného tvá detektivní kancelář?"

"Aha. No, nějakí vědci kdysi tento pokus prováděli, ale když otevřeli krabici, nebyla ta kočka ani živá, ani mrtvá, ale vlastně tam nebyla vůbec, a tak mě zavolali, abych to vyšetřil. Nakonec jsem dospěl k závěru, že se nic dramatického nestalo. Kočka se prostě naštvála, že ji pořád dokola zamykají do krabice a občas vykuřují plynem, a tak využila první příležitosti a vzala to oknem ven. Pro mě to byla otázka chvilky. Postavil jsem k oknu talíř s mlékem a vábivým hlasem jsem zavolal 'Bernice' - ta kočka se totiž jmenovala Bernice, rozumíš -"

"Tak moment -" skočil mu Richard do řeči.

"- a zakrátko byla kočka zpátky. Žádná věda, ale ukázalo se, že to v určitých kruzích udělalo dojem, a zanedlouho se rozběhl řetěz událostí, jak to tak bývá, až to nakonec vyvrcholilo tím, co tu vidíš - úspěšnou kariérou."

"Moment, počkej, prosím tě," domáhal se slova Richard a bouchl do stolu.

"Prosím?" nevinně se zeptal Dirk.

"O čem to, Dirku, mluvíš?"

"Něco se ti nezdá na tom, co jsem říkal?"

"Víš, nevím, kde začít," zaprotestoval Richard. "Fajn. Říkáš, že ten pokus nějakí lidé dělali. To je nesmysl.

Schrödingerova kočka není žádný skutečný experiment. Je to jenom myšlenkový pokus, podklad pro diskuzi o té myšlence. Není to nic, co by člověk skutečně prováděl."

Dirk si ho pozorně prohlížel.

Nakonec se zeptal: "Opravdu? A proč ne?"

"No protože vlastně nemáš co zkoušet. Podstata té myšlenky je v přemýšlení o tom, co se stane, než se přesvědčíš na vlastní oči. Člověk se nedozví, co se v krabici děje, dokud se nepodívá, a v okamžiku, kdy se podívá, vlnový balík se zhroutí a pravděpodobnosti se rozplynou. Je to sebezníčující. Je to naprosto nesmyslné."

"V tom, co říkáš, máš samozřejmě úplnou pravdu," odpověděl Dirk a vracel se na místo. Vytáhl si z balíčku jednu cigaretu, několikrát jí poklepal o stůl, pak se nad stůl naklonil a filtrem ukázal na Richarda.

"Ale představ si tohle," pokračoval. "Předpokládejme, že bude pokusu přítomen někdo s parapsychologickými schopnostmi, jasnovidce - někdo, kdo je schopen říct, v jakém stavu je ta kočka, aniž by se krabice musela otevřít.

Třeba někdo, kdo cítí s kočkami nějakou tajemnou spřízněnost. Co potom? To by mohlo vnést do problému kvantové fyziky nové světlo?"

"A tohle oni chtěli?"

"Přesně tohle dělali."

"Dirku, to je naprostý nesmysl."

Dirk vyzývavě povysunul obočí.

"Dobrá," zvedl Richard dlaně, jako že se vzdává, "podívejme se na to blíže. I kdybych připustil - což u mě ani na okamžik nepřipadá v úvahu -, že bylo ve hře nějaké jasnovidectví, nic by to neměnilo na tom, že pokus je prostě neproveditelný. Jak jsem říkal, celá věc se motá kolem toho, co se děje uvnitř krabice, než se člověk přesvědčí. A je jedno, jak se přesvědčíš, jestli se podíváš dovnitř na vlastní oči, nebo - mmm... v duchu, ať je po tvém. Jestli jasnovidectví funguje, pak jde jen o další způsob, jak do krabice nahlédnout, a jestli nefunguje, je samozřejmě bezpředmětné."

"Může ovšem záležet na tom, jak pojmáš jasnovidectví..."

"Ale! A jak pojmáš jasnovidectví ty? To by mne vzhledem k tvé minulosti velice zajímalo."

Dirk znovu ťukl cigaretou o stůl a přimhouřenýma očima si Richarda změřil.

Nastalo hluboké a poměrně dlouhé ticho, přerušené jen vzdáleným křikem ve francouzštině.

"Stejně jako jsem je pojímal dřív," promluvil konečně Dirk.

"A to?"

"Ze nejsem jasnovidce."

"Vážně? A co témata ke zkoušce?"

Dirkovi při té zmínce potemněl zrak.

"Shoda okolností," hlesl vztekle, "podivná, až děsivá shoda okolností, nicméně však shoda okolností. Ta také způsobila, a to se sluší dodat - že jsem strávil značnou dobu ve vězení. Shody náhod mohou být hrůzostrašné a nebezpečné."

Dirk si Richarda znovu dlouze přeměřil.

"Pozorně tě sleduju," prohlásil, "na to, v jaké jsi pozici, vypadáš výjimečně klidně."

Ta poznámka připadala Richardovi nějaká divná a chvilku mu trvalo, než si ji vysvětlil. Pak mu svíto, ale popudilo ho to.

"No nazdar! Ze on už využil i tebe?"

To zas naopak zmátlo Dirka.

"Kdo mě využil?" zeptal se.

"Gordon. Ne, zjevně nevyužil. Gordon Way. On má ve zvyku využívat jiných lidí, aby na mě tlačili, že mám pořádně makat na tom, co on považuje za důležité. Chvilku jsem si myslel - no nic, nevadí. Jak jsi to myslel?"

"Takže Gordon Way má tohle ve zvyku."

"Ano. A mne to štve. Proč?"

Dirk se na Richarda díval dlouze a přísně a zlehka přitom poklepával tužkou o stůl.

Pak se opřel a řekl mu: "Tělo Gordona Wayne bylo nalezeno dnes před rozedněním. Někdo ho zastřelil, uškrtil a podpálil mu dům. Policie má teorii, že nebyl zastřelený v domě, protože se tam nenašly žádné broky než ty, co měl v těle. Broky však byly objeveny poblíž jeho mercedesu 500 SEC, který stál opuštěný asi tři míle od jeho domu. To naznačuje, že tělo někdo po vraždě odvezl. A navíc lékař, který tělo ohledal, je toho názoru, že pana Wayne ve skutečnosti po zastřelení ještě někdo uškrtil, což svědčí o jistém pomatení myslí toho, kdo zabíjel.

Zdá se, že překvapivou shodou okolností měla včera v noci policie příležitost hovořit s mužem, který působil velmi zmateně a tvrdil, že trpí nějakým komplexem viny z toho, že právě přejel svého zaměstnavatele.

Tím mužem byl pan Richard MacDuff a jeho zaměstnavatelem byl zesnulý pan Gordon Way. Dále policie naznačila, že pan Richard MacDuff je jedním ze dvou lidí, kteří by s největší pravděpodobností smrti pana Wayne získali, protože WayForward by téměř jistě přešla alespoň zčásti do jeho rukou. Tím druhým člověkem je jeho jediná žijící příbuzná, slečna Zuzana Wayová, do jejíhož bytu se pan Richard MacDuff, jak bylo pozorováno, včera v noci vloupal. Tento detail policie samozřejmě neví. A ani se nedozví, jestli v tom můžeme něco udělat. Přirozeně se bude podrobně zkoumat, jestli je mezi nimi nějaký vztah. Ve zprávách hlásí, že po panu MacDuffovi se usilovně pátrá. Policie věří, že jim pomůže ve vyšetřování, ale z podtónu je jasné, že to udělal on.

Účtuju si takto: dvě stě liber denně plus výdaje. Výdaje jsou neoddiskutovatelné a nezastváceným se někdy mohou zdát poněkud od věci. Všechny jsou nezbytné a jsou, jak říkám, neoddiskutovatelné. Bereš mě?"

"Promiň. Můžeš mi to ještě zopakovat?" řekl Richard a nepatrně pokyvoval hlavou.

kapitola sedmnáctá...

Elektromnich tápal, čemu má ještě věřit.

V posledních dlouhých hodinách vyzkoušel závrtný počet různých druhů víry. Většina z nich mu nebyla schopna poskytnout dlouhodobou duševní útěchu, kterou měl navěky hledat. Tak byl aspoň závazně naprogramován.

Už toho měl dost. Vážné. A byl unavený. A klesal na duchu.

A navíc - a to ho samotného překvapilo - se mu začalo hodné stýskat po koni. Tupý a méněcenný tvor, to je pravda, a jako takový nestál za to, aby se jím zabíral někdo, komu bylo předurčeno se navždy zabývat vznešenějšími věcmi, jež byly mimo chápání prostého koně. Ale přesto se mu po něm stýskalo.

Chtěl se na něj posadit. Chtěl ho poplácat. Chtěl mít pocit, že mu kůň nerozumí.

Rád by věděl, kam se kůň poděl.

Mnich seděl na větvi stromu, na němž strávil noc, a bezútesně kýval nohama. Na strom vylezl v honbě za jakýmsi divokým, fantastickým snem a potom tam uvízl a musel tam zůstat do rána.

Ani teď, za denního světla, mu nebylo jasné, jak se dostane dolů. Na moment podlehl zrádné víře, že umí létat, ale okamžitě se automaticky spustil kontrolně chybový protokol a upozornil ho, aby nebláznil.

Bylo to však těžké.

V nočních hodinách, kdy nastává čas divů a kouzel, ho jakýsi spalující plamen víry vynesl, překypující nadějí, vzhůru větvemi stromů, ale už mu nedal instrukce, jak se dostat zpátky dolů. A jako mnoho podobných spalujících nočních plamenů víry, i tento jej ráno opustil.

A když už mluvíme - lépe řečeno když už přemýšlíme - o spalujících plamenech, nějaký obrovský spalující plamen vyšlehl před svítáním nedaleko odsud.

Uvědomil si, že to bylo přesně tím směrem, odkud dorazil on, když ho nějaká neovladatelná vnitřní síla přitáhla sem a vynesla na tento nepřijemně vysoký, ale jinak trapně obyčejný strom. Zatoužil po tom, aby se mohl tomu ohni poklonit a navěky se zaslíbit jeho posvátné záři, ale zatímco se neúspěšně snažil prodrat větvemi dolů, přijeli hasiči a božské záření zlikvidovali. Tak vzala za své další víra.

Teď už několik hodin na obloze stálo slunce. Přestože si Mnich krátil čas, jak nejlépe to dokázal - věřil v mraky, věřil ve větvičky, věřil v jednu konkrétní formu létajícího hmyzu -, najednou uvěřil, že toho má všeho právě tak dost, a navíc došel ke skálopevnému přesvědčení, že na něj přichází hlad.

Škoda že nebyl prozíravější a nevybavil se něčím k jídlu v tom obydlí, které v noci navštívil a do kterého dovlekl posvátné břemeno, aby je tam uložil do svaté skříně smetákové k věčnému odpočinku; které však opouštěl v hlubokém pohnutí mysli a v slepé víře, že takové přízemní záležitosti, jako je jídlo, jsou nepodstatné a že strom mu něco nabídne.

Nabídl, což o to.

Nabídl větve.

Mniši větve nejedí.

Když tak o všem uvažoval, lehce zapochyboval o některých věcech, kterým minulou noc uvěřil. I z některých výsledků byl trochu rozpačitý. Dostal naprosto jasný pokyn 'vystřel' a pocítil zvláštní nutkání uposlechnout. Možná ale udělal chybu, že na ten pokyn zareagoval tak překotně, zvláště když byl v jazyce, který se naučil jen dvě minuty předtím. Reakce toho člověka, na kterého vystřelil, byla rozhodně tak trochu neobvyklá.

Když se takhle na někoho vystřelilo v jeho světě, tak se ti lidé příští týden objevili v další epizodě. Ale člověk z minulé noci na to nevypadal.

Do stromu se najednou opřel vítr a divoce jej rozhoupal. Mnich popolezl kousek dolů. Ze začátku to šlo docela dobře, protože tam bylo větvení dost husté. Ale jako nepřekonatelná překážka se jevil poslední úsek - ten by vyžadoval prostě skočit z koruny dolů, a to by pro něj mohlo znamenat vážné vnitřní poškození nebo popraskání, a to by zase mohlo mít za následek, že by třeba začal věřit něčemu opravdu prapodivnému.

Vtom jej z úvah vytrhly hlasy, které se ozvaly na opačném konci louky. Na kraji silnice tam zastavil nákladák. Mnich jej chvíli bedlivě pozoroval, ale nespátl nic zvláštního, v co by se dalo uvěřit, a tak se znovu pohroužil do sebezpozorování.

Vybavoval si, že včera v noci zaznamenal nějaké nezvyklé funkční volání, se kterým se do té doby nesetkal, ale měl dojem, že o něčem takovém slyšel a že se tomu možná říká výčitky svědomí. Byl celý nesvůj, když viděl, jak tam ten postřelený ležel, a i když Mních napřed z místa odešel, po chvíli se tam vrátil, aby se na toho člověka ještě jednou podíval. Z výrazu jeho tváře bylo jasné, že se něco děje, něco, co se vymyká řádu věcí. Mních si začal dělat starosti, že tomu člověku možná pokazil večer.

Hlavní věc ale je, řekl si vzápětí, dělat to, o čem jsme na základě víry přesvědčeni, že je správné.

Dále uvěřil tomu, že je správné, aby toho člověka, když už mu pokazil večer, aspoň dopravit domů, a tak mu prohledal kapsy a našel v nich adresu, nějaké mapy a klíče. Cesta byla svízelná, ale jeho víra mu pomohla ji zdolat.

Nad loukou se nečekaně rozlehlo slovo 'koupelna'.

Mnich se znovu podíval na opačný konec louky na nákladák. Nějaký člověk v tmavě modré uniformě tam něco vysvětloval muži v hrubém pracovním oblečení a ten, jak se zdálo, byl dost rozladěný. Ve větru se nesla slova 'než vypátráme majitele', úplně praštěné'. Muž v pracovním s něčím zjevně souhlasil, i když nerad.

O chvíli později vyvedli z korby nákladáku koně a vypustili ho na louku. Mních udiveně zamrkal. Překvapením se mu rozechvěly a rozkmitaly obvodky. Teď měl konečně v co věřit. Skutečný zázrak, konečné odměna za jeho ušlechtilé, i když poněkud promiskuitní zánění.

Kůň vykročil pokorně a bez reptání. Už si dávno zvykl, že kam ho dají, tam zkrátka je, ale poprvé pocítil, že mu to nevadí. Uvědomil si, že se mu ta louka líbí. Tady je tráva. A je tady taky živý plot, na který se může dívat. Je tady dost místa, takže jestli se mu bude chtít, může si později zaklusat. Pak muži odjeli a nechali ho napospas osudu, jemuž se celkem spokojeně odevzdal. Krátce si zkusil mimochod, ale hned zase toho nechal. Vychutnával, že si může dělat, co se mu zachce.

Hotová rozkoš!

Ohromná a nezvyklá!

Pozvolna prozkoumal celou louku a potom se rozhodl, že si naplánuje příjemný, poklidný den. Za chvíli lehký klus, někdy kolem třetí. Potom si trochu poleží; na východní části louky - tam je hustší tráva. Taky by se tam dobře večerelo. A poobědvat, zasní se kůň, by mohl na jižní straně louky, kde protéká potok. Oběd u potoka, páni! To je blaho!

Také se mu zalíbila představa, že by mohl půl hodiny chodit střídavě kousek doprava a kousek doleva, jen tak, pro nic za nic. Váhal, jestli hodinu mezi druhou a třetí je lepší strávit mrskáním ocasu nebo hloubáním.

Pořád je tu samozřejmě možnost, že bude dělat obojí a zaklusat si půjde o něco později. Právě objevil něco, co vypadalo jako upravený kousek živého plotu, přes který se dají pozorovat různé věci. Tím si příjemné ukrátí čas před obědem. Výborně.

Skvělý plán.

A nejlepší na něm je, že poté, co ho udělal, ho může totálně ignorovat. Místo toho si zašel pod jediný strom na louce, aby si tam v poklidu chvíli jen tak postál.

S výkřikem, který se podezřele podobal pokřiku výsadkářů 'Geronimo', mu ze stromu spadl na hřbet Elektromnich.

kapitola osmnáctá...

Dirk Gently ještě jednou stručně prošel základní fakta, zatímco Richardu MacDuffovi se pomalu a neslyšně hroutil svět a měnil se mu pár centimetrů pod nohama v tmavé, ledové moře, o němž neměl do té chvíle ani tušení. Když Dirk skončil podruhé, rozhostilo se v místnosti ticho a Richard se na něj upřeně díval.

"Kdes to slyšel?"

"V rozhlase," řekl Dirk a nepatrně pokrčil rameny, "aspoň to hlavní. Jsou toho samozřejmě plné zprávy. A podrobnosti? Diskrétní dotazy sem tam nějakým informátorům, to víš. Na cambridgeské policii jsem se s pár lidmi seznámil; asi tušíš kdy a jak."

Já ani nevím, jestli ti mám věřit," potichu zapochyboval Richard. "Můžu si od tebe zatelefonovat?"

Dirk vytáhl zdvořile sluchátko z koše a podal mu je. Richard vytočil Zuzanino číslo.

Skoro okamžitě se ozval vyděšený hlas: "Prosím?"

"Zuzano, to jsem -"

"Richarde! Kde jsi? Proboha, kde jsi? Jsi v pořádku?"

"Neříkej jí, kde jsi," ozval se Dirk.

"Zuzano, co se stalo?"

"Ty o tom-?"

"Slyšel jsem, že se Gordonovi něco stalo, ale..."

"Něco stalo? On je mrtvý, Richarde. Byl zavražděn -"

"Polož to," nařizoval Dirk.

"Zuzano, poslouchej, já -"

"Polož ten telefon," opakoval Dirk a pak se naklonil a hovor přerušil.

"Dá se předpokládat, že se jí na telefon napíchli policajti," vysvětloval. Vzal sluchátko a znovu je odhodil do koše.

"Ale já musím na policii," vykřikl Richard.

"Na policii?"

"A co mi zbývá? Musím jim říct, že jsem to nebyl já."

"Říct, že jsi to nebyl ty?" nevěřícně opakoval Dirk. "No jo, ano, to bude nejlepší. Škoda, že to nenapadlo doktora Crippena. Mohlo mu to ušetřit spoustu trápení."

Jenže on to udělal!"

"Vypadalo to tak. A teď to vypadá, že jsi to udělal ty."

"Já jsem, proboha svatého, nic neprovedl!"

"Pamatuj, že mluvíš s člověkem, který si pobyl ve vězení za něco, co neudělal. Říkal jsem ti, že shody okolností bývají zvláštní a nebezpečné. Prosím tě, věř mi, že je stokrát lepší najít přesvědčivý důkaz o tvé nevině, než úpět v cele a doufat, že ho za tebe najde policie, která už tě mimochodem za pachatele považuje."

"Mně to vůbec nemyslí," postěžoval si Richard s rukou na čele. "Přestaň, prosím tě, na chvíli, ať si to srovnám -" Jestli můžu -"

"Nech mě přemýšlet!"

Dirk pokrčil rameny a obrátil pozornost zpátky k cigaretě, která jako by ho v tu chvíli obtěžovala.

"To k ničemu nevede," ozval se po krátké odmlce Richard a zavrtěl hlavou. "Nemůžu se soustředit. Jako kdybys chtěl dělat trigonometrii a někdo tě kopal do hlavy. No tak mi porad', co mám dělat."

"Hypnózu."

"Co?"

"Za daných okolností se ani není čemu divit, že se ti nedaří utřídit myšlenky. Někdo je ale utřídit musí. To je nezbytně nutné. Pro nás pro oba bude mnohem jednodušší, když mi dovolíš, abych tě zhypnotizoval. Mám silné podezření, že máš v hlavě řadu informací, jednu přes druhou, ale že se nedostanou ven, pokud se tam budou dál převalovat. To znamená, že se nedostanou ven vůbec, protože je nepovažuješ za důležité. Ze bychom to celé s dovolením zkrátili?"

"Už jsem se rozhodl," prohlásil Richard a vstával přitom, "jdu na policii."

"Dobře, jak myslíš," řekl Dirk. Zaklonil se a dlaněmi se zapřel do stolu. "Přeju ti hodně štěstí. Byl bys tak hodný a řekl cestou sekretářce, ať mi přinese zápalky?"

"Žádnou sekretářku nemáš," odsekl Richard a odešel.

Dirk pár vteřin seděl a přemýšlel, pak učinil chabý, leč marný pokus naskládat do koše krabici od pizzy, smutně zející prázdnou. A potom šel do skříňky hledat metronom.

Richard vyšel z domu do bílého dne a zamžoural očima. Stál na horním schodku, mírně zavravoral a potom se vrhl do ulice. Jeho podivně taneční krok odpovídal zmatku, tanci a víření v jeho hlavě. Na jedné straně nemohl Richard pochopit, jak to, že důkazy jednoznačně neprokážou, že on tu vraždu spáchat nemohl; na druhé straně musel připustit, že je to celé nějak moc zamotané.

Nedokázal uvažovat jasně a racionálně. Pořád se mu vracela myšlenka, že Gordon je mrtvý, a ta způsobovala v ostatních myšlenkách totální chaos.

Na chvíli ho napadlo, že ten, kdo to udělal, musel být zatraceně rychlý střelec, když se mu podařilo stisknout spoušť dřív, než ho přemohl pocit viny, který Gordon kolem sebe šířil. Okamžitě se však za ten nápad zastyděl. Vůbec ho mírně zarazelo, jaké myšlenky se mu derou do hlavy. Připadaly mu nevhodné a nechutné a většinou souvisely s tím, co bude dál s jeho projekty ve firmě.

Prohledával se uvnitř a snažil se ze sebe vydolovat smutek a lítost. Předpokládal, že tam někde musí být, pravděpodobně schované za vysokou zdí šoku.

Najednou byl na dohled Islington Green a Richard si vůbec neuvědomil, jak dlouhou cestu ušel. Vtom jako by dostal kladivem po hlavě - uviděl totiž, že před jeho domem hlídkuje policejní auto. V tu ránu se vytočil a zuřivě se soustředil na jídelní lístek vystavený na řecké restauraci.

"Dolmades," řekl si v tom zmatku.

"Souvlaki," četl dál.

"Kořeněná řecká klobása," proletělo mu hlavou. Snažil se, aniž by se otočil, v duchu scénu zrekonstruovat. Jeden policajt stál na ulici a rozhlížel se, a jestli si to Richard z toho jednoho letmého pohledu dobře zapamatoval, vypadalo to, že boční dveře do domu, ty, které vedou k jeho bytu, byly otevřené.

Policie je u něho v bytě. U něho. Fassolia Plaki! Sytý pokrm - fazole v rajske a zeleninové omáčce!

Pokusil se zajet očima na bok a podívat se dozadu za sebe. Policajt si ho prohlížel. Okamžitě sjel očima zpátky na jídelníček a snažil se soustředit na malé osmažené kuličky z jemně mletého masa smíchané s bramborami, strouhankou, cibulí a natí. Ten policajt ho určitě poznal a teď už přebíhá přes silnici a každou chvíli ho popadne a zavele do antona, přesně jak to tehdy v Cambridgi udělali s Dirkem.

Zaujal patřičný postoj, aby na to byl připravený, ale žádná ruka ho nepopadla. Podíval se za sebe, ale policista nezáučastně hleděl opačným směrem. Stifado.

Došlo mu, že se nechová jako někdo, kdo má v úmyslu jít na policii a udat se.

Takže co teď?

Odlepil se od vitríny řecké restaurace, a třebaže se snažil vypadat přirozeně, byla jeho chůze toporná a dřevěná. Ušel nervózně několik metrů a pak se znovu ponořil do Camdenské pasáže. Sel rychle a zhluboka oddechoval. Kam teď? K Zuzaně? Ne, tam bude policie, nebo to tam bude sledovat. Do práce, na Primrose Hill? Ne, tentýž důvod. Proč se proboha najednou chová jako pachatel na útěku, okřikl se v duchu.

Znovu přesvědčoval sám sebe, jako se snažil předtím přesvědčit Dirka, že by neměl před policií utíkat. Policie, říkal si v duchu, je tu proto, aby pomáhala nevinným a chránila je. Tak ho to učili, když byl malý. Jen na to pomyslel, už se rozběhl a málem se srazil s člověkem, který si pyšně vykračoval s novou, ohybnou kýčovitou stojací lampou.

"Pardon," omlouval se, "pardon." Překvapilo ho, že někdo může po takové hrůze zatoužit. Zpomalil, takže už zase spíše šel, a bojácně, jako štvaná zvěř, se tu a tam rozhlédl kolem sebe. Důvěrně známé výlohy obchodů, plné naleštěné mosazi, starého nablýskaného dřeva a obrázků japonských ryb mu najednou připadaly výhružné a agresivní.

Kdo mohl mít zájem Gordona zabít? Právě tahle otázka mu zničehonic bleskla hlavou, když odbočoval na Charlton Place. Co se jeho týká, on zájem neměl.

Ale kdo?

Začal o tom přemýšlet.

Bylo dost lidí, kteří ho nijak zvlášť nemilovali, jenže je obrovský rozdíl mezi tím, když někoho nemám rád - i třeba hodně nemám rád - a když někoho zastřelím, uškrtím, vleču přes pole a zapálím mu dům. Díky tomuto rozdílu taky velká většina populace přežívá.

Ze by to bylo čistě loupežné přepadení? Dirk se nezmiňoval, že by se něco ztratilo, jenže Richard se ho na to ani neptal, to je taky pravda.

Dirk. Richard měl neustále před očima jeho ošuntělou kancelář a v ní legrační, ale svým způsobem impozantní postavu, majetnický rozložený za stolem, připomínající obrovskou ropuchu. Uvědomil se, že se vrací úplně stejnou cestou, kterou přišel, a úmyslně odbočil doprava místo doleva.

Tudy bych došel k šílenství.

Potřeboval jenom místo a čas, aby se mohl zamyslet a srovnat si všechno v hlavě.

Tak fajn - kam tedy jde? Zastavil, obrátil se čelem vzad a zase se zastavil. Velice lákavá mu v ten moment připadala představa 'dolmades' a napadlo ho, že měl do běhu událostí zasáhnout - že měl pěkně piánko vejít dovnitř a dát si dolmades. To by aspoň ukázal Osudu, kdo je tady pánem.

Místo toho se o Richardův běh událostí staral Osud. Ten kdyby se klidně usadil v řecké restauraci a pojídal dolmades, nic by se nestalo, protože Richarda měl v hrsti. Richarda jeho kroky nekompromisně vedly zpátky klikatými uličkami, přes kanál.

Krátce se zastavil v obchodě na rohu a hned zase spěchal dál kolem obecních domků zpátky do ráje vývojových projektantů, až stál opět před domem číslo 33 v Peckender Street. Tou dobou, kdy si Osud mohl nalévat zbytek retsiny, utírat si pusy a přemýšlet, jestli má ještě místo na baklavas, si Richard prohlížel ten vysoký červený viktoriánský dům, zčernalý od sazí, s odpornými, těžkými okny. Ulicí se přehnal vítr a k Richardovi se přitočil nějaký klučík.

Jdi do prdele," zašveholil chlapeček, pak se zarazil a ještě jednou se na něho podíval.

"Tu bundu bys mi nedal?" dodal.

"Ne," odpověděl mu Richard.

"A proč ne?" nedal se kluk.

"No, protože se mi líbí," řekl Richard.

"Nechápu proč," zamumlal kluk. Jdi do prdele." Naštvaně se otočil a klátivým krokem se vydal ulicí. Cestou kopl kamenem po kočce.

Richard ještě jednou vstoupil do domu, nervózně vyšel po schodech a znovu nahlédl do kanceláře.

Za stolem seděla Dirkova sekretářka, se sklopenou hlavou a složenýma rukama.

"Nejsem tady," ozvala se.

"Vidím," odpověděl Richard.

Vůbec nezvedla oči z místa na stole, na které upřeně hleděla, a vysvětlovala: "Přišla jsem jenom proto, abych měla jistotu, že si všimne, že jsem odešla. Jinak by to prostě pustil z hlavy."

Je u sebe?" zeptal se Richard.

"Kdo ví? Nezájem. Raději se zeptejte někoho, kdo pro něho dělá. Já tu nepracuju."

"Přiveďte ho dovnitř," zahřměl Dirkův hlas.

Na okamžik se nasupila, pak vstala, šla ke dveřím, rozrazila je a prohlásila: "Přiveďte si ho sám." Práskla dveřmi a vrátila se ke stolu.

"Co kdybych se uvedl sám?" zasáhl do toho Richard.

Já vás neslyším," řekla Dirkova bývalá sekretářka a zarputile hleděla na stůl. Jak vás mám slyšet, když tu ani nejsem?"

Richard udělal smířlivé gesto, které však zůstalo bez povšimnutí, a otevřel si dveře do Dirkovy kanceláře. Udivilo ho, že našel místnost v pološeru. Na okně byla stažená roleta. Dirk si hověl natažený na židli. Podivně rozestavené předměty na stole mu vrhaly na obličej bizarní stíny. Na přední straně stolu ležela stará šedivá lampa z kola, mířila dozadu a vydávala chabé světlo, které dopadalo na metronom. Ten si tiše tikal tam a zpátky. Na kovové tyčince metronomu byla přivázaná, naleštěná stříbrná lžička.

Richard hodil na stůl několik krabiček se zápalkami.

"Posaď se, uvolni se a upřeně sleduj lžičku," řekl mu Dirk, "už se ti chce spát..."

Se skřípěním brzd zastavilo u Richardova domu další policejní auto, vystoupil nějaký zamračený muž, přistoupil k jednomu službu konajícímu strážníkovi a ukázal mu průkaz.

"Detektivní inspektor Mason, kriminální policie," řekl. "Tady bydlí MacDuff?"

Strážník přikývl a ukázal mu boční vchod. Odtamtud vedlo úzké schodiště k hornímu bytu. Mason vběhl dovnitř, ale hned zase vyběhl ven.

"Vpůli schodiště je nějaká válenda," ohlásil strážníkovi. "Hněte s ní."

"Naši hoši už to zkoušeli, pane," odpovídal strážník se zaujetím. "Zdá se, že se vzpříčila. Prozatím přes ni musí všichni přelézat. Je mi líto, pane."

Mason na něj vrhl další zamračený pohled. Vytvořil si jich celý široký repertoár, který sahal od opravdu velmi zlověstné zamračenosti v dolní části stupnice až po unaveně odevzdaný a jen nepatrně zamračený, který si šetřil pro narozeniny svých dětí.

"Hněte s ní," zopakoval zamračeně a znovu zamračeně vběhl do dveří. V předtuše stoupání si zamračeně povytáhl kalhoty a kabát.

Ještě se neobjevil?" zeptal se řidič, který zajel k strážníkovi. "Seržant Gilks," představil se. Vypadal unaveně.

"Pokud vím, tak ne. Ale mně nikdo nic neřekne," odpověděl strážník.

"To si dovedu představit," souhlasil Gilks. Jak se do toho zamontuje kriminálka, tak jim můžete tak nanejvýš dělat řidiče. A já jsem jediný, kdo ví, jak ten chlápek vypadá. Minulou noc jsem ho zastavil na silnici. Zrovna jsme se vraceli z Wayova domu. Děs a hrůza."

"Zlá noc, co?"

"Taková pestrá. Všecko od vraždy až po tahání koní z koupelen. Ani se neptejte. Máte taky tyhle auta?" dodal ještě a ukázal na svoje. "Toto mě celou cestu dohání k šílenství. Topím naplno, a pořád je v něm zima. A rádio se samo vypíná a zapíná."

kapitola devatenáctá...

Totéž ráno zastihlo Michaela Weakes-Wentona v dost divné náladě.

Člověk by ho musel znát hodně dobře, aby poznal, že ta nálada je obzvlášť divná, protože většina lidí ho považovala za celkově divného patrona. Málo lidí ho znalo tak dobře. Možná jeho matka, ale už týdny mezi nimi existovala studená válka a nemluvili spolu.

Měl ještě staršího bratra, Petera, který měl nesmírně vysoké postavení u námořnictva. S výjimkou otcova pohřbu ho Michael neviděl od té doby, co se Peter vrátil z Falkland, ověnčený slávou, ve vysoké hodnosti a plný despektu vůči svému mladšímu bratrovi.

Petera potěšilo, když se matka ujala Magny, a poslal v tomto duchu Michaelovi plukovní vánoční přání. On osobně byl stále nejšťastnější, když se mohl vrhnout do rozbahněného zákopu a aspoň minutu střilet z kulometu. A zdálo se mu, že britské noviny a nakladatelský průmysl, i přes neklid, který v nich v současnosti vládne, mu to potěšení sotva dopřejí, aspoň do té doby, než se v nich objeví nějaký další Australanec.

Michael vstal hodně pozdě. Měl za sebou krušnou noc s nepříjemnými sny, které ho pronásledovaly ještě teď dopoledne.

Ty sny byly plné důvěrně známého pocitu prohry, osamocení, viny a tak dále, ale z nějakého záhadného důvodu se v nich objevily spousty bahna. A jak už noc umí všechno zveličit, připadalo mu, že ty obrazy bahna a osamocení se vlečou strašidelně, nepředstavitelně dlouho. Skončily, až když je vystřídal něco slizkého, nohatého, co se plazilo po slizkém moři. To už bylo trochu moc. Prudce sebou škubl a probudil se politý studeným potem.

Scény s bahnem mu připadaly neobvyklé; ale pocit prohry, osamělosti a především výčitky, potřeba napravit něco, co už udělal, to se mu ve snech vracelo často,

I ty nohaté slizké potvory jako by už znal z dřívějšíka a rozčilovalo ho, že se mu útržky snu vybavují právě při přípravě snídaně. Chystal si kousek grepu a čínský čaj a zabrousil přitom letmo do kulturní rubriky Daily Telegraphu. Pak si dost nešikovně vyměnil obklad na pořezané ruce.

Když dokončil tyto drobné úkony, byl nerozhodný, co dál.

Nečekal by, že se bude moct podívat na události předešlé noci s chladným odstupem. Bylo to správné, bylo to v pořádku, bylo to provedeno přesně. Ale nevyřešilo to nic. To podstatné je ještě potřeba vykonat.

Co podstatné? Vadilo mu, jak mu myšlenky v podivných vlnách připlouvají a zase mizí. Zamračil se.

Normálně by se touto dobou zastavil v klubu. Bývaly doby, kdy tam chodíval s rozkošnickým pocitem, že je spousta jiných věcí, které by měl místo toho dělat. Teď už nic jiného na práci neměl, což mělo za následek, že se mu čas strávený v klubu vlekl stejně líně jako čas strávený kdekoli jinde.

Když tam zašel, dělal to, co dřív - dopřál si gin s tonikem a něco málo nezávazné konverzace a pak nechal oči zvolna sklouznout na stránky novin a časopisů, které byly zrovna po ruce, například na Times Literary Supplement, Opera, The New Yorker. V současné době už to bezpochyby dělá s menší vervou a chutí než dřív.

A potom bývá oběd. Dnes nemá na oběd domluvenou žádnou schůzku - opět -, takže by za normálních okolností pravděpodobně zůstal v klubu a dal si grilovanou plotici s bramborami ozdobenými petrželkou a pak by následoval velikánský pohár. A nějaká ta sklenička sancerre. A káva. A odpoledne - kdo ví, co by mohlo přinést odpoledne.

Dnes ho ale nějaký nevysvětlitelný vnitřní hlas nabádal, aby to nedělal. Procvičil si svaly na pořezané ruce, nalil si další hrnek čaje, překvapivě klidně hleděl na velký kuchyňský nůž, který pořád ještě ležel u čajové konvice z kostního porcelánu, a čekal, až ho napadne, co dělat dál. A nakonec udělal dál to, že vyšel po schodech nahoru.

Jeho dům působil svou formální dokonalostí až chladně a vypadal přesně tak, jak by lidé, kteří nakupují kopie starého nábytku, chtěli, aby vypadal jejich dům. Až na to ovšem, že tady bylo všechno pravé - křišťál, mahagon, koberec - a jenom se zdálo, že by mohlo jít o napodobeniny, protože to bylo chladné a bez života.

Vyšel nahoru do pracovny, což byla jediná místnost v domě, kde nebyl sterilní pořádek. Tady byl naopak sterilní nepořádek - poházené knihy a papíry, na které dlouho nikdo nesáhl. Na všem se tu usadila tenká vrstva prachu. Michael tu nebyl celé týdny a uklízečka měla nařizeno, aby se ničeho nedotýkala. Naposledy tu byl, když dával dohromady poslední číslo Fathomu. Ne skutečně poslední číslo, ale poslední pořádné číslo. Poslední číslo, pokud se Michaela týká.

Hrnek postavil do prachu a šel se podívat na starý gramofon. Ležela na něm stará deska s Vivaldiho koncerty pro dechové nástroje. Spustil gramofon a posadil se.

Opět čekal, až ho napadne, co dělat dál, a najednou ke svému úžasu zjistil, že už něco dělá; že poslouchá hudbu. Dokonale ho to zmátlo, protože si uvědomil, že to nikdy dřív nedělal. Tu hudbu slyšel, to ano, a mockrát, a vždycky si říkal, že ty zvuky jsou příjemné. Zjistil, že tvoří příjemnou kulisu, při níž se dá debatovat třeba o koncertní sezóně, ale nikdy ho dosud nenapadlo, že na tom je co poslouchat.

Seděl jako omráčený a naslouchal souhře melodie a kontrapunktu, kterou najednou odhalil naprosto jasné. Ta jasnost neměla nic společného se zaprášeným povrchem desky, ani s čtrnáct let starou jehlou.

S tím odhalením se téměř okamžitě dostavil pocit zklamání, a ten jej zmátl ještě víc. Hudba, která se mu najednou vyjevila, ho jako by neuspokojovala. Jako by jeho schopnost chápání hudby zničehonic, v jednom dramatickém okamžiku, dosáhla a významně přesáhla možnosti hudby.

Ze všech sil se snažil zjistit, co jí chybí, a cítil, že ta hudba je jako pták, který nelétá a ani neví, o co přišel. Chodí velice dobře, ale chodí, kde by se měl vznášet, chodí, kde by se měl střemhlav vrhat dolů, chodí, kde by měl stoupat a naklánět se a prudce klesat, chodí, kde by měl zažívat závrať z letu. Pták, který se nikdy ani nepodíval vzhůru.

Michael se díval vzhůru.

Po nějakém čase mu došlo, že nedělá nic jiného, než že přihloupě civí na strop. Zavrtěl hlavou a zjistil, že ten vjem zmizel a že se mu z něj trochu točí hlava a je mu nevolno. Nezmizel úplně, je někde v něm, ale zapadl hluboko, hlouběji, než kam může dosáhnout.

Hudba hrála dál. Byla to příjemná směs lahodných zvuků tvořících kulisu, ale už ho nedojímala.

Potřeboval nějaký klíč k tomu, aby zjistil, co to právě zažil, a hlavou se mu mihl nápad, kde by ten klíč mohl najít.

Zlostně jej zavrhl, ale bleskl mu hlavou ještě jednou a pak se vracel a vracel, dokud Michael neuposlechl.

Zpod stolu vysunul velký plechový koš na odpadky. Protože uklízečka důrazně zakázala, aby sem vůbec vcházela, zůstal koš plný a Michael v něm našel roztrhané cáry toho, co hledal, posypané popelem z popelníku.

Zamračil se a pak odhodlaně překonal odpor a pomalu posunoval kousky nenáviděného předmětu po stole a neobratně je slepoval izolepou, která se kroutila a lepila špatný kousek ke špatnému a správný kousek mu přilepila na tlusté prsty a potom zase na stůl. Nakonec však před ním leželo velice neuměle složené číslo Fathomu. Redigované tím bídákem Rossem.

Hanebnost.

Obracel neforemné, lepkavé stránky, jako by obíral kuřecí droby. Nikde ani jediná perokresba Joan Sutherlandové nebo Marilyn Hornové. Žádné další reportáže o obchodnících s uměleckými předměty z Cork Street. Ani jedna.

Povídání o sourozencích Rossettiových, který připravoval na pokračování: přestalo vycházet.

„Klepy z divadelních šaten“: přestaly vycházet.

Nevěřicně zavrtěl hlavou a potom našel článek, který hledal.

„Hudba a fraktálové krajiny“, napsal Richard MacDuff.

Několik prvních odstavců úvodu přeskočil a začal číst až dál:

Matematická analýza a počítačové modelování nám ukazují, že tvary a procesy, s nimiž se setkáváme v přírodě - růst stromů, půdní erozi, tok řek, postupné tvarování sněhových vloček a ostrovů, hru světla na povrchu, chování mléka při nalévání do kávy a následném míchání, smích, který postupně nakazí větší skupinu lidí -, to vše lze navzdory jejich zdánlivě magické složitosti popsat interakcí matematických procesů, které jsou, pokud chceme mluvit o magii, ještě magičtější, ovšem ve své jednoduchosti.

Tvary, které považujeme za náhodné, jsou ve skutečnosti produkty složitých posunů číselných sítí řídících se jednoduchými pravidly. Samotné slovo „přirozený“, které často používáme ve významu „nestrukturovaný“, popisuje ve skutečnosti tvary a procesy, které vypadají tak nepochopitelně složité, že nejsme schopni vědomě vnímat jednoduché přírodní zákony při jejich působení.

Ty všechny mohou být popsány čísly.

Ta myšlenka se Michaelovi v tuto chvíli kupodivu nezdála tak pobuřující, jako když ji četl - ne moc pozorné - poprvé. A začel se dál.

Víme však, že člověk je schopen chápat tyto jevy v celé jejich složitosti a v celé jejich jednoduchosti. Míček letící vzduchem reaguje na sílu a směr, kterými byl vržen, na působení gravitace, na tření vzduchu, na jehož překonání musí vynaložit energii, na vzdušnou turbulenci kolem svého povrchu a na rychlost a směr otáčení míčku.

A přesto se může stát, že někdo, komu dělá potíže vědomě vypočítat, kolik je $3 \times 4 \times 5$, dokáže bez problému provádět diferenciální počet a celou řadu přidružených výpočtů tak úžasně rychle, že je schopen skutečně letící míček chytit.

Lidé, kteří to nazývají „instinktem“, tento jev pouze pojmenovávají, ale nic nevysvětlují.

Myslím, že nejbližší k vyjádření svého pochopení těchto přirozených složitostí se lidé dostali v hudbě. Je to nejabstraktnější umění - nemá žádný jiný význam ani účel než být samo sebou.

Čísly je možno vyjádřit všechny aspekty hudební skladby. Od uspořádání jednotlivých vět v symfonii, přes výšku not a rytmus, které vytvářejí melodie a harmonie, přes dynamiku, která má vliv na výkon, až po zabarvení tónů, jejich harmonické kmity, způsob, jakým se proměňují v čase, zkrátka všechny složky zvuku, které od sebe odlišují zvuk dývaný hráčem na pikolu od zvuku hráče na bicí - toto všechno se dá vyjádřit číselnými strukturami a jejich hierarchiemi.

A z vlastní zkušenosti mohou říct, že čím více je mezi číselnými strukturami na různých úrovních hierarchie vnitřních vztahů, bez ohledu na to, jak složité a detailní jsou, tím se výsledná hudba bude zdát krásnější a řekněme, celistvější.

Po pravdě řečeno, čím jsou tyto vztahy detailnější a složitější a čím jsou vzdálenější vědomému vnímání, tím víc ji naše instinktivní vnímání - tím mám na mysli tu část mozku, která je schopna provádět diferenciální počet tak úžasně rychle, že nám nastaví ruku na správné místo a chytne letící míček -, tím víc ji tato část našeho mozku vychutnává.

Každá hudba, jakkoli složitá (složitě jsou svým způsobem i popěvky typu 'Tři slepé myši', než je někdo zahraje na hudební nástroj, než do nich vloží svůj přednes, vlastní barvu tónu), proniká za naše vědomé vnímání do náručí našeho soukromého matematického génia, který přebývá v našem nevědomí a reaguje na všechny vnitřní složitosti a vztahy a proporce, o nichž jsme přesvědčeni, že o nich nic nevíme.

Někteří lidé mají k takovému pojetí hudby výhrady a ptají se, kde vstupují emoce, pokud se hudba zredukuje na matematiku. Těm bych odpověděl, že emoce nevstupují, emoce v hudbě prostě neustále jsou.

Všechny jevy, které naše emoce rozněcují - tvar květiny či řecké urny, to, jak mimino roste, jak se nám vítr opírá do tváře, jak oblaka letí a jaké tvary na obloze kouzlí, jak na vodě tančí světlo, jak se ve vánku chvějí narcisy, to, jak milovaný člověk pohodí hlavou a jak se mu přitom rozvlní vlasy, křivka, kterou opisuje poslední akord, než skladba dozní docela -, všechny tyto jevy mohou být popsány složitým tokem čísel.

To není žádné zredukování hudby, v tom je její krása.

Zeptejte se Newtona.

Zeptejte se Einsteina.

Zeptejte se básníka (Keatse), jenž řekl, že to, co naše představivost vnímá jako krásné, musí být pravdivé.

Klidně také mohl říct, že co naše ruka vnímá jako míček, musí být pravdivé, ale to neřekl, protože byl básník a raději se toulal ve stínu stromů s lahvičkou opia a notesem, než aby hrál kriket, ale bylo by to bývalo stejně pravdivé. V souvislosti s Keatsem Michaelovi cosi blesklo hlavou, ale nepodařilo se mu myšlenku zachytit.

Protože to je jádrem vztahu mezi 'instinktivním' chápáním tvaru, formy, pohybu nebo světla na jedné straně a našimi emocionálními reakcemi na ně na straně druhé.

A proto si myslím, že v přírodě, ve výtvorech přírody a ve vzorcích přírodních procesů musí být hudba v nějaké podobě přítomna. Hudba, která přináší stejné hluboké uspokojení jako jakákoli krása vyskytující se přirozeně - a naše nejhlubší emoce jsou koneckonců jednou z forem přirozeně se vyskytující krásy...

Michael přestal číst a postupně zvedal oči od časopisu a nechal je bloudit prostorem.

Zamyslel se nad tím, jestli ví, o jaké hudbě je řeč, a pokoušel se zapátrat v temných zákoutích mozku. Zdálo se mu, že v každé části mozku, kterou takto navštívil, hudba právě před několika vteřinami dohrála a zůstala po ní jen doznívající ozvěna něčeho, co nebyl schopen zachytit. Sklesle časopis odložil.

Pak si vzpomněl, co se mu to na moment vynořilo ve spojitosti s Keatsem.

Slizcí nohatí tvorové ze snu.

Cítil, že se něčemu přibližuje, a v duši se mu rozhostil klid a mír.

Coleridge. Ten to byl.

Co lezlo slizké havěti
po slizkém moři hrůz!

'Píseň o starém námořníku.'

Jako ve snu šel ke knihovně a vytáhl si antologii Coleridge. Vrátil se s ní ke stolu a v divné předtuše knihou divoce listoval, až došel k úvodním veršům.

Tu je ten starý námořník;
z tří jednoho si chyt.

Ta slova dobře znal, a přece, jak četl dál, probouzela v něm zvláštní pocity a strašlivé vzpomínky, které nebyly jeho. Tím si byl jistý. Cítil, jak v něm narůstá pocit prohry a opuštěnosti a dosahuje obudných rozměrů. Ten pocit, ačkoli dobře věděl, že není jeho, však tak dokonale souzněl s jeho vlastním trápením, že se mu nedalo absolutně nepodlehnout.

A spousty tvorů sliznatých
dál žilo; i já sám.

kapitola dvacátá...

Roleta s rachotem vyjela nahoru a Richard zamrkal.

"Vypadá to, že máš za sebou fantastický večer," řekl Dirk Gently, "i když, jak se zdá, tvé pozornosti totálně unikly ty nejzajímavější postřehy."

Vrátil se na své místo, znovu si udělal pohodlí a tiskl k sobě konečky prstů.

"Doufám, že neřekneš ‚Kde to jsem?‘, to bys mě zklamal. Rozhlédni se a uvidíš."

Richard se pomalu a zmateně rozhlédl kolem sebe a cítil, jako by se neočekávaně vracel z nějakého dlouhého pobytu na jiné planetě, kde byl věčný mír a světlo a kde bez přestání hrála hudba. Cítil se tak uvolněný, že se mu ani dýchat nechtělo.

Dřevěná koncovka na roletové šňůře několikrát ťukla o okno, ale jinak bylo úplné ticho. Metronom se nehýbal. Richard se podíval na hodinky. Bylo něco málo po jedné.

"Byl jsi v hypnóze skoro celou hodinu," oznámil mu Dirk, "a za tu dobu jsem se dozvěděl hodně zajímavých věcí, ale z některých jsem zmatený, a ty bych s tebou rád probral. Myslím, že by ti teď prospělo osvěžení na čerstvém vzduchu. Navrhuji, abychom se prošli kolem kanálu. Tam tě nikdo hledat nebude. Janice!"

Ticho.

Richardovi pořád ještě spousta věcí nedocházela a tvářil se zamračeně. Když se mu po chvíli vrátila paměť, bylo to, jako kdyby se dveřmi prodrál slon. Richard sebou leknutím škubl a posadil se.

Janice!" zakřičel Dirk podruhé. "Slečno Pearceová! Čert ji vem!"

Popadl z koše telefonní sluchátko a vrátil je na místo. Vzal odřenou koženou aktovku, která stála u stolu, zvedl ze země klobouk, vstal a naprosto absurdním způsobem si klobouk našrouboval na hlavu.

"Pojď," prohlásil a hnál se dveřmi do místnosti, kde Janice Pearceová tupě zírala na tužku, "jdeme. Pryč tady z té hnusné špeluňky. Zkusíme se zamyslet nad nemyslitelným, zkusíme uskutečnit neuskutečnitelné. Zkusíme se poprat s nevysvětlitelným. Třeba je nakonec vysvětlíme. Janice -"

"Nezájem!"

Dirk pokrčil rameny a zvedl ze stolu knížku, kterou Janice roztrhala, když jí nešel zavřít šuplík. Prolistoval ji, mračil se přitom a pak ji s povzdechem dal zpátky. Janice se vrátila k tomu, co zjevně před okamžikem dělala, a sice k sepisování nějakého dlouhého vzkazu.

Richard všechno v tichosti pozoroval. Ještě se necítil úplně při smyslech. Vrtěl hlavou.

Dirk se k němu obrátil: "Asi se ti to všechno, co se stalo, zdá zmatené a zamotané. Ale máme pár zajímavých nitek, kterých se můžeme přidržet. Ze všech událostí, které se, podle toho, cos mi povykládal, staly, jsou jenom dvě fyzicky nemožné."

Richard konečně promluvil: "Nemožné?"

"Ano. Absolutně nemožné," odpověděl Dirk a usmál se.

"Naštěstí," pokračoval dál, "jsi přišel se svým zajímavým problémem na to pravé místo, protože v mém slovníku slovo jako ‚nemožné‘ neexistuje." Pak začal mávat poničenou knihou a vykřikoval: "Vypadá to, že tu chybí všechno mezi ‚hlívou‘ a ‚marmeládou‘. Děkuji vám, slečno Pearceová. Zase jste mi jednou prokázala vynikající službu, za kterou vám děkuji, a vynasnažím se, v případě, že tato námaha skončí úspěchem, vám dokonce zaplatit. Zatím máme o čem přemýšlet a já vám do vašich schopných rukou světuji svou kancelář."

Zazvonil telefon a Janice jej zvedla.

"Dobrý den," ozvala se do telefonu, "tady ‚Wainwrightův obchod ovocem‘. Pan Wainwright nemůže momentálně k telefonu. Není při smyslech a myslí si, že je okurka. Děkujeme vám za zavolání."

Praštila sluchátkem. Když zvedla oči, viděla, jak se za jejím bývalým zaměstnavatelem a jeho pomateným klientem tiše zavírají dveře.

"Nemožné?" ještě jednou se překvapeně zeptal Richard.

"Naprosto," potvrzoval Dirk, "absolutně - no, řekněme, nevysvětlitelné. Nemá cenu používat slovo ‚nemožné‘ pro něco, co se zjevně stalo. Ale nedá se to vysvětlit ničím, co známe."

Svěží vzduch u kanálu Grand Union Richardovi znovu vyburcoval smysly k činnosti, takže se zase cítil v plné síle.

Třebaže se mu každých pár vteřin vtírala myšlenka na to, že Gordon je mrtvý, dokázal už o tom přemýšlet s čistou hlavou. Právě tohle však, kupodivu, v tuto chvíli zajímalo Dirka ze všeho nejméně. Místo toho se Dirk vyptával na úplné triviality z toho nočního sledu bizarních událostí a přímo se v nich nimral.

Z jednoho směru se blížil nějaký běžec, proti němu přijížděl cyklista. Pokřikovali na sebe, aby ten druhý uhnul, až se nakonec málem shodili do kalné, líné tekoucí vody kanálu. Pozorně je pozorovala nějaká stařenka, která se kolem štrachala, co noha nohu mine, a táhla za sebou psiho kmeta, který se štrachal ještě hůř.

Protější břeh hyzdila stará prázdná skladiště s vymlácenými okny. Působila dojmem, že je jaksi zaskočila doba. Ve vodě se trhaně klátí nějaký ohořelý vlečný člun. V jeho blízkosti se na nechtutné vodě pohupovalo několik lahví od čistících prostředků. Po nejbližším mostě burácely těžké nákladáky, oťrásaly samotnými základy domů, chrlyly do ovzduší mraky výfukových plynů a nedovolovaly mamince s kočárkem přejít na druhou stranu.

Dirk s Richardem šli od okraje South Hackney, míli od Dirkovy kanceláře, zpátky do středu Islingtonu. Dirk věděl, že tam se nacházejí nejbližší záchranné pásy.

"Proboha, vždyť to byl prachobyčejný kouzelnický trik," řekl Richard. "On je dělá pořád. Šikovné eskamotérství. Na pohled nemožné, ale kdyby ses poptal kouzelníků, určitě by ti řekli, že když víš, jak na to, je to jednoduché. Jednou jsem na ulici v New Yorku viděl chlápka, jak -"

"Já je umím taky," skočil mu do řeči Dirk a vytáhl si z nosu dvě zapálené cigarety a velký kandovaný fik. Fik vyhodil do vzduchu, ale ten jaksi nedopadl zpátky na zem. "Zručnost, odpoutání pozornosti, sugesce. Všechno se to dá naučit, když má člověk trochu času nazbyt. Dovolíte, paní?" oslovil stařenku, co se štrachala proti nim. Ohnul se k pejskovi a táhl mu ze zadku dlouhý provaz s pestrobarevnými vlaječkami. "Myslím, že se mu teď půjde líp," dodal, dvorně smekl a

šel dál.

"Na tom nic není, rozumíš," vysvětloval vyjevenému Richardovi. "Rozříznout ženskou na půl, to je lehké. Rozříznout ženskou na půl a pak ji zase spojit, to už tak lehké není, ale dá se to natrénovat. To kouzlo s dvě stě let starou vázou a slánkou, o kterém ses zmiňoval, je -" udělal dramatickou pauzu - "absolutně nevysvětlitelné."

"Třeba jsem si nevšiml nějakého detailu, ale..."

"To je jasné. Ale přínos hypnózy je v tom, že hypnotizér nakonec vidí scénu do daleko větších podrobností, než jaké si dotyčný uvědomil. Například ta Sára. Vzpomínáš si, co měla na sobě?"

"Mmm... ne," neurčitě odpověděl Richard, "řekl bych, že nějaké šaty -"

"Barva? Materiál?"

"To si nepamatuju. Byla tam tma. Seděla několik míst ode mne. Málem jsem na ni nedohlédl."

"Měla na sobě tmavé modré sametové šaty, nabrané do sníženého pasu, s raglánovými rukávy, staženými do manžet, s bílým bubi límečkem a vpředu se šesti perleťovými knoflíčky - z třetího odspodu visela nitka. Dlouhé tmavé vlasy měla vzadu stažené červenou sponkou ve tvaru motýla."

Jestli mi chceš říct, žeš to všechno vyčetl z toho, jak mám odřené boty, jako Sherlock Holmes, tak ti, obávám se, neuvěřím."

"Ne, to ne. Je to mnohem prostší. Tos mi všechno řekl v hypnóze."

Richard zavrtěl hlavou.

"To není pravda," odporoval. "Já ani nevím, co to je, bubi' límeček."

"Ale já ano a ty jsi ho popsal naprosto přesně. Stejně jako ten kouzelnický trik. Věř mi. Vím, o čem mluvím. Ještě bych rád přišel na kloub pár věcem, co se profesora týká, například kdo psal ten vzkaz, který jsi našel na stole, a kolik otázek ve skutečnosti Jiří III. položil, ale -"

"Co?"

"- ale myslím si, že by bylo lepší, kdybych se pana profesora zeptal osobně. Až na to..." Hluboce se zamyslel a mračil se. "Až na to," dodal, "víš, že jsem tak trochu ješita - a tak bych raději znal odpovědi, než otázky položím. A já je neznám. Nemám o nich ani ponětí." Zahledl se do dálky a zhruba vypočítal vzdálenost, která je ještě dělí od nejbližší záchranné vesty.

"A druhá nemožná věc," dodal právě v okamžiku, kdy si Richard myslel, že se dostane ke slovu, "nebo přinejmenším další naprosto nevysvětlitelná věc, je samozřejmě ta tvoje pohovka."

"Dirku," vztekla se rozkřikl Richard, "dovolím si připomenout, že Gordon Way je mrtvý, a jak se zdá, já jsem z té vraždy podezřelý! A ty věci, o kterých mluvíš, s tím vůbec nesouvisí a já -"

Já se ale velmi kloním k tomu, že souvisí."

"To je absurdní!"

Já věřím v základní vzájemnou -"

"Jasně, já vím, základní vzájemná propojenost všech věcí. Dirku, poslouchej dobře, já nejsem žádná důvěřivá stará babka a za moje peníze si na Bermudy jezdit nebudeš. Jestli mi chceš pomoci, tak pojďme k věci."

Dirk zaprotestoval: "Věřím, že všechny věci jsou ve své podstatě vzájemně propojené. Všichni, kdo chápou principy kvantové mechaniky až po jejich logické extrémy a jsou upřímní, to musí uznat. Já ale zároveň věřím, že některé věci jsou mnohem propojenější než ostatní. A když se dvě zjevně nemožné věci a k tomu sled dalších nanejvýš podivných stanou jednomu člověku a když se ten člověk najednou stane podezřelým ze spáchání nanejvýš podivné vraždy, pak se mi zdá, že by se řešení mělo hledat ve styčném bodě mezi těmito událostmi. Ten styčný bod jsi ty. Ty sám ses choval nanejvýš podivně a výstředně."

"To není pravda," bránil se Richard. "Ano, přihodily se mi podivné věci, ale já -"

"Včera v noci jsem tě sledoval, jak jsi lezl po zdi a vloupal se do bytu Zuzany Wayové."

"To asi bylo neobvyklé a asi to ani nebylo moudré. Ale dá se to vysvětlit naprosto logicky a racionálně. Chtěl jsem napravit něco, co jsem předtím zmařil a co mohlo způsobit pohromu."

Dirk chvíli přemýšlel a nepatrně zrychlil.

"A to, co jsi udělal, je úplně normální a rozumná reakce na problém se vzkazem na záznamníku - ano, při naší malé seanci ses o tom zmiňoval -, reagoval by tak každý?"

Richard svrhl čelo, jako by naznačoval, že nechápe, proč se z toho dělá taková věda. "Neříkám, že by to udělal každý," řekl. "Je docela možné, že uvažuji o něco logičtěji a věcněji, než mnozí jiní, proto taky můžu tvořit počítačový software. Bylo to prostě logické a věcné řešení problému."

"A nebylo tak trochu nepřiměřené?"

"Pro mě bylo strašně důležité, abych zase nezklamal Zuzanu."

"Takže ty jsi dokonale spokojený se svým vlastním zdůvodněním toho, cos udělal?"

"Jasně," trval rozzlobeně na svém Richard.

"Víš, co mi říkala moje stará tetička, co žila ve Winnipegu?" zeptal se Dirk.

"To nevím," odpověděl Richard. V mžiku ze sebe shodil oblečení a skočil do kanálu. Dirk se vrhl pro záchranný pás, k němuž právě došli, strhl jej ze závěsu a hodil jej Richardovi, který sebou plácal uprostřed kanálu a vypadal úplně zmateně a dezorientovaně.

"Chyt' se," křičel Dirk, "já tě přitáhnou."

"To není potřeba," dostal ze sebe Richard, "já umím plavat."

"Ne, neumíš," zaječel Dirk, "chytni se toho."

Richard se pokoušel udělat nějaká tempa směrem ke břehu, ale v naprostém šoku to rychle vzdal a popadl záchranný pás. Dirk lanem přitáhl Richarda ke břehu. Pak se předklonil a pomohl mu z vody. Richard funěl a plival vodu. Pak se na

kraji posadil s rukama v klíně a celý se třásl.

"Páni, to je humus!" prohlásil a ještě jednou odplivl. "Ta voda je přímo odporná. Ach jo! Fuj!. Páni! Normálně plavu docela dobře. Asi mě popadla nějaká křeč nebo co. Ještě štěstí, že ten záchranný pás byl při ruce. Jejda, díky."

Poděkování už se týkalo osušky, kterou mu Dirk podával.

Pořádně se vysušil, skoro se osuškou vydrhl, aby ze sebe dostal špinu z kanálu. Postavil se a rozhlédl se kolem.

"Nevidíš moje kalhoty?"

"Mladý muži," ozvala se stařenka se psem, která se právě dobelhala k nim. Přísně si je změřila a právě jim chtěla začít nadávat, ale Dirk ji předešel.

"Strašně se omlouváme, paní, jestli se vás můj přítel neúmyslně nějak dotkl. Prosím," dodal a vytáhl Richardovi ze zadku ubohou kytičku sasaneček, "přijměte to ode mne jako malou pozornost."

Paní se ohnala holí a vyrazila mu sasanky z ruky. V panické hrůze spěchala pryč a psa vlekla za sebou.

"To od tebe nebylo moc milé," podotkl Richard a oblékal se, teď už s ručníkem strategicky omotaným kolem sebe.

"Ona taky není moc milá," odpověděl Dirk, "pokaždé tady vláčí to psisko a nadává lidem. Zaplavaval sis dobře?"

"Ani ne," odpověděl Richard a rychle si prohrábl vlasy. "Vůbec mi nedošlo, jak to bude špinavé. A ledové. Na," vrátil Dirkovu ručník, "díky. To nosíš v aktovce tu osušku pravidelně?"

"Ty si chodíš zaplavat pravidelně každé odpoledne?"

"Ne, normálně chodím ráno, do bazénu na Highbury Fields. Abych se probudil, abych rozhýbal mozek. Jenom mě napadlo, že když jsem nebyl dnes ráno..."

"Ááá, tak proto jsi skočil do vody?"

"Jasně. Řekl jsem si, že mi trocha pohybu pomůže, že to všechno lépe zvládnou."

"A nepřipadá ti to trochu nepřiměřené, shodit ze sebe oblečení a skočit do kanálu?"

"Ne. Asi to nebylo tak úplně moudré, vzhledem ke kvalitě vody, ale bylo to naprosto -"

"Takže ty jsi dokonale spokojený se svým vlastním zdůvodněním toho, cos udělal?"

"Ano -"

"A s mou tetičkou to tedy nemá nic společného?"

Richard podezřívavě přimhouřil oči. "O čem to, prosím tě, mluvíš?"

"Hned ti to vysvětlím," řekl Dirk. Posadil se na lavičku a znovu otevřel aktovku. Dal do ní složenou osušku a vytáhl pro změnu malý kazetáček Sony. Kývl na Richarda a zmáčkl Play. Z malinkého reproduktoru se ozvala Dirkova rytmická monotónní řeč. "Za chvíli lusknou prsty a ty se probudíš a zapomeneš na všechno, co jsme si povídali, kromě pokynů, které ti teď dám."

Za chvíli půjdeme na procházku kolem kanálu, a až uslyšíš, jak říkám, moje stará tetička, co žila ve Winnipegu' -"

Dirk popadl Richarda za ruku, aby ho zadržel.

Pásek pokračoval, "se vyslečeš a skočíš do kanálu. Zjistíš, že nejsi schopen plavat, ale nepropadneš panice, neklesneš pod vodu, budeš prostě šlapat vodu, než ti hodím záchranný pás..."

Dirk kazetu zastavil a podíval se Richardovi do tváře. Ta byla podruhé ten den bílá jako křída.

"Bylo by zajímavé vědět přesně, co tě vedlo k tomu, že jsi včera v noci lezl k slečně Wayové," dodal Dirk, "a proč."

Richard neodpovídal - dál zmateně hleděl na magnetofon. Roztřeseným hlasem pak řekl: "Zuzana měla na záznamníku vzkaz od Gordona. Volal z auta. Ta kazeta je u mě v bytě. Dirku, já se najednou strašně bojím."

dvacátá první...

Dirk stál za dodávkou, zaparkovanou pár metrů od Richardova domu, a pozoroval hlídkujícího policistu. Ten zastavoval a zpovídal každého, kdo se snažil vkročit do úzké uličky, z níž se vcházelo k Richardovi. Dirk si k své velké radosti všiml, že policista zastavuje i některé své kolegy, pokud je okamžité nepozná. U chodníku zastavilo další policejní auto a Dirk vystartoval.

Z auta vystoupil muž s pilou a zamířil ke vchodu. Dirk s ním v tu ránu srovnal krok a autoritativně si to vykračoval necelý metr za ním.

"To je v pořádku, on jde se mnou," prohlásil Dirk a vnikl do domu přesně v tom okamžiku, kdy policista před domem zastavil muže s pilou.

A už byl vevnitř a už šel po schodech nahoru.

Policista s pilou byl v těsném závěsu za ním.

"Pane... mmm... promiňte, ale..." volal na Dirka.

Dirk právě došel k místu, kde byla napříč schodištěm natěsnaná pohovka. Zastavil a otočil se.

"Zůstaňte tady a hlídejte pohovku. Nikdo ať se jí nedotýká. Zdůrazňuji nikdo. Rozumíte?" nařizoval.

Policistu to zjevně vyvedlo z míry.

"Já mám ale rozkaz ji rozřezat," bránil se.

"Rozkaz se ruší," vyštěkl Dirk. "Hlídejte ji jako ostříž. Potom mi podáte hlášení."

Otočil se zpátky a přešel přes pohovku. Brzy nato se ocitl v rozlehlém volném prostoru. Bylo to spodní patro Richardova dvoupodlažního bytu.

"Tohle jste prohledali?" odměřeně se zeptal muže, který seděl u jídelního stolu a procházel si poznámky. Policista překvapeně vzhledl a hned se zvedal. Dirk ukazoval na odpadkový koš.

"Mmm, ano -"

"Prohledejte ho znovu. A pořádek dokola. Kdo je tu?"

"No, mmm -"

Já nemám celý den!"

"Detektivní inspektor Mason právě odešel s -"

"Fajn, tak dám ten případ někomu jinému. Kdyby něco, budu nahoře. Ale jen v krajním případě, jinak ať mě nikdo neruší. Jasně?"

"Kdo... mmm -"

"Nevidím, že byste prohledával koš."

"Mmm... jistě, pane. Já -"

"Musí to být do poslední nitky. Rozumíte?"

"No..."

"Tak se do toho dejte, honem." Dirk uháněl nahoru do Richardovy pracovny.

Kazeta ležela přesně tam, kde podle Richardova popisu měla být - na dlouhém stole s šesti Macintoshi. Dirk ji chtěl strčit do kapsy, když vtom upoutala jeho pozornost Richardova pohovka, která se zvolna otáčela a převracela na obrazovce jednoho počítače. Dirk si sedl ke klávesnici.

Chvilku si procházel program, který Richard vytvořil, ale brzy si uvědomil, že v té podobě, v jaké program zatím je, moc srozumitelný není a že se toho moc nedozví. Nakonec se mu podařilo pohovku vysvobodit a dostat ji ze schodů dolů. Uvědomil si však, že to dokázal za cenu toho, že kus stěny vyřízl. Vztekle něco zabručel a vzdal to.

Na dalším počítači byla stejnoměrná sinusová vlna. Po obvodu obrazovky byly nákresy jiných vlnění, která bylo možno zvolit a přidat k základní vlně nebo ji s jejich pomocí modifikovat. Brzy přišel na to, že se tím dají z jednoduchých vlnění vytvářet vlnění velmi složitá, a chvilku si s nimi hrál. Jednu vlnu přidal sám a docílil toho, že se výška sedel a vrcholů křivky zdvojnásobila. Pak jednu vlnu vzhledem k druhé posunul o půl kroku zpátky a vrcholy a sedla jedné prostě vyrušily vrcholy a sedla té druhé, až zůstala úplně rovná přímka. Potom u jedné z vln nepatrně změnil frekvenci.

Výsledkem bylo, že v některých místech tohoto sdruženého vlnění se vlny navzájem zesílily, na jiných se vyrušily. Pak přidal ještě třetí vlnu s rozdílnou frekvencí a vznikla sdružená vlna, z níž už se nedaly vyčíst skoro žádné zákonitosti.

Křivka poskakovala nahoru a dolů zdánlivě náhodně, několik kmitů zůstávala poměrně nízká a pak se najednou vyhoupla k vysokým vrcholům a sedlům, to když se všechny tři vlny na moment sfázovaly.

Dirk předpokládal, že program bude mezi jiným nabízet možnost převádění vlnění, které po obrazovce poskakuje, do opravdových hudebních tónů, takže procházel všechna dostupná menu programu. Našel jedno, které mu nabízelo převést vlnění na Emu.

To ho zmátlo. Rozhlédl se po místnosti a díval se po velikém nelétavém ptákově, ale žádného v místnosti neobjevil.

Rozhodl se, že tu možnost spustí, a pak si všiml kabelu, který vedl zezadu z Macintoshe dolů za stůl, po zemi, za skříňkou, pod koberec, a končil zastrčený zezadu do velké šedé klávesnice, která měla na sobě nápis Emulátor II. Tam, jak předpokládal, právě dorazilo jeho experimentální vlnění. Váhavě převádění spustil.

Z reproduktorů vmžiku zaburácel příšerný zvuk, jako by se někomu trhala střeva, a v tom rachotu Dirk neslyšel, jak ve stejné chvíli někdo od dveří zařval „Svlad Cjelli!“

Richard seděl u Dirka v kanceláři a třevoval se koulemi ze zmuchlaného papíru do koše, nacpaného telefonů. Lámal tužky. Na kolenou si přehrával úryvky ze sóla Ginger Bakerové.

Stručně řečeno byl rozčilený.

Před chvílí se totiž snažil na list papíru z Dirkovy bloku napsat všechno, co si pamatoval o událostech předešlého večera, a kde to bylo možné, vymezit také čas, kdy k nim došlo. Žasl, jak je to těžké a jak je na tom jeho vědomá paměť špatná v porovnání s nevědomou, jak mu ostatně Dirk názorně předvedl.

"Vlez mi na hrb," pomyslel si na Dirkovu adresu. Chtěl mluvit se Zuzanou.

Dirk mu řekl, že jí za žádnou cenu volat nesmí, protože hovory budou s největší pravděpodobností zaznamenávány.

"Vlez mi na hrb," řekl zničehonic hlasitě a vyskočil ze židle.

"Máte nějaké drobné?" zeptal se nekompromisně zakaboněné Janice.

Dirk se otočil.

Ve dveřích se tyčila vysoká tmavá postava.

Vypadalo to, že vysoká temná postava je pramálo nadšená tím, co vidí; je naopak dost vzteklá. Je víc než vzteklá. Ta vysoká temná postava vypadala na to, že je klidně schopná půl tuctu kuřat zakroutit krkem, a stejně je nakonec pořád vzteklá.

Postava vykročila do světla a vyklubal se z ní seržant Gilks z policie hrabství Cambridgeshire.

"Chápete," promluvil seržant Gilks a mhouřil oči z toho, jak se ovládal, "že když se vrátím a vidím, jak jeden kolega hlídá s pilou pohovku a druhý pítvá a cupuje nevinný odpadkový koš, že si musím klást jistě otázky? A musím si je klást pln znepokojení, že až najdu odpovědi, nebudou se mi zamlouvat.

A pak stoupám v hrozně předtuše po schodech nahoru, Svlade Cjelli, přímo v příšerné předtuše. V předtuše, která - jak už mohu potvrdit - byla oprávněná. Předpokládám, že ani do problému s koněm v koupelně žádné světlo nevnese, že ne? Ta epizoda taky zaváněla vašim stylem."

"To nevnesu, zatím. I když mě svým způsobem zajímá."

"To by teda měla! Určitě by vás svým způsobem zajímala, kdybyste tu potvoru musel vláčet z těch sakramentských schodů v jednu v noci. Co tady, sakra, děláte?" zeptal se nakonec unaveně seržant Gilks.

"Hledám tu spravedlnost," řekl Dirk.

"Tak to bych si, být vámi, nezačínal se mnou, a s Metropolitní policií už vůbec ne. Co víte o MacDuffovi a Wayovi?"

"O Wayovi? Nic víc, než se o něm obecně ví. S MacDuffem jsme se znali v Cambridgi."

"Ale! Vážně? Popište mi ho."

"Vysoký a neskutečně hubený. Upřímný. Trochu jako kudlanka nábožná, která se nemodlí - kudlanka nenábožná,

chcete-li. Taková milá a společenská kudlanka nábožná, která nechala modlení a začala místo toho s tenisem."

"Hmm," zamumlal Gilks, otočil se a rozhlížel se po místnosti. Dirk strčil kazetu do kapsy.

"To by mohl být on," prohlásil Gilks.

"A samozřejmě něčeho takového jako vražda by nebyl schopen."

"To nechtě na nás; to si rozhodneme sami."

"A samozřejmě porota."

"Pch! Poroty!"

"I když k tomu samozřejmě nedojde. Než se to dostane k soudu, fakta jasně prokážou nevinu mého klienta."

"Jo tak vašeho klienta! No dobře, tak kde je, Cjelli?"

"Nemám nejmenší tušení."

"Vsadím se, že na nějakou adresu posíláte účty, ne?"

Dirk pokrčil rameny.

"Poslouchejte, Cjelli. Toto je naprosto normální neškodné vyšetřování vraždy a já nechci, abyste v něm dělal binec.

Považujte to za varování. A jestli uvidím náznaky levitace, jestli se nějaký důkazní materiál začne vznášet ve vzduchu, tak vás sejmu tak, že nebudete vědět, či jste. Teď vypadněte a cestou mi dejte tu kazetu." A natáhl ruku.

Dirk zamrkal. Upřímně ho to překvapilo. Jakou kazetu?"

Gilks vzdychl. "Cjelli, vy jste chytrý, o tom není pochyb, ale děláte stejnou chybu jako spousta jiných chytrých lidí. Vy si myslíte, že všichni ostatní jsou hlupáci. Když se otočím, má to svůj důvod, a ten důvod byl - vidět, co zvedáte.

Nemusím vás vidět přímo při činu, ale musím vidět, co zmizelo. Víte, my jsme na to školení. Vždycky v úterý odpoledne jsme mívali půlhodinu 'Cvičení postřehu'. Abychom si trochu vydechli po čtyřhodinovém bloku 'Zbytečné brutality'."

Dirk zamaskoval zlost lehkým úsměvem. Zalovil v kapse koženého kabátu a podal Gilksovi kazetu.

"Pusťte ji," nařizoval Gilks, "ať vidíme, co jste chtěl před policií utajit."

"Nechtěl jsem to utajit," bránil se Dirk a pokrčil rameny, "jenom jsem ji chtěl slyšet jako první." Přistoupil k přihrádce s věží a zasunul kazetu do přehrávače.

"Dal byste mi krátký úvod?"

Je to kazeta ze záznamníku Zuzany Wayové. Way měl zjevné ve zvyku nechávat dlouhé -"

"Jo. O tom vím. A chudák jeho sekretářka ráno obíhá lidi a ty žvásty od nich vybírá."

"No a já myslím, že by tam mohl být vzkaz od Gordona, namluvený včera v noci v autě."

"Aha. Fajn. Tak to spust'te."

Dirk se dvorně uklonil a stiskl Play.

"No, ahoj, Zuzano, tady Gordon," ozvalo se okamžitě. Jedu na chalupu -"

"Na chalupu!" ironicky zopakoval Gilks.

Je, mmm, čtvrtek večer, 8.47. Na silnicích trochu mlha Poslouchej, tento víkend mi přijedou ti lidi ze Států..."

Gilks povytáhl obočí, podíval se na hodinky a něco si poznačil do bloku.

Jak místností zněl hlas mrtvého, pocit'ovali Dirk i seržant mrazení v zádech.

"To je zážrak, že nejsem v příkopu a že není po mně. To by bylo, že jo?, zanechat poslední slova někomu na záznamníku. Nevidím důvod -"

Poslouchali napjatě a v úplné tichosti.

"Pro ty maniaky od počítačů je typické, že mají jeden vynikající nápad, který fakt funguje, a potom očekávají, že do nich bude člověk celé roky valit peníze. A oni si přitom válí šunky a plodí anatomickou mapu svého pupku. Promiň, budu muset zastavit a pořádně ten kufr zaklapnout. Hned jsem tady."

Následoval tlumený zvuk, jak sluchátko dopadlo na sedadlo vedle řidiče, a pár vteřin nato zvuk otvíraných dveří. Celou dobu byla na záznamu slyšet hudba, kterou měl Gordon v autě puštěnou.

Za dalších pár vteřin se ozvaly ještě vzdálené, tlumené, ale dvě zcela zřejmé rány z brokovnice.

"Stopněte to," rozkázal Gilks zostrá a mrkl na hodinky. "Tři minuty a dvacet pět vteřin od okamžiku, kdy říkal, že je 8.47." Podíval se znovu na Dirka "Zůstaňte tady. Nehýbejte se. Ničeho se nedotýkejte. Mám poznačeno, kde co je, do poslední částěčky vzduchu. Takže poznám, jestli jste dýchal."

Provedl elegantní obrát a odešel. Dirk zaslechl, že na schodech říká: "Tuckette, uhánějte do kanceláře WayForward a sežeňte podrobnosti o Wayově telefonu, o tom, co má v autě. Číslo, která společnost..."

Jak Gilks scházel dolů, mizel jeho hlas doztracena.

Dirk okamžitě zeslabil zvuk a pustil kazetu dál.

Hudba chvíli pokračovala. Dirk ze samé bezmoci bubnoval prsty o sebe. Hudba hrála dál.

Na moment stiskl Fast Forward. Pořád hudba Došlo mu, že něco hledá, ale že neví co. Ta myšlenka mu vyrazila dech.

Určitě něco hledá.

Určitě neví co.

Když si uvědomil, že přesné neví, proč dělá to, co dělá, ztuhl. Pomalu, jako když se otvírají dveře od ledničky, se otočil. Nebyl tam nikdo, aspoň nikdo, koho by bylo vidět. Ale znal už dobře to zvláštní mrazení po těle a z duše je nenáviděl.

V návalu zlosti ze sebe šeptem chrлил: Jestli mě někdo slyší, tak slyšte tohle. U mě je vždycky prvořadý mozek a zodpovídám si za všechno, co se v něm odehrává. Ostatní lidé ať si věří, čemu chtějí, ale já neudělám nic, aniž bych znal důvod proč a znal jej přesně. Jestli něco chcete, tak mi to dejte vědět, ale neopovažte se mi sahat na můj mozek."

Úplně se tou zlostí trásl. Mrazení pomalu a téměř dojemně ustupovalo a jako by se přesunulo do místnosti. Dirk se pokusil je svými smysly následovat, ale vtom ho vyrušil hlas, který k němu dolehl odněkud ze samotné hranice slyšitelnosti, ze vzdáleného zakvílení větru.

Byl to dutý, vystrašený a zmatený hlas, nic víc než nehmotný šepot, ale byl tam, slyšitelný, na kazetě ze záznamníku.

Říkal: "Zuzano, pomoz mi! Proboha svatého, pomoz mi. Zuzano, já jsem mrtvý -"

Dirk se honem otočil a kazetu zastavil.

"Omlouvám se," mluvil šepem, "ale musím mít na mysli prospěch svého klienta."

Přetočil kazetu kousíček nazpět, těsně než ten hlas začal, nastavil Record Level na nulu a stiskl Record. Nechal kazetu běžet, takže tím smazal onen hlas a cokoli, co případně následovalo. Jestli nahrávka pomůže stanovit čas Gordonovy smrti, nemá Dirk zájem, aby se na ní, ještě po tomto čase, objevil Gordonův hlas. I kdyby se tím potvrdilo, že je mrtvý, jen by to situaci komplikovalo.

Ve vzduchu poblíž něho jako by došlo k úplnému výbuchu emocí. Místností se převalila jakási vlna, která rozechvěla nábytek. Dirkově se zdálo, že míří k polici u dveří, kde, jak si náhle uvědomil, stál Richardův záznamník. Ten sebou začal škubát, ale když se k němu Dirk přiblížil, byl už zase v klidu. Dirk pomalu a klidně natáhl ruku a stiskl tlačítko, které nastavilo Answer.

Ta vzdušná anomálie se pak přesunula přes celou místnost zpátky k Richardovu psacímu stolu. Tam, mezi haldami papíru a disket, se choulily dva staromódní telefony. Dirk tušil, co se bude dít, ale rozhodl se, že se raději bude jenom dívat a nebude zasahovat.

Jedno sluchátko se sesunulo z vidlice. Dirk slyšel oznamovací tón. A pak se pomalu a zjevně s problémy začal číselník otáčet. Pootočil se kousek, ještě kousek, vůbec to nebyl plynulý pohyb, pak zpomalil, ještě víc zpomalil a najednou sklouzl zpátky.

Chvilí byl klid. Pak se záklopy pod vidlicí zasunuly a vysunuly a znovu se ozval oznamovací tón. Číselník se začal otáčet znovu, ale zadržával ještě víc než předtím.

A zase sklouzl zpátky.

Tentokrát byl klid o něco déle a pak se to celé opakovalo ještě jednou.

Poté co číselník sklouzl zpátky potřetí, nastal výbuch zuřivosti - telefon vyletěl do vzduchu a přehnal se místností.

Šňůra od sluchátka se cestou omotala kolem vystrčeného ramena lampy, strhla ji na zem spolu s hrnky od kávy, kabely a disketami. Do vzduchu a následně na zem letěla i hromada knih.

Postava seržanta Gilkse stála s kamennou tváří ve dveřích.

Já se vrátím ještě jednou," ozval se Gilks, "a nic takového už tady nechci vidět. Jasně?" Otočil se a zmizel.

Dirk se vrhl k přehrávači a zmáčkl Rewind. Pak se obrátil a do prázdna zasyčel: "Nevím, kdo jste, ale tuším to. Jestli chcete, abych vám pomohl, tak už mi, prosím vás, příště nepřipravujte takové perné chvilky."

Za okamžik znovu vešel Gilks. "Neříkal jsem něco?"

Pomalů přejížděl očima tu spoušť. "Budu dělat, že nic nevidím; abych se nemusel na nic ptát a neslyšel odpovědi, které by mě jenom rozčílily."

Dirk byl nasupený.

V tichu, které se na chvíli rozhostilo, něco tichounce ševalilo. Seržant se příkře podíval po přehrávači.

"Co se děje?"

"Přetáčí se kazeta."

"Dejte mi ji."

Když přišel Dirk k věži, kazeta právě došla na začátek a zastavila se. Dirk ji vytáhl a podal ji Gilksovi.

"Je to k vzteku, ale tím je váš klient mimo podezření," promluvil seržant. "Společnost Cellnet potvrdila, že poslední hovor z auta se včera večer uskutečnil v 8.46. V té době váš klient lehce podřimoval před zraky několika stovek svědků. Říkám svědků, byli to sice většinou studenti, ale budeme pravděpodobně nuceni předpokládat, že nám určité nebudou lhát všichni."

"Fajn, jsem rád, že se všechno objasnilo," řekl Dirk.

"My jsme si samozřejmě nikdy nemysleli, že to skutečné udělal on. Prostě nám neseděl. Ale znáte nás - máme rádi výsledky. Řekněte mu, že se ho pořád chceme na pár věcí přeptat."

Jestli se s ním náhodou uvidím, určité se mu o tom zmíním."

"Udělejte pro nás tu maličkost."

"No nic. Nebudu vás zdržovat, seržante," prohlásil Dirk a ležérně mávl rukou na rozloučenou.

"Sakra, Cjelli, jestli odsud do půl minuty nevypadnete, tak zadržím já vás. Nevím, co máte za lubem, a určitě se mi bude líp usínat, když se mi podaří se to nedozvědět. Padejte!"

"Takže příjemný den, seržante. Nebudu tvrdit, že mi bylo potěšením, protože nebylo."

Dirk se vyřítl z místosti a z bytu a s lítostí zjistil, že v místě, kde byl tak skvostně zaklíněný parádní divan, je už jenom smutná hromádka pilin.

Michael Weakes-Wenton sebou škubl a zvedl oči od knížky.

Najednou ožil a byl plný odhodlání. Myšlenky, představy, vzpomínky, plány, všechno to na něj doléhalo, a čím víc si navzájem odporovaly, tím víc jako by do sebe zapadaly, doplňovaly se a vyjasňovaly.

Soulad byl nakonec dokonalý, zoubky do sebe zvolna zapadly.

Zatáhnout a zip je zapnutý.

I když čekání trvalo celou věčnost, bylo vyplněné prohrami, vlnami slabosti, tápání, bezmoci a osamělosti, dosažený soulad všechno smazal. A smaže. A napraví to, co se v minulosti udělalo špatné a co mělo katastrofální následky.

Kdo takto uvažoval? Na tom nezáleží. Hlavně že nastal soulad, dokonalý soulad.

Michael se zahleděl z okna na vzorně udržovanou ulici v Chelsea a bylo mu jedno, jestli to, co viděl, byly slizké nohaté příšerky, nebo jestli to všechno byl A. K. Ross. Důležité je, že budou muset vrátit to, co ukradli. Ross je teď minulostí.

To, čím se teď zabýval, bylo ještě hlubší minulostí.

Jeho velikánské oči se vrátily k posledním několika veršům 'Kublaj Chána', kterého měl rozečteného. Soulad je dokonalý, zip je zapnutý.

Zavřel knížku a dal si ji do kapsy.

Jeho cesta zpátky už je jasná. Ví, co musí udělat. Zbývá jen něco málo nakoupit a pak to udělat.

kapitola dvacátá druhá...

"Ty? Ty že bys byl podezřelý z vraždy? Richarde, o čem to mluvíš?"

Sluchátko se mu chvělo v ruce. Držel je asi centimetr od ucha, protože vypadalo, jako by je někdo nedávno namočil do čou-mein nebo nějakého jiného čínského jídla. Ale budiž. Byl to veřejný telefon, takže zjevně fungoval jen nějakým nedopatřením. Richard však začínal mít pocit, že se od něj o centimetr jako od někoho v reklamě na deodorant odtahuje celý svět.

"Gordon," váhavě začal Richard, "Gordon byl zavražděn, že?"

Zuzana se na moment zarazila a pak odpověděla.

"Ano, Richarde," řekla zdrceně, "ale nikdo si nemyslí, žeš to udělal ty. Chtějí tě samozřejmě vyslechnout, ale -"

"Takže u tebe není policie?"

"Ne, Richarde. Víš co, přijď sem."

"Oni na mě vážně nečihají?"

"Ne! Kdes na to prosím tě přišel, že z té... že podezřívají tebe?"

"Mmm... řekl mi to jeden známý."

"Kdo?"

"Jmenuje se Dirk Gently."

"Nikdy ses o něm nezmiňoval. Kdo to je? Co ještě říkal?"

"Zhypnotizoval mě a... mmm... pak jsem kvůli němu skočil do kanálu a... no vlastně... to je tak asi všechno -"

Na druhém konci následovala dlouhatánská odmlka.

"Richarde," ozvala se nakonec Zuzana a z jejího hlasu vyzařoval klid, ke kterému dospějí lidé, když si uvědomí, že i když se něco může zdát hodně zlé, není absolutně žádný důvod, proč by to nemohlo být ještě horší. "Přijď sem. Chtěla jsem ti říct, že tě potřebuju vidět, ale mám dojem, že potřebuješ vidět ty mě."

"Asi bych měl jít na policii."

"Na policii běž až potom. Richarde, prosím tě. Na pár hodinách nezáleží. Mně... mně už to vůbec nemyslí. Je to strašné.

Moc by mi pomohlo, kdybys byl tady. Kde jsi?"

"Tak dobře. Za dvacet minut jsem u tebe."

"Mám nechat otevřené okno, nebo to vyzkoušíš dveřmi?" zeptala se a popotáhla.

kapitola dvacátá třetí...

"Ne, prosím vás," zadržel Dirk ruku slečně Pearceové, aby nemohla otevřít dopis z finančního úřadu, "takovými prkotinami se teď zabývat nebudeme."

Před chvilkou se ve své tmavé kanceláři probral z hlubokého zadumání. Ještě na něm bylo znát stopy maximálního soustředění. To, že byl ještě před chvílí tak pohroužen do myšlenek, mělo svou příčinu. Následovalo totiž po skutečném podpisu skutečného výplatního šeku, který měl slečnu Pearceovou přesvědčit, aby mu odpustila jeho neospravedlnitelně extravagantní chování při návratu do kanceláře. A připadlo mu, že jen tak tady sedět a ostentativně otvírat dopisy z bernáku je zásadní nepochopení jeho ušlechtilého gesta.

Položila obálku na stůl.

"Pojďte! Mám tu něco, co bych rád, abyste viděla. Budu bedlivě pozorovat vaše reakce."

Vřítíl se zpátky do kanceláře a usadil se u stolu.

Trpělivě ho následovala, posadila se proti němu a okázale ignorovala novou neospravedlnitelnou extravaganci na jeho stole.

Lesklá mosazná tabulka na dveře ji nedávno slušně vytočila, ale tady ten praštěný telefon s velkými červenými tlačítky je totálně opovrženíhodný. A rozhodně se nemíní ukvapit, jako že by se třeba usmívala, dokud nebude s jistotou vědět, že se s tím šekem nic nestane. Když jí posledně podepsal šek, ke konci pracovní doby jej stornoval s odůvodněním, že nechce, aby se "dostal do špatných rukou". Špatnými rukama patrně myslel ruce ředitele banky.

Hodil ji přes stůl nějaký papír.

Vzala jej do ruky a podívala se na něj. Pak jej převrátila vzhůru nohama a znovu si ho prohlédla. Podívala se na druhou stranu a položila papír na stůl.

"Takže? Co vy na to?" domáhal se Dirk jejího zhodnocení.

"Klikyháky bez ladu a skladu, načmárané modrým fixem na kancelářském papíře. Připadá mi, že jste to načmáral vy!"

"To ne!" ostřeji odbyl. "No vlastně ano," připustil, "ale jenom proto, že věřím, že to je odpověď na ten problém!"

"Na jaký?"

"Problém toho kouzelnického triku, co jsem vám o něm říkal," vysvětloval Dirk a plácal dlaněmi o stůl.

"Ano, pane Gently, říkal jste mi to několikrát. Myslím si, že to byl prostě kouzelnický trik. V televizi je vidíte pořád."

"S tím rozdílem ovšem, že tento je naprosto neproveditelný!"

"Nemohl být neproveditelný. To by ho přece neudělal. To dá rozum."

"Přesně tak!" se zjevným zaujetím přitakával Dirk. "Přesně tak, slečno Pearceová. Vy jste vážně žena s vzácným postřehem a úsudkem."

"Díky, pane Gently. Už můžu jít?"

"Počkejte! Ještě toho mám víc! Mnohem víc, přímo kvanta! Předvedla jste mi dokonalost svého postřehu a úsudku; dovoluji, abych předvedl svou já vám!"

Slečna Pearceová se trpělivě sesunula na židli.

"Myslím, že to na vás udělá dojem. Uvažujte se mnou. Zapeklitý problém. Během té doby, co jsem se snažil najít řešení, jsem se v mozku motal dokolečka v malých kruzích a pořád jsem narážel na tytéž věci. Bylo to k zbláznění. Bylo jasné, že nejsem schopný vymyslet nic jiného, dokud nenajdu odpověď, ale zrovna tak bylo jasné, že něco jiného vymyslet musím, pokud tu odpověď chci najít. Jak ten kruh prolomit? Zeptejte se mě."

Jak?" zeptala se poslušně, ale bez stopy nadšení.

"Tím, že se odpověď napíše na papír!" zvolal Dirk. "A tady je!" Triumfálně před ní plácl papírem a spokojeně se opřel.

Slečna Pearceová se na něho nechápavě podívala.

"A výsledkem je, že už jsem schopný obrátit pozornost k novým, fascinujícím problémům, například..."

Vzal kus papíru pokrytý klikyháky a čmáranicemi a držel ji ho před očima.

"V jakém jazyce je to napsáno?" zeptal se tichým temným hlasem.

Slečna Pearceová dál nechápavě hleděla na papír.

Dirk jej odhodil, dal si nohy na stůl, zaklonil se a ruce složil za hlavou.

"Vidíte, co jsem udělal?" zeptal se stropu, jenž takto nečekaně vtažen do konverzace sebou jakoby mírně cukl.

"Přeměnil jsem ten problém ze zapeklitého a dost možná neřešitelného hlavolamu na čisté lingvistickou hádanku. I když," odmlčel se, zadumal se a pak zamručel, "zapeklitou a dost možná neřešitelnou."

Zhoupl se zpátky do původní polohy a upřeně se zadíval na Janice Pearceovou.

"Pokračujte," vybídl ji, "řekněte, že je to šílenost - ale že to třeba k něčemu bude."

Janice Pearceová si odkašlala.

Je to šílenost. To mi věřte," řekla.

Dirk se odvrátil a celý se na židli sesunul na bok. Stejně asi vypadal model Myslitele, který seděl Rodinovi, ve chvílích, kdy si Rodin musel odskočit.

Dirk najednou vypadal unaveně a přepadle.

"Vím," hlesl bez jiskry v hlase, "že někde je něco úplně špatné. A vím, že musím jet do Cambridge, abych to dal do pořádku. Ale kdybych věděl, co to je, měl bych menší strach."

"Teď už můžu, prosím vás, jít?" zeptala se slečna Pearceová.

Zamračené se na ni podíval.

Povzdychl si a řekl: "Můžete, ale jenom... jenom mi řekněte -" konečky prstů ťukl na papír - "co si o tom myslíte."

"Řekla bych, že je to dětinské," upřímně prohlásila Janice.

"Ale - ale - ale!" rozkřikl se Dirk a samou bezmocí bouchal do stolu. "Nechápete, že musíme být dětinští, abychom pochopili? Jenom děti vidí věci naprosto jasně, protože ještě nemají vyvinuté všechny ty filtry, které nám brání vidět to, co nečekáme."

"Tak proč se nezeptáte nějakého dítěte?"

"Děkuji vám, slečno Pearceová," prohlásil Dirk a sahal po klobouku, "zase jste mi jednou prokázala neocenitelnou službu, za niž jsem vám neskonale vděčný."

Vyběhl ven.

kapitola dvacátá čtvrtá...

Richard mířil k Zuzaně. Venku se udělalo pošmourně. Obloha, která se do dnešního rána pouštěla s takovou vervou a elánem, se přestávala soustředit a vracela se do svého anglického normálu, do podoby vlhkého a zatuchlého hadru na nádobí. Richard si vzal taxík a za pár minut byl na místě.

"Všecky by je měli vyhnat," řekl taxikář, když zastavovali.

"Mmm... koho?" zeptal se Richard a uvědomil si, že neposlouchal ani slovo z toho, co taxikář vykládal.

"Mmm-" soukal ze sebe taxikář, který si najednou taky uvědomil, že neposlouchal, "no všecky. Celou tu sebranku.

Zbavit se té ztracené sebranky. A těch jejich všivých spratků," dodal, aby to nebylo málo.

"Asi máte pravdu," přitakal Richard a spěchal do domu.

Když se blížil ke dveřím, slyšel zevnitř violoncello. Z bytu se linula pomalá, velebná melodie. Byl rád, že hraje. Pokud si může sednout k violoncellu, dokáže obdivuhodné zvládnout své emoce a uklidnit se. Už dávno si všiml na jejím vztahu k hudbě, kterou hrála, jedné zvláštnosti. Kdykoli se cítila rozrušená nebo rozčilená, dokázala sednout a hrát naprosto soustředěně a pak vstát od nástroje klidná a s novými silami.

A když tutéž skladbu hrála někdy příště, stávalo se, že ji všechno rozptylovalo a nakonec se úplně, sesypala.

Vklouzl dovnitř jako myška, protože ji nechtěl z jejího soustředění vytrhnout.

Po špičkách míjel pokojík, kde hrála, ale dveře byly otevřené, a tak se zastavil, podíval se na ni a dal jí sotva znatelné znamení, aby hrála dál. Obličej měla bledý a stažený bolestí, ale věnovala Richardovi letmý úsměv a zjevně se začala ohánět smyčcem s novou intenzitou.

Slunce je málokdy schopno takového dokonalého načasování, ale tentokrát přesně vystihlo ten správný okamžik a vykouklo krátce zpoza bouřkových mraků, a jak tam tak hrála, pohrávalo si na ní a na temné starodávné hnědi dřeva, Richard stál jako přimrazený. Na chvíli z něj spadl veškerý shon dnešního dne a stáhl se do uctivé vzdálenosti.

Tu skladbu neznal, ale vypadalo to na Mozarta. A také si uvědomil, že mu říkala, že nějakého Mozarta musí nacvičit.

Tiše poodešel, posadil se a poslouchal.

Když dohrála, nastala asi minutová pauza a teprve pak za ním Zuzana přišla. Přimhouřila oči, usmála se a dlouze ho objala. Chvěla se přitom. Pak ho pustila a dala na místo sluchátko. Když cvičila, obvykle telefon vyvěšovala,

"Promiň, nechtěla jsem přestat," řekla. Rychlým pohybem si setřela slzu. Spíš to vypadalo, že se potřebovala poškrábat. "Tak jak je, Richarde?"

Pokrčil rameny a vypadal zmatený. Bylo to dost výmluvné.

"Bohužel budu muset hrát dál," řekla Zuzana a povzdychla si. "Promiň, jenom jsem..." Zavrtěla hlavou u. "Kdo to mohl udělat?"

"Nevím. Nějaký blázen. Nevím, jestli na tom vlastně záleží, kdo to byl."

"Nezáleží," řekla. "Poslouchej, měl jsi něco na oběd?"

"Neměl. Ty hrej a já se podívám, co je v ledničce. Můžeme si o tom všem promluvit u jídla."

Zuzana přikývla.

"Dobře, já jenom..."

"No, co?"

"Víš, já zatím nechci o Gordonovi mluvit. Než se s tím trochu vyrovnám. Nějak mě to zaskočilo. Bylo by to jednodušší, kdybychom k sobě byli měli blíže, ale to jsme neměli, a já jsem teď celá nesvá, že nemám po ruce náležitou reakci. Mluvit o tom klidně můžeme, až na to, že je potřeba používat minulý čas, a to právě..."

Na okamžik se k němu přitiskla a potom se uklidnila a vzdychla.

"V ledničce toho moc nenajdeš. Myslím že nějaký jogurt. A sklenici zavináčů, tu bys mohl otevřít. A neudělej, prosím tě, velký chlívek. Mělo by to být úplně jednoduché. Hlavní zásada je - nerozházet zavináče po zemi a nemazat na ně marmeládu."

Objala ho, políbila a smutně se na něj usmála. Pak se vrátila do svého pokojíku.

Zazvonil telefon a Richard jej zvedl.

"Haló?" ozval se. Ticho, jen jakoby nepatrný závan vetru.

"Haló?" řekl podruhé, čekal, pokrčil rameny a položil telefon.

"Byl tam někdo?" volala Zuzana.

"Ne, nikdo."

"To už je poněkolkáté," volala Zuzana. "To bude asi nějaký uchyl, co funí potichu." Dala se do hraní.

Richard šel do kuchyně a otevřel ledničku. Zdravá výživa mu neležela na srdci tak jako Zuzaně, takže z toho, co tam objevil, nebyl zrovna u vytržení. Přesto se mu hravě podařilo naskládat na podnos několik zavináčů, jogurt, rýži a pomeranče a snažil se zapudit myšlenku, že by nakonec neškodily pěkně masné hamburgery s hranolky.

Našel také láhev bílého vína a všechno odnesl na malý jídelní stůl.

Zuzana za ním přišla za chvíli. Byla úplně klidná a vyrovnaná a po několika soustech se ho zeptala na ten kanál.

Richard zmateně kroutil hlavou a snažil se jí všechno vysvětlit, o kanále a o Dirkovi.

Jak říkáš, že se jmenuje?" zamračene se zeptala Zuzana, když Richard poněkud nepřesvědčivě dospěl k závěru.

"No, vlastně... Dirk Gently, v jistém smyslu."

"V jistém smyslu?"

"Přesně tak," řekl Richard a hluboce si povzdychl. Uvědomil si, že skoro nic se o Dirkovi nedá říct přesně, všechno je třeba zahalit do nejasná a mlhava. Dokonce na hlavičkovém papíře má Dirk za svým jménem coby profesí cosi velmi nejasného a mlhavého. Richard vytáhl papír, na který se marně snažil během dne utřídit myšlenky.

Já..., začal, ale vtom zazvonil zvonek. Podívali se na sebe.

Jestli je to policie, měl bych s nimi promluvit. Ať to mám za sebou."

Zuzana odsunula židli, šla ke dveřím a zvedla domovní telefon.

"Haló?"

"Kdo?" zeptala se po chvíli. Mračila se, pak se otočila na Richarda, pořád zamračene.

"Tak pojďte nahoru," řekla ne zrovna přátelským tónem a stiskla tlačítko. Vrátila se zpět a posadila se. "Tvůj přítel," řekla klidně, "pan Gently."

Ten den se Elektromnichovi zatím vydařil báječně. Vyrázil vzrušeným tryskem vpřed. Lépe řečeno vzrušeně pobídl koně k trysku a ten nevzrušeně vyrázil.

Tento svět, říkal si Mnich, je výborný. Strašně se mu líbil. Nevěděl, čím ten svět je, ani odkud pochází, ale pro někoho s jeho jedinečným a mimořádným nadáním je to místo nanejvýš uspokojivé.

A Elektromnicha si tu váží. Celý den přistupoval k lidem, dával se s nimi do řeči, naslouchal jejich trápením a pak tiše pronášel tři magická slova: Já vám věřím."

Účinek těch slov byl pokaždé omračující. Ne že by si to na tomto světě lidé občas navzájem neřekli, ale zřejmě přitom nedocílili toho zabarvení hlasu schopného vyjádřit neskonale upřímnost. Právě na vytváření tohoto tónu byl Mnich perfektně naprogramován.

V jeho světě ho koneckonců považovali za samozřejmost. Lidé od něj očekávali, že s nimi naváže kontakt a že za ně ledačemu uvěří, aniž by se oni museli obtěžovat. Lidé přicházeli s novými skvělými myšlenkami nebo návrhy nebo dokonce s novým náboženstvím a dostávali odpověď "To běž říct Mnichovi". A Mnich seděl a poslouchal a trpělivě všemu věřil, ale nikdo se už nezajímal o nic dalšího.

Na tomto jinak vynikajícím světě se vyskytoval, jak se zdálo, jeden jediný problém. Poté, co pronesl ta magická slova, se často stávalo, že se řeč bleskurychle stočila na peníze. Mnich samozřejmě žádné neměl, což byla vada, která zhatila pěknou řádku jinak slibných setkání.

Možná by si měl nějaké opatřit - ale kde?

Zatáhl na chvíli za oště a kůň vděčně zastavil a pustil se do trávy u silnice. Kůň neměl poněti, k čemu to cválání sem a tam bylo dobré, a bylo mu to jedno. Jediné, co mu nebylo jedno, bylo to, že celou dobu byl nucen cválat sem a tam

kolem toho nekonečného občerstvení na kraji silnice. Chvilky stání, která se naskytla, tedy maximálně využil. Mnich se zvědavě rozhlížel oběma směry. Silnice mu připadala nějaká známá. Odklusal o kus dál, aby se znovu rozhlédl. Kůň tedy pokračoval v jídle o pár metrů dál.

Ano. Tady byl Mních včera v noci.

Pamatoval si to jasně, tedy poměrně jasně. Věřil, že si to pamatuje jasně, a to bylo koneckonců hlavní. Tohle je místo, kudy šel v noci v tom podivném rozpoložení mysli, daleko zmatenější než obvykle, a těsně za další zatáčkou, jestli se moc neplete, je ten malý objekt u silnice, kde skočil do zadní části vozu toho sympatického muže - toho sympatického muže, který potom tak prapodivně reagoval na to zastření.

Třeba tam nějaké peníze budou mít a třeba mu dají. Přemýšlel. Půjde to zjistit. Už zase vytrhl koně od pastvy a cválal k objektu.

Dorazil k benzinové pumpě a uviděl auto zaparkované v dost nestydatém úhlu. Z toho úhlu bylo jasné, že tam auto nestojí z tak přízemních důvodů, jako je čepování benzínu, a že je příliš důležité na to, aby parkovalo spořádaně a nepřekáželo. Všechna ostatní auta, která přijedou pro benzin, budou muset kolem něj umně manévrovat. Bylo bílé, mělo na sobě pruhy a znaky a nějaká okázalá světla.

Mních najel do obslužného prostoru, slezl z koně a přivázal ho k čerpadlu. Sel k tomu objektu s obchodem a uvnitř spatřil muže, který stál zády k němu, měl na sobě tmavěmodrou uniformu a čepici se štítkem. Poskakoval sem a tam a kroutil prsty v uších. Na člověka u pokladny to zjevně dělalo hluboký dojem.

Mních ho sledoval v němém úžasu. Ten člověk, uviděl Mních okamžitě a s takovou lehkostí, která by i scientologa vyvedla z míry, je určitě nějaký Bůh, když vzbuzuje takovou vážnost. Se zatajeným dechem čekal, aby se mu mohl poklonit. Za okamžik se muž otočil, vyšel z obchodu, uviděl Mnicha a zkameněl.

Mních si uvědomil, že ten Bůh od něj určitě čeká nějaký projev úcty, a tak začal rovněž poskakovat sem a tam a kroutit prsty v uších.

Jeho Bůh ho chvíli sledoval, pak ho popadl, otočil, praštil s ním o kapotu tak, že Mních na ní skončil s roztaženými nohama a rukama, a Bůh ho bleskurychle prohmatl, jestli nemá zbraň.

Dirk se do bytu přihnul jako malé, připosražené tornádo.

"Slečno Wayová," začal, stiskl jí ruku, kterou mu nepodala s nijak zvláštní ochotou, a smekl směšný klobouk, "mám nevýslovnou radost, že vás poznávám, ale zároveň je mi upřímně líto, že se setkáváme za tak neskonale smutných okolností, které mě vedou k tomu, abych vám vyjádřil svou nejhlubší soustrast a nesmírné politování. Věřte mi, snažně vás prosím, že bych vás ve vašem soukromém hoři za žádnou cenu nevyrušoval, kdyby se nejednalo o záležitost výsostně závažnou. Richarde. Vyřešil jsem ten problém s kouzelnickým trikem a je to něco mimořádného."

Proletěl místností a usadil se na volnou židli u jídelního stolu, kam si odložil klobouk.

"Budeš nás muset omluvit, Dirku -" chladně odpověděl Richard.

"Ne, myslím, že budete muset omluvit vy mne," převrátil to Dirk. "Záhada je vyřešená a řešení je tak ohromující, že mi ho bylo schopné říct sedmileté dítě na ulici. Ale nepochybně je správné, absolutně nepochybně. „A jaké že je to řešení?“ ptáte se mě, nebo lépe řečeno zeptali byste se, kdybyste se dostali ke slovu, což se vám nedaří, a proto vás ušetřím námahy a zeptám se za vás a hned vám i odpovím a řeknu vám, že vám to ani neřeknu, protože mi nebudete věřit. Místo toho vám to ukážu. Ještě dnes odpoledne.

S jistotou vám ale můžu říct, že to vysvětluje vše. Vysvětluje to ten trik. Vysvětluje to ten vzkaz, který jsi našel - ten mi to měl všechno objasnit hned, ale byl jsem hlupák. A také to vysvětluje, jak zněla ta chybějící třetí otázka, nebo, lépe řečeno - a to je významné - to vysvětluje, jak zněla ta chybějící první otázka!"

Jaká chybějící otázka?" vykřikl Richard, zmatený náhlou pauzou. Chytil se prvního slovního obratu, který se dal použít. Dirk přimhouřil oči a podíval se na něho jako na úplného blba, "No přece chybějící otázka, kterou položil Jiří III., to je snad jasné, ne?"

"Komu?"

"No profesorovi přece," netrpělivě odsekl Dirk. "Ty vůbec neposloucháš, co říkáš! Bylo to jasné jako facka!" rozkřikoval se Dirk a bouchal do stolu. "Tak jasné, že jediné, co mi bránilo řešení vidět, byla jedna drobnost, a sice že to řešení bylo absolutně nemožné. Sherlock Holmes vyzoroval, že jakmile jednou vyloučíte nemožné, pak to, co zůstane, ať je jakkoli nepravděpodobné, musí být odpovědí. Jenže já nerad vylučuju nemožné. No nic. Pojdme."

"Ne."

"Cože?" Dirk pohlédl na Zuzanu, od níž ten nečekaný - alespoň pro něj nečekaný - odpor vzešel.

"Pane Gently," prořízl vzduch Zuzanin hlas, "proč jste Richardovi úmyslně vsugeroval, že ho hledá policie?"

Dirk se zamračil.

"Vždyť ho hledala a pořád hledá."

"No jo! Jenže oni se chtějí jenom na pár věcí přeptat, ale nepodezřívají ho z vraždy!"

Dirk upřel oči k zemi.

"Slečno Wayová," dal se do vysvětlování, "policie se chce dozvědět, kdo vašeho bratra zabil. To já, při vši úctě, nechci. Může se ukázat, připouštím, že by to mohlo s případem nějak souviset, ale zrovna tak se může ukázat, že šlo o náhodného pomatence. Já jsem se chtěl dozvědět, a pořád po tom prahnu, proč k vám včera večer Richard lezl po zdi."

"Už jsem ti to řekl," protestoval Richard.

"To, cos mi řekl, byly samé podružnosti, které jasně odhalují podstatu - že totiž ten pravý důvod sám neznáš! Snad jsem ti to sakra u toho kanálu předvedl dost jasně!"

Richard div nevybuchl.

"Když jsem tě sledoval," nedal se odradit Dirk, "bylo mi naprosto jasné, že si skoro neuvědomuješ, co provádíš. A taky

že si nepřipouštíš možné fyzické nebezpečí. Napřed jsem si myslel, že se nějaký úplně vyšinutý lupič prostě vydal na svou první a dost možná poslední akci. Pak se ta postava ohlédla a mně došlo, že jsi to ty - a tebe znám jako inteligentního, rozumně uvažujícího a umírněného člověka. Richard MacDuff že by klidně riskoval krk a šplhal v noci po okapech? Mám dojem, že takto nezodpovědné by ses choval jen v nějakém krajním případě, kdyby ti šlo o něco příšerně důležitého. Že je to pravda, slečno Wayová?"

Podíval se příkře na Zuzanu. Ta seděla, ani nedutala, a vylekaně na něho zírala. Zjevně ťal do živého.

"Přesto jsi dnes ráno vypadal klidný jako želva. Když jsem vykládal všechny ty nesmysly o Schrödingerově kočce, dohadoval ses se mnou úplně rozumně. To nebylo chování člověka, kterého minulou noc nějaké zoufalství dohnalo ke krajnostem. Přiznávám, že právě v tom okamžiku jsem se snížil k tomu, že jsem začal tvou situaci řekneme dramatizovat. Z jednoho prostého důvodu - abych si tě udržel."

"To se ti nepodařilo. Odešel jsem."

"S hlavou plnou určitých myšlenek. Věděl jsem, že se vrátíš. Prosím pokorně za odpuštění, jestli jsem ti něco mylně vsugeroval, nebo jak to nazvat, ale bylo mi jasné, že to, co musím já zjistit, je naprosto mimo sféru zájmu policie. A potřeboval jsem zjistit toto - jestli nebyl sám sebou, když ses včera škrábal nahoru po té zdi... tak kým jsi byl a proč?" Richard se zachvěl. Odmilka se protahovala.

"Co to má společného s kouzelnickými triky?" zeptal se nakonec.

"Právě kvůli tomu musíme do Cambridge."

"Ale kde bereš tu jistotu -?"

"Vždycky mě to vyvádí z rovnováhy," řekl Dirk a vypadal v tu chvíli zamyšlené a utržené.

Na to, jak byl normálně k nezastavení, najednou jako by váhal, co říct.

"Vždycky mě vyvádí z míry," pokračoval, "když zjistím, že něco vím, a nevím, proč to vím. Je docela možné, že se jedná o totéž instinktivní zpracování dat, díky němuž dokážeme chytit míček málem předtím, než ho vidíme. Je docela možné, že je to ten hlubší a hůře vysvětlitelný instinkt, který nás upozorňuje, že se na nás někdo dívá. Můj intelekt přitom trpí a cítí jako osobní potupu, že mě vlastně napadají přesně ty věci, kvůli kterým - když jim věří jiní lidé - jimi opovrhují. Asi si vzpomeneš na tu... nespokojenost ohledně jistých zkouškových témat."

Najednou vypadal sklesle a vyčerpaně. Slova ze sebe musel přímo páčit.

Pokračoval: "Schopnost sečíst dvě a dvě a přijít okamžitě s výsledkem čtyři je jedna věc. Schopnost sečíst druhou odmocninu z pěti set třiceti devíti celých sedmi desetín s kosinem dvaceti šesti celých čtyř set třiceti dvou tisícín a přijít s... prostě s výsledkem, to je úplně jiná věc. A já... s dovolením vám dám příklad."

Samým zaujetím se naklonil dopředu. "Včera večer jsem tě videi, jak šplháš do tohoto bytu po zdi. Věděl jsem, že něco není v pořádku. Dnes jsem z tebe dostal všechno, cos věděl o minulém večeru; do poslední podrobnosti. A to mi umožnilo, za použití pouze mého intelektu, odhalit možná největší tajemství, které je na této planetě ukryto. Přisahám, že je to pravda a že to můžu dokázat. Musíte mi věřit, když vám řeknu, že vím, že opravdu vím, že je něco strašné, zoufale, děsivé v nepořádku a že my to musíme zjistit. Pojedeš teď se mnou do Cambridge?"

Richard přikývl.

"Fajn," řekl Dirk. "Co je tohle?" ukázal na Richardův talíř.

"Zavináč. Chceš taky?"

"Ne, děkuji," odmítl Dirk a už se zvedal a zapínal si přezku na kabátě. "V mém slovníku," dodal, a to už byl na cestě ke dveřím a pobízel Richarda, aby šel, "se žádná takové slovo jako 'zavináč' nevyskytuje. Na shledanou, slečno Wayová, a držte nám palce."

kapitola dvacátá pátá...

Bylo slyšet burácení hromu a od severovýchodu se přesunulo nekonečné drobné mrholení, které, jak se zdá, doprovází tolik nejzávažnějších světových událostí.

Blížili se s Richardem ke skvostné vstupní bráně z dvanáctého století. Dirk si zdvihl límec koženého kabátu, ale nic, ani žádný nečas nedokázaly potlačit jeho démonickou nespoutanost.

"Cambridge, kolej svatého Cedda," zvolal, když ji poprvé po osmi letech znovu uviděl. "Založena v roce tom a tom někým, jehož jméno jsem zapomněl, na počest někoho, jehož jméno mi právě vypadlo."

"Svatý Cedd?" napověděl mu Richard.

"A víš, že si myslím, že by to mohlo být vysoce pravděpodobné? Jeden z těch nezajímavých northumbrijských svatých. Jeho bratr Chad byl ještě o poznání nezajímavější. Má katedrálu v Birminghamu, jestli ti to něco říká. Ale! Bill! To jsem rád, že vás zase vidím!" oslovil vrátného, který právě také vcházel do koleje. Vrátný se ohlédl.

"Pan Cjelli! To je dobře, že se na nás jdete podívat, pane. Doufám, že ta nepříjemnost, co vás potkala, už je pryč."

"Samozřejmě, Bille. Jenom kvetu. Vidíte, ne? A co paní Robertsová? Jak se jí vede? Pořád ji trápí to chodidlo?"

"Od té doby, co jí ho ušmikli, už ne. Díky za optání, pane. Mezi námi, mně by se spíš líbilo, kdyby amputovali ji a tu šlapu nechali. Už jsem si nachystal místečko na římse nad krbem. No nic, musíme brát věci tak, jak jdou."

"A pan MacDuff," odměřeně kývl hlavou směrem k Richardovi. "Ten kůň, co jste se o něm včera večer zmiňoval, pane, tak toho jsme museli bohužel vyvést. Obtěžoval profesora Chronotise."

"Byl jsem jenom zvědavý... Bille," vysvětloval Richard. "Doufám, že vás to nijak nevyvedlo z míry."

"Mne nemůže nic rozházet, pane, pokud to nemá na sobě dámské šaty. Nesnáším, když tady na koleji někdo nosí dámské oblečení."

"Kdyby vás ten kůň ještě někdy obtěžoval," skočil mu do řeči Dirk a poplácal ho po rameni, "pošlete mi ho a já si s ním promluví. No nic. Padlo jméno profesora Chronotise. Je ten dobrý muž doma? Jdeme s ním něco dojednat."

"Co vím, tak je, pane. Nemůžu tam brnknout, protože mu nefunguje telefon. Musíte to zkusit sami. Druhé nádvoří,

vlevo vzadu."

"To si pamatuju dobře, Bille. A děkuju a pozdravujte to, co zbylo z paní Robertsově."

Nasadili tempo a hnali se na první nádvoří, tedy alespoň Dirk nasadil tempo a hnál se. Richard kráčel svým obvyklým čapím způsobem. Obličej měl celý svrašťelý, jak se bránil tomu mizernému mrhnutí.

Dirk se zjevně vpravil do role průvodce.

"Svatý Cedd, kolež Coleridge a kolež Isaaca Newtona, slavného vynálezce mincí s vroubkovanou hranou a kočičích dvířek."

"Čeho?" zeptal se Richard.

"Ko kočičích dvířek! Výplod maximální nápaditosti, jednoduchosti a vynalézavosti. Jsou to dvířka ve dveřích -"

"Chápu," řekl Richard, "a ještě taky ta drobnost s gravitací."

"Gravitace," mírně pohrdavě zopakoval Dirk a pokrčil rameny, "ano, myslím, že něco takového taky bylo. Ačkoli to byl samozřejmě prachobyčejný objev. To prostě existovalo a čekalo na objevení."

Vytáhl z kapsy penci a hodil ji jen tak bezcílně mezi oblázky vedle vydlážděného chodníčku.

"Vidíš?" prohlásil Dirk. "A nechávají ji puštěnou i přes víkend. Takže dříve nebo později si jí prostě někdo musel všimnout. Ale kočičí dvířka... to je něco jiného. Vynález, čistě tvůrčí vynález."

"Já bych řekl, že na nich nic není, že to bylo úplně jasné. To mohl vymyslet kdekdo."

Dirk však nesouhlasil: Jenom výjimečný duch dokáže přijít s něčím do té doby neexistujícím a přitom tak jasným, že to bije do očí. Pokřik „Na to jsem mohl přijít taky“ je mezi lidmi velmi oblíbený, ale mylný, z jednoho prostého důvodu, a sice - že na to nepřišli, což je důvod dost podstatný a výmluvný. Jestli se nepletu, tak tohle jsou ty schody, co hledáme. Půjdeme nahoru?"

Vyrazil do schodů, aniž čekal na odpověď. Richard šel nejistě za ním a vtom už slyšel, jak Dirk klepe na vnitřní dveře. Vnější byly otevřené.

"Dálež!" ozvalo se zevnitř. Dirk otevřel právě včas, aby ještě zahlédl, jak Regova bílá hlava mizí v kuchyni.

"Právě dělám čaj," volal profesor z kuchyně. "Dáte si? Posadte se, ať jste, kdo jste."

"Velice rádi," volal Dirk. Jsme dva." Dirk si sedl a Richard následoval jeho příkladu.

"Indický, nebo čínský?" volal Reg.

"Indický, prosím vás."

Bylo slyšet rachocení hrnků a talířků.

Richard se rozhlédl po místnosti. Najednou mu připadala úplně všední a obyčejná. Oheň si v tichosti dohořival a světlo uvnitř odpovídalo šedému odpolední venku. Přestože tu všechno bylo úplně stejné, stará pohovka, stůl obložený knihami, hekticky výjimečná atmosféra včerejšího večera byla ta tam. Teď se mu zdálo, že si tu místnost jen tak zahálí a s povytaženým obočím se nevinně ptá „Co si přejete?"

"Mléko?" volal Reg z kuchyně.

"Ano," odpověděl Dirk a pousmál se. Richardovi se zdálo, že je to úsměv pološílenec, který potlačuje své rozrušení.

Jednu kostku, nebo dvě?" volal už zase Reg.

Jednu, prosím vás," odpověděl Dirk, "...a dvě lžičky cukru, kdybyste byl tak hodný."

Děnění v kuchyni ustalo. Po chvíli vystrčil Reg hlavu ze dveří.

"Svlad Cjelli!" vykřikl. "Propána! To jste sebou hodil, MacDuffe, jen co je pravda. To jste hodný, můj milý příteli, že jste přijel. Udělal jste mi obrovskou radost."

Utřel si ruce do utěrky a už je podával Dirkově.

"Můj milý Svlade."

"Dirku, kdybyste byl tak hodný," poopravil ho Dirk a vřele mu stiskl ruku, "více se mi to líbí. Má to podle mě v sobě takový ten říz skotské dýky. Podnikám teď pod jménem Dirk Gently. Rád bych se distancoval od jistých událostí z minula."

"Jistě. Chápu, co myslíte. Čtrnácté století bylo z větší části kruté a nelitostné," přitakával vážně Reg.

Dirk měl chuť uvést nedorozumění na pravou míru, ale napadlo ho, že by to asi bylo na dlouhé lokte, a tak to vzdal.

Jak se vám celou dobu vedlo, pane profesore?" zeptal se místo toho a úhledně si na opěradlo pohovky poskládal klobouk a šálu.

"Bylo to docela zajímavé období, nebo spíš takové nijaké. Ale nijaké ze zajímavých důvodů. Posadte se, zahřejte se u ohně, hned vám donesu čaj a pokusím se to vysvětlit." Odběhl a zase byl z kuchyně slyšet pracovní ruch. Dirk s Richardem se usadili u krbu.

Richard se naklonil k Dirkově. "Netušil jsem, že ho znáš tak dobře," řekl a kývl přitom ke kuchyni.

"Neznám," bez zaváhání se ohradil Dirk. "Potkali jsme se jednou, úplně náhodně, na nějaké večeři, ale hned mezi námi vzniklo jakési souznění a pocit sounáležitosti."

"Tak proč jste se nevidali?"

"On se mi pochopitelně úzkostlivě vyhýbal. Souznění mezi lidmi je nebezpečné, když chce člověk skrývat nějaké tajemství. A to jeho tajemství je v porovnání s ostatními pořádný macek. Jestli někde na světě existuje ještě nějaké větší, tak by mě moc zajímalo, co by to mohlo být."

Vrhl na Richarda významný pohled a natáhl ruce k ohni. Richard už měl za sebou jeden bezúspěšný pokus vytáhnout z Dirka, o jaké tajemství jde, a tak si řekl, že mu tentokrát nesedne na lep. Opřel se místo toho v křesle a rozhlížel se kolem. V tu chvíli se vrátil Reg a zeptal se: "Ptal jsem se vás, jestli chcete čaj?"

"No... vlastně ano," odpověděl Richard, "probrali jsme to dost obšírně a myslím, že jsme se nakonec dohodli, že bychom si dali, ne?"

"V pořádku," jaksi neurčitě souhlasil Reg, "zdá se, že nějakou šťastnou náhodou mám trochu čaje uvařeného. Musíte

mi prominout; mám paměť jako... jako... jak se jmenuje ta věc, ve které se proplachuje rýže? O čem to mluvím?"

Bylo na něm vidět, že je zmatený. Rychle se otočil a znovu zmizel v kuchyni.

"To je zajímavé," zašeptal Dirk, "právě to mi vrtalo hlavou - jestli je možné, aby měl špatnou paměť."

Najednou se zvedl a začal slídit po místnosti. Oči mu padly na počítaadlo, které okupovalo na mahagonovém stole jedině volné místo.

Je to ten stůl," ptal se Dirk šeptem Richarda, "kde jsi našel ty poznámky o slánce?"

"Ano," odpověděl Richard, vstal a přešel k Dirku, "zastrčené tady v té knížce." Zvedl průvodce po řeckých ostrovech a zběžně knihu prolehl.

"No jo, to je jasné," netrpělivě ho odbýval Dirk. "To všechno víme. Mě jenom zajímá, jestli to byl tenhle stůl." Zvědavě přejížděl prsty po hraně stolu.

Jestli si myslíš, že byl Reg s tou holkou předem domluvený, tak ti musím říct, že to asi nebylo možné."

"Domluvení nebyli, to je jasné," odsekl Dirk podrážděně. "To snad bylo nad slunce jasnější!"

Ve snaze nerozčítit se pokrčil Richard rameny a dal knížku nazpět.

Je to zvláštní shoda okolností, že ta knížka je náhodou -"

"Zvláštní shoda okolností!" zopakoval Dirk ironicky. "To teprve uvidíme, jak velká shoda okolností. Uvidíme přesně, jak byla zvláštní. Byl bych rád, kdyby ses našeho přítele zeptal ty, jak ten kouzelnický kousek provedl."

"Měl jsem dojem, žeš říkal, že už to víš."

Já to vím," řekl sebevědomě Dirk. Jen bych to měl rád potvrzené."

Jo tak! Ono je to vlastně úplně jednoduché, no ne? Napřed ho necháš všechno vysvětlit a pak řekneš: „Přesně tak jsem si myslel, že to je.“ Výborně, Dirku. A to jsme sem jeli takovou dálku jenom proto, aby nám vysvětlil, jak dělal to kouzlo? Já jsem asi úplně praštěný!"

To se Dirka dotklo.

"Udělej, prosím tě, o co tě prosím," odsekl vztekle. "Tys ho viděl, jak to kouzlo dělal, ty se ho musíš zeptat, jak to dělal. Věř mi, že je za tím jedno fantastické tajemství. Já ho znám, ale chci, abys to slyšel od něj."

Dirk se prudce otočil, protože už zase vcházel Reg. Nesl podnos, obešel s ním pohovku a postavil jej na konferenční stolek u krbu.

"Pane profesore,..." začal Dirk.

"Regi," opravil ho Reg, "prosím."

"Tak dobrá. Regi -"

"Cedník!" vykřikl Reg.

"Prosím?"

"Ta věc, ve které se proplachuje rýže. Cedník. Snažil jsem se na to slovo přijít, i když už nevím proč. Nevadí. Dirku, příteli, vypadáte, jako byste měl každou chvíli vybuchnout. Posadte se a udělejte si pohodlí."

"Ne, děkuji. Raději bych měl volnost, abych tady mohl, s dovolením, samou nedočkavostí přecházet sem a tam. Regi..." Obrátil se čelem k němu a zvedl prst.

"Musím vám říct, že znám vaše tajemství."

"Ale!... ano?... vážné?" drmolil Reg a hleděl přitom rozpačité na podnos a přeskládal hrnky a konvici. "No jo!"

Hrnky divoce finčely. "Ano, toho jsem se obával."

"A máme několik věcí, na které bychom se vás chtěli zeptat. A musím vás ujistit, že vaše odpovědi očekávám s velkými obavami."

"No toto, no toto," mumlal si Reg. "Třeba konečně nadešel čas. Už sám nevím, co si mám myslet o událostech poslední doby a... sám mám strach. Tak dobře. Ptejte se, na co chcete." Zvedl oči. Třpytily se mu.

Dirk zhurta kývl na Richarda, obrátil se a začal chodit sem a tam. Zíral přitom upřeně do země.

"Víte... mmm... zajímalo by mě, jak jste včera večer provedl ten kouzelnický trik s tou slánkou."

Rege ta otázka zjevně překvapila a poněkud zmátla "Kouzelnický, říkáte?"

"Ano... ten... ten kouzelnický trik."

Reg se s neličeným údivem dal do vysvětlování: "Takže... pokud jde o tu kouzelnickou část, nejsem si jistý, jestli bych měl - víte, pravidla jsou velice přísná, kouzelníci nesmí tajemství prozrazovat. Velice přísná. Ale že to je působivý trik?" dodal vyhýbavě.

"To je. Vypadal velice přirozeně, ale teď... když o něm přemýšlím, musím přiznat, že mi z něj jde hlava kolem."

"Víte, všechno je to zručnost. Cvik. Předvést všechno tak, aby to vypadalo přirozeně."

"Vypadal velice přirozeně, všechna čest," pokračoval rozvážně Richard. "Úplně jsem naletěl."

"Takže se vám líbil?"

"Byl velice působivý."

Dirk už byl jako na trní. Vrhla na Richarda velice výmluvný pohled.

"Úplně chápu, proč mi to nemůžete prozradit. Jen mě to zajímalo, to je všechno. Omlouvám se, že jsem se ptal," prohlásil Richard.

"Víte, řekl bych, že... no totiž..." byl najednou na vážkách Reg, "pokud na sto procent slíbíte, že to nikomu neřeknete," pokračoval, "řekl bych, že si asi správně domyslíte, že jsem použil dvě slánky ze stolu. Dalo se předpokládat, že rozdíl mezi nimi si nikdo nevšimne. Rychlost ruky ošidí oko, obzvlášť některé ty oči kolem stolu. Zatímco jsem se potýkal s čepicí a rafinované, aspoň si to myslím, předstíral nešikovnost a zmatek, zasunul jsem si prostě slánku do rukávu. Chápete?"

Jeho předchozí rozrušení teď vystřídalo uspokojení, že se může pochlubit svým uměním.

"Je to v podstatě nejstarší trik na světě," pokračoval, "ale přesto vyžaduje pořádnou dávku zručnosti a hbitosti. Za

chvilku jsem ji samozřejmě vrátil na stůl, jako bych ji někomu podával. Chce to ovšem roky cviku, než dosáhnete přirozenosti, ale mně se to líbí mnohem víc, než když jenom dotýčný předmět shodíte na zem. To je amatérismus. Vy to zvednout nemůžete a uklízečky si toho nevšimnou aspoň čtrnáct dní. Jednou jsem tak měl pod židlí mrtvého drozda měsíc. V tom samozřejmě nebyly žádné triky. Zakousla ho kočka,"

Reg zářil.

Richard měl pocit, že svůj úkol splnil, ale neměl nejmenší tušení, co mělo být výsledkem. Podíval se na Dirka, ale ten mu pomocnou ruku nepodal, a tak se slepě vrhl do další akce.

Pokračoval: "Ano, rozumím tomu, co souvisí s obratností. Ale čemu nerozumím - a to mi vysvětlete - Jak se slánka dostala napevno do té nádoby."

Reg už zase vypadal zmateně, jako by mluvili každý o něčem jiném. Podíval se na Dirka. Ten přestal chodit a oči rozzářené očekáváním upřel na Rege.

"To je... úplná hračka," řekl Reg, "v tom vůbec žádné kouzlení nebylo. Skočil jsem si pro čepici, pamatujete si, že?"

"Ano, pamatuju," pochybovačně přitakal Richard.

"Tedy, když jsem byl mimo jídelnu, vyhledal jsem člověka, co tu nádobu vyrobil. Chvilu to samozřejmě trvalo. Asi tři týdny detektivní práce, než jsem se mu dostal na stopu, a dalších pár dní, než vystřízlivěl, a pak jsem ho horko těžko přesvědčil, aby mi slánku zapekl do hrnce. Pak jsem udělal krátké mezipřistání, abych si opatřil... prášek, abych... prostě abych zakryl opálení. No a samozřejmě že jsem si musel pečlivě načasovat návrat, aby to celé vypadalo přirozeně.

Narazil jsem na sebe v předsáli, což je mi vždycky trapné. Nikdy nevím, kam s očima, ale... prostě... tak to je."

Na tváři vyloudil dost nervózní a posmutnělý úsměv.

Richard se snažil přikyvovat, ale nakonec to vzdal.

"O čem to, prosím vás, mluvíte?"

Rege to překvapilo.

"Měl jsem dojem, že jste říkal, že moje tajemství znáte," bránil se.

"Já ho znám," vítězoslavně se zapojil do debaty Dirk. "On zatím ne, i když jsem mu poskytl všechny informace, které jsem k odhalení potřeboval já. Dovolte, abych vyplnil několik drobných mezer. Abyste lépe zamaskoval skutečnost, že jste byl mimo celé týdny, třebaže pro zúčastněné jste vyšel jen na pár vteřin, musel jste si sám pro sebe poznačit, o čem jste naposledy mluvil, abyste na konverzaci navázal co nejpřirozeněji. Důležitý detail, když už paměť není, co bývala, není-liž pravda?"

"Co bývala," opakoval Reg a pomaloučku kroutil bílou hlavou, "už si skoro nepamatuju, co bývala. Ale ano, je to tak, jste velice bystrý, že jste postřehl takovou maličkost."

"A pak je tu další drobnost," pokračoval Dirk, "ty otázky, které položil Jiří III. Položil je vám."

Tohle Rege zjevně zaskočilo docela.

"Zeptal se vás," pokračoval Dirk a nahlížel do notýsku, který vytáhl z kapsy, "jestli existuje nějaký konkrétní důvod, proč jedna věc následuje po jiné, a jestli existuje způsob, jak to zastavit. A neptal se vás také, a to na prvním místě, jestli je možné se pohybovat v čase nazpět, nebo něco podobného?"

Reg si Dirka dlouze měřil.

"Nemýlil jsem se ve vás, jste člověk pozoruhodného intelektu, mladý muži." Pomalu přešel k oknu, které vedlo na druhé nádvoří. Pozoroval, jak tam cupitají podivné postavičky, objímají se v tom nečase a na něco ukazují.

Reg mu nakonec dal za pravdu, ale svíralo se mu hrdlo, když to říkal. "Ano, přesně tak se mě ptal."

"Tak to bychom měli," zaklapl Dirk notýsek a na rtech se mu objevil křečovitý úsměv, který vyjadřoval, že si chválu zaslouží, "to vysvětluje, proč ty odpovědi zněly ,ano, ne a možná' - v tomto pořadí. Takže - kde je?"

"Kde je co?"

"Stroj času."

"Stojíte v něm," odpověděl Reg.

kapitola dvacátá šestá...

Na stanici v Bishop's Stortfordu se do vlaku nahrnula hlučná společnost. Někteří pánové měli na sobě proužkované kalhoty a žakety s karafiáty, které po celodenní slávě vypadaly trochu omšele. Dámy měly na sobě krásné šaty a klobouky. Vzrušené si vykládaly o tom, jak byla Julia v té záplavě hedvábného taftu pěkná, jak Ralph, i když byl naparáděný, vypadal přesto jako samolibý blb, a vesměs jim nedávaly šanci víc než dva týdny.

Jeden z mužů vystrčil hlavu z okna a volal na kolemjdoucího zřízence, aby se ujistil, že je to opravdu vlak na Cambridge a že v Cambridgi zastavuje. Dostalo se mu odpovědi ,že váháš?'. Mladík vysvětloval, že by se neradi octli někde na opačném konci, že to jistě chápe, a vydal zvuk, něco jako rybí mlasknutí, které mělo vyjádřit, že se mu podařilo opravdu dobrý vtíp. Když soukal hlavu zpátky, praštil se o rám.

Obsah alkoholu v ovzduší vagónu prudce narůstal.

V té atmosféře zjevně převládá názor, že nejlepší způsob, jak se správně naladit na večerní svatební hostinu, je podniknout nájezd na bar, aby ti, kteří ještě nebyli úplně namol, to mohli ještě dohnat. Tento názor provázely přisprostlé výkřiky souhlasu. Vlak se s cuknutím rozjel a ti, co ještě stáli, spadli.

Tři dopadli na tři volná místa u stolku. Čtvrté místo bylo obsazené. Seděl na něm obtloustlý muž v staromódním obleku. Byl nějaký přepadlý a velikánské zvlhlé oči upíral někam do daleka.

Velice pomalu se ty oči začaly z nekonečna znovu přibližovat a zaostřovat na bezprostřední okolí, až spočinuly na nových spolucestujících. Cítil, že je něco zapotřebí. Stejný pocit měl už dřív.

Tři mladíci hlasitě diskutovali o tom, jestli půjdou k baru všichni, jestli tam půjdou jen někteří a donesou pití pro ostatní sem, jestli ti, co k baru půjdou, se tam nerozjaří a neztvrdnou tam a nezapomenou donést pití těm, kteří tady zůstanou a

budou netrpělivě očekávat jejich návrat, a jestli - i kdyby se nezapomněli vrátit hned - jestli budou v stavu pití v pořádku přinést, aniž by cestou všechno vylili po vagónech a ostatním cestujícím způsobili újmu. Už to vypadalo, že nějaké dohody dosáhli, ale hned nato si ani jeden z nich nemohl vzpomenout jaké. Dva si stoupli a zase si sedli, jakmile vstal i ten třetí. Ten se také posadil. Pak zase stoupli jiní dva a vyjádřili se v tom smyslu, že by možná bylo jednodušší, kdyby prostě koupili celý bar. Třetí už už vstával také, když vtom se volooký muž naproti začal pomalu, ale nezadržitelně naklánět přes stolec a pevně ho uchopil za předloktí. Mladík v žaketu na něj vrhl ten nejpřísnější pohled, jakého byl jeho poněkud otupený mozek schopen, a překvapeně se zeptal: "Co chcete?" Michael Weakes-Wenton se mu neskutečně upřeně díval do očí a potichu promluvil: "Byl jsem na lodi..." "Cože?" "Na lodi..." zopakoval Michael. "Na jaké lodi? O čem to mluvíte? Nechtě mě na pokoji! Pusťte mě!" "Přiletěli jsme," pokračoval Michael sotva slyšitelně, ale naléhavě, "z nepředstavitelné dálky. Přiletěli jsme, abychom vybudovali ráj. Ráj. Tady." Přejel očima po vagónu a pak se na chvilku se zjevným odporem zahleděl přes upatlané okno na uplakané pošmourné východoanglického večera. Stisk na předloktí zesílil. "Rád bych se šel napít," bránil se svatebčan, i když chabě, protože to zjevně v úmyslu neměl. "Odletěli jsme od těch, co se zničí válkou," drmolil Michael. "My jsme v našem světě chtěli mír, hudbu, umění a osvícenost. V našem světě neměly mít místo žádné malichernosti, přizemnosti, žádná sprostota..." Zklidněný flamendr si Michaela zkoumavě prohlížel. Ze by to byl nějaký obstarožní hippie, na to nevypadal. Člověk ale nikdy neví. Jeho starší bratr taky kdysi prožil nějaký ten rok v jakési druidské komunitě, pojídal koblihy s LSD a myslel si, že je strom, a pak se stal ředitelem jedné obchodní banky. Rozdíl je ovšem v tom, že už si o sobě skoro nikdy nemyslí, že je strom, a už dávno se naučil, že si musí odepřít jednu značku francouzského červeného vína, které tu vzpomínku občas znovu vyvolává. "Říkali nám, že se nám to nepodaří," pokračoval Michael a jeho hluboký hlas byl v bujném veselí, které uvnitř vagónu vládlo, celkem zřetelně slyšet. "Prorokovali nám, že si s sebou semínko války odnášíme, ale my jsme měli předsevzetí a nezvratný cíl, že v našem světě bude vzkvétat pouze umění a krása, to největší umění a ta největší krása - hudba. Vzali jsme s sebou jen ty, kteří tomu věřili a chtěli to uskutečnit." "Ale o čem to mluvíte?" znovu se zeptal svatebčan, ne moc provokativně, protože mu Michael mezitím svým způsobem učaroval. "Kdy se to stalo? Kde to bylo?" Michael zhluboka oddechoval. "Než jste se narodil -" odpověděl nakonec, "buďte zticha a já vám to povykládám."

kapitola dvacátá sedmá...

Rozhostilo se vylekané ticho. Během té dlouhé odmlky znatelně zhoustlo večerní šero venku a zahalilo i místnost. Někjaká světelná hříčka způsobila, že Reg byl doslova ověněný stíny. Dirk oněměl, což se mu při jeho nezkrotné výřečnosti stávalo vskutku ojediněle. Znovu si prohlížel nenápadný obstarožní nábytek, stěny obložené dřevem, vyšlapané koberce a v očích měl dětský úžas. Trásl se mu ruce. Richard se sám pro sebe chvilku zamračil, jako by se snažil z hlavy vyřešit jakousi druhou odmocninu, a potom znovu upřel oči na Rege. "Kdo jste?" zeptal se. "To absolutně netuším," pohotově odpověděl Reg, "spoustu věcí už jsem pozapomínal. Víte, jsem velice starý. Byli byste překvapeni, jak starý. Myslím, že kdybych vám měl říct, kolik je mi let, bylo by na místě vás upozornit, že by vás to překvapilo. Mě podle všeho taky, protože si na to nemůžu vzpomenout. Zažil jsem toho požehnaně, to je pravda. Většinu jsem díkybohu zapomněl. Potíž je v tom, že když se člověk začne dostávat do mého věku, který, ale o tom jsem se už myslím zmínil, je poněkud překvapivý - mluvil jsem už o tom?" "Ano, zmínil jste se o tom." "V pořádku. Zapomněl jsem, jestli ano nebo ne. Problém je v tom, že paměť se nezvětšuje, a spousta věcí vám prostě vypadne. Takže jak vidíte, hlavní rozdíl mezi někým v mém věku a někým ve vašem věku není v tom, kolik vím, ale kolik jsem zapomněl. A za chvilku člověk zapomene, co vlastně zapomněl, a pak zapomene i to, že bylo něco k zapamatování. A pak čím dál víc zapomínáte... mmm... o čem byla řeč." Zoufale hleděl na konvici. "O věcech k zapamatování," úslužně napověděl Richard. "Pachy a náušnice." "Prosím?" "To jsou věci, které z nějakého důvodu zůstávají," řekl Reg a zmateně kroutil hlavou. Najednou se posadil. "Náušnice, které měla královna Viktorie při oslavě stříbrného jubilea. Ty byly dost překvapivé. Na dobových obrazech samozřejmě umírněnější než ve skutečnosti. Zápach ulic, než se v nich objevila auta. Těžko říct, co bylo horší. Proto taky mám samozřejmě tak živé vzpomínky na Kleopatru. Úplně Fantastická kombinace náušnic a vůně. To bude asi to poslední, co mi zůstane v paměti, až se všechno ostatní nakonec vytratí. Budu sedět sám v tmavém pokoji, nebudu mít zuby, oči, chuť, nic, kromě staré šedivé hlavy a v té staré šedivé hlavě bude obraz ohyzdných modrozlatých cinglártek, které se blýskají ve světle, a zápach potu, žrádla pro kočky a smrti. To by mě zajímalo, co na to budu říkat..." Dirk začal pomalu přecházet po místnosti, lehce se dotýkal konečky prstů stěn, pohovky, stolu. Málem nedýchal. Jak dlouho je tohle -" zeptal se.

"Tady?" ujist'oval se Reg. "Asi dvě stě let. Od té doby, co jsem odešel do důchodu."

"Do důchodu? Z jakého místa?"

"Prolustrujte mě. Určitě ale bylo dost dobré. Co říkáte?"

"Chcete říct, že v těchto místnostech bydlíte... dvě stě let?" zamumlal Richard. "Cekal bych, že si toho někdo všimne nebo mu to bude připadat zvláštní."

"V tom je právě jeden z půvabů starších kolejí v Cambridgi," vysvětloval Reg, "všichni jsou totiž nesmírně diskrétní. Kdybychom se měli začít dohadovat, kdo z nás je tady v čem zvláštní, byli bychom tu do Vánoc. Svlade... vlastně Dirku, příteli, toho se teď prosím vás nedotýkejte."

Dirkova ruka právě sahala po počítačce, které okupovalo jediné volné místo na velkém stole.

"Co to je?" vyjelo z Dirka příkře.

"Přesně to, co si myslíte, staré dřevěné počítačce," řekl Reg. "Za chvíli vám je ukážu, ale nejdřív vám musím pogratulovat k vynikajícímu postřehu. Můžu se zeptat, jak jste k vašemu závěru vlastně došel?"

"Musím přiznat," začal Dirk nezvykle pokorně, "že jsem na to nepřišel já. Nakonec jsem se zeptal jednoho dítěte.

Povykládal jsem mu o vašem triku a zeptal se ho, jak se podle něj může provést, a dítě řeklo, cituji: 'To je tutovka, ten má na beton stroj času.' Pak jsem klučičkovi poděkoval a dal jsem mu šilink, že se se mnou otravoval. Kopl mě dost nešetrně do holeně a šel si po svých. Takže to v podstatě vyřešil on. Můj přínos k celé té záležitosti je jen v tom, že jsem uznal, že má určitě pravdu. A navíc mi ušetřil námahu - aspoň jsem si nemusel nakopat sám."

"Byl jste ale tak prozíravý, že jste se zeptal dítěte," pokračoval Reg. "Takže vám gratuluju k tomu."

Dirk pořád podezíravě okukoval počítačce.

Jak... to funguje?" zeptal se a snažil se, aby to znělo jako běžná otázka.

Je to vážně strašně jednoduché," odpověděl Reg, "funguje, jak si usmyslíte. Víte, počítač, který je řídí, je hodně dokonalý. Po pravdě řečeno je výkonnější než součet všech počítačů na této planetě, včetně - a v tom je to komplikované - včetně jeho samého. Upřímně řečeno, tuto věc jsem sám nikdy dobře nepochopil. Ale víc než devadesát pět procent toho výkonu slouží k tomu, aby prostě pochopil, co chcete podniknout. Já s ním třeba praštím sem na stůl a on mě pochopí. Řekl bych, že jsem se to počítačce musel naučit používat, když jsem byl... no, když jsem byl malý. Myslím si to.

Richard by například chtěl použít svůj vlastní počítač. Kdybyste ho položil sem, kde je počítačce, jeho nadřízený počítač by nad ním prostě převzal kontrolu a nabídl mu spoustu uživatelsky přívětivých aplikací pro cestování časem, s roletovými menu, a pokud chcete, tak i s příslušenstvím. Až na to, že ukážete na obrazovce na 1066, pokud... pokud vás zajímá právě to, a za dveřmi se vám odehrává bitva u Hastings."

Tón Regova hlasu naznačoval, že jeho oblast zájmu je někde jinde.

Je to... řekl bych... svým způsobem zábava," uzavíral Reg. "Nepochybně lepší než televize a mnohem snadnější na ovládání než video. Když mi nějaký program uteče, skočím prostě zpátky v čase a podívám se na to. Já se v těch všech tlačítkách nemám šanci vyznat."

Dirk na tohle sdělení zareagoval zděšeně.

"Vy máte stroj času a vy ho používáte... místo televize?"

"Nepoužíval bych ho vůbec, kdybych se naučil zacházet s videem. Cestování časem je velice choulostivá záležitost. Plná děsivých nástrah a nebezpečí, víte? Kdybyste náhodou v minulosti poznamenali něco nesprávného, mohli byste úplně zvrátit běh dějin.

Plus ještě to, že vždycky úplně vyřadí z provozu telefon. Omlouvám se," mírně provinile se obrátil na Richarda, "že jste včera večer nemohl zavolat své známé. V britském telefonním systému musí být něco v podstatě nevysvětlitelného a to se mému stroji času nelíbí. S potrubím, s elektřinou ani s plynem nikdy žádné problémy nejsou. O spojová rozhraní je postaráno na jisté kvantové úrovni, které úplně nerozumím, a v tom nikdy žádný problém nebyl.

Naopak s telefonem jsou potíže pořád. Pokaždé když stroj času používám, což je ovšem málokdy, částečně právě kvůli problému s telefonem, telefon se vždycky zblázní a já musím zavolat, aby to přišli spravit, a nějaký hulvát se pak hloupě vyptává a odpovědi nemá šanci pochopit.

Ale abych se dostal k jádru věci, mám velice přísné pravidlo, že v minulosti nesmím vůbec nic měnit -" Reg si povzdychl - "i kdyby bylo pokušení sebevětší."

"Jaké pokušení?" zeptal se Dirk zoztra.

"No.. taková drobnost, která mě zajímá," nejistě odpovídal Reg, "ale je to naprosto neškodné, protože to pravidlo dodržuji velice přísně. Jsem z toho ale smutný."

"Jenže vy jste své pravidlo porušil! Včera večer! Něco jste v minulosti změnil."

"No, máte pravdu," trochu neochotně přiznával Reg, "to bylo ale něco jiného. Hodně jiného. Kdybyste viděl její pohled! Kdybyste viděl, jak to ubohé dítě bylo nešťastné! Myslela si, že svět je skvělé místo, ale všichni ti odporní staří kantoři jí svým opovrhlivým chováním brali iluze jenom proto, že pro ně už skvělé není. Vezměte si třeba Cawleyho," obrátil se na Richarda. "Starý oplzlý dědek, bez špetky citu. Někdo by do něho měl dostat trochu lidskosti, i kdyby to do něj měli namlátit cihlou. Ne, to bylo omluvitelné. Naprosto. Jinak to pravidlo dodržuji přísně -"

Richardovi zjevně právě něco došlo a podíval se na Rege.

"Regi," promluvil zdvořile, "můžu vám dát jednu radu?"

"No ovšem, příteli, budu vám vděčný," odpověděl Reg.

"Pokud by vás náš zdepřítomný společný přítel pozval na procházku podél řeky Cam, tak nechod'te."

"Co to má, prosím vás, znamenat?"

"To znamená," zapojil se do debaty vážně Dirk, "že podle Richarda by mohla být nějaká nesrovnalost mezi tím, co jste ve skutečnosti udělal, a mezi důvody, které uvádíte."

"Divné podání, s tou řekou -" podívoval se Reg.

"On je divný patron. Jenže někdy mohou být pro věci, které člověk dělá, jiné důvody, které si ani nutně neuvědomujete, chápete? Jako například v případech posthypnotické sugesce nebo posedlosti."

Reg ztuhl zbledl.

"Posedlost -" opakoval.

"Pane profesore - Regi - já si myslím, že byl důvod, proč jste chtěl, abych přijel. O co přesně šlo?"

"Cambridge! Cambridge!" ozývalo se zpěvavě skřehotání nádražního rozhlasu.

Na nástupiště se vyvalil dav hlučných svatebčanů. Povykovali na sebe a ječeli.

"Kde je Rodney?" zeptal se jeden, který se s obtížemi vypotácel z vagónu, kde byl bar. Vrávorál s kumpánem po nástupišti a rozhlíželi se po Rodneyem. Kolem nich tiše prošla vysoká postava Michaela Weakes-Wentona a mířila k východu.

Klopýtali podél vlaku a nahlíželi špinavými okny do vagónů. Ztraceného kamaráda najednou uviděli na místě, kde seděl předtím, v kupé, které už bylo skoro prázdné. Seděl a byl jako v transu. Bouchali na okno a hulákali na něj. Několik okamžiků vůbec nereagoval, a když se konečně probal, byl celý zmatený a vypadalo to, že neví, kde je.

"Ten má dost!" vyřvali v dobrém rozmaru, cpali se zpátky do vlaku a vytáhli ho ven.

Rodney stál nejistě na nástupišti a vrtěl hlavou. Když se pak rozhlédl, uviděl za zábradlím rozložitou postavu Michaela Weakes-Wentona, jak nakládá sebe i svou mohutnou, těžkou tašku do taxíku. Stál moment jako přimrazený.

"No toto! Ten chlap mi sáhodlouze vykládal o nějaké ztroskotané lodi."

"Ha, ha, ha," hulákal jeden z jeho dvou zachránců, "a prachy z tebe vytáhl!"

"Co?" nevěděl Rodney, čím je. "Ne. Myslím že ne. Až na to, že ta loď neztroskotala, spíš měla nějakou nehodu, vybuchla -? A on si myslí, že to nějakým způsobem zavinil. Anebo měli nějakou havárii a on to chtěl dát do pořádku a přitom zavinil výbuch a všechny zabil. A říkal, že pak po dlouhé roky hnila strašná masa bahna a pak se objevili slizcí nohací tvorové. Celé to bylo jakési zvláštní."

"Na Rodneyho je spolehl Rodney má na blázny čich!" "Zřejmě musel být blázen. Úplně bez souvislostí začal o jakémsi ptákově. Říkal, že to o tom ptákově je celé nesmysl. Říkal, že by se rád té části o ptákově zbavil. Pak ale prohlásil, že to dá do pořádku. Ze dá všecko do pořádku. Nevím proč, ale nějak se mi nelíbilo, když to říkal."

"Měls jít s námi k baru. Tam byla sranda, víš -"

"Taky se mi nelíbilo, jak se loučil. To se mi vůbec nelíbilo."

kapitola dvacátá osmá...

"Pamatujete si," ptal se Reg, "že když jste dnes odpoledne přišli, říkal jsem, že teď bylo takové nějaké období, ale... ze zajímavých důvodů?"

"Pamatuju si to úplně živě," odpověděl Dirk, "bylo to před pouhými deseti minutami. Stál jste přesně tam, jak si vzpomínám. Měl jste na sobě totéž oblečení, které vás krásně i nyní, a -"

"Drž zobák, Dirku," okřikl ho Richard, "nech toho ubohého muže mluvit, buď tak hodný."

Dirk se omluvně uklonil.

"Přesně tak," řekl Reg. "Tak tedy, je pravda, že jsem stroj času nepoužil celé týdny, možná měsíce, protože jsem měl prazvláštní pocit, že se mne někdo nebo něco snaží přimět, abych ho použil. Začalo to jako nepatrné nutkání a pak to na mě přicházelo v čím dál silnějších vlnách. Bylo to krajně nepříjemné. Musel jsem s tím dost těžce bojovat, protože se mě to snažilo přimět, abych udělal něco, co jsem vlastně chtěl udělat. Myslím si, že bych si ani neuvědomil, že na mne vyvíjí tlak něco zvenčí, a že to nejsou jenom moje vlastní přání, která se snaží prosadit, nebýt skutečnosti, že jsem si dával opravdu velký pozor, abych něco takového neprovedl. Jakmile jsem si uvědomil, že o mne usiluje něco zvenčí, nastala těžká doba a nábytek začal poletovat. Georgiánský psací stůl mám úplně zničený. Podívejte na ty škrábance na -"

"Toho jste se včera večer bál?" zeptal se Richard.

"Ano, strašně jsem se bál," odpověděl Reg tiše. "Byl to ale jenom ten kůň, docela hezký. Takže o nic nešlo. Řekl bych, že vešel dovnitř, když jsem si byl pro ten prášek, abych zakryl opálení."

"Ale? A kde jste si pro něj byl?" zajímal se Dirk. "Nenapadá mě moc drogérií, které by navštěvovali koně."

"Víte, existuje jedna planeta ve hvězdokupě, které se tady říká Plejády, a tam je prášek, který přesně -"

"Vy jste odletěl na jinou planetu," šeptal Dirk, "kvůli prášku na obličej?"

"To nestojí za řeč," rozšafně odpověděl Reg. "Skutečná vzdálenost mezi dvěma body v celém časoprostorovém kontinuu je téměř nekonečně menší než zjevná vzdálenost mezi dvěma přílehlými oběžnými drahami elektronu, rozumíte? Vážně, je to mnohem blíže než drogérie, a nemusí se čekat u pokladny. Navíc nikdy nemám drobné akorát. Vy ano? Vždycky dávám přednost kvantovému skoku. Až na to, že pak začínou ty trable s telefonem. No ale nikdy nic nejde úplně hladce, no ne?"

Chvilku vypadal ztrápený.

"Myslím si ale, že asi máte pravdu v tom, co si myslím, že si myslíte," dodal tiše.

"A to je?"

"Že ta akce, kterou jsem podnikl, byla dost komplikovaná vzhledem k cíli, který měla. Rozveselit holčičku, která sice byla roztomilá a kouzelná - to je, zdá se, dost chabé zdůvodnění tak náročné operace z oblasti časového inženýrství, když si to tak znovu probírám. Bývalo by bezpochyby jednodušší ji třeba pochválit šaty. Možná ten... duch - mluvíme o duchovi, ne?"

"Myslím, že ano; ano, mluvíme," pomalu přitakal Dirk.

"O duchovi?" vpadl do řeči Richard. "To snad -"

"Počkej," zarazil ho nešetrně Dirk. "Pokračujte, prosím vás," vyzval Rege.

Je docela možné, že mé ten... duch doběhl. Ze všech sil jsem odolával jedné věci, a on mě prostě vlákal do druhé - "A teď?"

Je pryč. Včera večer mě nechal a zmizel."

"A kam šel? To by nás zajímalo," obrátil se Dirk na Richarda.

"Ne, prosím tě, s tím na mě nechod'. Ještě ani nevím jistě, jestli jsem vzal na vědomí stroje času, a teď zase duchové!" horlil Richard.

"A co tě tedy posedlo, když jsi lezl po, té zdi?" odsekl Dirk.

"Naznačoval jsi přece, že jsem byl pod vlivem nějaké posthypnotické sugesce -"

"To ne! Jenom jsem ti předvedl sílu posthypnotické sugesce. Věřím ale, že hypnóza a posedlost fungují velice, velice podobně. Člověka je možné přimět k tomu, aby prováděl nejrůznější hlouposti. Sám pro sebe si je pak klidně obhájí, navymýšlí si velice průhledná zdůvodnění. Ale nedonutíš ho, aby udělal něco, co je mu úplně proti srsti. Bude se bránit. Bude vzdorovat!"

Richard si vybavil pocit úlevy, když včera večer u Zuzany vrátil kazetu do záznamníku. Byl to konec boje, který najednou vyhrál. S pocitem, že teď právě další boj prohrává, vzdychl a vyličil to Dirkově a Regovi.

"To je přesně ono!" vykřikl Dirk. "Neudělal bys to! Tak už jsme se hnuli z místa! S hypnózou je to tak, že nejlépe funguje, když objekt v zásadě schvaluje to, co se po něm chce, aby udělal. Najdi pro svůj úkol správný objekt a hypnóza udělá divy. A domnívám se, že to platí i o posedlosti. Tak. Jak jsme na tom?"

"Máme ducha, který chce něco uskutečnit a hledá vhodnou osobu, kterou by posedl a přiměl ji, aby to za něj udělala. Pane profesore -"

"Regi -" opravil ho Reg.

"Regi, můžu se vás zeptat na něco, co bude možná vyloženo osobní? Vůbec se nebudu divit, jestli nebudete chtít odpovědět, ale budu na vás dotírat tak dlouho, dokud z vás odpověď nedostanu. To je prostě můj styl. Říkal jste, že máte nějaké obrovské pokušení. Že chcete něco zkusit, ale zakazujete si to, a ten duch že se vás snaží do toho dotlačit. Prosím. Asi je to pro vás těžké, ale moc by nám pomohlo, kdybyste byl tak hodný a řekl nám, co to je."

"Neřeknu vám to."

"Musíte pochopit, jak je důležité -"

"Raději vám to ukážu," řekl Reg.

V bráně do koleje svatého Cedda se rýsovala silueta mohutné postavy s mohutnou těžkou černou taškou. Postava byla Michaela Weakes-Wentona; hlas, který se vrátného ptal, jestli je profesor Chronotis doma, byl Michaelův; uši, které slyšely, jak vrátný říká, že v tom aby se čert vyznal, že profesorův telefon opravdu stojí za psí štěk, byly Michaelovy; ale duše, která se mu zračila v očích, už jeho nebyla.

Michael se podvolil se vším všudy. A ustaly veškeré pochybnosti, nesrovnalosti a zmatek.

Nerozhodoval sám za sebe. Něco mu neustále našeptávalo, co dělat.

Duše, která nebyla Michaelova, si prohlížela kolej před sebou, kolej, na kterou si za uplynulých několik týdnů, naplněných bezmocí a vztekem, docela zvykla.

Týdnů! Pouhých mikrosekund!

Ačkoli ta duše - ten duch, který nyní přebýval v Michaelově těle, zažil v minulosti dlouhá období téměř úplného zapomnění, někdy dokonce celá staletí v kuse, bloudil po zemi tak dlouho, že se mu zdálo, že tvorové, kteří vybudovali tyto zdi, se na zemi objevili teprve před několika minutami. Velkou část své věčnosti - ne věčnosti v pravém slova smyslu, ale několik miliard let už takovým dojmem může působit - bloudil ustavičnými proudy bahna, brodil se nekonečnými moři, s hrůzou sledoval, jak z těch hnílobných moří začali najednou vylézat slizcí nohací tvorové - a ejhle! - naráz si tu chodí, jako by jim to tu patřilo, a sěžují si na telefony.

V nejtemnějším koutku duše si uvědomoval, že blázní, že začal bláznit těsně po té nehodě, když mu došlo, co udělal, a jaká existence ho čeká, když si vybavoval své přátele, kteří zahynuli a kteří ho nějakou dobu strašili, zatímco on strašil na Zemi.

Uvědomoval si, že tím, do čeho se teď žene, se zpronevěří svému 'já', na které si pamatoval už jen velmi matně, ale že je to pro něj jediný způsob, jak udělat přítrž tomu nepřetržitému zlému snu, v němž po celé ty miliardy let byla každá vteřina horší než předešlá.

Zvedl tašku a vykročil.

kapitola dvacátá devátá...

Hluboko v dešťovém pralese se dělo přesně to, co se obvykle v dešťovém pralese děje, a sice - přšelo: odtud název. Byl to vytrvalý, slabý déšť, žádný velký liják. Ty přijdou až za několik měsíců, až v horkém období. Déšť v lese vytvořil kapičkový závoj, do kterého se tu a tam zabodl sluneční paprsek, celý přitom zjhl a pokračoval v cestě k mokré kůře stromů calvaria major. Tam se usadil a zářil. Někdy se mu podařilo dopadnout vedle motýla nebo drobné nehybné ještěrky, a pak byl výsledný efekt téměř nesnesitelný.

O kus výš, vysoko v klenbě stromů, dostal najednou jeden pták pozoruhodný nápad. Za divokého mávání křídly proletěl větrovím a nakonec se usadil na úplně jiném a nesrovnatelně lepším stromě, kde posedl a znovu v klidu popřemýšlil, dokud nedostane stejný nápad, nebo dokud nebude čas k jídlu.

Čich si tam přišel na své, protože vzduch byl doslova přesycený - od jemné vůně květin po silný zápach dějícího kompostu, který tvořil lesní koberec.

Kompostem prorůstaly spletenice kořenů, nahoře se občas zelenal mech, hemžila se tam nejrůznější havěť. Na jednom místě v lese, na prázdném, provlhlém prostranství, obklopeném dokola vytáhlými stromy, se ve vši tichosti, jakoby nic, objevily obyčejné bílé dveře. Několik vteřin nato se s lehkým skřípěním pootevřely. Vykoukl vysoký hubený člověk, rozhlédl se, překvapeně zamrkal a potichu dveře zase zavřel.

Za dalších pár vteřin se ale dveře znovu otevřely a vyhlédl z nich Reg.

Je to skutečné," řekl. "To vám slibuji. Pojdte se přesvědčit." Vyšel ven a pokynul druhým dvěma, aby šli za ním. Dirk odvážně vykročil, moment - asi tak po dobu dvou mrknutí -, byl nesvůj a pak oznámil, že přesně chápe, jak to funguje, že je jasné, že to souvisí s nereálnými čísly, která leží mezi minimálními kvantovými vzdálenostmi, a definoval fraktálové profily sevřeného vesmíru a jenom se podíval, že na to nepřišel sám.

Jako kočičí dvířka," ozval se za ním ve dveřích Richard.

"Vlastně... ano... přesně tak," souhlasil Dirk, sundal si brýle, opřel se o strom a čistil si je, "došlo vám určitě, že lžu.

Prostě reflex, za daných okolností - a doufám, že se mnou budete souhlasit - úplně přirozený reflex." Malinko zašilhal a pak si brýle znovu nasadil. Zamžily se skoro okamžitě.

"Fantastické," přiznal.

Richard se nořil ze dveří váhavěji. Chvilí stál rozkročený, jednou nohou pořád ještě v pokoji u Rege a druhou na mokré zemi v lese. Pak udělal rozhodný krok a vydal se napospas osudu.

V tu ránu měl plíce plné opojných výparů a hlavu plnou otázek. Otočil se a podíval se na dveře, kterými před chvilkou vyšel ven. Nic na nich nebylo, prachobyčejný dveřní rám, prachobyčejné bílé dveře otevřené dokořán. Jenže v širším lese, a J^ylo v nich zřetelné vidět místnost, ze které právě vyšli.

Zvědavě obešel dveře zezadu a opatrně na rozbahněné zemi našlapoval, ani ne tak ze strachu, aby neuklouzl, jako spíše z obavy, jestli tam vůbec nějaká země je. I zezadu to byl prachobyčejný dveřní rám, jakých v prachobyčejném pralese člověk moc neobjeví. Prošel dveřmi zezadu, a když se ohlédl, znovu uviděl, jako by odtamtud právě vyšel, kolejní místnosti profesora Urbana Chronotise z koleje svatého Cedda v Cambridgi, která musí být odtud tisíce mil daleko.

Tisíce? Kde vlastně jsou?

Zadíval se mezi stromy a zazdalo se mu, že se v dálce něco mihotá.

Je to moře?" zeptal se.

"Odsud to uvidíte trochu líp," volal Reg. Vyškrábal se mezitím do mírného svahu - nebylo to na tom bahně jednoduché - a opíral se teď o strom a popadal dech. Někam přitom ukazoval.

Druzi dva šli za ním, prodírali se mezi větvemi a odpovědi na hluk, který přitom způsobovali, jim bylo krákání a nevole ptactva někde nad nimi.

"Tichý oceán?" zeptal se Dirk.

"Indický," řekl Reg.

Dirk si znovu otřel brýle a podíval se ještě jednou.

"Ano, samozřejmě," dodal.

"Není to Madagaskar?" zeptal se Richard. "Byl jsem tam -"

"Vážně?" skočil mu do řeči Reg. Jedno z nejkrásnějších míst na Zemi. A pro mne plné těch nejděsivějších... pokušení. Ne."

Chvěl se mu hlas a musel si odkašlat.

"Ne," pokračoval, "Madagaskar je - počkejte, kterým směrem jsme - kde je slunce? Ano. Tady. Lehce na západ.

Madagaskar je odsud asi pět set mil zhruba západně. Zhruba vpůli cesty je ostrov Réunion."

"A jak se jmenuje to místo," vpadl do řeči Dirk, ťukal přitom prstem o strom a vyplašil ještětku, "odkud je ta známka, no... Mauritius."

"Známka?" zeptal se Reg.

"To jste přece musel slyšet," pokračoval Dirk, "slavná známka Nic si o ní nepamatuji u, ale pochází odtamtud. Z Mauritia. Mauritius se tím proslavil; něčím je pozoruhodná, je celá hnědá a ušmudlaná a můžete si za ni koupit palác Blenheim. Nebo mám na mysli Britskou Guyanu?"

"To netušíme. Co máš ty na mysli, to víš jenom ty sám," odpověděl Richard.

"Je to Mauritius?"

"Ano, je to Mauritius," potvrdil Reg.

"Vy nesbíráte známky?" Ne."

"Co to proboha je?" vpadl do debaty Richard, ale Dirk dál rozváděl svou myšlenku. "Skoda, mohl byste si opatřit nějaké pěkné obálky prvního dne, že?"

Reg pokrčil rameny. "To mě nezajímá."

Richard sklouzl ze svahu zpátky dolů.

"Co tady na tom jako má být?" ptal se Dirk. "Musím přiznat, že jsem čekal víc. Samozřejmě že je to svým způsobem hezké, ta příroda kolem, ale já jsem bohužel městské dítě." Zase si vyčistil brýle a nastrčil je zpátky na nos.

Najednou ucukl, protože něco uviděl a také zaslechl, jak se Reg uchichtl. Přede dveřmi do Regova bytu se odehrávala neskutečná scéna.

Nějaký veliký nevrlý pták si prohlížel Richarda a Richard si prohlížel nějakého velikého nevrlého ptáka. Richard na něho hleděl, jako by to bylo to nejneskutečnější, co kdy v životě viděl, a pták hleděl na Richarda, jako by říkal 'jen se opovaž vůbec pomyslet na to, že mám legrační zobák'.

Jakmile pochopil, že se Richard nemíní posmívat, změnil postoj a hleděl na něj s nepříjemně provokující shovívavostí a dumal, jestli tam ten neznámý tvor míní jen tak trčet nebo udělá něco užitečného a nakrmí ho. Jeho žluté nohy udělaly pár kolébavých kroků dozadu, pak stranou a pak jeden krok dopředu. Pták se znovu netrpělivě podíval na Richarda a

netrpělivě zaskřehotal.

Potom se ohnul a začal svým absurdním červeným zobákem šmejdít po zemi, jako by chtěl Richardovi naznačit, že tam by bylo dobré se porozhlédnout a najít pro něho něco k snědku.

"Živí se ořechy z těch stromů," zavolal Reg na Richarda.

Pták si Rege znechuceně přeměřil, jako by chtěl říct, že to snad ví každý idiot, čím se on živí. Potom se otočil zpátky k Richardovi, naklonil hlavu na jednu stranu, jako by mu právě došlo, že s jedním takovým idiotem má právě co do činění a že tomu bude možná muset přizpůsobit strategii.

"Máte jich několik za sebou," volal mírně Reg.

Richard se jako v transu neobratně otočil a uviděl na zemi pár velikých ořechů. Sehnul se, jeden zvedl a podíval se na Rege. Ten souhlasně přikývl.

Richard nejistě podal ořech ptákovi. Ten se natáhl a rázně mu ořech vyklovl z ruky. Protože Richard držel ruku dál nataženou, pták ji zobákem zlostně odstrčil.

Richard se stáhl do uctivé vzdálenosti. Pták natáhl krk, zavřel velké žluté oči, a jak se snažil setřást ořech dolů do volete, vypadal dost nevábně, jako by kloktal.

Pak se zdál aspoň částečně spokojený. Zatímco předtím to byl nevrlý dodo, teď byl aspoň nevrlý nakrmený dodo, což bylo zřejmě maximum, v což mohl v životě doufat.

Pomalu a kolébavě se na místě otočil a vykračoval si do lesa, odkud předtím přišel, jako by Richardovi říkal „Jen se opovaž vůbec pomyslet na to, že ta nakroucená šošolka, co mi trčí na zadku, je legrační“.

Jen jsem se chtěl podívat," zaraženě vysvětloval Reg, a když se k němu Dirk obrátil, zrozpačitěl, protože Reg si právě otíral slzy z očí. "Prostě nemám právo zasáhnout -"

S vykulenýma očima k nim klusal Richard.

"Byl to dodo?" vykřikl.

"Ano, jeden ze tří ptáků dodo neboli blbounů nezapných, kteří ještě zůstali," vyvětloval Reg. „Je rok 1676. Za čtyři roky budou mrtví všichni a pak už je nikdy nikdo neuvidí. Pojdte.“

Za pevně uzamčenými vnějšími dveřmi v rohovém schodišti druhého nádvoří koleje svatého Cedda, kde před milisekundou nastal sotva znatelný pohyb, když mizely vnitřní dveře, nastal znovu sotva znatelný pohyb, když se teď vnitřní dveře vrátily.

Tmavým večerem se k nim blížila mohutná postava Michaela Weakes-Wentona. Podívala se vzhůru na rohová okna. Pokud byl nějaký sotva znatelný pohyb vůbec viditelný, zanikl bez povšimnutí v matném mihotavém světle z krbu, které pronikalo oknem.

Postava se pak podívala vzhůru na tmavou oblohu a hledala něco, o čem věděla, že tam je, i když není nejmenší šance to uvidět, dokonce ani na jasné obloze, natož teď. Oběžné dráhy Země jsou teď tak zaneřáděné nejrůznějším harampádím a úlomky, že jeden vesmírný bod navíc - bez ohledu na velikost (protože tato je pořádná) - může trvale unikat pozornosti. Což se skutečně dělo, přestože právě tento bod čas od času Zemi ovlivňoval. Čas od času. Když bylo vlnění silné. Už skoro dvě stě let nebylo tak silné jako teď.

A všechno konečně bylo, jak má být. Našel se i vynikající přenášec.

Vynikající přenášec přecházel přes nádvoří.

Nejdříve se zdálo, že by sám profesor mohl být ten pravý, ale pokus skončil rozčarováním, vztekem a pak - nápadem! Přivezt na Zem Mnicha! Byli zkonstruováni k tomu, aby čemukoli uvěřili, aby byli naprosto poddajní. Mnich se dal bez problémů navést k čemukoli. Pustil se do jakéhokoli úkolu.

Bohužel se však ukázalo, že tento je úplně k ničemu. Přimět ho, aby něčemu uvěřil, to šlo raz dva. Přimět ho, aby téže věci věřil víc než pět minut v jednom kuse, však byl úkol ještě nemožnější než přimět profesora, aby udělal, co v podstatě udělat chtěl, ale co si zakázal.

Pak další neúspěch a pak jako zázrakem konečně vynikající přenášec.

Tento vynikající přenášec už dokázal, že je bez výčitek svědomí schopen udělat, co bude třeba

Na kraji oblohy se z mlhy snažil prodrat zdeptaný měsíc. U okna se pohnul stín.

kapitola třicátá.

Z okna, které vedlo na druhé nádvoří, pozoroval Dirk měsíc. "Nebudeme muset čekat dlouho," řekl.

"Čekat na co?" zeptal se Richard.

Dirk se obrátil.

"Až se k nám vrátí duch," řekl. "Pane profesore," oslovil Rege, jenž v tu chvíli seděl nedočkavě u krbu, "nemáte něco na uklidnění? Koňak nebo francouzské cigarety nebo korálky na přebírání?"

"Ne," odpověděl Reg.

"No nic, tak se budu muset užírat dál," řekl Dirk a vrátil se k oknu.

"Já bych ještě potřeboval přesvědčit," ozval se Richard, "že jiné vysvětlení než duch neexistuje -"

"Stejně jako jsi potřeboval vidět v akci stroj času, než jsi uvěřil," odpověděl Dirk. "Musím té sice za tvou skepsi pochválit, Richarde, ale i skeptik musí být připraven přijmout nepříjemné, když nemá na vybranou. Jestli to vypadá jako kachna, kváká to jako kachna, musíme alespoň zvážit možnost, že máme co do činění s vodním ptákem z čeledi Anatidae."

"A co je tedy duch?"

"Myslím, že duch je někdo..." začal Dirk, "kdo zemřel buď násilnou smrtí, nebo neočekávané, a má nějakou rozdělanou práci. A nemůže najít klid, dokud ji nedokončí nebo nedá do pořádku."

Obrátil se zase do místnosti.

"A proto je duch od chvíle, co se dozvěděl o existenci stroje času, u vytržení. Stroj času skýtá možnost napravit, co se podle ducha v minulosti zvrtilo. A ducha osvobodit.

"Proto se vrátí. Nejdřív se pokusil ovládnout Rege, ale ten odolal. Pak přišel ten kouzelnický trik, prášek na obličej a kůň v koupelně, čemuž -" udělal pauzu - "čemuž jsem ani já nepřišel na kloub. Mám ale v úmyslu na to za každou cenu přijít. A pak se na scéně objevuješ ty, Richarde. Duch opouští Rege a místo něho se zaměřuje na tebe. Hned nato dochází k zvláštní, ale významné události. Uděláš něco a vzápětí lituješ, žeš to udělal.

Mluvím samozřejmě o tom telefonátu Zuzaně, o tom, cos jí nechal na záznamníku.

Duch se chopí příležitosti a snaží se tě přimět, abys to nějak odčinil. Abys řekněme se vrátil pozpátku do minulosti a ten vzkaz smazal. Abys tak odstranil chybu, kterou jsi udělal. Chtěl prostě vidět, jestli to uděláš. Prostě se přesvědčit, jestli to máš v povaze.

Kdybys to měl v povaze, byl bys teď totálně v jeho moci. Jenže ty ses v posledním okamžiku vzepl a neudělal to. A tak tě pustil, protože jsi mu nebyl k ničemu. Musel si najít někoho jiného.

Jak dlouho už to zkouší? Nevím. Už vám to dává smysl? Věříte mi, že mám pravdu?"

Richardovi přeběhl mráz po zádech.

"Ano. Mám dojem, že máš úplnou pravdu," řekl.

"A v kterém okamžiku tě tedy duch opustil?" zeptal se Dirk.

Richard polkl.

"Když Michael Weakes-Wenton vyšel z pokoje," odpověděl.

"Rád bych věděl," zašeptal Dirk, "jaké možnosti v něm duch vidí. Rád bych věděl, jestli tentokrát našel, co hledá.

Věřím, že nebudeme muset čekat dlouho."

Ozvalo se zaklepání na dveře.

Když se dveře otevřely, stál v nich Michael Weakes-Wenton.

Řekl jen: "Prosím vás, potřebuji vaši pomoc."

Reg s Richardem se podívali na Dirka a potom na Michaela.

"Vadilo by vám, kdybych si ji tady někde odložil?" zeptal se Michael. Je dost těžká. Plná potápěčské výstroje."

"Aha, dobře, díky, Nikolo," řikala Zuzana. "Zkusím ten prstoklad. Určitě tam nacpal to ,es' jenom proto, aby lidi našel. Dřu to celé odpoledne. Některé ty šestnáctinové pasáže ve druhé větě jsou na zabít. Aspoň jsem se od toho všeho odpoutala. Ne, nic nového. Je to celé nějaké záhadné a příšerné. Ani o tom nechci - víš co, třeba ti ještě brnknu, abych věděla, jak se ti vede. Já vím, jasně, člověk nikdy neví, co je horší, že, jestli nemoc, antibiotika, nebo doktorův přístup. Tak se opatruj nebo ať tě opatruje Simon. Řekni mu, ať tě zásobuje horkou citronovkou. Fajn. Dobře. Ještě zavolám. Musíš to vyležet. Zatím ahoj."

Položila telefon a vrátila se k violoncellu. Ještě se ani nestačila znovu rozčilit nad tím odporným ,es' a telefon zazvonil zase. Odpoledne jej měla vyvěšený, ale teď po hovoru s Nikolou jej bezmyšlenkovitě odložila správně.

Povzddechla, opřela cello, odložila smyčec a šla k telefonu.

"Haló," ozvala se.

A zase nic, jen vzdálené kvílení větru. Vztekla sluchátko odhodila zpátky.

Chvilku čekala, než se obnoví tón, že telefon znovu vyvěsí, ale pak si uvědomila, že by ji třeba mohl potřebovat

Richard.

Zaváhala.

Přiznala si, že teď vůbec nepoužívá záznamník, protože jej normálně zapínala kvůli Gordonovi. A nechtěla, aby jí bratra něco připomínalo.

Přesto záznamník zapojila, ztlumila hlasitost a vrátila se k ,es', které tam Mozart nacpal jenom proto, aby violoncellisty našel.

V místnosti Holistické detektivní kanceláře Dirka Gentlyho se Gordon Way potmě potýkal se sluchátkem a ne a ne je vrátit na místo. Propadl naprostému pesimismu. A taky propadl židlí, jak si sedal, a zlehka dopadl na zem.

Když se telefon začal poprvé sám vytáčet, slečna Pearceová z kanceláře utekla. Znovu jí došla trpělivost. Od té chvíle měl Gordon kancelář pro sebe. Jeho pokusy s někým se spojit však skončily fiaskem.

Lépe řečeno jeho pokusy spojit se se Zuzanou, protože jediné o tu mu šlo. Se Zuzanou mluvil, než zemřel, a věděl, že s ní musí promluvit ještě jednou. Ale skoro celé odpoledne měla vyvěšený telefon, a i když jej potom zvedla, stejně Gordona neslyšela. Vzdal to. Zvedl se ze země, postavil se a vyklouzl do potměných ulic. Chvilí se jen bezcílně potuloval, prošel se po kanálu, což byla jen taková legráčka, která ho rychle omrzela, a pak se vydal stejnou ulicí zpátky.

Domy, z nichž proudilo světlo a život, ho vyváděly z konceptu ze všeho nejvíc, protože pohostinnost, která z nich vyzařovala, nesměřovala k němu. Napadlo ho, jestli by někomu vadilo, kdyby prostě vklouzl do domu a podíval se tam večer na televizi. Nikoho by tím přece neobtěžoval.

Nebo do kina.

To by bylo lepší. Mohl by jít do kina.

Jeho ráznější, i když pořád nehmotné kroky odbočily do Noel Road a vydaly se po ní.

Noel Road; zamyslel se. Co mu připomíná? Měl dojem, že v poslední době měl v Noel Road s někým nějaké jednání. S kým to bylo?

Z myšlenek ho vytrhl děsivý výkřik, který prot'al celou ulici. Gordon ztuhl. Pár vteřin nato se několik metrů od něho

rozletěly dveře a vyběhla z nich zoufalá žena s očima plnými hrůzy.

kapitola třicátá první...

Richard neměl Michaela nikdy v lásce, a teď s duchem uvnitř se mu zamlouval ještě méně. Těžko to zdůvodnit, proti duchům osobně nic neměl, byl proti tomu, aby se zemřelí pomlouvali, ale - nelíbilo se mu to.

Přesto se nemohl ubránit, aby mu Michaela nebylo trochu líto.

Michael seděl na stoličce jako hromádka neštěstí, lokty se opíral o stůl, hlavu v dlaních. Vypadal nemocně a vyčerpaně. Vypadal k smrti unaveně. Vypadal žalostně. Jeho strastiplné osudy vyústily ve snahu ovládnout nejdřív Rege a potom Richarda.

"Měl jste," uzavřel povídání, "pravdu. Do slova a do písmene."

Poslední větu adresoval Dirkovi. Zdálo se, že se Dirk přemáhá, aby se vítězoslavně netvářil příliš často.

Hlas byl Michaelův, a přece Michaelův nebyl. Ať získá hlas během miliard let strachu a osamění jakékoli zabarvení, tento hlas ho získal a vyvolal v přítomných podobné mrazení, jako když stojíte v noci na kraji útesu a je ve vás malá dušička a svírá se vám žaludek.

Obrátil pak oči na Rege a na Richarda a i jeho pohled vyvolával lítost a hrůzu. Richard musel uhnout pohledem.

"Dlužím vám oběma omluvu," promluvil duch v Michaelovi. "Omlouvám se z celého srdce a jenom doufám, že až pochopíte, v jak zoufalé situaci žiji a jakou naději mi skýtá stroj času, pochopíte zároveň, proč jsem jednal tak, jak jsem jednal, a najdete v sobě sílu mi odpustit. A pomoci. Snažně vás o to prosím."

"Dejte mu whisky," zahučel Dirk.

"Whisky nemám," odpověděl Reg. "Co portské? Můžu otevřít Margaux. Nějaké by tam mělo být. Vynikající. Mělo by být sice tak hodinu při pokojové teplotě, ale to nějak udělám, to nic není -"

"Pomůžete mi?" skočil mu do řeči duch.

Reg odspěchal pro víno a pro skleničky.

"Proč jste se vtělil zrovna do něho?" zeptal se Dirk.

"Potřebuji hlas, kterým mohu mluvit, a tělo, kterým mohu jednat. Nic se mu nestane, nic -"

"Já se vás s dovolením zeptám ještě jednou. Proč jste se vtělil zrovna do něho?" nedal se odbýt Dirk.

Duch pokrčil Michaelovým ramenem.

"Byl ochotný. Dva zdepřítomní pánové se z celkem pochopitelných důvodů bránili... řekněme hypnóze - váš průměr je správný. A tento? Ten má tak minimální sebedůvěru, že se mlčky podvolil. Jsem mu nesmírně vděčný a nijak mu neublížím."

"Minimální sebedůvěru," zamyšleně po něm opakoval Reg.

"To je asi pravda," zašeptal Dirkovi Richard. "Včera v noci vypadal strašně přepadle. Vzali mu vlastně to jediné, co pro něj bylo důležité, protože... no protože mu to nešlo. I když má svou hrdost, zřejmě ho lákalo, že ho někdo potřebuje."

"Hmmm," zamumlal Dirk a pak ještě jednou. Procítěně zamumlal potřetí. Pak se prudce otočil a vyštkl na postavu na stoličce.

"Michaeli Weakes-Wentone!"

Michael sebou škubl a zamrkal.

"Ano?" promluvil svým normálním smutným hlasem. Nespouštěl z Dirka oči.

"Slyšíte mě a můžete odpovídat za sebe?" zeptal se Dirk.

"Ano, samozřejmě," řekl Michael.

"A ten... duch. Víte, že je ve vás? Přijímáte jeho přítomnost? Plníte mu jeho přání?"

"Ano. Jeho osud mě prostě dojal a velice rád mu pomůžu. Považuju to za správné."

"Fajn," prohlásil Dirk a luskl prsty, "můžete jít."

Michaelovi najednou klesla hlava zpátky do dlaní a potom se po chvilice začala zas pomalu zvedat, jako by ji někdo zevnitř nafukoval jako pneumatiku.

Už ho zase ovládal duch.

Dirk popadl židli, otočil ji, rozkročmo se na ni posadil, aby byl čelem k duchu v Michaelovi, a upřeně se mu zadíval do očí.

"Znovu," prohlásil, "řekněte mi to znovu. Rychle a stručně."

Michaelovo tělo se napnulo. Sahalo Dirkovi po ruce.

"Nedotýkejte se mě!" odbyl ho Dirk. "Chci slyšet fakta. A jestli ve mně budete chtít vzbudit lítost, dlouhnu vás do oka. Tedy do toho, co jste si vypůjčil. Takže vynechte ty řečičky kolem, všechno to, co znělo jako... mmm -"

"Coleridge," doplnil ho Richard. "Znělo to úplně jako Coleridge. Jako 'Píseň o starém námořníku'. Aspoň některé části tak zněly."

Dirk se zamračil. "Coleridge?" zeptal se.

"Coleridgovi jsem svůj příběh vykládal, to je pravda," připustil duch, "já -"

"Pardon, budete mě muset omluvit," vložil se zase do řeči Dirk, "ještě jsem nikdy nevyslyšel čtyři miliardy let starého ducha. Je řeč o Samuelu Taylorovi? Chcete říct, že jste svůj příběh vykládal tomu básníkovi? Slyším dobře? Byl to vážně Samuel Taylor Coleridge?"

"Podařilo se mi do něj v... určitých chvílích vstoupit. Když byl výjimečně vnímavý."

"Chcete říct, když byl pod vlivem opia?" ujišťoval se Richard.

"Tak. To býval takový uvolněnější."

"Já vám řeknu, že jsem se s ním taky párkrát setkal, když byl úplně uvolněný," se zjevným pohrdáním vzpomínal Reg.

"Udělám kávu, ano?" Zmizel v kuchyni. Bylo slyšet, že se tam sám pro sebe směje.

"Jako z jiného světa," říkal si pro sebe Richard, kroutil hlavou a šel si sednout.

"Když se však dokonale ovládal, tak jsem ho, bohužel, abych tak řekl, nedokázal ovládnout já," dodával duch, "a tak z toho nic nebylo. A to, co napsal, bylo totálně zkomolené."

"To mi povídej," utrousil Richard sám pro sebe a povytáhl obočí.

"Pane profesore," volal Dirk, "možná to bude znít divně, ale - pokoušel se někdy Coleridge... dostat ke stroji času? Pust' se do toho problému, z kterého konce je vám líbo."

"No, víte, při jedné příležitosti přišel a rozhlížel se tu," vystrčil Reg hlavu ze dveří a odpovídal Dirkově, "ale byl ve stavu, řekněme, příliš uvolněném, aby něco dokázal."

"Aha. Proč vám ale trvalo tak dlouho, než jste někoho našel?" zeptal se Dirk opět podivné postavy zhroucené na stoličce.

"Mám dlouhá období, strašně dlouhá, kdy jsem úplně slabý, kdy skoro neexistuju a nedokážu vůbec nic ovlivnit. A kromě toho, tehdy samozřejmě neexistoval žádný stroj času a... tudíž žádná naděje, že bych -"

"Duchové možná existují jako vlnové obrazce," začal vysvětlovat Richard, "jako interferenční obrazce mezi skutečným a možným. Vrcholy a sedla by pak byly nepravidelné, jako v hudebním vlnění."

Duch po něm šlehl Michaelovým očima

"To vy jste..." ujišťoval se, "napsal ten článek..."

"Ano, já -"

"Hluboce na mě zapůsobil," řekl duch tónem, v němž zaznívala lítost a touha zároveň, tónem, který zjevně zaskočil ducha samotného skoro stejně jako posluchače.

"To mě těší," řekl Richard, "děkuji vám. Když jste se o něm zmiňoval posledně, nijak zvlášť se vám nelíbil. Já vím, to jste nebyl vy jako takový -"

Richard se opřel a mračil se.

"Takže, abychom se vrátili na začátek -" usměrnil znovu hovor Dirk.

Duch se za Michaela nadechl a začal znovu. "Byli jsme na lodi -" řekl.

"Vesmírné lodi."

"Ano. Na cestě ze Salaxaly, ze světa... no, řekněme velmi vzdáleného. Ze světa násilí a nepokojů. Vydali jsme se - bylo nás kolem stovky - hledat si nový svět; lidé to tak běžně dělávali. Všechny planety v tomto systému byly pro náš účel naprosto nevhodné, ale potřebovali jsme doplnit zásoby nějakých nezbytných minerálů, a tak jsme přistáli tady.

Při průletu atmosférou se nám bohužel porouchal přistávací modul. Byla to dost vážná porucha, ale dala se opravit. Já jsem byl palubní inženýr, a měl jsem tedy za úkol dohlížet na to, aby se modul řádně opravil a připravil na návrat k naší mateřské lodi. Teď odbočím - musím vám říct něco o tom, jak funguje vysoce automatizovaná společnost. Jinak byste nepochopili, co se dělo dál. Tedy - neexistuje žádný úkol, který by se s využitím pokročilých počítačů nedal zjednodušit. No a s cestou, na kterou jsme se vydali, souvisely velmi specifické problémy, zvláště když jsme měli za cíl -"

Jaký cíl jste měli?" ostře mu vpadl do řeči Dirk.

Duch v Michaelovi zamrkal, jako by odpověď byla úplně samozřejmá.

"No přece najít nový, lepší svět, kde bychom mohli všichni napořád žít svobodně, v míru a porozumění," odpověděl. Dirk vytáhl obočí.

"Jo tak!" řekl. "Předpokládám, že jste měli všechno předem důkladně promyšlené."

"Nechali jsme si to promyslet jinými. Měli jsme s sebou velmi speciální zařízení, která nám pomáhala dál věřit v účel naší cesty, i když nastaly krušné chvíle. Ta zařízení fungovala dost dobře, ale pravděpodobně jsme se na ně začali spoléhat přespoli."

"O jakých zařízeních to, prosím vás, mluvíte?" zeptal se Dirk.

"Těžko pochopíte, jak nás dokázala uklidnit. A proto jsem také udělal tu zásadní chybu. Když jsem se chtěl dozvědět, jestli je bezpečné odstartovat, nebo ne, nechtěl jsem se dozvědět, že by to možná nemuselo být bezpečné. Chtěl jsem se prostě uklidnit, že to bezpečné je. A místo abych se sám přesvědčil, vyslal jsem ven jednoho Elektromicha."

kapitola třicátá drhá...

Ve žlutém světle pouličního osvětlení se mosazná tabulka na červených dveřích v Peckender Street třpytila do noci.

Jednu chvíli se zaleskla ještě víc, to když na ni dopadlo blikavé světlo policejního vozu, který se přehnal kolem.

Pak na moment ten třpyt nepatrně pohasl, to když se tabulkou neslyšně protahoval přízrak, bledý jako stěna. A protože se ten přízrak chvěl strašným rozrušením, rozkmital se na okamžik ten pohaslý třpyt tabulky.

V tmavé chodbě se duch Gordona Wayne zastavil. Potřeboval nějakou oporu, ale samozřejmě neexistovalo nic, o co by se mohl opřít. Snažil se chytit sám sebe, některé své části, ale nešlo to. Uvědomil si, co před chvílí viděl, a zvedl se mu žaludek. Jenže v žaludku samozřejmě nic neměl. Do schodů napůl klopýtal, napůl plul, jako tonoucí, který se ve vodě snaží něčeho zachytit.

Vrávoravě se protáhl zdí, psacím stolem, dveřmi a v Dirkově kanceláři se pokusil spořádaně zasednout za stůl.

Kdyby se někomu podařilo pár minut poté nahlédnout do kanceláře - třeba uklízečce, kdyby Dirk Gently někdy nějakou zaměstnával, což nedělal s odůvodněním, že by chtěla zaplatit, a on zaplatit nechtěl, nebo třeba lupiči, kdyby v kanceláři bylo něco, co by stálo za loupež, což tam ovšem nebylo - naskytl by se jim a překvapil by je následující obraz. Sluchátko velkého červeného telefonu se náhle zakymácelo a svalilo se z vidlice na stůl.

Ozýval se oznamovací tón. Pak se postupně jakoby nic stisklo sedm velkých tlačítek a po dlouhatánské pauze, kterou britský telefonní systém poskytuje a během níž si člověk může srovnat myšlenky a zapomenout, komu volá, bylo slyšet vyzvánění na druhém konci.

Po několika zazvoněních se ozvalo klapnutí, zahrčení a zvuk, jako by přístroj nabíral dech. Pak začal hlas odříkávat: "Dobrý den, tady je Zuzana Nemohu v tuhle chvíli k telefonu, protože nacvičuji správné es, ale jestli chcete, nechejte mi svoje jméno..."

"Takže na základě toho, co vám řekl ten - to slovo mi jde nějak těžko z pusy - Elektromnich," lehce posměšně vyvozoval Dirk, "jste se pokusil odstartovat a k vašemu neskonalemu úžasu modul explodoval. Od té doby -" "Od té doby," poslušně opakoval duch, "jsem na této planetě sám. Sám s vědomím, co jsem svým přátelům provedl. Úplně, úplně sám..."

"Dobře. Tohle, jak jsem říkal, přeskočíme," neoblomně ho zarazil Dirk. "Co vaše mateřská loď? Ta pak nejspíš pokračovala v hledání -" "Ne."

"Tak co se s ní stalo?"

"Nic. Je pořád tam."

"Pořád tam?"

Dirk vyskočil a začal divoce přecházet po místnosti, obočí zuřivě stažené.

"Ano," Michaelovi sklesla hlava, ale hned zase vrhl na Rege a na Richarda úpěnlivý pohled. "V tom přistávacím modulu jsme byli všichni. Zpočátku se mi zdálo, že mě straší duchové mých druhů, ale to byla jenom moje fantazie. Miliony a pak miliardy let jsem bloudil tím bahnem úplně sám. Taková muka věčnosti si nikdo nedovede představit, ani zlomeček z nich. A potom," dodal, "docela nedávno vznikl na této planetě život. Život. Vegetace, tvorové v moři, a nakonec vy. Inteligentní život. A k vám se obracím, abyste mé zbavili muk, která zakouším."

Michaelovi na pár vteřin klesla hlava až na hrudník. Pak se pomalu, klátivě zvedala a hleděla na ně s ještě tmavšími plamínky v očích.

"Vraťte mé zpátky," žadonil, "snažně vás prosím, vraťte mě zpátky k přistávacímu modulu. Nechtě mě napravit, co jsem pokazil. Stačí jedno slovo a dá se to napravit, modul se dá pořádně opravit a může se vrátit k mateřské lodi. Můžeme letět dál, moje muka skončí a už vám tady nebudu na obtíž. Prosím vás."

Prosba visela ve vzduchu a nastalo ticho.

Po chvíli se ozval Richard: "To ale přece nejde. Jestli vás vrátíme zpátky, nedojdeme pravděpodobně k současnému stavu věcí. A vytvoříme všelijaké paradoxy."

Reg se probral ze zamyšlení. "Nebyly by o nic horší než ty, co už existují. Kdyby měl vesmír přestat existovat pokaždé, když se objeví nějaká nejistota ohledně toho, co se stalo, nikdy by se nedostal ani za první pikosekundu. A mnohé se samozřejmě nedostanou. To máte stejné jako s lidským tělem. Někáká ta rána či boule mu neuškodí. Ani nějaká větší operace, když se provede pořádně. Paradoxy jsou jenom tkáň v těch šrámech. Čas a prostor se kolem nich vyhojí a lidé si prostě zapamatují tu verzi událostí, která jim dává tolik smyslu, kolik oni vyžadují.

Tím nechci říct, že když se do nějakého paradoxu zamotáte, nebude vám tu a tam něco připadat podivné. Ale pokud jste prošli životem, aniž se vám doposud něco takového přihodilo, nevím, ve kterém vesmíru žijete. Tenhle to ale není."

Jestli je to tak," řekl Richard, "proč jste byl tak nelitostný a neudělal nic pro záchranu ptáka dodo?"

Reg vzdychl. "Vy to vůbec nechápete. Dodo by nebyl vymřel, kdybych tak usilovně nezachraňoval latimérii."

"Latimérii podivnou? Tu prehistorickou rybu? Ale jak to spolu souviselo?"

"To se moc ptáte! Problém příčiny a následku je tak složitý, že se vzpírá, jakékoli analýze. Kontinuum se nepodobá jenom lidskému tělu, dá se také přirovnat k pruhu špatně nalepené tapety. Na jednom konci vyhledáte bublinu a na druhém se objeví další. Ptáci dodo nežijí následkem mého zásahu. Nakonec jsem si sám zavedl to pravidlo, protože už jsem to prostě nemohl dál snášet. Jediný, koho se opravdu dotkne, když se pokusíte změnit čas, jste vy sami." Smutně se pousmál a uhnul pohledem.

Po dlouhé odmlce dodal: "Ne, dá se to udělat. Jsem jenom cynický, protože už se to tolikrát zvrtilo. Ten příběh, co jsme vyslechli, je velice dojemný a určitě nic nepokazíme, když duchovi od jeho trápení odpomůžeme. Stalo se to tak dávno, tak neskutečně dávno na mrtvé planetě. Jestli to uděláme, budeme si každý pamatovat - ať je to -, co se stalo nám jako jednotlivcům. Pokud zbytek světa nebude souhlasit, má smůlu. Nebude to poprvé."

Michael sklonil hlavu.

Jsi nějak potichu, Dirku," oslovil ho Richard.

Dirk na něho vrhl zlostný pohled. "Chci vidět tu loď," prohlásil.

Červené sluchátko ve tmě spadlo a trhaně klouzalo po stole dozadu. Kdyby tam někdo byl, možná by rozeznal i postavu, která s ním pohybovala.

Svítila jen velice nejasně, slaběji než třeba svítící ručičky na hodinkách. Spíše to vypadalo, že tma kolem ní byla prostě mnohem tmavší a že ta přízračná postava v ní vězela jako zesílená tkáň po šrámu pod povrchem noci.

Gordon se ještě naposledy pustil do souboje se vzpurným sluchátkem. Trvalo mu, než ho uchopil a nasunul nahoru na aparát.

Odtamtud sklouzlo, kam patřilo, a přerušilo hovor. Ve stejném okamžiku, protože svůj poslední hovor konečně uskutečnil, vrátil se, kam patřil, i duch Gordona Wayne a zmizel.

kapitola třicátá třetí...

Otáčela se pomalu ve stínu Země, mezi všemi těmi úlomky, které se navěky vznášejí na oběžné dráze, tmavší a větší a pravidelnějších tvarů než ostatní. A daleko, daleko starší.

Už čtyři miliardy let vstřebává údaje ze světa pod sebou, snímá je, analyzuje a zpracovává. Občas nějaká data posílá

zpět, když si myslí, že mohou pomoci, když si myslí, že je někdo přijme. Ale jinak sleduje, poslouchá, zaznamenává. Pozornosti neunikne jediné šplouchnutí vlny, jediné zabušení srdce.

Jinak se uvnitř za čtyři miliardy let nepohnulo nic kromě vzduchu, který tam neustále cirkuluje, a zrněk prachu, které ve vzduchu tančí a tančí a tančí a tančí... a tančí.

To, co se teď udalo, skoro vůbec nezasáhlo do zaběhaných postupů. Jako kapka rosy, která dopadne ze vzduchu na list, se v naprosté tichosti objevily v prázdné šedé stěně, která tam po čtyři miliardy let čněla, dveře. Hladké, obyčejné bílé dveře s malou odřenou mosaznou klikou.

I tuto poklidnou událost loď zaznamenala a zařadila do nepřetržitého toku údajů, které bez přestání zpracovávala.

Nejenom výskyt dveří, ale i výskyt těch za dveřmi, to, jak vypadají, jak se pohybují, jaké mají z pobytu tady pocity.

Všechno zpracováno, všechno zaznamenáno, všechno transformováno.

Po chvíli se dveře otevřely.

Uvnitř byla vidět místnost, která se nepodobala ani jediné na lodi. Dřevěná podlaha, ošoupané čalounění, roztančený oheň. A jak oheň tančil, v lodních počítačích tančily údaje o něm a ve vzduchu tančila zrnka prachu.

Ve dveřích stála postava - velká truchlivá postava, které v očích tančilo zvláštní světlo. Vykročila přes práh do lodi a na tváři se jí rázem rozlil klid, po kterém toužila, a už nedoufala, že ho někdy dosáhne.

Za ní vykročil menší, starší muž s bílými, nepoddajnými vlasy. Zastavil se, a když přecházel z hájemství svého pokoje do hájemství lodi, udivené zamžoural. Za ním se vynořil třetí muž, netrpělivý a neklidný, v plandavém koženém kabátě. I on se zastavil a znejistěl, protože něčemu nerozuměl. Něco ho zjevně dokonale zmátlo, ale šel dál a rozhlížel se po šedých a zaprášených stěnách starobylé lodi.

Nakonec se objevil ještě čtvrtý muž, vysoký a hubený. Když vycházel ze dveří, musel se sehnout a pak se prudce zarazil, jako by měl před sebou zeď.

A skutečné před ním něco jako zeď bylo.

Zůstal stát jako opařený. Kdyby se mu v tu chvíli někdo podíval do obličeje, muselo by být každému nad slunce jasnější, že ten muž právě zažívá nejúžasnější okamžik celé své existence.

Když se dal znovu do pohybu, bylo na jeho chůzi něco velice zvláštního. Připomínala spíš pomalé plavání. Každý sebenepatrnější pohyb hlavy mu do obličeje přinášel nové přívaly posvátné úcty a úžasu. Do očí se mu vedraly slzy a překvapením ani nedýchal.

Dirk se na něj obrátil a chtěl ho popohnat.

"Co je?" zakřičel, aby ho bylo v hluku slyšet.

"Ta... hudba..." zašeptal Richard.

Vzduch byl plný hudby. Tak plný, že to vypadalo, že už tam není místo na nic jiného. Každá částice vzduchu jako by měla svou vlastní hudbu, takže když Richard pohnul hlavou, uslyšel novou a jinou hudbu, i když ta nová a jiná hudba dokonale souzněla s hudbou, která byla ve vzduchu vedle ní.

Modulace z jedné do druhé byly vyřešeny vynikajícím způsobem - pouhým pohybem hlavy člověk bez jakékoli námahy docílil úžasných skoků do vzdálených tónin. Nové motivy, nové nitky melodií, všechny dokonale a úžasně vyvážené, se bez přestání zapojovaly do nepřetržité sítě. Ohromné pomalé rytmické vlny, jimi se rozechvěně nesly rychlejší tance, jimi v kudrlinkách prolínaly drobné skotačivé tanečky, dlouhé složité melodie, jejichž konce se tak podobaly začátkům, že se otáčely samy kolem sebe, a taky naruby a vzhůru nohama a pak znovu odspěchaly na hřbetě další taneční melodie do hloubi lodi.

Richard se potácel a opíral se o stěnu.

Dirk k němu přispěchal a chytil ho.

"Pojď už," obořil se na něj, "co je s tebou? To tě tak vzala ta hudba? Moc hlasitá, že? Panebože, vzpamatuj se. Pořád tu něčemu nerozumím. Nějak se mi to nepozdává. Pojď -"

Vlekl Richarda za sebou a pak ho musel podepřít, protože Richard pod tou tíhou hudby klesal pořád hlouběji a hlouběji na mysl. Miliony vzájemně se prolínajících nitek hudby mu v hlavě spřádaly obrazy, které byly čím dál zmatenější a chaotičtější, ale čím větší chaos se z nich vyklubal, tím více zapadal do dalšího chaosu a dalšího, ještě většího chaosu, až z toho všeho vznikla neskonálá harmonie sfér, jejíž přívaly byly tak mohutné a rychlé, že si s nimi Richardova hlava nevěděla rady.

A pak bylo zas všechno mnohem jednodušší.

Hlavou mu protančila jediná melodie a zaujala veškerou jeho pozornost. Byla to melodie, která v těch magických přívalech skryté existovala, formovala je, dotvářela, přežila je v plné síle, přežila je do posledního detailu, byla jejich podstatou. Nejdříve si drobnými krůčky poskakovala, pohupovala se a chvěla jako tremolo, potom zpomalila, znovu se roztančila, ale už ne tak křepče, znělo to, jako by uvízla na mělčinách pochybností a zmatku, ale pak se najednou ukázalo, že ty mělčiny byly pouze první nenápadná zavlínění nového obrovského přílivu energie, který se radostně vzedmul z hlubin.

O Richarda se zvolna, pomalu pokoušely mdloby.

Ležel nehybně.

Měl pocit, že je stará houba nasáklá petrolejem, kterou někdo nechal na slunci, aby vyschla.

Měl pocit, že je starý kůň, který se paří na slunci. Zdálo se mu o oleji, průhledném a voňavém, o tmavých, vzdouvajících se mořích. Byl na bílé pláži, opilý rybami, omámený pískem, vyšisovaný, mátožný, udolaný světlem, sklíčený, odhadující hustotu mlžných oblaků ve vzdálených mlhovinách, blouznící o vyhaslé rozkoši. Byl pumpa, která na jaře chrlí čerstvou vodu a stříká ji do kupky zapařené, čerstvé posečené trávy. Zvuky, skoro neslyšitelné, dohořívaly jako vzdálený spánek.

Utíkal a padal. Do noci tryskala světla přístavu. Moře podobné temnému přízraku poplácávalo bezděky písek a tu a tam se zatřpytilo. O kus dál, tam kde bylo hlubší a chladnější, se ponořil snadno, kolem uší se mu jako olej vzdouvalo rozbourané moře a rušilo ho jen vzdálené crr crr, jako by zvonil telefon.

Uvědomil si, že naslouchá hudbě života. Hudbě světla tančícího na vodě, kterou čepí vítr a příliv a odliv; života, který prošel vodou, života, který se dostal na zem zahřátou světlem.

Dál ležel bez hnutí. Dál se nechal rušit vzdáleným crr crr, jako by zvonil telefon.

Postupně si uvědomoval, že vzdálené crr crr, jako by zvonil telefon, je zvonění telefonu.

Rychle se posadil.

Seděl na zmuchlané posteli v neuklizeném pokojíku obloženém dřevem, který poznával, ale nedokázal ho nikam zařadit.

Povalovaly se tam knížky a boty. Mžoural kolem sebe a v hlavě měl prázdno.

Telefon u postele vyzváněl. Zvedl jej.

"Prosím?" ozval se.

"Richarde!" Byl to Zuzanin hlas, krajně rozrušený. Zavrtěl hlavou a na nic užitečného si nevzpomněl.

"Prosím?" zopakoval ještě jednou.

"Richarde, jsi to ty? Kde jsi?"

"Počkej, podívám se."

Položil sluchátko na zmuchlané povlečení, kde chvíli zůstalo a reptalo, slezl nejistě z postele, dobelhal se ke dveřím a otevřel je.

Byla tam koupelna. Podezřívavě nahlédl dovnitř. A zase - poznával ji, ale zdálo se mu, že tam něco chybí. No jasně! Měl by tu být kůň! Aspoň posledně, když se tam díval, tam kůň byl. Prošel koupelnou a vyšel druhými dveřmi. Nejistě sešel ze schodů do hlavní Regovy místnosti.

Překvapilo ho, co v místnosti uviděl

kapitola třicátá čtvrtá...

Včerejší a předvčerejší bouřky a záplavy uplynulého týdne už polevily. Obloha byla sice pořád nalitá deštěm, ale v podstatě z ní v houstnoucím večerním šeru jednotvárně padalo jenom něco drobně pichlavého.

Ztemnělou nížinou se přehnal vítr, propletl se mezi nevysokými kopečky a prosvištěl mělkým údolím, kde se z bahna jako ve zlém snu tyčila nějaká konstrukce, něco jako věž, nakloněná, nikde nic, jen ona.

Byl to jakýsi zčernalý pahýl ve tvaru věže. Vypadal, jako by se z některé zvlášť jedovaté propasti pekelné na povrch vyhlilo magma, a nakláněl se v podivném úhlu, jako by ho tížilo něco nesrovnatelně strašnějšího než vlastní váha. Zdálo se, že je opuštěný, celé věky opuštěný.

Jediné, co se hýbalo, byla řeka bahna, která se líně sunula na dně údolí kolem věže. Asi o míli dál padala řeka do rokle a mizela pod zemí.

Ale jak večer ztemněl docela, ukázalo se, že věž není tak úplné bez života. Hluboko v útrobách se slabounce mihotalo jediné červené světlo.

Právě tahle scéna Richarda překvapila, když vyhlédl z bílých dveří vsazených do boční stěny údolí, několi set metrů od věže.

"Nechod' ven!" vykřikl Dirk a zbrzdil ho rukou. „Je tu jedovatá atmosféra. Nevím přesně, co v ní je, ale koberce by ti to určitě vyčistilo dokonale."

Dirk stál ve dveřích a pozoroval údolí s vyslovenou nedůvěrou.

"Kde to jsme?" zeptal se Richard.

"Na Bermudách," řekl Dirk. „Je to trochu komplikované."

"Díky," řekl Richard a odpotácel se zpátky do místnosti.

"S dovolením," oslovil Rege, který měl plné ruce práce s Michaelovým potápěčským vybavením. Kontroloval, jestli oblek, který má Michael na sobě, všude přiléhá, maska jestli je bezpečná a regulátor vzduchu jestli funguje jaksepatří.

"S dovolením, mohl bych jenom projít?" požádal Richard. "Díky."

Vyšel zpátky po schodech, vrátil se do Regovy ložnice, posadil se nejistě na kraj postele a zvedl sluchátko.

"Na Bermudách -" řekl do telefonu, "je to trochu komplikované."

Dole zatím Reg potřel vazelinou všechny spoje na obleku a několik partií nechráněné pokožky kolem masky a pak oznámil, že je vše připraveno.

Dirk se odlepil od dveří a s vrcholnou nechutí ustoupil.

"Když myslíte," prohlásil, "tak běžte. Vypadněte už. Já si nad celou tou záležitostí myju ruce. Předpokládám, že tady budeme muset tvrdnout, než nám ji prázdnou pošlete zpátky. Nebo se pletu?" Obcházel pohovku a vztekle gestikuloval. Vůbec se mu to nelíbilo. Ze všeho nejvíc se mu nelíbilo, že Reg ví o časoprostoru víc než on. Rozčililo ho, že neví, proč se mu to nelíbí.

"Milý kolego," promluvil smířlivým tónem Reg, "uvažte, jaká je to pro nás maličkost, tomu ubožákovi pomoci. Je mi líto, že vám to po všech vašich skvělých dedukcích připadá jako antiklimax. Je mi jasné, že máte pocit, že pouhé prokázání milosrdenství vás nemůže uspokojit, ale co kdybyste v sobě našel víc lásky k bližnímu?"

"Lásky k bližnímu! Cha cha!" vysmál se mu Dirk. "Platím daně, tak co byste ještě chtěl?"

Praštil sebou na pohovku, pročísl si rukou vlasy a trucoval.

Michaelova postava si podala ruku s Regem a několika slovy díky se rozloučila. Pak zamířila strnule ke dveřím, obrátila se a oběma se uklonila.

Dirk najednou obrátil hlavu a zahleděl se na něho. Oči mu za brýlemi jenom blýskaly a vlasy se divoce rozlétly. Duch se po Dirkově ohlédli a projela jím chvilková zlá předtucha. Někjaká nadpřirozená síla najednou způsobila, že duch zamával.

Mával Michaelovou rukou v kruhu, třikrát, a pak řekl všeho všudy dvě slova.

Řekl: "Na shledanou."

Hned nato se znovu otočil, chytil se po stranách dveřního rámu a odhodlaně vykročil do bahna a páchnoucího jedovatého větru.

Na moment se zastavil a zkoušel, jestli je půda pod nohama jakž takž pevná a jestli je schopný udržet rovnováhu, a potom, aniž se ohlédl, se od nich vzdaloval, vzdaloval se také od slizkých nohatých tvorů a mířil k lodi.

"Co to má proboha znamenat?" našťavaně a přitom se zvláštní trojnásobně zvlněnou intonací se zeptal Dirk.

Po schodech se řítíl Richard, rozrazil dveře a s planoucíma očima vpadl do místnosti.

"Zavraždili Rosse!" zařval.

"A to je kdo?" okřikl se na něj Dirk.

"No Ross! Vypadlo mi křestní jméno! Nový redaktor Fathomu."

"Co to je, Fathom?" pořád zvýšeným hlasem z něho tahal Dirk.

"Dirku! Proboha! To je přece ten Michaelův časopis. Gordon odtamtud vyrazil Michaela a na jeho místo dosadil Rosse. Michael ho nenáviděl. A včera večer ho Michael zamordoval."

Zmlkl a zhluboka oddechoval. "Tedy, někdo ho zamordoval. A Michael jediný měl důvod."

Utíkal ke dveřím, podíval se za postavou mizející v šeru a otočil se zpátky.

"Vrátí se?" zeptal se Richard.

Dirk vyskočil a chvílku jenom stál s přimhouřenýma očima.

"To je ono..." prohlásil, to je ten důvod, proč byl Michael ideální objekt. Na to jsem se měl zaměřit! Na tu věc, kterou ho duch přinutil udělat, aby nad ním získal moc, na tu věc, s níž musel být v podstatě srozuměný, na tu věc, která odpovídá tomu, k čemu duch mří. Panebože! On si myslí, že jsme je vytlačili, a to chce změnit.

On si myslí, že je to tu jejich svět, ne náš. Tady, na tomto světě, se chtěli usadit a vybudovat si ten zatracený ráj. Už to do sebe začíná zapadat."

Obrátil se k Regovi: "Vidíte, co jsme udělali? Vůbec by mě nepřekvapilo, kdyby se ukázalo, že to, co se ten váš zmučený ubožák snaží změnit a zvrátit, je ten prvotní impuls, který přinesl na tuto planetu život!"

Podíval se na Rege. Ten byl bílý a třásl se. Pak se zadíval na Richarda.

"Kdy jsi to slyšel?" zeptal se, pořád ještě zmateně.

"Teď právě... z telefonu. Nahoře."

"Prosím?"

"Volala Zuzana, nevím, jak - říkala, že to má na záznamníku. Říkala, že ten vzkaz je... říkala, že je od Gordona, ale řekl bych, že zmatkuje. Dirku, co se to sakra děje? Kde to jsme?"

Jsme čtyři miliardy let v minulosti," vysvětloval Reg a třásl se mu přitom hlas, "neptejte se mě, jak to, že telefon funguje, když jsme někde jinde, než kam je ve skutečnosti připojený. To vám bude muset vysvětlit britský Telecom, ale..."

"Do prdele s Telecomem," zařval Dirk. Slova mu šla z pusy lehce - síla zvyku. Rozběhl se ke dveřím a zadíval se na vzdalující se postavu, která se plahočila bahnem k salaxalské lodi a byla už úplně mimo jejich dosah.

Dirk jako by se zklidnil: "Za jak dlouho myslíte, že ten tlustý pokrytecký hajzl k té lodi dojde? Přesně tolik času totiž máme my."

Musíme si sednout a zapřemýšlet. Máme dvě minuty na to, abychom se rozhodli, co podnikneme. Mám, pane profesore, vážné podezření, že pak už ani my tři, ani nic z toho, co známe, včetně latimérie a blbouna nejapného, nebude existovat a ani neexistovalo."

Dosedl na pohovku, pak si stoupl, aby mohl vytáhnout Michaelovu bundu, na které seděl. Když bundu zvedal, vypadla z kapsy nějaká knížka.

kapitola třicátá pátá...

"Považuji to za otřesný akt znesvěcení," řekl Richard Regovi. Seděli schovaní za živým plotem.

Noc byla plná letních vůní ze zahrady kolem domku. Chvilími se k nim přimísila vůně moře. Tu sem přinesly lehké vánky, které se proháněly na březích Bristolského kanálu.

V dálce si nad mořem pohrával měsíc a v jeho světle bylo vidět kus Exmooru, který se rozkládal na jih od nich.

Reg si vzdychl.

"Možná že je," řekl, "ale obávám se, že má pravdu; prostě je potřeba to udělat. Je to jediný jistý způsob. V tom díle byly jasně obsaženy veškeré pokyny, pokud někdo věděl, co hledá. To je potřeba odstranit. Ten duch tu zůstane napořád. Lépe řečeno dva. Tedy, pokud všechno klapne. Chudák. Ale stejně si myslím, že si to způsobil sám."

Richard nervózně vyškubl několik stébel trávy a žmolal je mezi prsty.

Pak je držel proti měsíčnímu světlu, všelijak je převracel a pozoroval, jak si na nich světlo pohrává.

"Taková hudba!" ozval se. "Nejsem věřící, ale kdybych byl, řekl bych, že to bylo jako chvilkové souznění s Bohem. Možná že bylo a že bych měl začít věřit. Pořád si musím připomínat jednu věc, že oni vlastně nevytvořili hudbu, oni vytvořili jenom nástroj, který dokáže číst partituru. A tou partiturou je sám život. A to všechno tam nahoře je."

Zvedl hlavu k obloze. Mimovolně se mu vybavilo:

Jen v sobě oživiti
to znění strun, ten hlas,
a rozkoš ve mně sílu vznítí,
že bych mocí hudby zas

vystavěl zámek, vzdušný klam,
ten slunný zámek, sluje z ledu!"

"Hmmm," zamumlal si pro sebe Reg, "doufám, že tam dorazil včas."

"Co říkáte?"

"Ale nic. Jenom mě něco napadlo."

"Bože můj! Ten se umí rozvykládat!" vykřikl najednou Richard. "Už je tam přes hodinu! Co se tam může dít?"

Vstal a podíval se přes živý plot na venkovský domek tonoucí v měsíčním světle. Asi před hodinou k němu Dirk odvážně vykročil a zaklepal na dveře.

Když se dveře otevřely, poněkud váhavé, a objevila se tvář s lehce nepřítomným pohledem, smekl Dirk svou prapodivnou pokrývku hlavy a hlasitě se zeptal: "Pan Samuel Coleridge?"

Jdu jenom kolem, víte, cestou z Porlocku, a napadlo mě, jestli byste mi neposkytl rozhovor, pokud by vás to neobtěžovalo. Bylo by to pro farní zpravodaj, který vydávám. Slibuji, že vás nezdržím dlouho; vím, že máte určitě napilno, takový slavný básník jako vy, ale jsem takový nadšený obdivovatel vašeho díla, že..."

Nic víc už neslyšeli, protože Dirk se vetřel do domu a zavřel za sebou dveře.

"Omluvíte mě na moment?" zeptal se Reg.

"Prosím? Ááá, jistě," došlo Richardovi. "Půjdu se zatím podívat, co se děje."

Zatímco Reg zamířil za strom, Richard otevřel branku a právě se chtěl vydat po cestičce, když za domovními dveřmi zaslechl hlasy.

Uskočil zpátky a už se dveře začaly otvírat.

"Mockrát vám děkuji, pane Coleridge," říkal Dirk, ukláněl se a hrál si s kloboukem, "jsem vám neskonale vděčný, že jste mi tak velkoryse věnoval svůj drahocenný čas. Moji čtenáři to určitě také velmi ocení. Jsem přesvědčený, že z toho povídání vznikne sympatický článek. Rád bych vás ujistil, že vám kopii pošlu, abyste si ji ve volných chvílích mohl pročitat. Budu vám vděčný za všechny vaše připomínky, za jakékoli stylistické poznámky, za případné další nápady a tipy a tak dále. Ještě jednou tisícové díky, že jste se mi věnoval. Doufám pevně, že jsem vás nevyrušil z nějaké důležité..."

Dveře se za ním prudce přibouchly.

Dirk nasadil další z dlouhé řady vítězoslavných výrazů a spěchal po cestičce za Richardem.

"Tak. Tím jsme ho zarazili," prohlásil a mnul si ruce. "Myslím, že už měl něco málo rozepsané, ale ručím ti za to, že už nenapiše ani slovo. Už si na nic nevzpomene. A kde máme našeho skvělého pana profesora? Aha, tady jste. Páni, netušil jsem, že jsem tam byl tak dlouho. Nesmírně okouzluje a zábavný člověk, ten Coleridge. Nebo, řekněme to jinak - určitě by byl, kdybych mu dal příležitost. Ale nějak jsem se celou dobu snažil, abych byl okouzluje a zábavný já. Ale to, cos chtěl, Richarde, jsem udělal. Nakonec jsem se ho zeptal na albatrosa a on se zeptal 'Jakého albatrosa'. A tak jsem řekl, že to nic, že albatros je nepodstatný. On se mě zeptal, v čem je albatros nepodstatný, a já jsem mu řekl, ať pustí albatrosa z hlavy, že na tom nezáleží, a on řekl, že na tom záleží - že když si někdo uprostřed noci přijde k němu domů a blábolí něco o albatrosech, tak chce vědět proč. Řekl jsem mu, ať se na blbého albatrosa vykašle, a on řekl, že se na něho teda vykašle a že si není jistý, jestli ho ta moje návštěva nepřivedla k nějakému nápadu, který by mohl použít v té básni, co má rozepsanou. Je o moc lepší, řekl, než že sem pronikla nějaká planetka, což, jak říkal, vyžaduje notnou dávku důvěřivosti. A tak jsem odešel."

Tak a teď, když jsem zachránil lidstvo před vyhytním, bych nepohrdl pizzou. Setká se můj návrh s kladnou odezvou?" Richard nereagoval nijak. Místo toho civěl zmateně na Rege.

"Děje se něco?" ujist'oval se Reg a byl zjevně vyvedený z rovnováhy.

"To je dobrý trik," prohlásil Richard, "přisahal bych, že než jste si odskočil za strom, žádné vousy jste neměl."

"Aha -" projel si Reg prsty bujný deseticentimetrový porost - "ano, prostě nedbalost, nedbalost, nic víc."

"Co jste to prováděl?"

Jen pár úprav. Drobný zákrok, chápete, ne? Nic drastického."

Když je o několik minut později vedl ke dveřím, které se záhadně objevily na nedalekém chlévu, ohlédl se na oblohu za nimi. Právě v té chvíli na ní vzplanulo nějaké světýlko a zase zmizelo.

"Omlouvám se, Richarde," zamručel a vešel za nimi dovnitř.

kapitola třicátá šestá...

"Děkuju, ale ne," neoblomně odmítl Richard, "i když bych ti hrozně rád pizzu koupil a sledoval tě, jak se láduješ. Chci rovnou domů. Musím vidět Zuzanu. Je to možné, Regi? Rovnou ke mně do bytu? A pro auto si do Cambridge přijedu příští týden."

"Už jsme tam," oznamoval Reg. "Stačí vyjít ze dveří a jste doma. Je pátek, podvečer."

"Díky. Dirku... my... stavím se, jo? Jsem ti něco dlužný? Nevím."

Dirk to odbyl ležérním mávnutím ruky. "Slečna Pearceová se ti ozve, až přijde čas," dodal.

"Dobře, fajn, jo, takže se uvidíme, až si trochu vydechnu. Bylo to všechno jakési... nečekané."

Šel ke dveřím a otevřel je. Pak se obrátil zpátky, jako by ho ještě něco napadlo.

"Regi, mohli bychom udělat ještě jednu malou zájízdku?" zeptal se. "Myslím, že by se slušelo, abych Zuzanu dnes večer vzal někam na večeři, jenomže v tom podniku, co by se mi líbil, se musí místa objednat předem. Mohl byste pro mě zařídít tři týdny?"

"Maličkost. Však víte, kde je telefon."

Richard vyběhl po schodech do Regovy ložnice a zavolaal L'Esprit d'Escalier.

Maître d' byla přeochoťná, stůl rezervovala a řekla mu, že se těší na viděnou za tři týdny. Richard se vrátil dolů a nevěřicně kroutil hlavou. "Potřebuju se přes víkend udržet na půdě reality," prohlásil. "Kdo to odsud odcházel?" "Právě ti přivezli pohovku," odpověděl Dirk. "A ten chlápek se ptal, jestli si může otevřít dveře, aby ji mohli vynést nahoru, tak jsem mu řekl, že samozřejmě."

Několik minut nato už Richard vybíhal po schodech k Zuzaně. Když přišel ke dveřím, potěšilo ho, jako ostatně pokaždé, že slyší, jak se zevnitř linou hluboké tóny violoncella. Potichu vešel, a jak se blížil ke dveřím do jejího pokojíku, oněměl úžasem. Byla to přesně ta melodie, kterou slyšel tam. Nejdříve si drobnými krůčky poskakovala, potom zpomalila, potom se znovu roztančila, ale už ne tak křepče...

Musel se tvářit opravdu vyděšeně, protože jakmile ho uviděla, přestala hrát.

"Děje se něco?" vylekala se Zuzana.

"Kde jsi tu hudbu vzala?" šeptal Richard.

Pokrčila rameny. "V hudebninách, kde jinde?" Nepokoušela se o žádný vtip, prostě jeho otázku nechápala a byla zmatená.

"Co to je?"

Je to z kantáty, kterou za pár týdnů hraju. Bach, číslo šest."

"Kdo to složil?"

"Řekla bych, že Bach. Když se nad tím zamyslíš."

"Kdo?"

"Dívej se mi na rty. Bach. B-A-CH. Johann Sebastian. Říká ti něco?"

"Ne. Nikdy jsem o něm neslyšel. Kdo to je? Složil ještě něco jiného?"

Zuzana položila smyčec, opřela cello, vstala a šla k němu.

Jsi vážné v pořádku?" zeptala se.

"Víš... těžko říct. Co..."

Pak uviděl v rohu pokoje hromadu not a nahoře bylo totéž jméno. BACH. Vrh se k hromadě a začal ji přehrabovat. Bral jedny po druhých - samý J. S. Bach. Sonáty pro violoncello. Braniborské koncerty. Mše h moll.

Podíval se na Zuzanu úplně nechápavě.

"To vidím všechno poprvé," řekl.

"Richarde, miláčku," položila mu ruku na tvář, "co je s tebou, prosím tě? Vždyť jsou to normální noty. Bachovy skladby."

Richard jich několik popadl do ruky a zatřepal s nimi ve vzduchu. "Copak to nechápeš? Vidím to všechno poprvé, prostě poprvé!"

Zuzana promluvila s předstíranou vážností: "Možná kdybys věčně neseděl u počítače a nehrál si pořád s počítačovou hudbou..."

Výkulil na ni oči, pomalu se opřel o zeď a začal se hystericky smát.

V pondělí odpoledne zavolal Richard Regovi.

"Regi! Vám funguje telefon! Gratuluji."

"To jsem rád, že vás slyším, příteli. Ano. Před chvílkou tady byl nějaký velice šikovný mládenec a dal jej do pořádku.

Myslím, že už se kazit nebude. Dobrá zpráva, ne?"

"Velice dobrá. Takže jste docestovali v pořádku?"

"V naprostém. Děkuji za optání. Poté, co jsme vás vysadili, jsme tady měli docela povyražení. Pamatujete na toho koně?

No, tak ten kůň se tu znovu objevil, i s majitelem. Měli za sebou nějaký nešťastný střet s policií a chtěli vzít domů.

Dobře že tak. Bylo to nebezpečné, nechat ho volně pobíhat. A jak se daří vám?"

"Regi... ta hudba -"

"Ááá, ano. Myslel jsem si, že budete mít radost. Dalo to trochu, práce, to vám řeknu. Zachránil jsem samozřejmě jenom nepatrný zlomeček zlomku, ale i tak jsem podváděl. Bylo toho víc, než člověk může za život zvládnout. Ale myslím, že se tím už nikdo nebude vážně zabývat."

"Regi, můžeme získat ještě další?"

"Už ne. Loď odletěla a kromě toho -"

"Můžeme se vrátit v čase -"

"Nemůžeme, říkal jsem vám přece. Telefon opravili tak, aby se už nekazil."

"No a?"

"Stroj času už nebude fungovat. Vyhasl. Je mrtvý jako dodo. Myslím, že je konec. Ale dobře že tak, řekl bych. Co vy na to?"

V pondělí odpoledne zavolala do Detektivní holistické kanceláře Dirka Gentlyho paní Sauskindová, Stěžovala si na účet.

"Nechápu, co to má znamenat. Je to celé pustý nesmysl. Můžete mi to vysvětlit?"

"Milá paní Sauskindová, ani vám vypovědět nemohu, jak jsem se těšil, že si zase odbudeme tentýž rozhovor. Tak kde začneme dnes? Co přesně byste chtěla dnes probrat?"

"Nic přesně, pane Gently. Děkuji vám mockrát. Nevím, kdo jste a proč si myslíte, že se mi ztratila kočka. Můj milovaný Roderick mi před dvěma lety umřel v náručí a ani mě nenapadlo hledat za něj náhradu."

"Dobře, paní Sauskindová. Vám ale asi uniká jedna věc, že totiž jde o přímý důsledek mého úsilí - kdybych vám mohl vysvětlit svou teorii o vzájemné propojenosti všech -" Zmlkl. Nemělo to smysl. Pomalu položil sluchátko.

"Slečno Pearceová!" zavolal. "Pošlete, prosím vás, naši milé paní Sauskindové upravený účet. Napište na něj:

„Záchrana lidstva před totálním vyhynutím - zdarma.“

Nasadil si klobouk a vyšel ven.

(Pokračování příště)

Z anglického originálu

Dirk Gently's Holistic Detective Agency,

vydaného nakladatelstvím William Heinemann Ltd.

v Londýně roku 1987,

přeložila Jana Koubová.

Odpovědná redaktorka Libuše Burianová-Hasenöhrlová.

Technický redaktor Milan Dorazil.

Ilustrace na přebalu Pavel Reisenauer.

Typografie přebalu Pavel Zelenka

Grafická úprava Libor Batrla,

Vydalo nakladatelství Argo, U družstva Život 10, 140 00 Praha 4 roku 1997 jako svoji 147. publikaci.